

Essential **EAFM**

(Ecosystem Approach to Fisheries Management)

HANDBOOK

ภัยคุกคามและปัญหาในการประมง

หน่วยการเรียนรู้ 1

วัตถุประสงค์ของบทเรียน:	
	<ul style="list-style-type: none">สามารถระบุภัยคุกคามและปัญหาที่การประมงและระบบนิเวศกำลังเผชิญอยู่

ภาพรวม

หน่วยการเรียนรู้นี้กล่าวถึง ภัยคุกคาม ปัญหา และ โอกาส ที่เกี่ยวข้องกับการประมงในภูมิภาคเอเชียแปซิฟิก (ซึ่งไม่ทั้งหมดที่สามารถใช้ได้กับกรณีอื่น ๆ ที่มีความเฉพาะเจาะจง) ปัญหาและภัยคุกคามเหล่านี้ ได้กล่าวสรุป ภายใต้สามหัวข้อ คือ : 1) ความเป็นอยู่ที่ดีของ มนุษย์; 2) การอภิบาล; และ 3) ความอุดมสมบูรณ์ของระบบนิเวศ ในบางกรณี “โอกาส” ที่ EAFM นำมาเสนอสำหรับการจัดการกับ ปัญหาและภัยคุกคามที่มีลักษณะเฉพาะ จะถูกเน้นโดยใช้อักษรตัวเอน

1. การคุกคามและปัญหาส่งผลกระทบต่อความเป็นอยู่ที่ดีของมนุษย์

การเติบโตของประชากรและเศรษฐกิจ

- อัตราการเติบโตของประชากรที่สูง ส่งผลให้ความต้องการอาหารเพิ่มสูงขึ้นในภูมิภาคเอเชีย-แปซิฟิก รวมถึงความต้องการอาหารจำพวกสัตว์น้ำด้วย ความต้องการเหล่านี้เมื่อรวมการเพิ่มการส่งออกไปยังประเทศพัฒนาแล้ว จะยิ่งเพิ่มแรงกดดันต่อการประมง ทรัพยากรชายฝั่งและทรัพยากรทางทะเลของภูมิภาค
- การพัฒนาทางด้านเศรษฐกิจและการยกระดับรูปแบบการใช้ชีวิต ก็ส่งผลต่อความต้องการทรัพยากรสัตว์น้ำด้วยเช่นกัน และยังรวมถึงการเพิ่มขึ้นของการใช้แรงงานอพยพในภาคการประมงทั่วทั้งภูมิภาค การประมงกำลังกลายเป็นอาชีพที่ไม่น่าสนใจในหลายพื้นที่ อาจจะเป็นเนื่องจากทรัพยากรประมงที่เสื่อมโทรมลง ดังนั้นผู้ประกอบการจึงพยายามที่จะลดต้นทุนโดยการใช้แรงงานต่างชาติราคาถูก ทำให้เกิดปัญหาการอพยพ แรงงานอพยพ มีคุณภาพชีวิตต่ำ และความไม่แน่นอนของการใช้ทรัพยากรที่มีมุมมองเพียงเพื่อประโยชน์ในระยะสั้น

ความมั่นคงทางด้านอาหาร ☺

- ชุมชนชายฝั่งซึ่งมีสัดส่วนประชากรจำนวนมาก ต้องพึ่งพาผลผลิตทางการประมงอย่างสูง
- การทำการประมง ☺ ส่วนใหญ่เป็นการทำจนถึงขีดจำกัด และถูกปล่อยไว้โดยไม่มีการจัดการ จึงไม่มีเหตุผลใดที่จะคาดหวังปริมาณผลผลิตที่เพิ่มมากขึ้น ในขณะที่ประชากรและความต้องการยังคงเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง ขณะที่การเพิ่มผลผลิตประมงยังคงเป็นเป้าหมายของหลายประเทศ
- การผลักดันเพื่อเพิ่มผลผลิตสัตว์น้ำ ขัดแย้งกับการจัดการที่มีความอ่อนแอ, ทำให้มีการทำการประมงชายฝั่งอย่างหนาแน่นและเป็นสาเหตุที่สำคัญ
- และนี่คือสาเหตุที่สำคัญที่ทำให้อาหารทะเลลดระดับในสายใยอาหาร ☺ และลดระดับตำแหน่งในปิระมิดอาหาร รวมถึงขนาดสัตว์น้ำที่เล็กลง (โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ในภาคการประมงอวนลาก) ผลที่ตามมา คือการยอมรับในคุณภาพปลาที่นำมาขึ้นท่าลดลง ผลผลิตจากการประมง จับจำนวนมากจึงถูกเปลี่ยนเส้นทางไป ใช้ในการเลี้ยงสัตว์น้ำแทนทั้งเป็นอาหารปลาโดยตรง และการนำไปทำปลาป่น) ซึ่งปรากฏการณ์นี้ส่งผลกระทบต่อสัตว์น้ำที่เป็นอาหารของชาวประมงที่ทำการประมงขนาดเล็ก รวมทั้งกระทบต่อระบบนิเวศในวงกว้างขึ้น รวมทั้งกระทบต่อคุณภาพ และ ความยืดหยุ่นของการประมงเป็นอย่างมาก (Resilience ☺)

การประมงกำลังเพิ่มขึ้นแบบไม่ได้สร้างกำไร

- การพัฒนาทางเศรษฐกิจ ขณะที่ปริมาณจับลดลง หมายความว่าการทำงานประมงชายฝั่งต้องเพิ่มการลงแรงประมง ให้มากขึ้นเพื่อรักษาระดับผลจับและรายได้

โครงสร้างพื้นฐานทางด้านสุขภาพที่ไม่ดี และความเสี่ยงที่จะ ติดเชื้อ HIV / AIDS

- เนื่องจากสภาพทางสังคม-เศรษฐกิจที่แยกตัวจากภาคอื่นๆ หลายๆชุมชนประมงจึงขาดสุขอนามัยที่ดี น้ำสะอาด และการดูแลสุขภาพ อัตราการติดเชื้อ HIV ในชุมชนประมงในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้จึงสูงกว่าในกลุ่มประชากรทั่วไปถึง 5-10 เท่า ในประเทศไทย ร้อยละ 20 ของแรงงานประมงบนเรือติดเชื้อ (HIV-positive) ในขณะที่ประชากรโดยทั่วไปมีอัตราการติดเชื้ออยู่ที่ร้อยละ 1.5 การเสียชีวิตก่อนวัยอันควรทำให้ชุมชนประมงสูญเสียผู้ที่มีความรู้ที่สะสมจากประสบการณ์ และลดทอนแรงจูงใจในการพิทักษ์รักษาทรัพยากรในระยะยาวและระหว่างคนรุ่นต่างๆ

สภาพเพศ

- ผู้หญิงมีบทบาทโดดเด่นในเรื่องการแปรรูปผลผลิตและการจำหน่ายสินค้าสัตว์น้ำ และมีส่วนร่วมอย่างมากในการเก็บรวบรวมทรัพยากรสัตว์น้ำตามแนวปะการังหรือบริเวณใกล้ฝั่ง 😊
- การปฏิบัติการจัดการ 😊 ที่นำไปแนะนำอาจจะส่งผลกระทบต่อความเป็นอยู่ของผู้หญิงและความสามารถในการสร้างรายได้สูครอบครัว/ครัวเรือน
- มุมมองของผู้หญิงมีความสำคัญที่จะสนับสนุนการวางแผนการจัดการประมง และอาจจะเป็นกำลังที่เข้มแข็งสำหรับการประมงที่ยั่งยืนและการยอมทำตามการปฏิบัติการจัดการประมง

ความขัดแย้ง

- การเพิ่มกำลังลงแรงประมงส่งผลให้เกิดความขัดแย้งระหว่างผู้ใช้ทรัพยากรด้วยกันภายใต้ภาวะที่ผลจับมีปริมาณลดน้อยลง และความขัดแย้งเช่นนี้จะเห็นได้ชัดมากระหว่างชาวประมงขนาดเล็ก 😊 และผู้ประกอบการอุตสาหกรรมประมงขนาดใหญ่
- ความขัดแย้งระหว่างชาวประมงขนาดเล็กด้วยกันเองโดยทั่วไปมักไม่ค่อยเกิดขึ้น อย่างไรก็ตามความขัดแย้งไม่ได้จำกัดกลุ่มเพียงแค่นี้ แต่ความขัดแย้งอาจเกิดขึ้นระหว่างผู้ใช้ทรัพยากรกลุ่มต่างๆ (การท่องเที่ยว การเดินเรือ การเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ 😊 การพัฒนาชายฝั่ง และอื่นๆ) และกับหน่วยงานที่มีอำนาจทางกฎหมายต่างๆ มากขึ้น
- นอกจากนี้ยังมีความขัดแย้งระหว่างคนในท้องถิ่นกับชาวประมงที่อพยพมาจากต่างถิ่น และระหว่างเรือประมงในประเทศและเรือประมงต่างชาติ

ความก้าวหน้าทางเทคโนโลยี

- ความก้าวหน้าทางเทคโนโลยี เช่น การนำน้ำมันที่มีประสิทธิภาพมากขึ้นมาใช้ และการดูแลรักษาเครื่องยนต์ที่ง่ายขึ้น การพัฒนาวัสดุ เช่น อวนแบบเอ็นเส้นเดี่ยว โทรศัพท์มือถือและการใช้เทคโนโลยีดาวเทียม ทำให้การประมงทั้งแบบใกล้ฝั่งและไกลฝั่งมีความหนาแน่นขึ้นมากอย่างไม่เคยเกิดขึ้นมาก่อนในช่วงไม่กี่ทศวรรษก่อนหน้านี้
- ความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีเหล่านี้ได้เพิ่มความขัดแย้งระหว่างชาวประมงขนาดใหญ่และชาวประมงขนาดเล็กมากขึ้น เนื่องจากการใช้เรือที่มีขนาดใหญ่ขึ้นและใช้เทคโนโลยีที่ก้าวหน้าขึ้นทำให้เกิดการทำประมงจนเกินกำลังการผลิตในพื้นที่ใกล้ฝั่ง
- การใช้อุปกรณ์ในการค้นหาฝูงปลา 😊 และการใช้แสงไฟ ช่วยเพิ่มความสามารถของเรือขนาดใหญ่ในการหาปลาและล่อปลาได้มากขึ้น ซึ่งทำให้เกิดผลกระทบต่อชาวประมงขนาดเล็ก

สภาพภูมิอากาศ ☺ สัมพันธ์กับภัยคุกคาม ความยืดหยุ่น และ ความเปราะบางต่อภัยพิบัติทางธรรมชาติ

- ชุมชนชายฝั่งมีความเปราะบางต่อภัยธรรมชาติ (พายุ/ไซโคลน สึนามิ และอื่นๆ) และการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศในระยะยาว ☺ และหลากหลายอย่าง (เช่น ระดับน้ำทะเลสูงขึ้น การเป็นกรดของน้ำทะเล การเปลี่ยนแปลงรูปแบบการหมุนเวียนน้ำทะเล ผลกระทบต่อโครงสร้างพื้นฐานชายฝั่ง การเปลี่ยนแปลงผลผลิตทางการเกษตรและน้ำที่ใช้) ซึ่งอาจจะส่งผลกระทบต่อความมั่นคงของสังคม-เศรษฐกิจ ในระยะยาว
- ปัญหาความแปรปรวนของสภาพอากาศที่เกิดขึ้นในวงกว้างมีความเกี่ยวข้องกับประเด็นต่อไปนี้: การละทิ้งถิ่นฐานของประชากรในชนบท การอพยพของผู้คนที่เพิ่มมากขึ้น และการเข้าถึงน้ำจืด

2. การกำกับดูแล ภัยคุกคามและปัญหา

ระบบการประมงแบบเสรี ☺

- หลายๆการประมงชายฝั่งในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้เป็นการประมงแบบเสรี และมีน้อยมากที่มีการจำกัด การเข้ามาสู่ภาคประมง อย่างไรก็ตาม ประเทศที่พัฒนาแล้วส่วนใหญ่จะมีการจำกัดการเข้าถึงการประมงเพื่อจะ อนุรักษ์ทรัพยากรประมง

การจัดการประมงอย่างยั่งยืนขัดแย้งกับการส่งเสริมผลผลิตและการสร้างรายได้

- รัฐบาลท้องถิ่นสร้างรายได้ที่มาจากการค้าและผลผลิต ดังนั้นนโยบายที่สร้างขึ้นจึงมีแนวโน้มที่จะสนับสนุนและ ผลักดันผลผลิตให้มากขึ้น
- ด้วยเหตุนี้จึงส่งผลให้ความตั้งใจในการจำกัดหรือกำหนดขอบเขตการลงแรงประมงลดลงเสมอ ซึ่งขัดแย้งโดยตรง กับการประมงอย่างยั่งยืนในระยะยาว

การกระจายอำนาจในการจัดการทรัพยากรธรรมชาติ

- หลายๆประเทศในภูมิภาคเอเชีย-แปซิฟิก ได้เปลี่ยนผ่านหรือกำลังเปลี่ยนผ่านไปสู่กระบวนการกระจายอำนาจ แต่สำหรับการจัดการประมงแล้ว กระบวนการเหล่านี้มักจะวางแผนไม่ดี หรือเป็นการทำเฉพาะกิจ และการ เชื่อมโยงการกำกับดูแลที่สำคัญหลายอย่างไม่ได้ถูกสร้างขึ้น
- ถึงแม้ว่าขณะนี้รัฐบาลท้องถิ่นรับผิดชอบการจัดการประมงและทรัพยากรชายฝั่ง แต่รัฐบาลท้องถิ่นมักจะไม่ มีวิสัยทัศน์ที่กว้างและอาจจะขาดศักยภาพขององค์กร หรือขาดความสามารถในการแก้ไขปัญหาที่อยู่นอกเหนือ อำนาจหน้าที่ของตน (เช่น การประมงระหว่างแดน ประชากรสัตว์น้ำอพยพ ผลกระทบการเปลี่ยนแปลงสภาพ ภูมิอากาศ)

ขอบเขตของการวางแผนองค์กรและการเมืองเป็นเพียงระยะสั้น

- แผนการจัดการประมง การลงแรงในการฟื้นฟูประชากรสัตว์น้ำ การเปลี่ยนแปลงกฎหมาย/สถาบัน มักจะใช้เวลา หลายปีก่อนที่ผลจับต้องได้จะสำเร็จ การล้มเหลวต่อการทำตามพันธกรณีหรือการเปลี่ยนแปลงลำดับ ความสำคัญสามารถทำลายแผนเหล่านี้ ก่อนที่จะมีเวลาเพียงพอในการก้าวไปสู่ความสำเร็จ
- โอกาส: การพัฒนาแผน EAFM ให้โอกาสในการสร้างระบบโครงสร้างต่างๆที่สำคัญในระยะยาวในทางการเมือง การเงิน และพันธกรณีของโครงสร้าง นอกเหนือจากแผนการเงินปกติในระยะสั้น (เช่น แผนงบประมาณปกติจะ เป็นแผนรายปี และระยะเวลาดำรงตำแหน่งของผู้ว่าราชการจังหวัดและนายกเทศมนตรีอาจจะเพียง 2-3 ปี)
- โอกาส: การพัฒนาแผน EAFM และการติดตามและการประเมินที่เกี่ยวข้อง สามารถทำได้อย่างต่อเนื่องและ สร้างพันธกรณีมากขึ้นโดยการวางแผนการระยะยาว

ผลกระทบเชิงลบที่เกิดขึ้นอย่างไม่ตั้งใจจากการอุดหนุน

- ความผันผวนของต้นทุนระยะสั้นที่เกิดจากน้ำมัน หรือปริมาณประชากรปลาที่มี นำไปสู่การเรียกร้องจากภาค ประมงให้สนับสนุนเพื่อแก้วิกฤต ซึ่ง “วิกฤต” เหล่านี้มักส่งผลให้การประกอบการประมงเข้าใกล้จุดคุ้มทุนทาง การเงินมากยิ่งขึ้น

- เนื่องจากการจ้างงานและโครงสร้างพื้นฐานเกี่ยวข้องกับอุตสาหกรรมประมงขนาดใหญ่ รัฐบาลจึงมักจะสนับสนุนขนาดใหญ่มากกว่าขนาดกลางหรือขนาดเล็ก
- โชคไม่ดีที่การสนับสนุนเหล่านี้ เป็นการสนับสนุนที่เกินเลยจากการแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นในตอนแรก และมักจะกลายเป็นการสนับสนุนการทำการประมงเกินกำลังการผลิต เกินศักยภาพของเรือหรือโครงสร้างพื้นฐาน การอุดหนุนน้ำมัน เป็นตัวอย่างที่เกิดขึ้นอย่างแพร่หลาย การอุดหนุนโดยอ้อมอื่นๆ ได้แก่ การพัฒนาสวัสดิการหรือโครงสร้างพื้นฐาน ซึ่งเมื่อเกิดขึ้น ก็จะทำให้ระดับการทำการประมงที่เกินศักยภาพการผลิตคงอยู่ หรือสนับสนุนให้ระดับการลงแรงประมงที่สูงเกินกว่าระบบนิเวศจะรองรับได้

การจัดการประมงอ่อนแอ

- ภายใต้นโยบายการกระจายอำนาจ รัฐบาลท้องถิ่นจะมีหน้าที่ความรับผิดชอบในการจัดการทรัพยากรชายฝั่งและการประมง ในหลายๆกรณี หน่วยงานจัดการประมงในท้องถิ่นไม่มีทักษะทางวิชาการ หรือแหล่งเงินที่ใช้ในการวางแผนและจัดการประมงได้อย่างเพียงพอ
- โอกาส: EAFM ให้แนวทางการวางแผนการปฏิบัติ ที่มีการเรียงลำดับความสำคัญของปัญหาที่ต้องการแก้ไข ภายใต้สภาพความเป็นจริงในทางปฏิบัติและศักยภาพของท้องถิ่น
- การจัดการประมงท้องถิ่น เป็นการจัดการที่มีแนวโน้มแบบปฏิริยา มากกว่าการจัดการแบบเชิงรุก หมายความว่าส่วนใหญ่จะใช้วิธีการแก้ปัญหาแบบระยะสั้นมากกว่าที่จะแก้สาเหตุที่แท้จริง
- โอกาส: EAFM ให้กรอบการกำกับดูแลที่มีโครงสร้างในการทำงานเชิงรุกเพื่อแก้ปัญหาจากสาเหตุที่แท้จริงโดยการคิดอย่างรอบคอบและมีมุมมองระยะยาว มากขึ้นในการวางแผน และการจัดการ

การคอร์รัปชันและการแสวงหาส่วนเกินทางเศรษฐกิจ

- ความต้องการจ่ายเงินอย่างผิดกฎหมาย เพื่อให้ได้รับอนุญาต ใบอนุญาตหรือได้รับสิทธิในการทำการประมง เจ้าหน้าที่ของรัฐ อาจจะเป็นที่ถูกลักลอบมากที่สุดในเรื่องการทุจริตในภาคประมง
- การคอร์รัปชัน เช่น การอนุญาตให้ทำการประมงอย่างผิดกฎหมาย และการอนุญาตให้มีการจำหน่ายสัตว์น้ำที่ได้จากการประมงผิดกฎหมาย เป็นเรื่องที่เกิดขึ้นโดยทั่วไป
- การคอร์รัปชันบางรูปแบบมีความซับซ้อนมากขึ้น เช่น การมีอิทธิพลต่อการผ่านกฎหมายและระเบียบ หรือนโยบายของรัฐบาลที่จะให้ประโยชน์กับบุคคลที่มีอิทธิพล หรือบริษัทที่ดำเนินกิจการประมง

การมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย

- การตัดสินใจในการจัดการประมงและทรัพยากรชายฝั่ง อาจจะไม่มีส่วนร่วมจากชาวประมงหรือผู้มีส่วนได้ส่วนเสียอื่นๆ 😊 ที่เพียงพอ ทำให้ขาดการสนับสนุนในการพัฒนาการปฏิบัติการจัดการ การปฏิบัติการจัดการเหล่านี้ อาจจะมีมุมมองการประมงโดยตรง (เช่น มาตรการเครื่องมือประมง มาตรการเชิงพื้นที่ และอื่นๆ) หรือมีมุมมองไปที่เป้าหมายทางนิเวศอื่นๆทั่วไป (เช่น ความหลากหลายทางชีวภาพ 😊 การอนุรักษ์ การปกป้องแหล่งอาศัยหรือชนิดพันธุ์ที่สำคัญ หรืออื่นๆ)
- โอกาส: EAFM ใช้การระบุผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่ชัดเจนและการมีส่วนร่วมที่เพียงพอ ในขั้นตอนการพัฒนาแผน EAFM ดังนั้นจึงได้รับการสนับสนุน และสร้างความรู้สึกถึงความเป็นเจ้าของผลการตัดสินใจต่างๆ

- **โอกาส:** เมื่อผู้มีส่วนได้ส่วนเสียมีวัตถุประสงค์ที่แตกต่างกัน 😊 (เช่น การประมง กับ การอนุรักษ์) การมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียจึงเป็นการเพิ่มโอกาสในการบรรลุข้อตกลงที่สมดุล ที่ทำให้เกิดผลสำเร็จที่หลากหลายทั้งต่อระบบนิเวศและสังคม 😊
- **โอกาส:** การมีส่วนร่วมของเจ้าหน้าที่รัฐระดับสูง สามารถเพิ่มพันธกรณีในเชิงการเมืองให้กับแผน EAFM และเป็น การเปิดตัวโครงสร้างและได้รับการยอมรับ

โครงสร้างการเตรียมการจัดการประมง

- ภูมิภาคเอเชีย-แปซิฟิก มีแรงงานขนาดใหญ่ในหน่วยงานประมง/เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ และสถาบันการวิจัย ที่สามารถนำมาระดมในการสร้างการจัดการประมงที่ดีขึ้นได้
- โชคไม่ดี ที่ในหลายพื้นที่แรงงานและทรัพยากรบุคคลเหล่านี้ถูกใช้เพื่อการให้สวัสดิการและเงินอุดหนุน และเพื่อแก้ปัญหาความขัดแย้งมากกว่าการจัดการและการวางแผนในเชิงรุก
- **โอกาส:** EAFM มีการกำหนดทิศทางของการพยายามในการแก้ไขปัญหาการจัดการที่เร่งด่วนมากที่สุด และเมื่อมีการถ่ายทอดผลที่ได้ออกไป จะสามารถสร้างแรงจูงใจและกระตุ้นให้เกิดการยอมรับและนำผู้มีส่วนได้ส่วนเสียเข้ามาสู่กระบวนการขับเคลื่อน

แนวทางด้านวิทยาศาสตร์ที่จำเป็นต่อการจัดการประมง

- งานวิจัยที่สำคัญจำนวนมากที่เกี่ยวข้องกับการประมงไม่ได้ถูกใช้โดยตรงโดยผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในการจัดการประมงและทรัพยากรชายฝั่ง นักวิจัยหลายคนไม่สามารถเชื่อมโยงการวิจัยเข้ากับระบบการจัดการประมงอย่างมีประสิทธิภาพได้ และการวิจัยทางวิชาการ อาจจะไม่กำหนดเป้าหมายในการวิจัยที่ไม่ดีพอ
- การขาด ความสมบูรณ์ทางวิทยาศาสตร์หรือ ความเป็นอิสระ ในการวิจัยด้านการประมง ส่งผลให้ขาดความไว้วางใจจากผู้มีส่วนได้เสีย
- **โอกาส:** EAFM มีกรอบงานที่เปิดโอกาสให้มีการพูดคุยของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย และสร้างความเข้าใจ และความไว้วางใจมากขึ้น ระหว่างนักวิทยาศาสตร์ นักจัดการทรัพยากร และภาคการประมง

การจัดการร่วม Co-management 😊

- การกระจายอำนาจที่เกิดขึ้นอย่างรวดเร็วในภูมิภาคเอเชีย-แปซิฟิก รัฐบาลแห่งชาติจึงทิ้งให้อำนาจในการจัดการให้เป็นของ " ชุมชน " ที่มักจะมีขัดแย้งทางทรัพยากรอยู่ก่อนแล้ว
- **โอกาส:** การจัดการร่วมคือทางเลือกหนึ่งเหนือจากการจัดการแบบ “บนลงล่าง” (Top-Down) เนื่องจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสียได้มีส่วนร่วมอย่างแข็งขันในโครงการและโปรแกรมการประมงต่างๆ การตัดสินใจเกี่ยวกับการจัดการว่าจัดการอย่างไร และการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรประมงผ่านกระบวนการใช้ร่วมกัน ดังนั้นชุมชนผู้ใช้ทรัพยากรในท้องถิ่น และรัฐบาลที่มีระดับอำนาจกฎหมายต่างกันจึงมีความรับผิดชอบและมีอำนาจร่วมกันในการบริหารจัดการทรัพยากร
- การจัดการความขัดแย้ง สามารถดำเนินการได้โดยการใช้จัดการร่วม (Co-management)

การปฏิบัติตามและการบังคับใช้

- การขาดการบังคับใช้ มักจะทำลายการเริ่มต้นดำเนินการจำนวนมาก และเน้นให้เห็นความสำคัญของการสนับสนุนจากรัฐบาลท้องถิ่นในการช่วยเหลือด้านการบังคับใช้ (ทั้งพื้นที่ที่อยู่ภายใต้อำนาจทางกฎหมายและกับพื้นที่ใกล้เคียง)
- การจัดการโดยชุมชน และท้องถิ่น Community-based (เช่น ระดับอำเภอ) 😊 การดำเนินการอาจจะได้รับการยอมรับ ภายใต้การกระจายอำนาจการจัดการทรัพยากรธรรมชาติสู่ท้องถิ่น แต่ไม่มีอำนาจตามกฎหมาย ซึ่งหมายความว่า เป็นระบบที่ไม่มีประสิทธิภาพในการบังคับใช้ และการปฏิบัติตาม หรือแม้กระทั่ง ความสามารถในการที่จะลงโทษ ผู้กระทำผิด

สิทธิการประมง

- การกำหนดที่ดี และมีระบบที่เหมาะสมในการให้สิทธิในการเข้าถึงการประมง ให้ประโยชน์ที่สำคัญยิ่ง ที่สำคัญที่สุดคือทำให้มีการลงแรงประมงที่เหมาะสมกับผลผลิตทรัพยากร และทำให้ชาวประมงและชุมชนสามารถทำประมงได้ในระยะยาวและกระตุ้นให้คนเหล่านี้มองเห็นว่าทรัพยากรประมงเป็นต้นทุนที่ต้องได้รับการจัดการอย่างยั่งยืนผ่านการพิทักษ์รักษาอย่างรับผิดชอบ
- สิทธิการประมง มีเพียงประสิทธิภาพในทางเศรษฐกิจในการใช้ทรัพยากร แต่ไม่ได้เป็นวิธีที่ได้รับการยอมรับในประเทศกำลังพัฒนา เพราะมักจะส่งผลกระทบต่อทางสังคม โดยเฉพาะอย่างยิ่งต่อการประกอบอาชีพของชาวประมงในภาคการประมงขนาดเล็ก
- สำหรับการประมงขนาดเล็ก เพื่อให้มั่นใจว่าการจัดการประมงตามสิทธิได้สนับสนุนให้เป็นการจัดการที่มีประสิทธิภาพ เครื่องมือหลักที่ใช้ อาจจะเป็นระบบสิทธิชุมชน ซึ่งจะเป็นการปกป้องสิทธิในการเข้าถึงการประมงของชาวประมงขนาดเล็กที่ยากจน และเพิ่มระดับการป้องกันผลกระทบจากการประมงพาณิชย์ขนาดใหญ่ได้
- เพื่อให้เป็นไปอย่างเท่าเทียม ผู้ประกอบการเครื่องมือประมงพาณิชย์ขนาดใหญ่ ซึ่งเป็นผู้ที่มีการลงทุนสูง จึงต้องมีสิทธิที่ชัดเจนในการทำประมง และให้สิทธิกับผู้ปฏิบัติตามการจัดการประมง
- มีสิทธิการใช้ประโยชน์แตกต่างกันหลายประเภท
 - สิทธิการใช้ประโยชน์ในอาณาเขต (Territorial use rights, TURFs) การให้สิทธิในการทำประมงให้กับบุคคลหรือกลุ่มในการทำประมงในพื้นที่ในท้องถิ่นที่กำหนด
 - เพื่อให้มีทางเลือก การเข้ามาในภาคประมงอาจจะถูกจัดระเบียบผ่านระบบสิทธิในการลงแรงประมง (สิทธิการลงแรง – เช่น จำนวนวันทำประมง) หรือโดยการควบคุมผลจับ (สิทธิในผลผลิต) ในกรณีหลังนั้น ปริมาณผลจับที่อนุญาต (total allowable catch, TAC) จะถูกแบ่งเป็นโควต้า และ โควต้าจะถูกจัดสรรให้กับผู้ใช้ประโยชน์ที่มีสิทธิ (จำไว้ว่า นี่อาจจะยากในการนำไปใช้ในพื้นที่ที่มีชาวประมงจำนวนมาก)
- ระบบนี้มีน้อยในภูมิภาค ถึงแม้ว่าบางประเทศกำลังพยายามที่จะปิดไม่ให้มีรายใหม่เข้ามาในภาคการประมงได้อีก และหลายประเทศมีรูปแบบการแบ่งเขตการทำประมงที่จัดสรรพื้นที่ทำประมงให้กับกลุ่มต่างๆเป็นการเฉพาะ ตัวอย่างเช่น เขตการทำประมงพื้นบ้านจะห้ามการทำประมงของเครื่องมือประมงขนาดใหญ่ เช่น อวนลากและอวนล้อม ประเด็นการยอมรับปฏิบัติตามข้อกำหนดนี้ยังคงเป็นอุปสรรคของการจัดการให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

- สิทธิการใช้ประโยชน์แต่ละประเภท มีคุณสมบัติในตนเอง ข้อดี ข้อด้อย และระบบนิเวศ สังคม เศรษฐกิจ และสิ่งแวดล้อมทางการเมืองแตกต่างกันไประหว่างที่หนึ่งกับอีกที่หนึ่ง และระหว่างการประมงหนึ่งกับอีกกาประมงหนึ่ง ดังนั้นไม่มีระบบเอกเทศใดจะใช้ได้ดีกับทุกสถานการณ์ จึงจำเป็นที่จะต้องคิดระบบขึ้นใหม่ที่เหมาะสมที่สุดกับวัตถุประสงค์และบริบทแวดล้อมสำหรับแต่ละกรณี และระบบนี้อาจจะรวมเอาสิทธิการทำประมง 2 ประเภทหรือมากกว่า ในแผน EAFM สำหรับพื้นที่ทางภูมิศาสตร์หนึ่งๆ (หน่วยการจัดการประมง 😊 จะอธิบายในภายหลัง) ตัวอย่างเช่น การประมงที่มีทั้งชาวประมงพื้นบ้านและพาณิชย์ อาจจะมีการใช้ สิทธิการทำประมงในอาณาเขต TURFs (การแบ่งเขตการทำประมง) การควบคุมการลงแรง (จำนวนวันทำประมงและการปิดการทำประมงตามฤดูกาล) และโควต้าปริมาณจับ ในการจัดระเบียบการเข้าถึงการประมงของหลายกลุ่ม การควบคุมการลงแรงและผลจับจึงสามารถผสมผสานกันไปในทางที่เหมาะสมกับธรรมชาติของแต่ละการประมง และคำนึงถึงผลผลิตของทรัพยากร
- โอกาส: การนำ EAFM ไปปฏิบัติ ส่วนใหญ่จะต้องการการจัดสรรสิทธิ ถ้าสิทธิไม่ใช่ทั้งหมด ก็เป็นสิทธิในการทำการประมง การทำประมง เป็นที่น่าสังเกตว่าในหลายประเทศไม่มีกฎหมายที่ชัดเจนที่ทำให้สามารถจัดสรรสิทธิการประมงในอาณาเขตได้ ถึงแม้ว่าระบบสิทธิแบบตั้งจะอนุญาตให้มีการทำแบบนี้ได้ และอาจได้รับการยอมรับว่าเป็น ถูกต้องตามกฎหมายในบางประเทศ

ภายใต้รัฐบาลกระจายอำนาจ ผู้มีอำนาจระดับท้องถิ่นอาจจะมีอำนาจในการยอมรับแผนการจัดการประมงอย่างถูกต้องตามกฎหมาย แต่ อาจจะไม่ขยายรวมไปถึงสิทธิในการจำกัดสิทธิของคนอื่นในการทำการประมงในพื้นที่ เพียงแต่พวกเขาต้องปฏิบัติให้สอดคล้องกับการจัดการประมง

3. การคุกคามและปัญหาส่งผลกระทบต่อความเป็นอยู่ของระบบนิเวศ

ความต้องการจัดการประมงและทรัพยากรชายฝั่งในระบบที่บริบทของระบบนิเวศสนับสนุนขนาดใหญ่ รวมแหล่งอาศัยหน้าดิน 😊 และสภาพแวดล้อม เป็นที่รับรู้ในวงกว้างในภูมิภาคเอเชีย-แปซิฟิก ภาวะที่ยากลำบากของประเทศกำลังพัฒนาจึงเป็นการที่ต้องปรับสมดุลระหว่างการพัฒนาความต้องการขั้นพื้นฐาน โดยการเพิ่มการเก็บเกี่ยวผลผลิตจากทะเล เพื่อความปลอดภัยทางอาหารและและความเป็นอยู่ กับความต้องการในการรักษาความสมบูรณ์ของระบบนิเวศ และความยั่งยืนของประชากรสัตว์น้ำภายใต้ระบบสนับสนุนทางนิเวศของประชากรสัตว์น้ำเหล่านั้น

ผลกระทบต่อทรัพยากรประมง

- มีการทำการประมงเกินกำลังการผลิตในเอเชีย และการลงแรงประมงที่มากเกินไปในหลายๆการประมงในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้
- การทำการประมงเกินกำลังการผลิตนำไปสู่การลดลง หรือแม้กระทั่งการสูญสิ้นของประชากรสัตว์น้ำเป้าหมาย หรือกลุ่มชนิดพันธุ์ที่มีค่าทางเศรษฐกิจและวัฒนธรรม
- การทำการประมงเกินกำลังการผลิตของชนิดพันธุ์ขนาดใหญ่ อายุยืน และอยู่ในปริมาณอาหารในลำดับสูง 😊 (ปลาเก๋า ปลากระพง ปลาทูน่า ปลาน้ำดอกไม้ ปลาฉลาม) ส่งผลกระทบต่อให้มีแรงกดดันจากการมุ่งสู่ทำการประมงชนิดพันธุ์สัตว์น้ำขนาดเล็ก และทดแทนได้เร็ว (ชนิดพันธุ์สัตว์น้ำหน้าดิน 😊 และผิวน้ำขนาดเล็ก 😊) เช่น ปลากระตัก ชาร์ดีนส์ ปู หมึก และอื่นๆ
- การลดลงของคุณภาพผลจับและต่อเนื่องไปยังคุณค่าทางเศรษฐกิจและวัฒนธรรม (ปกติแล้วคือในการทำการประมงอวนลาก) นำไปสู่การเพิ่มปริมาณจับสัตว์น้ำที่มีมูลค่าต่ำหรือไม่มีความต้องการสัตว์น้ำที่จับได้ ในบางพื้นที่ผล

จับพลอยได้มักจะถูกทิ้งไป แต่ในภูมิภาคเอเชีย-แปซิฟิก มีความต้องการสัตว์น้ำเหล่านี้เป็นอาหารเลี้ยงสัตว์น้ำหรือแปลงเป็นปลาป่น การประมงอวนลาก จึงพึ่งพาผลจับส่วนนี้เพื่อคงผลกำไรไว้ให้ได้

- โอกาส: EAFM ช่วยในการสำรวจภัยคุกคามต่อการพัฒนาการประมงอย่างยั่งยืนในระยะยาว ควบคู่ไปกับความจำเป็นทางเศรษฐกิจในระยะสั้น ข้อตกลงที่มีการยอมสูญเสียบางส่วนและการประนีประนอม สามารถใช้ในการกำหนดการปฏิบัติที่ลดผลกระทบและเพิ่มการยอมปฏิบัติตามการจัดการประมงเหล่านั้นได้

ผลกระทบต่อระบบนิเวศ

- ปัญหาที่เกี่ยวข้องกับการเปลี่ยนแปลงโครงสร้าง หรือองค์ประกอบชนิดพันธุ์สัตว์น้ำในระบบนิเวศเป็นผลมาจากการประมงที่กล่าวมาแล้วข้างต้น
- ปัญหาผลจับพลอยได้ ที่ส่งผลจากการประมงที่จับสัตว์น้ำที่ไม่ใช่เป้าหมายที่อาจจะมีความเสี่ยงต่อการถูกทำลายสูง ตัวอย่างในภูมิภาคได้แก่ เต่าทะเล ฉลามและกระเบน และสัตว์เลี้ยงลูกด้วยนม (เช่น โลมา และพะยูนที่ติดเครื่องมือประมงประเภทประจำที่) ในกรณีของปลาฉลามและกระเบน อาจจะเป็นชนิดเป้าหมายโดยเฉพาะเนื่องจากมีมูลค่าในตลาดการประมงเพื่อค้าครีป
- การทำลายแหล่งอาศัย (การใช้ระเบิด การใช้เครื่องมือหนักที่ติดพื้นท้องทะเล เช่นอวนรุนและอวนลากหน้าดิน) ทำให้เปลี่ยนความสามารถในการคงความหลากหลายของชนิดพันธุ์ และอาจนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงโครงสร้างและหน้าที่ของระบบนิเวศ และความสามารถของระบบนิเวศในการให้สิ่งบริการต่อสังคม การประมงอวนลากสามารถทำลายทางกายภาพของแหล่งอาศัยบริเวณพื้นท้องทะเลในทางที่ทำให้องค์ประกอบชนิดพันธุ์ที่อยู่อาศัยที่พื้นท้อง เปลี่ยนเป็นสัตว์ไม่มีกระดูกสันหลังที่เจริญเติบโตเร็วที่สามารถอยู่รอดได้ในแหล่งอาศัยที่ถูกเปลี่ยนแปลง
- อวนรุนเป็นเครื่องมือที่ก่อให้เกิดขัดแย้งกันสูง เนื่องจากโดยทั่วไปจะทำในเขตน้ำตื้น แหล่งอ่อนไหวต่อการเปลี่ยนแปลงหรือแหล่งอาศัยใกล้ฝั่ง เครื่องมือชนิดนี้จึงมักมีความขัดแย้งกับชาวประมงพื้นบ้านเพราะมักใช้อวนตาลีและมักจับปลาเศรษฐกิจวัยอ่อน เป็นเครื่องมือประมงที่ติดพื้นท้องที่ส่งผลกระทบต่อแหล่งหญ้าทะเล ซึ่งสำคัญต่อสัตว์น้ำเศรษฐกิจใกล้ฝั่ง (เช่น กุ้งบางชนิด)
- ระบบนิเวศทางทะเลเมื่อได้รับผลกระทบที่สำคัญ อาจจะไม่มีความยืดหยุ่น😊 ในการฟื้นกลับมาสู่สถานะสภาพก่อนหน้า นี่คือนสิ่งที่ควรต้องพิจารณาถ้าระบบนิเวศนั้นได้ให้ผลผลิตและบริการต่อระบบนิเวศอื่นๆ 😊 ที่เป็นที่ต้องการของชุมชนชายฝั่ง และในการนำการปฏิบัติที่แสวงหามาเพื่อลดผลกระทบหรือเพื่อสร้างความมั่นใจต่อความยั่งยืนของแหล่งอาศัยและประชากรสัตว์น้ำที่ถูกเปลี่ยนแปลง

ผลกระทบอื่นที่กระทบการประมงและระบบนิเวศ

- การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ และสภาพอากาศแปรปรวน และภาวะน้ำทะเลเป็นกรด ได้ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงของระบบนิเวศทางทะเลและชายฝั่ง และการเปลี่ยนแปลงเหล่านี้มีแนวโน้มที่จะเพิ่มขึ้นในปีต่อไป และทศวรรษต่อไป หนึ่งในตัวอย่างที่เห็นได้ชัดของการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ คือการเปลี่ยนแปลงของแหล่งอาศัยที่เกิดจากปะการังฟอกขาวที่เป็นสาเหตุจากอุณหภูมิน้ำทะเลที่เพิ่มสูงขึ้น อีกตัวอย่างผลกระทบที่เกิดขึ้นอย่างช้าๆได้แก่ การเปลี่ยนแปลงรูปแบบความเค็มสามเหลี่ยมปากแม่น้ำและปากแม่น้ำหรือการเปลี่ยนแปลงทางเคมีของคาร์บอนเนต (เช่น ความเป็นกรดของทะเล) ซึ่งนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงทางนิเวศในระบบนิเวศทางทะเล ผลกระทบการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศที่หลากหลาย นำไปสู่การเปลี่ยนแปลงความหลากหลาย

ทางชีวภาพ ความชุกชุม และการแพร่กระจายของทรัพยากรประมง และแหล่งอาศัยในระบบนิเวศ ที่เกี่ยวข้องกับ การเปลี่ยนแปลงประโยชน์ทางสังคม-เศรษฐกิจที่มีต่อชุมชนชายฝั่ง

- การอพยพของสัตว์น้ำอาจจะเปลี่ยนแปลง และชนิดพันธุ์อาจจะเปลี่ยนระดับการตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลง อุณหภูมิ (ปลาทูน่า ปลาซาร์ดีน และหมึก เป็นตัวอย่างที่ดีในกรณีนี้) ดังนั้นแหล่งประมงอาจจะต้องเปลี่ยนถ้า ชาวประมงต้องไปทำการประมงปลาเหล่านี้ หรือชาวประมง/หรือตลาด อาจจะต้องเปลี่ยนชนิดสัตว์น้ำ เป้าหมาย
- การสูญเสียแหล่งอาศัยในบริเวณชายฝั่งเป็นผลมาจากการทำการเกษตรหรือการพัฒนาเมือง เป็นสิ่งที่เกิดขึ้นได้ อย่างทั่วไป สิ่งนี้อาจจะมองไม่ค่อยเห็นได้รับผลกระทบ เช่น การพัฒนาชายฝั่งทำให้มีสารอาหารไหลลงสู่ทะเล และกระทบต่อแหล่งอาศัยบริเวณชายหาด (เช่น แหล่งวางไข่ของเต่าทะเล)
- มีความสนใจต่อการทำเหมืองแร่ห่างฝั่งเพิ่มขึ้น (ถึงแม้การทำเหมืองดีบุกและทองแดง และการคราดเอาปะการัง จะมีประวัติศาสตร์ที่ยาวนานในภูมิภาคเอเชีย-แปซิฟิก) ส่งผลต่อการเพิ่มของตะกอน และในกรณีของการคราด ดีบุกและทองแดง การปล่อยโลหะหนัก ส่งผลให้ต่อการทำลายแหล่งอาศัยชายฝั่ง
- การเพิ่มขึ้นของมลภาวะ และอินทรีย์สารที่ไหลลงสู่ทะเลส่งผลมาจากการทำการเกษตรที่หนาแน่นมากขึ้นจึงทำ ให้มีการเพิ่มขึ้นของประชากรบริเวณชายฝั่ง
- โอกาส: ในขณะที่ปัญหาเหล่านี้ต้องการการแก้ไขนอกภาคการประมง การใช้ *EAFM* ช่วยให้ได้รับการยอมรับ และอาจจะเปิดทางสำหรับการเจรจาที่สร้างสรรค์ และการหาทางออกในการบรรเทาผลกระทบที่เลวร้ายที่สุด (เช่น โรงแรมลดแสงในฤดูที่เต่ามาวางไข่ และฟักไข่ การปรับปรุงการบำบัดน้ำเสีย การแบ่งเขตการประมงแบบ คราดเพื่อหลีกเลี่ยงแหล่งอนุบาลสัตว์น้ำ)

กิจกรรม: อภิปรายการคุกคามและปัญหาของการประมงและเกี่ยวข้องกับระบบนิเวศ และเก็บไว้สำหรับกิจกรรมต่อไป

การจัดการประมงและแนวทางระบบนิเวศ

หน่วยการเรียนรู้ 2

วัตถุประสงค์ของบทเรียน:	
	<ul style="list-style-type: none">• ตระหนักว่าต้องการแนวทางการจัดการแบบใหม่ในการแก้ไขปัญหาภัยคุกคามและปัญหาต่างๆที่การทำกรประมงกำลังเผชิญอยู่;
	<ul style="list-style-type: none">• ตระหนักถึงว่าระบบนิเวศให้คุณประโยชน์กับสังคมมนุษย์;
	<ul style="list-style-type: none">• เข้าใจกรอบแนวทางระบบนิเวศ (Ecosystem Approach, EA);
	<ul style="list-style-type: none">• อธิบายคุณประโยชน์ในการใช้แนวทางระบบนิเวศได้

ภาพรวม

หน่วยการเรียนรู้นี้อธิบายความต้องการการจัดการตามแนวทางระบบนิเวศ 😊 เพื่อจัดการทรัพยากรธรรมชาติ อันดับแรกคือได้กำหนดบริบทและเหตุผลสำหรับการจัดการประมงที่มีประสิทธิภาพ แล้วจึงมององค์ประกอบที่แตกต่างกันของการจัดการประมง และลักษณะทั่วไปของการจัดการที่มีอยู่ในภูมิภาค และสุดท้ายได้กล่าวถึงคุณประโยชน์ (สินค้าและบริการ) ที่ระบบนิเวศมีให้ และอธิบายว่าแนวทางระบบนิเวศจะช่วยในการแก้ปัญหาการจัดการประมงในปัจจุบันได้อย่างไร

บทนำ

การประมงให้คุณประโยชน์มากมายที่สำคัญทางด้านสังคม เศรษฐกิจ และวัฒนธรรม มีการประมาณว่าประชากร จำนวน 12.5 ล้านคน อยู่ในภาคการจ้างงานที่เกี่ยวข้องกับการประมง และในปี 2012 มูลค่าของการค้าสัตว์น้ำระหว่างประเทศ ประมาณ 60 ล้านเหรียญสหรัฐ ผลผลิตทั้งหมดจากการประมงจับและจากการเพาะเลี้ยงในปีเดียวกันมากถึง 145 ล้านตัน โดย 90 ล้านตัน มาจากการประมงภาคการจับ และอีก 55 ล้านตันมาจากภาคการเพาะเลี้ยง ในเอเชีย-แปซิฟิก การประมงภาคการจับเป็นผลผลิตร้อยละ 50 และผลผลิตจากการเพาะเลี้ยงเป็นผลผลิตร้อยละ 90 ของผลผลิตสัตว์น้ำทั้งหมดของโลก

ในภูมิภาคเอเชีย-แปซิฟิก มีชาวประมงพื้นบ้าน และเกษตรกรเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำจำนวนมากที่สุดในโลก ความเป็นอยู่ของคนหลายล้านพึ่งพาการประมงและการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ และชาวประมงส่วนใหญ่เหล่านี้มีมาของรายได้เพิ่มเติมอื่นไม่มากนัก การจัดการประมงและทรัพยากรธรรมชาติที่ไม่ถูกต้องสร้างผลกระทบที่ใหญ่หลวงต่อคนยากจนที่อยู่ชายฝั่ง ผลกระทบของการจัดการประมงที่ไม่ถูกต้องเป็นสิ่งที่พบเห็นได้จากเรือที่ไม่ได้ใช้งานและจอดอยู่ตลอดแนวชายฝั่งและที่ท่า; มีจำนวนการว่างงานสูง; กำไรต่ำ; ระยะเวลาของเที่ยวเรือที่ยาวนานขึ้น (กับความเสี่ยงของความปลอดภัยที่สูงขึ้น 😊); และการอพยพย้ายถิ่นของชาวประมงเพื่อไปหางานไม่ว่าเป็นการย้ายถิ่นในประเทศตนเอง หรือไปต่างประเทศ; ชาวประมงได้รับแรงกดดันในชีวิตความเป็นอยู่จากโรคภัยไข้เจ็บ ต้นทุนที่สูงขึ้น และการบุกรุกของผู้ใช้ประโยชน์รายอื่น

ผู้คนที่ยิวหอยส่วนใหญ่จำนวนมากอยู่ในประเทศกำลังพัฒนา และเอเชียก็ผู้นำของโลกในด้านจำนวนผู้คนที่หิวโหยและขาดสารอาหาร ถึงแม้ว่าจำนวนคนเหล่านี้ได้ลดจำนวนลงไปเกือบร้อยละ 30 ในช่วง 2 ทศวรรษที่ผ่านมา จาก 739 ล้านคน เป็น 563 ล้านคน ซึ่งเกิดจากความก้าวหน้าทางสังคม-เศรษฐกิจในหลายๆประเทศของภูมิภาค ถึงแม้ว่าจำนวนประชากรจะเติบโตขึ้น จำนวนคนที่ขาดสารอาหารของภูมิภาคได้ลดลง จากประมาณร้อยละ 24 เป็น ร้อยละ 14

การประมงมีบทบาทที่สำคัญของความพยายามระดับโลกที่จะลดจำนวนผู้หิวโหยและขาดสารอาหาร โดยการได้รับอาหารจำพวกปลา และผลิตภัณฑ์สัตว์น้ำรูปแบบอื่นๆ ซึ่งอุดมไปด้วยโปรตีน กรดไขมันที่จำเป็น วิตามินและเกลือแร่ ในปี 2010, ปลาเป็นอาหารโปรตีนที่มีสัดส่วนร้อยละ 17 ของอาหารโปรตีนที่ได้รับจากสัตว์ทั้งหมด และคิดเป็นร้อยละ 6.5 ของอาหารโปรตีนที่ได้รับทั้งหมด ในโลกนี้ มีประชากร 3 พันล้านคนที่มีปลาเป็นอาหารโปรตีนโดยคิดเป็นเกือบร้อยละ 20 ของอาหารโปรตีนที่พวกเขาได้รับจากสัตว์ และอีก 4.3 พันล้านคนที่มีปลาเป็นอาหารโปรตีนร้อยละ 15 ของโปรตีนที่ได้รับทั้งหมดในประเทศกำลังพัฒนา ปลาและผลิตภัณฑ์ประมงมักจะเป็นแหล่งโปรตีนจากสัตว์ที่สามารถหาได้ เนื่องจากไม่เฉพาะมีราคาถูกกว่าแหล่งโปรตีนจากสัตว์อื่นเท่าเท่านั้น แต่เพราะคนชอบมากกว่า และเป็นส่วนหนึ่งของการปรุงอาหารท้องถิ่นดั้งเดิม ตัวอย่างเช่น ปลาเป็นองค์ประกอบร้อยละ 50 หรือมากกว่า ของอาหารโปรตีนที่ได้รับจากสัตว์ในบางประเทศกำลังพัฒนาที่เป็นหมู่เกาะขนาดเล็ก และยังรวมถึง บังคลาเทศ กัมพูชา การ์นา แกมเบีย อินโดนีเซีย เซียร์รา เลโอนส์ และศรีลังกา

ในทางกลับกัน สัดส่วนของประชากรที่เท่ากันนี้ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ในครอบครัวที่มีรายได้ปานกลางและรายได้สูงของทั้งประเทศกำลังพัฒนาและประเทศพัฒนาแล้ว กำลังทุกขั้รทบกับการได้รับอาหารที่มีแคลอรีสูงมากเกินไป และผลที่ตามมาคือเพิ่ม

ความเสี่ยงในการเป็นโรคหัวใจ เบาหวาน มะเร็ง และอื่นๆ ปลาจึงเป็นอาหารที่อุดมด้วยสารอาหารและมีบทบาทสำคัญสำหรับคนกลุ่มนี้เช่นกัน

ถึงแม้ว่าจะมีความสำคัญมากเพียงไร การประมงในภูมิภาคเอเชีย-แปซิฟิกประสบกับปัญหามากมาย ทะเลชายฝั่งของภูมิภาคเอเชีย-แปซิฟิกเป็นหนึ่งในทะเลที่มีความอุดมสมบูรณ์และมีความหลากหลายทางชีวภาพสูงที่สุดในโลก แต่ทศวรรษแห่งการทำประมงเกินกำลังผลิตได้นำการเปลี่ยนแปลงมาสู่การประมงทั้งหลาย ทรัพยากรส่วนใหญ่ที่พบในน่านน้ำเขตนี้นั้นเป็นชนิดพันธุ์ที่เติบโตเร็ว และมีอายุสั้น และประชากรส่วนใหญ่ของสัตว์น้ำพวกนี้มีอัตราการหมุนเวียนสูงและใช้ระยะเวลาสั้นในการฟื้นตัวของมวลชีวภาพ การจำกัดการลงแรงประมง การปกป้องแหล่งอาศัย 😊 และวิธีการจัดการอื่นๆที่มีศักยภาพที่จะให้ผลเชิงบวกค่อนข้างทันทีในแง่ของการฟื้นฟูประชากรสัตว์น้ำ ชนิดพันธุ์ที่มีอายุยืนยาวซึ่งถูกทำจับจนเกินกำลังผลิตของธรรมชาติไปแล้วจะใช้เวลามากกว่าในการฟื้นฟู และอาจจะต้องใช้วิธีการอื่นๆเพิ่มเติมเป็นการเฉพาะ

สถานะเสื่อมโทรมของทรัพยากรกำลังกลายเป็นเรื่องใหญ่เพราะรัฐบาลและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียชักชวนในรับเอาหลักการพัฒนาอย่างยั่งยืน และการปฏิบัติการจัดการประมงอย่างยั่งยืน ไปใช้ และขณะเดียวกันกลับมุ่งเน้นการเพิ่มผลผลิต นี่สะท้อนให้เห็นความจริงที่ว่าหลายประเทศในภูมิภาคนี้กำลังพัฒนาอย่างรวดเร็ว และมีความหนาแน่นของประชากรมนุษย์สูงมากบริเวณชายฝั่ง และหลายชีวิตของประชากรเหล่านี้พึ่งพาการประมงในแง่ความปลอดภัยทางด้านอาหารและความเป็นอยู่อย่างมาก

ถ้าปล่อยไว้โดยไม่มีการจัดการ การประมงคงจะพัฒนาไปสู่จุดที่ทรัพยากรประมงเสื่อมโทรมมากจนผลตอบแทนทางสังคม-เศรษฐกิจ น้อยลงมากกว่าที่เคยเป็น การลดลงเหล่านี้ส่งผลกระทบต่อความมั่นคงทางอาหาร การบรรลุความยากจน การจ้างงาน และรายได้ประชาชาติ (และการจ้าง) จากประสบการณ์ในหลายๆส่วนของโลกแสดงให้เห็นว่าระบบนิเวศที่ถูกทำลายส่วนใหญ่จะสามารถฟื้นคืนกลับได้ และมีหลักฐานปรากฏในหลายพื้นที่ของทั้งภูมิภาคเอเชีย-แปซิฟิกว่า การสูญเสียทางเศรษฐกิจสามารถที่จะเรียกคืนกลับมาได้

การจัดการประมง- ภาพรวมโดยย่อ

การจัดการประมงคืออะไร?

การจัดการประมง 😊 อาจจะต้องคำนึงถึงกระบวนการบูรณาการที่จะทำให้ประโยชน์ที่สังคมได้รับจากการเก็บเกี่ยวผลผลิตจากระบบนิเวศดีขึ้น ซึ่งหมายรวมถึงกิจกรรมเหล่านี้ (i) การรวบรวมข้อมูล (ii) การวิเคราะห์ (iii) การวางแผน (iv) การปรึกษาหารือ (v) การตัดสินใจ (vi) การจัดสรรทรัพยากร และ (vii) การกำหนดและการนำไปปฏิบัติใช้ การออกระเบียบหรือกฎ กติกาควบคุมบังคับใช้ระเบียบ หรือ กฎ ซึ่งกำกับดูแลกิจกรรมการประมง โดยมีจุดมุ่งหมายคือเพื่อให้เกิดความมั่นใจว่าความอุดมสมบูรณ์ทรัพยากรยังคงอยู่ต่อไป และบรรลุวัตถุประสงค์ทางการประมงอื่นๆต่อไป

กิจกรรมกลุ่ม:

อภิปรายว่า จากประสบการณ์ของคุณเอง คุณเข้าใจเรื่องการจัดการประมงในประเทศของคุณอย่างไร จำแนกประเภทภัยคุกคามและปัญหาที่ควรระวังไว้ก่อนหน้า เป็น (i) สามารถจัดการหรือแก้ไขได้ด้วยการจัดการประมงที่มีอยู่แล้ว (ii) อื่นๆ

ในภูมิภาคนี้ การประมงส่วนใหญ่ถูกจัดการด้วยมุมมองแบบแยกส่วน มีตัวอย่างให้เห็นเพียงเล็กน้อยที่การประมงถูกจัดการอย่างดีโดยมีเป้าหมายเพื่อให้มีผลประโยชน์สูงสุด (มักจะพิจารณาผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจ) ขณะเดียวกันก็พยายามที่จะทำให้มั่นใจว่าการจับนั้นเป็นเหมาะสมกับผลผลิตทางธรรมชาติของประชากรสัตว์น้ำที่จับ ในอีกหลายๆการประมงเป้าหมายของการจัดการคือการลดความขัดแย้งและมักจะเพื่อต้องการเพิ่มผลผลิตโดยรวม

การประมงที่มีอยู่ในภูมิภาคมีลักษณะเช่นดังต่อไปนี้ :

- ส่วนใหญ่มุ่งเน้นสัตว์น้ำเป้าหมาย;
- เป็นภาคส่วนที่เป็นเอกเทศ (ประมง);
- การจัดการมุ่งเน้นการควบคุมการทำประมง (เช่น การควบคุมเครื่องมือ และการแบ่งเขตการประมง);
- ใช้การประเมินประชากรสัตว์น้ำเป็นพื้นฐาน; และ
- ส่วนใหญ่มีวัตถุประสงค์การจัดการเชิงชีววิทยา (เช่น การเพิ่มผลผลิต).

ถ้าเราพิจารณากรอบกว้างๆของการคุกคามและปัญหาที่การประมงและระบบนิเวศที่เกี่ยวเนื่องการประมงประสบอยู่ จะเห็นว่าแท้จริงแล้วการจัดการประมงที่มีอยู่ไม่ครอบคลุมและไม่กว้างพอ จึงต้องการแนวทางการจัดการที่ครอบคลุมและคำนึงถึงองค์ประกอบหลายๆอย่างของระบบนิเวศด้วย (ภาพที่ 2.1)

ภาพที่ 2.1: ตัวอย่างระบบนิเวศชายฝั่งในเอเชีย (ที่มา: ดัดแปลงจาก FAO EAF Nansen Project)

คุณประโยชน์ของระบบนิเวศ

ระบบนิเวศคืออะไร?

“ระบบนิเวศ สามารถนิยามได้ว่า คือระบบที่มีความสัมพันธ์กันภายในโครงสร้างของตัวเอง ซึ่งประกอบด้วย พืช สัตว์ (รวมทั้งมนุษย์) จุลินทรีย์ และสิ่งแวดล้อมที่ไม่มีชีวิต และปฏิสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบเหล่านี้” (SPC, 2010)

มันเป็นสิ่งสำคัญที่จะต้องเข้าใจว่าองค์ประกอบหลายๆอย่างในระบบนิเวศมีความเชื่อมโยงระหว่างกัน และการเปลี่ยนแปลงขององค์ประกอบหนึ่งสามารถส่งผ่านผลกระทบไปยังองค์ประกอบอื่นๆ ตัวอย่างเช่น การทำการประมงจนเกินกำลังการผลิตของสัตว์น้ำที่เป็นผู้ล่าที่อยู่ในลำดับสูงสุดสามารถทำให้มีการเปลี่ยนแปลงที่รุนแรงมากต่อสายใยอาหารทั้งหมด

สิ่งสำคัญที่พึงระลึกว่าระบบนิเวศทางทะเลได้ให้คุณประโยชน์ที่หลากหลายต่อสังคมมนุษย์

คุณประโยชน์เหล่านี้ถูกเรียกว่า “ประโยชน์ของระบบนิเวศ” และรวมถึง:

- สัตว์น้ำสำหรับเป็นอาหาร;
- ความเป็นอยู่และรายได้ของชาวประมงและชุมชนประมง จากการเก็บเกี่ยวผลผลิต แปรรูปและค้าขาย;
- คุณค่าทางมรดกทางวัฒนธรรมและประเพณี;
- การพัฒนาเศรษฐกิจทางการท่องเที่ยว การค้า และการขนส่ง; และ
- ป้องกันชายฝั่งและสร้างความยืดหยุ่นต่อการเปลี่ยนแปลงและการแปรปรวนของสภาพอากาศ รวมถึงภัยธรรมชาติ

ประโยชน์ของระบบนิเวศ จัดหมวดหมู่ได้ดังนี้:

- การเกื้อหนุน (supporting) - สายใยอาหารสำหรับพืชและสัตว์;
- การมีให้ (provisioning) - มีสัตว์น้ำสำหรับเป็นอาหาร มีป่า สำหรับทำไม้;
- ด้านวัฒนธรรม (cultural) - เพื่อการพักผ่อนหย่อนใจ คุณค่าทางวัฒนธรรมและประเพณี; และ
- การควบคุม (regulating) - การป้องกันชายฝั่งและสร้างความยืดหยุ่นต่อการเปลี่ยนแปลงและการแปรปรวนของสภาพอากาศ รวมถึงภัยธรรมชาติ

ในบริบทการประมง ชนิดพันธุ์สัตว์น้ำอาศัยสิ่งที่อยู่แวดล้อมและระบบนิเวศที่เกื้อหนุนรอบตัวมัน ซึ่งสิ่งเหล่านี้ได้รับผลกระทบจากกิจกรรมการทำประมง กิจกรรมอื่นๆของมนุษย์ รวมทั้งกระบวนการทางธรรมชาติ การประมงสามารถสร้างผลกระทบต่อระบบนิเวศ โดย : (1) การจับชนิดพันธุ์ที่ไม่ต้องการ (ผลจับสัตว์น้ำพลอยได้); (2) การเป็นสาเหตุให้แหล่งอาศัยหน้าดินถูกทำลายทางกายภาพ; (3) การเปลี่ยนแปลงองค์ประกอบชนิดพันธุ์; และ (4) การรบกวนห่วงโซ่อาหาร กิจกรรมอื่นๆของมนุษย์ที่ไม่เกี่ยวข้องกับการประมง เช่น การเกษตร การทำป่าไม้ การพัฒนาชายฝั่ง และการนำชนิดพันธุ์และเชื้อโรคอื่นมาสู่ระบบนิเวศ สามารถส่งผลกระทบต่อระบบนิเวศทางทะเลต่อหลายชนิดพันธุ์ที่มีอยู่ในระบบนิเวศด้วยเช่นกัน ผลกระทบทางธรรมชาติและจากมนุษย์ต่อระบบนิเวศดังกล่าว กำลังเพิ่มความเลวร้ายยิ่งขึ้น อันเนื่องมาจากผลกระทบที่สะท้อนกลับมาจากการกระทำของมนุษย์ที่ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงสภาวะอากาศโลกและภาวะน้ำทะเลเป็นกรด

แนวทางระบบนิเวศ และการพัฒนาอย่างยั่งยืน

ปัจจุบันนี้แนวทางระบบนิเวศได้รับการยอมรับว่าเป็นแนวทางการจัดการที่สามารถนำไปใช้ได้กับหลายระดับ หลายภาคส่วน และกับแนวทางพหุภาคี วลี “แนวทางเชิงระบบนิเวศ” “ecosystem approach” (EA) ถูกสร้างขึ้นครั้งแรกในช่วงต้นทศวรรษ 1980 แต่ได้รับการยอมรับอย่างเป็นทางการในการประชุม Earth Summit ที่เมือง Rio ในปี 1992 ซึ่งกลายเป็นเวทีที่เริ่มต้นกรอบแนวคิดของความตกลงด้านความหลากหลายทางชีวภาพ (The Convention on Biological Diversity: CBD) 😊 ซึ่งได้นิยามไว้ดังนี้

“กลยุทธ์สำหรับการจัดการอย่างบูรณาการ 😊 ของทรัพยากรดิน น้ำ และสิ่งมีชีวิต ซึ่งส่งเสริมการอนุรักษ์และการใช้อย่างยั่งยืนโดยวิถีที่เท่าเทียม”

การนำแนวทางเชิงระบบนิเวศ (EA) ไปใช้ ช่วยทำให้เกิดสมดุลของวัตถุประสงค์ 3 ด้านของความตกลงด้านความหลากหลายทางชีวภาพ: การอนุรักษ์; การใช้อย่างยั่งยืน; และการแบ่งปันประโยชน์ที่เกิดขึ้นจากทรัพยากรพันธุกรรมอย่างเป็นธรรมและเท่าเทียม ในด้านผลกระทบนั้นแนวทางเชิงระบบนิเวศ (EA) คือหนทางหนึ่งในการนำการพัฒนาอย่างยั่งยืน 😊 ไปปฏิบัติจริง ซึ่งเป็นกรอบแนวคิดที่มาแทนที่นโยบายก่อนหน้านี้ที่การพัฒนานั้นอยู่บนพื้นฐานของการเติบโตทางเศรษฐกิจแต่เพียงอย่างเดียว การพัฒนาอย่างยั่งยืนนั้นได้ถูกนิยามไว้โดย Brundtland (1987) คือ:

“การพัฒนาซึ่งตรงกับความต้องการของคนรุ่นปัจจุบันโดยไม่ทำลายความสามารถของคนรุ่นอนาคตที่จะทำได้ตามความต้องการของเขา”

สังเกตว่า “การพัฒนา” ในคำจำกัดความนี้หมายถึง การปรับปรุงความเป็นอยู่ที่ดีของมนุษย์ และการพัฒนานั้นต้องเป็นการพัฒนาที่อย่างยั่งยืน นั่นหมายความว่า เราต้องหาความสมดุลระหว่างความอุดมสมบูรณ์ของระบบนิเวศ และความเป็นอยู่ที่ดีของมนุษย์ เพื่อที่การพัฒนานั้นจะไม่ไปทำลายทรัพยากรธรรมชาติ และไม่ปกป้องทรัพยากรนั้นมากเกินไปจนเป็นกีดขวางการพัฒนา ซึ่งความสมดุลระหว่างความเป็นอยู่ที่ดีของมนุษย์และความอุดมสมบูรณ์ของระบบนิเวศนี้จะประสบความสำเร็จได้ด้วยธรรมาภิบาล 😊 (ภาพที่ 2.2)

ภาพที่ 2.2. การพัฒนาอย่างยั่งยืน –การสร้างสมดุลของความอุดมสมบูรณ์ของระบบนิเวศและความเป็นอยู่ที่ดีของมนุษย์ด้วยธรรมาภิบาล

เป็นที่ยอมรับกันอย่างกว้างขวางว่า “ความเป็นอยู่ที่ดี” คือกรอบแนวคิดที่หมายถึงสถานภาพของระบบ (เช่น ระบบนิเวศหรือระบบสังคม) ความเป็นอยู่ที่ดีของ 2 ระบบนี้ และความหมายของธรรมาภิบาล สามารถสรุปได้ดังต่อไปนี้

ความอุดมสมบูรณ์ของระบบนิเวศ เกี่ยวข้องกับระบบนิเวศทางทะเลและชายฝั่ง ประกอบด้วยอย่างน้อย 5 ด้านหลักๆ:

- ระบบนิเวศที่อุดมสมบูรณ์สามารถให้ประโยชน์ได้สูงสุด;
- ความหลากหลายทางชีวภาพซึ่งนำไปสู่ความยืดหยุ่นต่อการเปลี่ยนแปลงของระบบนิเวศ;
- โครงสร้างระบบนิเวศและแหล่งอาศัยที่เกื้อหนุน (รวมถึง ลุ่มน้ำที่เชื่อมถึงกัน);

- มหาสมุทร พื้นที่ชายฝั่ง และพื้นที่ลุ่มน้ำ ที่อุดมสมบูรณ์; และ
- สายใยอาหารมาจากรากฐานของความหลากหลายของแหล่งผลผลิตปฐมภูมิ
- ความอุดมสมบูรณ์ของระบบนิเวศ มักจะถูกแสดงโดยใช้ตัวชี้วัดที่มีลักษณะวัดได้ ซึ่งอธิบายได้ดังนี้:
- กระบวนการสำคัญที่รักษาระบบนิเวศที่มีเสถียรภาพและยั่งยืน (เช่น ไม่มีการสะพรั่งของสาหร่ายสีเขียวแกมน้ำเงิน);
- เขตที่ได้รับผลกระทบจากการกระทำของมนุษย์ไม่ขยายเพิ่ม หรือไม่เสื่อมโทรม (เช่น การลดลงของพื้นที่ที่ปนเปื้อนของเสียประเภทไนโตรเจน); และ
- แหล่งที่อยู่อาศัยสำคัญไม่ได้รับความเสียหาย (เช่น แหล่งหญ้าทะเล).

ความเป็นอยู่ที่ดีของมนุษย์ หมายถึง องค์ประกอบทั้งหมดของมนุษย์ที่ขึ้นอยู่กับระบบนิเวศ และมีผลกระทบต่อระบบนิเวศ ความเป็นอยู่ที่ดีของมนุษย์สะท้อนผ่านกิจกรรมหรือความสำเร็จหลายอย่างที่ก่อให้เกิดชีวิตที่ดี และยังเป็นที่ยอมรับกันว่าความเป็นอยู่ที่ดีเป็นกรอบแนวคิดหลายมิติที่ครอบคลุมทุกแง่มุมของชีวิตมนุษย์ ถึงแม้จะได้เป็นองค์ประกอบที่สำคัญ แต่รายได้เพียงอย่างเดียว ยังไม่เพียงพอที่จะครอบคลุมความหมายที่กว้างและซับซ้อนของความเป็นอยู่ที่ดีของมนุษย์

มิติ 8 ด้านของความเป็นอยู่ที่ดีของมนุษย์ ได้แก่:

- มาตรฐานความเป็นอยู่ทางวัตถุ (รายได้, อาหาร และทรัพย์สิน);
- สุขภาพ;
- การศึกษา;
- กิจกรรมส่วนบุคคล (สันทนาการ และ งาน);
- สิทธิและบทบาททางการเมือง และการอภิบาล;
- ความเกี่ยวข้องกับสังคมและความสัมพันธ์;
- สิ่งแวดล้อมที่อาศัย (สภาวะปัจจุบันและอนาคต); และ
- ความมั่นคงทางเศรษฐกิจและความปลอดภัย

8 มิติเหล่านี้อยู่บนความเชื่อที่ว่า การวัดความเป็นอยู่ที่ดีของมนุษย์ สามารถวัดได้ทั้งในแง่ของรูปธรรมและนามธรรม และหมายรวมถึงโอกาส หรือ เสรีภาพ และศักยภาพ ของประชาชน ในการเลือกที่จะดำเนินชีวิต

ธรรมาภิบาล 😊 หมายถึง โครงสร้าง และการจัดการที่มีประสิทธิภาพ ในการกำหนดกฎระเบียบ และการนำกฎระเบียบไปปฏิบัติใช้ ธรรมาภิบาลได้ถูกอธิบายใน หน่วยการเรียนรู้ที่ 4 หลักการของ EAFM อย่างละเอียด โดยสรุป ธรรมาภิบาลสัมพันธ์กับการพิทักษ์รักษา ซึ่ง บุคคล องค์กร ชุมชน และสังคมพยายามอย่างยิ่งที่จะรักษาคุณภาพของระบบนิเวศที่อุดมสมบูรณ์และมีความยืดหยุ่นต่อการเปลี่ยนแปลง และความสัมพันธ์ของระบบนิเวศดังกล่าวกับประชากรมนุษย์ การพิทักษ์รักษาต้องมองในระยะยาว และส่งเสริมกิจกรรมที่ทำให้เกิดความเป็นอยู่ที่ดีของคนทั้งในรุ่นปัจจุบันและคนรุ่นหลัง

วลี การจัดการบนพื้นฐานระบบนิเวศ (Ecosystem Based Management , EBM) 😊 มักจะถูกใช้สลับกับ EA, แต่ในบางบริบท EBM มุ่งเน้นการพัฒนาที่ยั่งยืนในมิติทางนิเวศ/สิ่งแวดล้อม มากกว่า

สังเกตว่า EA/EBM ไม่ได้แทนที่การจัดการแบบเอกเทศ, เช่น การจัดการประมง และเกษตร, การจัดการอุตสาหกรรมการผลิต การจัดการเหมืองแร่และปิโตรเลียม และการจัดการการขนส่งทางเรือ ถ้าจะกล่าวให้ถูกต้อง มันคือการจัดการอย่างบูรณาการของ (i) ความแตกต่างของผลประโยชน์ภายในกลุ่ม (เช่น การใช้ทรัพยากร และผลกระทบของการใช้ทรัพยากรดังกล่าว); (ii) ความแตกต่างของผลประโยชน์ระหว่างกลุ่ม; และ (iii) การคำนึงถึงปัจจัยภายนอก เช่น การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ (ดู หน่วยการเรียนรู้ที่ 15 ขึ้นตอนที่ 4)

ระดมความคิดเห็น:

อภิปรายคุณประโยชน์ของการนำแนวทางเชิงระบบนิเวศไปใช้

ประโยชน์ของการใช้ EA

ประโยชน์ของ EA มีหลายอย่าง หลักๆ ได้แก่:

- เชื้อต่อการยอมแลกเปลี่ยน (trade-offs) ที่จำเป็น เพื่อสร้างสมดุลของความเป็นอยู่ที่ดีของมนุษย์และความอุดมสมบูรณ์ของระบบนิเวศ
 - ทำให้มีการพิจารณาลำดับความสำคัญของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่หลากหลาย;
 - รักษาสมดุลของผลผลิต กับการอนุรักษ์ความหลากหลายทางชีวภาพและการปกป้องแหล่งที่อยู่อาศัย; และ
 - ช่วยแก้ปัญหาความขัดแย้ง
- ยอมให้มีการจัดการแบบปรับตัว – นำไปสู่การวางแผนการจัดการชายฝั่งที่มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น
 - สามารถนำไปใช้ได้กับสถานการณ์ที่มีข้อมูลไม่สมบูรณ์
- เพิ่มการมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย และการวางแผนที่โปร่งใส
 - เพิ่มความเท่าเทียมในการใช้ทรัพยากรชายฝั่ง;
 - เห็นคุณค่าของวัฒนธรรมและประเพณี; และ
 - ปกป้องภาคการประมงจากผลกระทบจากภาคส่วนอื่น และในทางกลับกัน ปกป้องภาคส่วนอื่นจากภาคการประมง
- สามารถใช้ในการพิจารณาปัญหาที่มีขอบเขตกว้าง และใช้ระยะเวลานาน (เช่น การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ)
- เพิ่มการสนับสนุนจากภาคการเมือง
 - เพิ่มการสนับสนุนจากภาคการเมืองและการมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย
 - ยุติปัญหาด้านการขาดงบประมาณ

เมื่อสังคมตระหนักรู้ถึงคุณประโยชน์ของระบบนิเวศและการจัดการเชิงระบบนิเวศ ก็จะเข้าใจความต้องการในการจัดการเชิงระบบนิเวศแบบองค์รวมมากยิ่งขึ้น (เช่น นอกเหนือจากการมุ่งเน้นการจัดการเฉพาะสัตว์น้ำเพียงอย่างเดียว) คุณประโยชน์ของ EA เมื่อถูกนำไปใช้กับบริบทการประมง จะอธิบายในหน่วยการเรียนรู้ถัดไป

EAFM คืออะไร และ ทำไมต้องปรับใช้ EAFM?

หน่วยการเรียนรู้ 3

วัตถุประสงค์ของบทเรียน:	
	<ul style="list-style-type: none">เข้าใจว่า EAFM คืออะไร;
	<ul style="list-style-type: none">อธิบายคุณประโยชน์ของการใช้ EAFM;
	<ul style="list-style-type: none">อธิบายแนวทาง EAFM ที่จะเติมเต็มการจัดการด้วยแนวทางอื่นๆ ได้อย่างไร;
	<ul style="list-style-type: none">เข้าใจความซับซ้อนของวัตถุประสงค์ทางสังคมที่หลากหลาย

ภาพรวม

หน่วยการเรียนรู้นี้อธิบายว่า EAFM คือแนวทางเชิงระบบนิเวศที่ใช้ในภาคการประมง และเป็นแนวทางเพื่อปรับปรุงการมีส่วนร่วมของการประมงต่อการพัฒนาที่ยั่งยืน EAFM ประกอบด้วย 3 องค์ประกอบ – ความอุดมสมบูรณ์ของระบบนิเวศความเป็นอยู่ที่ดีของมนุษย์ และธรรมาภิบาล EAFM ถูกกล่าวถึงควบคู่ไปกับแนวทางอื่น ๆ ในการจัดการชายฝั่ง/ทะเล/การประมง และองค์ประกอบที่สำคัญที่ทำให้ EAFM แตกต่างไปจากแนวทางอื่น ๆ ได้ถูกเน้นไว้ในบทเรียน

1. นิยามของ EAFM

กล่าวอีกทางหนึ่งว่า EAFM ☺ คือเพียงแค่นำ EA มาใช้กับการประมง:

“EAFM คือหนทางหนึ่งของการปฏิบัติในการนำหลักการจัดการอย่างยั่งยืนไปทำให้เกิดผลสำหรับการจัดการประมง โดย การหาสมดุลระหว่างความอุดมสมบูรณ์ของระบบนิเวศและความเป็นอยู่ที่ดีของมนุษย์ด้วยหลักธรรมาภิบาล (ดัดแปลง จาก EAFNet: What is EAFM?)

“EAFM แสดงถึงการเปลี่ยนจากระบบการจัดการที่มุ่งเน้นเพียงแค่การใช้ประโยชน์ของชนิดพันธุ์สัตว์น้ำเป้าหมายไปสู่ การจัดการที่คำนึงถึงองค์ประกอบที่สำคัญในระบบนิเวศ และการใช้ประโยชน์ทางสังคมและเศรษฐกิจที่ได้รับจากระบบนิเวศ ด้วย” (State of the world’s fisheries, FAO 2012)

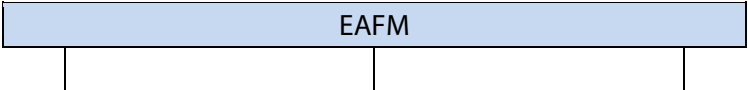
EAFM คือแนวทางเชิงระบบนิเวศที่ประยุกต์ใช้กับการประมง
ได้แก่ แนวทางปฏิบัติในการนำหลักการจัดการอย่างยั่งยืนไปทำให้เกิดผล
และเกิดการได้ประโยชน์สูงสุดอย่างยั่งยืนจากระบบประมง

คำว่า ระบบนิเวศ ในระบบประมง หมายถึง การบูรณาการระหว่าง ด้านนิเวศและด้านสังคม ซึ่งมนุษย์ก็เป็นส่วนประกอบที่สำคัญส่วนหนึ่งของระบบนิเวศ (ดูคำนิยามใน หน่วยการเรียนรู้ 2 การจัดการประมงและแนวทางเชิงระบบนิเวศ) EAFM จะเน้นที่ ความเป็นอยู่ที่ดีของมนุษย์และความอุดมสมบูรณ์ของระบบนิเวศ ดังนั้น EAFM จึงเป็นแนวทางที่จะสร้างความสมดุลของการอนุรักษ์ความหลากหลายทางชีวภาพ โครงสร้างระบบนิเวศ และหน้าที่ของระบบนิเวศ เพื่อการใช้ประโยชน์ทรัพยากรของมนุษย์ทางด้านอาหาร รายได้ และความเป็นอยู่ เพื่อให้บรรลุเป้าหมายของความสมดุลนี้ EAFM ต้องการ หลักธรรมาภิบาลที่มีประสิทธิภาพ ในการกำกับดูแล

2. EAFM ประกอบด้วย 3 องค์ประกอบ

สามารถสรุปได้ว่าการพัฒนาอย่างยั่งยืน คือความสมดุลระหว่างความอุดมสมบูรณ์ของระบบนิเวศและความเป็นอยู่ที่ดีของมนุษย์ โดยไม่ทำลายความต้องการของคนรุ่นอนาคต หน่วยการเรียนรู้ 2 การจัดการประมง และแนวทางระบบนิเวศ (ภาพที่ 3.1)

ภาพที่ 3.1: องค์ประกอบ 3 ส่วน ของ EAFM กับตัวอย่างการประมง

ความอุดมสมบูรณ์ของระบบนิเวศ	ความเป็นอยู่ที่ดีของมนุษย์	ธรรมาภิบาล
การปกป้องและการฟื้นฟูแหล่งที่อยู่อาศัย	ทรัพยากรประมงที่ยั่งยืน	ผลประโยชน์เพิ่มขึ้นและแบ่งปันอย่างเท่าเทียม
		ความเป็นอยู่ที่ยั่งยืน
		การปฏิบัติตามและการบังคับใช้

EAFM คือแนวทางหนึ่งที่จะบรรลุเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนในด้านประมง มี 3 องค์ประกอบ ดังนี้:

1. ความอุดมสมบูรณ์ของระบบนิเวศ
2. ความเป็นอยู่ที่ดีของมนุษย์
3. ธรรมาภิบาล

3. ประโยชน์ของ EAFM

ประโยชน์ในการจัดการตามแนวทาง EAFM ประกอบด้วย:

- มีการพิจารณาความเชื่อมโยงระหว่างระบบนิเวศและการประมงที่กว้างขึ้น;
- เกิดการมีส่วนร่วมในการวางแผนการ เพื่อการใช้ประโยชน์ทรัพยากรให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น;
- เชื้อต่อการเจรจาแลกเปลี่ยนผลประโยชน์ระหว่างผู้มีส่วนได้ส่วนเสียต่าง ๆ และสร้างสมดุลความต้องการของมนุษย์ให้สอดคล้องกับระบบนิเวศ;
- เพิ่มการมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ซึ่งนำไปสู่:
 - การวางแผนการใช้ประโยชน์ทรัพยากรได้ดีขึ้น; และ
 - การใช้ประโยชน์ทรัพยากรได้อย่างเท่าเทียมมากขึ้น (ทั้งที่เกี่ยวข้องและไม่เกี่ยวข้องกับการประมง);
- ช่วยให้เกิดสมดุลของผลผลิตสัตว์น้ำกับการอนุรักษ์ความหลากหลายทางชีวภาพ และการปกป้องแหล่งที่อยู่อาศัย;
- ช่วยในการแก้ไขและลดความขัดแย้งระหว่างผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย;
- ตระหนักถึงคุณค่าของวัฒนธรรมประเพณีในการตัดสินใจมากขึ้น; และ
- การทำให้ปัญหาใหญ่ และปัญหาระยะยาว ได้รับการยอมรับ และนำไปผนวกกับการจัดการประมงและชายฝั่ง (เช่น ปัญหาระยะยาวที่เกี่ยวข้องกับการเปลี่ยนแปลงสภาพอากาศและสภาวะน้ำทะเลเป็นกรด การเสื่อมโทรมของแหล่งอาศัย การเติบโตของประชากร การพัฒนาเศรษฐกิจ โลกาภิวัตน์ และอื่นๆ)

ตารางที่ 3.1 แสดงคุณลักษณะต่าง ๆ ของ EAFM ว่าทำงานอย่างไรในการรับมือกับภัยคุกคามและแก้ไขปัญหาการประมง (ดูหน่วยการเรียนรู้ เรื่องภัยคุกคามและปัญหาที่การประมงกำลังเผชิญ) คอลัมน์ทางซ้ายกล่าวถึงตอนหลัก ๆ ในคู่มือเล่มนี้ ซึ่งเกี่ยวข้องกับแต่ละคุณลักษณะเฉพาะ

ตารางที่ 3.1: คุณลักษณะต่าง ๆ ของ EAFM ทำงานอย่างไรในการรับมือกับภัยคุกคามและแก้ไขปัญหาการประมง

คุณลักษณะของ EAFM	คุณลักษณะเหล่านี้ช่วยแก้ไขปัญหาและการคุกคามที่การประมงประสบอยู่ได้อย่างไร
<p>1. มีกระบวนการสนับสนุนการจัดการแหล่งทุน หน่วยการเรียนรู้ 8 เริ่มต้น A หน่วยการเรียนรู้ 14 ขั้นตอน 3.4 และ 3.5</p>	<ul style="list-style-type: none"> • ช่วยในการประสานงานด้านการมีส่วนร่วมและความร่วมมือจากกลุ่มต่างๆ เช่น สถาบันของรัฐ หน่วยงานประมง และผู้มีส่วนได้ส่วนเสียอื่นๆ เพิ่มและปรับปรุงช่องทางการสื่อสารกับระดับผู้ตัดสินใจซึ่งสามารถให้ทุนสนับสนุนได้ • แผน EAFM เป็นแผนระยะยาวในที่มีกรอบระยะเวลาชัดเจน ทำให้สามารถวางแผนทางด้านงบประมาณได้ • แผน EAFM สอดคล้องและยึดโยงกับธรรมชาติ ทำให้สามารถยุติข้อจำกัดเรื่องทรัพยากรต่างๆได้
<p>2. มีกระบวนการที่ส่งเสริมให้ได้รับการสนับสนุนจากการเมืองและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย หน่วยการเรียนรู้ 4 หลักการของ EAFM หน่วยการเรียนรู้ 8 เริ่มต้น A หน่วยการเรียนรู้ 9 เริ่มต้น B หน่วยการเรียนรู้ 12 การตรวจสอบข้อเท็จจริง I</p>	<ul style="list-style-type: none"> • ได้รับการสนับสนุนเชิงการเมืองโดยการนำเอารัฐบาลท้องถิ่นและกิจกรรมนอกภาคประมงที่อาจจะส่งผลกระทบต่อประมงเข้ามามีส่วนร่วมด้วย • ได้รับการสนับสนุนเป็นอย่างดีจากระบบอำนาจหน้าที่ของหน่วยงานรัฐ • การดำเนินการมีการสอดคล้องประสานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม • EAFM มีการระบุความต้องการข้อมูลและงานวิจัย โดยเชื่อมโยงนักวิทยาศาสตร์/นักวิชาการ เข้าสู่กระบวนการวางแผน ซึ่งนำไปสู่การวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดการที่จำเป็น และเพื่อปรับปรุงการสื่อสารกับผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย
<p>3. มีการสนับสนุนให้มีธรรมชาติที่ดีขึ้น หน่วยการเรียนรู้ 9 เริ่มต้น B หน่วยการเรียนรู้ 11, 13 และ 14 ขั้นตอน 2.1-2.3, 3.1-3.5 หน่วยการเรียนรู้ 12 การตรวจสอบข้อเท็จจริง I</p>	<ul style="list-style-type: none"> • การสนับสนุนทางด้านการเมืองสามารถนำไปสู่การบังคับใช้ที่ดีขึ้น • ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียปฏิบัติตามกฎระเบียบในการจัดการประมงมากขึ้น • นำปัญหาของสตรีบรรจไว้ในการวางแผนด้วย • คำนึงถึงความต้องการในการใช้วัตถุดิบของผู้แปรรูปสัตว์น้ำ เช่น โรงงานผลิตปลาป่น โรงงานผลิตซูริมิ • ให้ชาวประมงพื้นบ้านได้มีสิทธิมีเสียง
<p>4. ช่วยในการระบุปัญหาและลดความขัดแย้งระหว่างวัตถุประสงค์ที่แตกต่างกันของกลุ่มต่าง ๆ ในสังคม หน่วยการเรียนรู้ 11 ขั้นตอน 2.1, 2.2 หน่วยการเรียนรู้ 12 การตรวจสอบข้อเท็จจริง I</p>	<ul style="list-style-type: none"> • สร้างความมั่นใจว่าได้คำนึงถึงเศรษฐกิจและสังคมที่ดีของมนุษย์ • การสร้างสมดุลของวัตถุประสงค์ทางนโยบายที่ขัดแย้งกันจากทั้งภายใน หรือระหว่างภาคส่วนต่าง ๆ • เปิดให้มีการเจรจาหารือระหว่างผู้ใช้ทรัพยากร และสามารถระบุแนวทางการแก้ไขปัญหาโดยผ่านกลไกการ

คุณลักษณะของ EAFM	คุณลักษณะเหล่านี้ช่วยแก้ไขปัญหาและการคุกคามที่การประมงประสบอยู่ได้อย่างไร
	<p>จัดการความขัดแย้ง</p> <ul style="list-style-type: none"> • วิเคราะห์ และปรับเปลี่ยนทิศทางของการอุดหนุนเพื่อให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น • ปรับวัตถุประสงค์ด้านการอนุรักษ์กับผลผลิตประมงให้สอดคล้องกัน • ช่วยระบุปัญหาที่เกิดขึ้นระหว่างชาวประมงพาณิชย์ และชาวประมงพื้นบ้าน
<p>5. ช่วยปกป้องภาคการประมงจากผลกระทบจากภาคส่วนอื่น ๆ</p> <p><u>หน่วยการเรียนรู้ 8 เริ่มต้น A</u></p> <p><u>หน่วยการเรียนรู้ 11 ขึ้นตอน 2.2-2.3</u></p>	<ul style="list-style-type: none"> • ทำงานกับภาคส่วนอื่น ๆ ตัวอย่างเช่น : <ul style="list-style-type: none"> ○ การอุดหนุนในภาคการเกษตร ○ การปล่อยน้ำทิ้งจากเมือง และการทำลายแหล่งที่อยู่อาศัย ○ การพัฒนาการท่องเที่ยว ○ การทำเหมืองแร่นอกฝั่ง ○ การพัฒนาการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำที่ขาดการควบคุม ○ การดำเนินการอนุรักษ์โดยไม่คำนึงถึงผลกระทบต่อ การประมงและการเข้าถึงทรัพยากรประมง
<p>6. ช่วยปกป้องภาคส่วนอื่น ๆ จากผลกระทบจากการทำการประมง</p> <p><u>หน่วยการเรียนรู้ 8 เริ่มต้น A</u></p> <p><u>หน่วยการเรียนรู้ 11 ขึ้นตอน 2.2-2.3</u></p>	<ul style="list-style-type: none"> • ผลกระทบต่อแหล่งที่อยู่อาศัย • ทำให้ปัญหาผลจับสัตว์น้ำพลอยจับได้ ได้รับการแก้ไข • ทำให้มีการบูรณาการ ☺ กับการอนุรักษ์และการปกป้องคุ้มครองทรัพยากรมากขึ้น • ให้ความสำคัญต่อการอนุรักษ์ความหลากหลายทางชีวภาพและความอุดมสมบูรณ์ของระบบนิเวศ และการประโยชน์ของระบบนิเวศที่เกี่ยวพัน
<p>7. ปกป้องภาคส่วนย่อย ๆ ของภาคการประมงจากผลกระทบด้านลบที่มีต่อกันและกัน</p> <p><u>หน่วยการเรียนรู้ 8 เริ่มต้น A</u></p> <p><u>หน่วยการเรียนรู้ 13 และ 14 ขึ้นตอน 3.1, 3.2 & 3.3</u></p>	<ul style="list-style-type: none"> • คำนึงถึงทุกภาคส่วนย่อยที่ได้รับผลกระทบทั้งหมดประกอบด้วย <ul style="list-style-type: none"> ○ การจับสัตว์น้ำวัยอ่อนมากเกินไป ส่งผลกระทบต่อมูลค่าของการประมง เช่น การประมงอวนลาก ○ การพัฒนาการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำส่งผลกระทบต่อ การประมง (ความต้องการอาหารเลี้ยงสัตว์น้ำ และการเข้าใช้พื้นที่)
<p>8. มีกลไกเชื่อมโยงการจัดการระหว่างระดับ และข้ามเขตอำนาจทางการเมืองและการปกครอง</p> <p><u>หน่วยการเรียนรู้ 4 หลักการของ EAFM</u></p>	<ul style="list-style-type: none"> • การกระจายอำนาจ ทำให้หน่วยงานประมงระดับชาติไม่ต้องวิธวาทที่จะแก้ปัญหาคความขัดแย้งและปัญหาความเป็นอยู่ที่ดีของผู้ใช้ประโยชน์

คุณลักษณะของ EAFM	คุณลักษณะเหล่านี้ช่วยแก้ไขปัญหาและการคุกคามที่การประมงประสบอยู่ได้อย่างไร
<p>หน่วยการเรียนรู้ 12 ตรวจสอบข้อเท็จจริง I</p> <p>หน่วยการเรียนรู้ 12 ตรวจสอบข้อเท็จจริง II</p>	<ul style="list-style-type: none"> • ให้มีการจัดการร่วมและมีความร่วมมือระหว่างหน่วยงานของภาครัฐจากหน่วยงานเทศบาล อำเภอ จังหวัด และระดับชาติ นอกจากนี้ยังรวมถึงผู้มีส่วนได้ส่วนเสียกลุ่มต่างๆ
<p>9. ส่งเสริมการสื่อสารระหว่างผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทั้งภายในภาคประมงและนอกภาคประมง</p> <p>หน่วยการเรียนรู้ 9 เริ่มต้น B</p> <p>หน่วยการเรียนรู้ 15 ขึ้นตอน 4.1</p>	<ul style="list-style-type: none"> • แก้ปัญหาการขาดการติดต่อประสานงานระหว่างกรมประมง และหน่วยงานอื่น ๆ เช่น หน่วยงานด้านสิ่งแวดล้อม เกษตรกรรม และ คมนาคม
<p>10. สามารถใช้ได้ ในสถานการณ์ที่มีข้อมูลไม่สมบูรณ์</p> <p>หน่วยการเรียนรู้ 10 ขึ้นตอน 1.3</p> <p>หน่วยการเรียนรู้ 17 ขึ้นตอน 5.1 และ 5.2</p>	<ul style="list-style-type: none"> • สามารถใช้ทั้งภูมิปัญญาท้องถิ่น และความรู้เชิงวิทยาศาสตร์ • กลไกการติดตามและทบทวนผลสะท้อนกลับทำให้ได้ข้อมูลใหม่ และสามารถนำไปปรับใช้ในวงจรการจัดการ • ข้อมูลใหม่ จะช่วยเพิ่มความเข้าใจเกี่ยวกับระบบนิเวศและสังคม
<p>11. ส่งเสริมความยั่งยืนของระบบนิเวศและการประมงในระยะยาว</p> <p>หน่วยการเรียนรู้ 17 ขึ้นตอน 5.1 และ 5.2</p> <p>หน่วยการเรียนรู้ 12 ตรวจสอบข้อเท็จจริง II</p>	<ul style="list-style-type: none"> • มุ่งเน้นขอบเขตเวลาที่นานขึ้นซึ่งทำให้สามารถผนวกการเปลี่ยนแปลงของสิ่งแวดล้อมและสังคมในระยะยาวเข้าสู่กระบวนการวางแผน • ผนวกการเปลี่ยนแปลงทางสังคม (เช่น การขยายตัวของประชากร และการพัฒนา) และผลกระทบของการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและสภาวะน้ำทะเลเป็นกรด

4. การขับเคลื่อนจากแนวทางการจัดการประมงที่มีอยู่สู่นโยบาย EAFM

ดังที่กล่าวแล้วข้างต้น วัตถุประสงค์หลักของ EAFM คือ การใช้ระบบนิเวศทั้งระบบอย่างยั่งยืน ☺ ไม่ใช่เพียงแค่นิคมพันธุ์ โคชชนิดพันธุ์หนึ่ง อย่างไรก็ตามการนำ EAFM มาใช้ไม่ได้หมายความว่า เป็นการเริ่มทำอะไรใหม่ เพราะ EAFM เป็นองค์ประกอบหนึ่งของการจัดการประมงที่มีอยู่แล้ว และคงต้องเป็นลักษณะค่อยเป็นค่อยไปและคงใช้เวลาหลายปีกว่าที่จะขับเคลื่อนทั้ง 11 คุณลักษณะของการจัดการประมง ให้เป็นการจัดการตามแนวทาง EAFM อย่างเต็มรูปแบบ ตารางที่ 3.2 เปรียบเทียบความแตกต่างของการจัดการประมงแบบเดิมที่มีอยู่ กับแนวทาง EAFM

ตารางที่ 3.2: ความแตกต่างของการจัดการประมงแบบเดิมที่มีอยู่ กับแนวทาง EAFM

	แนวทางการจัดการประมงแบบเดิมที่มีอยู่	แนวทาง EAFM
การพิจารณาชนิดพันธุ์	ส่วนใหญ่เป็นชนิดพันธุ์เป้าหมาย	ทุกชนิดพันธุ์ในระบบนิเวศ โดยเฉพาะชนิดพันธุ์ที่ได้รับผลกระทบจากการประมง

วัตถุประสงค์ของการจัดการ	ส่วนใหญ่เกี่ยวข้องกับชนิดพันธุ์เป้าหมาย และมักจะมุ่งเน้นเป้าหมายทางชีววิทยา เพื่อให้ได้ผลผลิตสูงสุดที่ยั่งยืน	มีวัตถุประสงค์ที่หลากหลายโดยรวมถึงการพิจารณาด้านการประมง ประโยชน์ของระบบนิเวศ และสังคม-เศรษฐกิจ
ขนาด	แก้ไขปัญหาการจัดการประมงในระดับประชากรสัตว์น้ำ/ขนาดการประมง	แก้ไขปัญหาสำคัญในขนาดพื้นที่และเวลาที่เหมาะสม ซึ่งมักจะเป็นลักษณะการสร้างเครือข่าย (ท้องถิ่น ประเทศ อนุภูมิภาค ภูมิภาค และระดับโลก)
ข้อมูลและข่าวสารที่ใช้	ส่วนใหญ่เป็นข้อมูลทางวิทยาศาสตร์ซึ่งเน้นข้อมูลของสัตว์น้ำเป้าหมาย	ใช้ฐานความรู้ที่กว้างขึ้น (ทั้งความรู้ทางวิทยาศาสตร์และภูมิปัญญาท้องถิ่น) ซึ่งเน้นการเรียนรู้จากการกระทำ (การจัดการแบบปรับตัว)
วิธีการประเมิน	ส่วนใหญ่ประเมินประชากรสัตว์น้ำเป้าหมายที่สำคัญ	ประเมินชนิดพันธุ์ที่หลากหลาย และประเมินระบบนิเวศโดยใช้ตัวชี้วัด
กลไกที่ใช้ในการจัดการ	ส่วนใหญ่คือการควบคุมการทำประมง	ใช้การจูงใจที่เป็นพื้นฐาน (รวมถึงเครื่องมือการจัดการเชิงระบบนิเวศ เช่น พื้นที่คุ้มครองทางทะเล Marine Protected Areas (MPAs) ☺) เชื่อมโยงการจัดการเขตชายฝั่งอย่างบูรณาการ (ICM) ☺) กับการสร้างแรงจูงใจ
การวางแผน	มักจะอยู่ในรูปแบบแผนการจัดการประมงที่พิจารณาชนิดพันธุ์เป้าหมาย	แผน EAFM พิจารณาการประมง ระบบนิเวศ ระบบสังคมมนุษย์ และการอภิบาล
ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย	ชาวประมง อุตสาหกรรมประมง ชุมชนประมง	ครอบคลุมผู้มีส่วนได้ส่วนเสียมากกว่า: ประชาชนที่ได้รับผลกระทบ หรือ ส่งผลกระทบต่อ EAFM
ภาคส่วนต่างๆ	เป็นเอกเทศ, ตัวอย่างเช่น ส่วนใหญ่เน้นปัญหาภาคการประมง	คำนึงถึงการมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างภาคประมงกับภาคส่วนอื่น ๆ ตัวอย่างเช่น การพัฒนาพื้นที่ชายฝั่ง การท่องเที่ยว การเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ การเดินเรือ อุตสาหกรรมปิโตรเคมี
นโยบายและการตัดสินใจ	ส่วนใหญ่จะอยู่ในระดับรัฐบาล แก้ไขปัญหาหลัก ๆ ที่สนใจร่วมกัน	การมีส่วนร่วมกับผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่สำคัญ คำนึงถึงผลประโยชน์ และแรงจูงใจของชุมชนผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ในขอบเขตที่กว้างขึ้น
การมีส่วนร่วม	แบบ จากบนลงล่าง (สั่งการและควบคุม) เป็นลักษณะการจัดการประมงแบบดั้งเดิม	เป็นแนวทางการจัดการแบบมีส่วนร่วม เช่น การมีการจัดการร่วมในหลายรูปแบบ ซึ่งเป็นลักษณะเด่นที่สำคัญของ EAFM
การปฏิบัติตามและ	ปฏิบัติตามกฎระเบียบ และมีการลงโทษ	กระตุ้นให้มีการปฏิบัติตามกฎระเบียบผ่าน

การบังคับใช้	สำหรับผู้ที่ไม่ปฏิบัติ	แรงจูงใจ
--------------	------------------------	----------

5. แนวทางอื่น ๆ

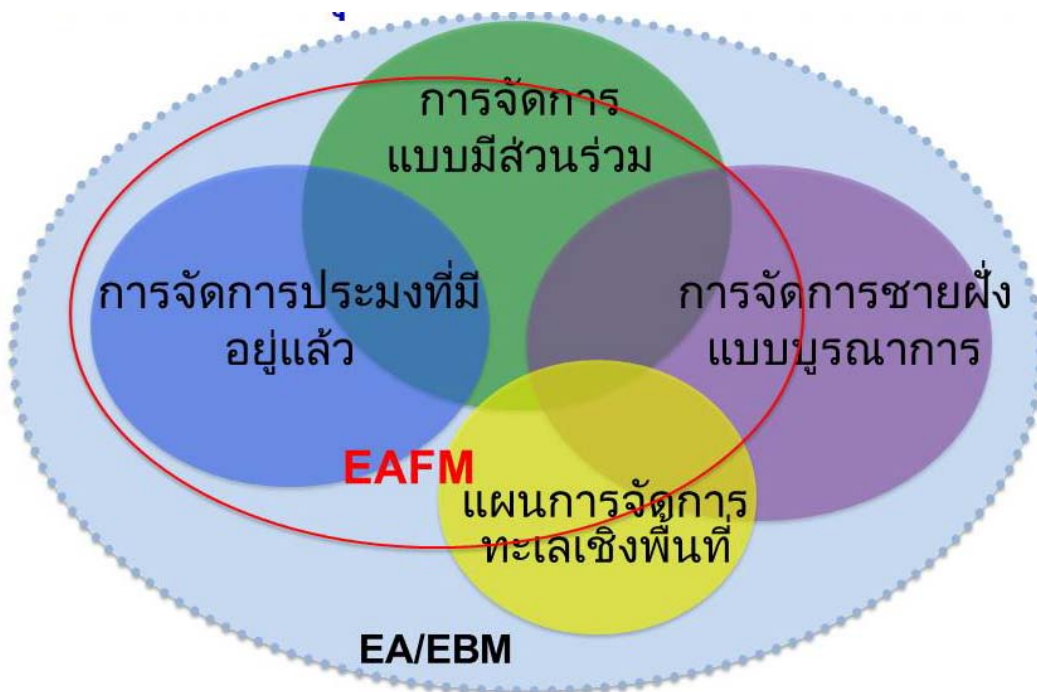
EAFM เติมเต็มและบูรณาการหลายแนวทางการจัดการที่มีอยู่ในการจัดการประมงทะเล และทรัพยากรชายฝั่ง การจัดการร่วมทำให้มีความมั่นใจในการตัดสินใจของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียหลากหลายกลุ่ม และสร้างความรู้สึกร่วมเป็นเจ้าของ ซึ่งเป็นหลักการที่สำคัญของ EAFM (ดู เริ่มต้น B และ การตรวจสอบข้อเท็จจริง II) ทั้งการจัดการชายฝั่งแบบบูรณาการและแผนการจัดการทะเลเชิงพื้นที่ (Marine Spatial Planning, MSP) มีส่วนที่คาบเกี่ยวกันอย่างมากกับ EAFM

ICM คือ EA/EBM ที่นำเอาหลาย ๆ ภาคส่วนเข้ามาจัดการพื้นที่ชายฝั่ง ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับประเด็นเริ่มต้นของการเข้าสู่การจัดการ เช่น ICM อาจเริ่มต้นจากการจัดการด้านการท่องเที่ยวในพื้นที่ชายฝั่ง หรืออาจเริ่มจากการแก้ไขปัญหาความเสื่อมโทรมของป่าชายเลน เป็นต้น

MSP เป็นเครื่องมือในการจัดการเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ต่าง ๆ ของ EAFM

แนวทางต่าง ๆ เหล่านี้ถูกเชื่อมโยงเข้าด้วยกันภายใต้กรอบแนวคิดของ EA/EBM (ภาพที่ 3.2) และได้รับการยอมรับว่าเป็นการจัดการที่ต้องประสานกับระบบนิเวศในวงกว้าง (ทั้งองค์ประกอบทางธรรมชาติและมนุษย์) และพยายามที่จะใช้ประโยชน์ในทางสังคม และเศรษฐกิจอย่างเหมาะสม

ภาพที่ 3.2: EAFM เติมเต็มแนวทางการจัดการอื่น ๆ

“แผนการจัดการทะเลเชิงพื้นที่ (MSP) เป็นกระบวนการสาธารณะที่เป็นทางการ ที่มีการวิเคราะห์และการจัดสรรการกระจายตัวของกิจกรรมมนุษย์ในเชิงพื้นที่และเชิงเวลาในบริเวณทะเลและชายฝั่ง เพื่อที่จะบรรลุวัตถุประสงค์ทางสังคม เศรษฐกิจ และระบบนิเวศ ซึ่งมักจะเป็นกระบวนการที่ผ่านกลไกทางการเมืองเท่านั้น (UNESCO, 2009) คำว่า MSP

ครอบคลุม 2 เรื่องด้วยกันคือ (i) แผนสำหรับผู้ใช้ประโยชน์ (ii) เครื่องมือในการนำแผนไปปฏิบัติ – เช่น การแบ่งเขต ซึ่งรวมถึงพื้นที่คุ้มครองทางทะเล

การใช้เครือข่ายพื้นที่คุ้มครองทางทะเล 😊 มักจะเป็นมิติหนึ่งของแผนการจัดการทะเลเชิงพื้นที่ พื้นที่คุ้มครองทางทะเลจึงเป็นอีกเครื่องมือหนึ่งซึ่งควรใช้ร่วมกับการปฏิบัติการจัดการอื่น ๆ (ดู หน่วยการเรียนรู้ 14 ขั้นตอน 3.3) ในฐานะที่เป็นเครื่องมือหนึ่ง จึงสามารถใช้แก้ปัญหาทั้งด้านการจัดการประมง และการพิจารณาด้านการอนุรักษ์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ แต่โดยทั่วไปแล้ว มักใช้เป็นพื้นที่ในการอนุรักษ์ความหลากหลายทางชีวภาพ โดยปกติ ในการกำหนดพื้นที่คุ้มครองทางทะเลมักจะไม่มีขั้นตอนการปรึกษาหารือกับผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย จึงบั่นทอนโอกาสของความสำเร็จ นอกจากนี้ ยังมีประเด็นสำคัญของการจัดการประมงซึ่งพื้นที่คุ้มครองทางทะเลมักจะได้ไม่ถึง ได้แก่:

- การควบคุมความสามารถในการทำประมง;
- การจัดการพื้นที่ที่อยู่นอกขอบเขตพื้นที่คุ้มครองทางทะเล **MPA**; และ
- ผลกระทบของการใช้ประโยชน์อื่น ๆ ต่อภาคการประมง

มาตรการอนุรักษ์ เช่น พื้นที่คุ้มครองทางทะเล สามารถเป็นได้ทั้งประโยชน์ และกระทบต่อต้นทุนการเป็นอยู่ของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในท้องถิ่น ดังนั้นการจัดสรรอย่างเป็นธรรมทั้งต้นทุนและผลประโยชน์จึงเป็นความท้าทายเมื่อมีการนำเครื่องมือการอนุรักษ์มาใช้ ในประเทศกำลังพัฒนา ความยุ่งยากนี้ประกอบขึ้นด้วยความจริงที่ว่า ในระดับภาครัฐ มีหลายหน่วยงานเข้ามาเกี่ยวข้องกับทั้งหน่วยงานด้านประมง สิ่งแวดล้อม และหน่วยงานอื่น ๆ ซึ่งมักจะเป็นการทำงานเพื่อหลายจุดประสงค์ การทำงานแบบบูรณาการระหว่างหน่วยงานมากขึ้นจะช่วยให้มีการจัดสรรต้นทุนและผลประโยชน์ของพื้นที่คุ้มครองทางทะเลอย่างยุติธรรมมากขึ้น และเท่ากับเป็นเครื่องมือการจัดการประมง

ในหลาย ๆ กรณี แนวทางการจัดการที่จำเป็นอาจอยู่นอกขอบเขตอำนาจของหน่วยงานประมง และต้องการความร่วมมือที่มากขึ้นระหว่างองค์กรและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ในระหว่างขั้นตอนการวางแผน EAFM การเริ่มต้นด้วยการนำแนวทางการจัดการชายฝั่งแบบบูรณาการ ทั้งในพื้นที่ชายฝั่งทะเล หรือน้ำจืด สามารถวางพื้นฐานความร่วมมือนี้ได้ แต่หน่วยงานประมงอาจลังเลในการเข้าไปมีส่วนร่วมดังกล่าว หากขั้นตอนนี้สามารถเกิดขึ้นได้ ก็จะช่วยให้หน่วยงานประมงสามารถดำเนินการจัดการประมงแบบทันต่อเหตุการณ์ได้ โดยมีการประชุมอย่างสม่ำเสมอกับผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่เกี่ยวข้อง เพื่อประเมินความก้าวหน้า ตลอดจนสามารถแก้ปัญหาความขัดแย้งที่อาจเกิดขึ้นได้

ในการลงมือดำเนินการตามแนวทาง EAFM อาจจะต้องใช้ต้นทุนการจัดการที่สูง อันเนื่องมาจากต้องมีข้อมูลรอบด้าน มีกระบวนการวางแผนและกระบวนการตัดสินใจที่ผ่านการปรึกษาหารือ รวมทั้งมีขอบเขตการติดตามตรวจสอบ การควบคุม และการตรวจตรา 😊 (MCS) ที่กว้างขึ้น อย่างไรก็ตามในความเป็นจริงแล้ว การทำให้การจัดการที่มีอยู่เดิมมีประสิทธิภาพมากขึ้น ก็ต้องใช้ปัจจัยในระดับเดียวกันกับการนำแนวทาง EAFM ไปใช้ นอกจากนี้ค่าใช้จ่ายที่เพิ่มขึ้น สามารถมองข้ามไปได้เนื่องจากมีผลประโยชน์ที่จะเกิดขึ้นทั้งต่อระบบนิเวศและต่อมนุษย์ในระยะยาว แต่คำถามสำคัญ ที่มักจะถูกถาม ก็คือ “ใครจ่าย?” โดยเฉพาะในระยะเวลาก่อนการเปลี่ยนผ่านของการนำ EAFM ไปใช้ โดยแนวความคิดที่ว่า ผู้รับประโยชน์เป็นผู้จ่าย เริ่มได้รับการยอมรับมากขึ้น เพราะ EAFM ตอบสนองต่อความต้องการของสังคมในวงกว้าง ตามหลักทฤษฎี ค่าใช้จ่ายดังกล่าวต้องรับผิดชอบร่วมกันระหว่างประชาชนที่ได้รับผลประโยชน์โดยตรง เช่น ชาวประมง กับสังคมส่วนอื่น ๆ

กิจกรรม: การสร้างสมดุลวัตถุประสงค์ที่แตกต่างทางสังคม ดูวิดีโอ แล้วอภิปรายกันในกลุ่ม

หลักการของ EAFM

หน่วยการเรียนรู้ 4

วัตถุประสงค์ของบทเรียน:	
	<ul style="list-style-type: none">เข้าใจหลักการของ EAFM และความเชื่อมโยงกับจรรยาบรรณการประมงอย่างรับผิดชอบ

กิจกรรม: ระบุเหตุการณ์สำคัญๆ ที่เกี่ยวข้องและมีอิทธิพลกับการประมง ที่เกิดขึ้นในอดีต (time line)

ภาพรวม

หน่วยการเรียนรู้สรุปหลักการสำคัญของ EAFM: (i) การมีธรรมาภิบาล (ii) มีขอบเขตที่เหมาะสม (iii) เพิ่มการมีส่วนร่วม (iv) มีวัตถุประสงค์หลากหลาย (v) ความร่วมมือและการประสานงาน (vi) การจัดการแบบปรับตัว และ (vii) แนวทางการจัดการแบบป้องกันไว้ก่อน 😊

บทนำ

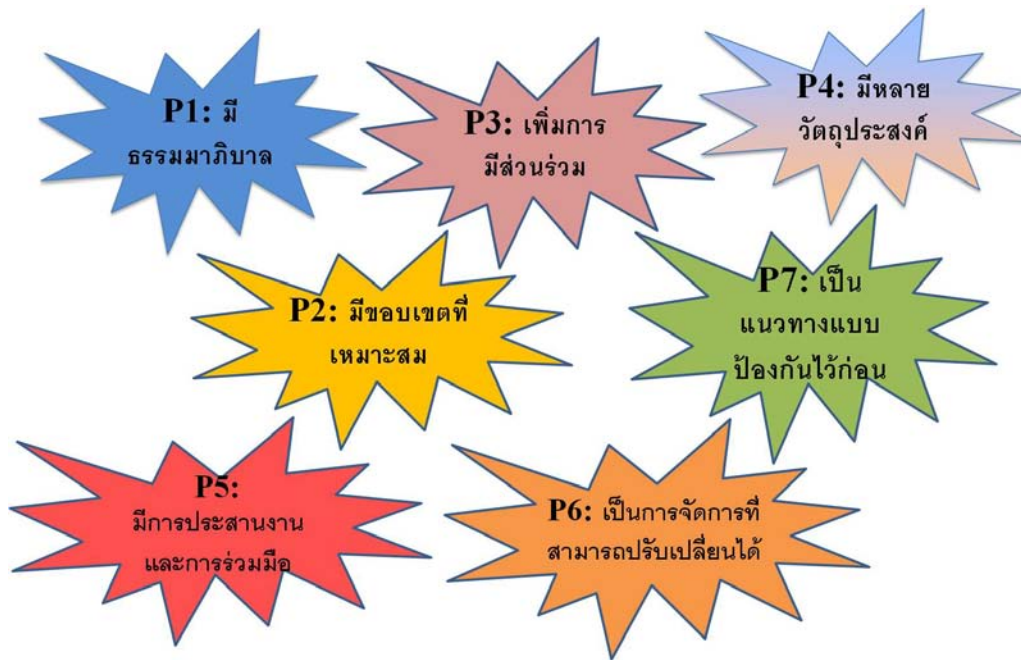
EAFM คือแนวทางการจัดการประมงแบบองค์รวม ดังนั้น จึงมีความแตกต่างหลักๆ กับการจัดการประมงที่มีอยู่แล้วไม่มากนัก ข้อพิจารณาต่อไปนี้จะช่วยชี้ให้เห็น ความแตกต่าง และสามารถปรับแนวทางการจัดการประมงที่ใช้อยู่ในปัจจุบันให้บรรลุวัตถุประสงค์ตามแนวทาง EAFM ได้อย่างไร

1. หลักการของ EAFM

หลักการ EAFM ที่สำคัญ (ภาพที่ 4.1) สามารถสรุปโดยย่อได้ต่อดังนี้:

1. **มีหลักธรรมาภิบาล**
2. **มีขอบเขตที่เหมาะสม** ซึ่งเป็นขอบเขตที่คำนึงถึงความสัมพันธ์ภายในหรือระหว่างระบบนิเวศ และระบบสังคม (ความสัมพันธ์นี้สามารถใช่วางเป็นพื้นฐาน; ระหว่างสิ่งแวดล้อมที่แตกต่างกัน: พื้นดิน-อากาศ-ทะเล; และระหว่างขอบเขตที่แตกต่างกัน, เช่น อำเภอ/ภูมิภาค/ประเทศ/สากล)
3. **เพิ่มการมีส่วนร่วม** ของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียหลัก
4. **การจัดการเพื่อวัตถุประสงค์ที่หลากหลาย** การสร้างความสมดุลระหว่างการแลกเปลี่ยนผลประโยชน์ในระหว่างกลุ่มกับวัตถุประสงค์ที่หลากหลายของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย; อันจะนำไปสู่การกำหนดวัตถุประสงค์ที่ตอบสนองสิ่งที่ท้าทายที่ซับซ้อน
5. **ความร่วมมือและการประสานงาน** ทั้งสองอย่างนี้ สร้างการเชื่อมโยงในแนวตั้งระหว่างหน่วยงานของรัฐระดับต่างๆ กับสังคม และสร้างการเชื่อมโยงในแนวระนาบระหว่างหน่วยงานและภาคส่วนต่างๆ
6. **การจัดการแบบปรับตัวได้** 😊 คือ การเปลี่ยนแปลงที่ผ่านการเรียนรู้และการปรับตัว สิ่งสำคัญคือ การมีระบบและกระบวนการที่ยืดหยุ่น รวมทั้งมีวงจรมุ่งกลับของผลการดำเนินการ ซึ่งก่อให้เกิดการเรียนรู้ผ่านการปฏิบัติ
7. **ใช้แนวทางการป้องกันไว้ก่อน** เมื่อมีความไม่แน่นอนเกิดขึ้น

ภาพที่ 4.1. หลักการสำคัญของ EAFM

2. หลักการ EAFM และจรรยาบรรณสำหรับการประมงอย่างรับผิดชอบ

หลักการ EAFM อยู่บนพื้นฐานของชุดหลักการที่เป็นแนวทางในการขับเคลื่อนจรรยาบรรณสำหรับการประมงอย่างรับผิดชอบ (CCRF) ☺ CCRF เป็นหลักการโดยความสมัครใจ ถึงแม้ว่าส่วนหนึ่งตั้งอยู่บนฐานของกฎหมายสากล รวมทั้งกฎหมายทางทะเล 1982 (UNCLOS 1982) CCRF ครอบคลุมทุกมิติของการจัดการและการพัฒนาการประมง ทั้งการจับ การแปรรูปและการค้าผลิตภัณฑ์สัตว์น้ำ การปฏิบัติการประมง การเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ การวิจัยทางการประมง และการผนวกการประมงเข้ากับการจัดการชายฝั่งแบบบูรณาการ (ICM) ☺.

CCRF ได้วางหลักการสำคัญสำหรับการประมงอย่างรับผิดชอบ (ดู กรอบที่ 4.1 สำหรับสิ่งที่เกี่ยวข้องกับทรัพยากรประมง และระบบนิเวศ และกรอบที่ 4.2 สำหรับสิ่งที่เกี่ยวข้องกับมิติทางสังคมและเศรษฐกิจของการพัฒนาอย่างยั่งยืน) หลักการเหล่านี้ ถูกพัฒนามาก่อนที่กรอบแนวคิดของ EA และ EAFM จะถูกเชื่อมโยงกันได้อย่างสมบูรณ์ แต่เพราะว่าอยู่บนพื้นฐานกรอบแนวคิดของการพัฒนาอย่างยั่งยืนในเวลานั้น มันจึงถูกวางแบบแผนบนพื้นฐานของ 7 หลักการของ EAFM ที่เราใช้ในหลักสูตรนี้

กรอบที่ 4.1: หลักการสำคัญของ CCRF ที่เกี่ยวข้องกับทรัพยากรประมงและระบบนิเวศ (ความอุดมสมบูรณ์ของระบบนิเวศ)

- รักษาทรัพยากรประมงสำหรับคนรุ่นปัจจุบันและคนรุ่นหลัง
- ป้องกันการทำประมงเกินกำลังผลิตของธรรมชาติ และไม่ให้ความสามารถในการจับเกินขนาด เพื่อสร้างความมั่นใจว่าการลงแรงประมงมีความเหมาะสมกับศักยภาพการผลิตของทรัพยากร
- ใช้แนวทางการป้องกันไว้ก่อน ☺ - โดยไม่จำเป็นต้องรอข้อมูลที่ครบถ้วน
- ไม่ได้จัดการเฉพาะชนิดพันธุ์เป้าหมาย แต่รวมถึงชนิดพันธุ์อื่น ที่อยู่ร่วมระบบนิเวศเดียวกันด้วย
- ป้องกันและฟื้นฟูแหล่งที่อยู่อาศัยที่สำคัญ
- สร้างความมั่นใจว่าผลประโยชน์ของการประมงได้ถูกนำไปพิจารณาในการใช้ประโยชน์ที่หลากหลายในบริเวณเขตชายฝั่ง
- มีการประเมินและติดตามสถานะสิ่งแวดล้อมที่เหมาะสม โดยมีเป้าหมายเพื่อลดผลกระทบของการเปลี่ยนแปลงของสิ่งแวดล้อมให้น้อยที่สุด และไม่กระทบต่อเศรษฐกิจ และสังคมที่เกี่ยวข้อง

กรอบที่ 4.2: หลักการสำคัญของ CCRF ที่เกี่ยวข้องกับข้อพิจารณาทางสังคมและเศรษฐกิจ (ความเป็นอยู่ที่ดีของมนุษย์)

- การอนุรักษ์และการจัดการอยู่บนพื้นฐานของหลักฐานทางวิทยาศาสตร์ที่ดีที่สุด (สิ่งแวดล้อม สังคมและเศรษฐกิจ) ที่มีอยู่ โดยคำนึงถึงภูมิปัญญาท้องถิ่น
- ปกป้องสิทธิของชาวประมงและแรงงานประมง โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ผู้ที่อยู่ในภาคการประมงพื้นบ้าน เพื่อความเป็นอยู่ที่เป็นธรรม รวมทั้งและการเข้าถึงการประมงได้อย่างพิเศษอย่างเหมาะสม
- ซึ่ให้เห็นความสำคัญของการประมงต่อความมั่นคงทางอาหาร และเป็นแหล่งอาหารที่มีคุณภาพ โดยให้ความสำคัญต่อความต้องการสารอาหารของ(ชุมชน)ท้องถิ่น
- อำนวยความสะดวกในการให้คำปรึกษา และการมีส่วนร่วมอย่างมีประสิทธิภาพของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทั้งหมด

หลักการ EAFM ในรายละเอียด

2.1 หลักธรรมาภิบาล

การธรรมาภิบาล คือ วิธีที่มีการกำหนดกฎระเบียบขึ้น และมีการนำไปปฏิบัติใช้ ซึ่งหมายรวมถึง กลไก กระบวนการ และโครงสร้าง ตามความต้องการของกลุ่มประชาชน และกลุ่มการปกครอง (องค์กรและการรวมกลุ่ม) การประนีประนอมต่อความต้องการที่แตกต่างกัน การใช้สิทธิทางกฎหมายและตรงตามหน้าที่ความรับผิดชอบ (AusAID, 2000) การธรรมาภิบาลมักจะเป็นส่วนผสมที่ซับซ้อนของกระบวนการที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการ ซึ่งรวมถึงเอกลักษณ์ของภูมิศาสตร์การเมือง (เช่น รัฐบาลของประเทศ-รัฐ), เอกลักษณ์ของสังคม-การเมือง (เช่น เผ่า ชนเผ่า ครอบครัว และอื่นๆ) หรือความแตกต่างขององค์กรและการรวมกลุ่มอื่นๆ อีกมากมาย

การอภิบาล ประกอบด้วย :

- การสนับสนุนทางการเมืองที่สำคัญ;
- มีอำนาจทางกฎหมายในการจัดการ;
- มีองค์กรและการรวมกลุ่มที่มีประสิทธิภาพ;
- การประสานงานระหว่างกลุ่มกับรัฐ หน่วยงานภายนอก กลุ่มผู้ใช้ประโยชน์จากทรัพยากร และสมาชิกในชุมชน;
- ชุมชนให้การสนับสนุนผ่านทางกระบวนการมีส่วนร่วม;
- การบังคับใช้ และการปฏิบัติตาม;
- กระบวนการตัดสินใจที่มีความร่วมมือกัน;
- ข้อมูล ข่าวสารที่สนับสนุนการติดตาม และการเรียนรู้จากการปฏิบัติ;
- มีทรัพยากรที่เพียงพอ (บุคลากร เงินทุน อุปกรณ์) สำหรับการจัดการ;
- ทักษะของเจ้าหน้าที่ และความรับผิดชอบ ; และ
- การพิจารณาปัจจัยภายนอกที่ส่งผลต่อการอภิบาล – แรงผลักดันทางการตลาด การเปลี่ยนแปลงสภาวะของอากาศ ภัยธรรมชาติ ระดับการพัฒนาสังคมเศรษฐกิจ หรือของมนุษย์ และอื่นๆ

เมื่อกรอบแนวคิดของ “การอภิบาล” ได้ถูกอธิบาย หลักคิด “ธรรมาภิบาล” จะถูกกำหนดขึ้นโดยใช้บรรทัดฐานของสังคม โดยความหมายที่ชัดเจนของ “ธรรมาภิบาล” แตกต่างกันไป ขึ้นอยู่กับพื้นที่ทางการปกครองที่กล่าวถึง แต่โดยทั่วไปแล้ว ธรรมาภิบาลประกอบด้วย 8 ลักษณะ ดังนี้ (ภาพที่ 4.2)

ภาพที่ 4.2: ลักษณะของธรรมาภิบาล

ที่มา: <http://www.unescap.org/pdd/prs/ProjectActivities/Ongoing/gg/governance.asp>

อธิบายได้: องค์กรต้องมีความเต็มใจและสามารถอธิบายการทำงานและกระบวนการในการตัดสินใจ ซึ่งต้องมีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ร่วมกันอย่างชัดเจน และตอบสนองความต้องการของสังคมทั้งในปัจจุบันและอนาคต

ความโปร่งใส: ในการปฏิบัติ การตัดสินใจ และกระบวนการตัดสินใจขององค์กร ควรมีการเปิดเผยในระดับที่เหมาะสมต่อหน่วยงานอื่นๆ ของรัฐบาล บุคคลทั่วไป และในบางกรณีอาจเป็นรัฐบาลหรือหน่วยงานภายนอก ทั้งนี้เพื่อให้มั่นใจว่ามีการคอร์ปชั่นน้อยที่สุด

การตอบสนอง: องค์กรควรมีศักยภาพและความยืดหยุ่นในการตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงของสังคมได้อย่างรวดเร็ว โดยคำนึงถึงความคาดหวังของประชาชน และควรมีความเต็มใจในการทบทวนตรวจสอบบทบาทของตนเองอย่างเคร่งครัด

ความเท่าเทียมและทั่วถึง: องค์กรควรทำให้มั่นใจได้ว่า ได้คำนึงถึงมุมมองของคนส่วนน้อย และรับฟังเสียงของกลุ่มที่มีความเสี่ยงมากที่สุดในสังคม เพื่อใช้ในการตัดสินใจ

ประสิทธิภาพและประสิทธิผล: องค์กรควรผลักดันเพื่อสร้างผลลัพธ์ที่ดีต่อสาธารณะ รวมทั้งการให้บริการกับประชาชน ด้วยต้นทุนค่าน้อยที่สุด และให้แน่ใจว่าผลลัพธ์ที่ได้นั้นตรงกับความตั้งใจในเบื้องต้นของผู้กำหนดนโยบาย

กฎของกฎหมาย (Rule of law): องค์กร ต้องบังคับใช้กฎหมาย ระเบียบ และจรรยาบรรณ อย่างโปร่งใส และอย่างเท่าเทียมกัน

การมีส่วนร่วม: โดยการมีส่วนร่วมอย่างแข็งขันของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย (ทั้งผู้หญิงและผู้ชาย) ในการปรึกษาหารือและการตัดสินใจ องค์กรควรคาดหวังที่จะให้เกิดความรู้สึกเป็นเจ้าของ ของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย และให้การสนับสนุนนโยบายนั้น

การส่งเสริมฉันทามติ: องค์กรต้องผลักดันเพื่อให้มีฉันทามติ หรือเห็นชอบร่วมกัน ต่อนโยบาย เพื่อทำให้นโยบายได้รับการยอมรับ

ธรรมาภิบาลสำหรับEAFM จะต้องทำให้มนุษย์มีความเป็นอยู่ที่ดี และระบบนิเวศมีความอุดมสมบูรณ์ รวมทั้งมีการจัดสรรผลประโยชน์ที่เท่าเทียม การอธิบายได้เป็นสิ่งสำคัญมากในการประมง เนื่องจากการจัดการและการใช้ประโยชน์จากทรัพยากร ส่วนใหญ่จะอยู่นอกสายตาของหน่วยงานรัฐ (ทั้งที่การประมงจะถูกจัดการโดยหน่วยงานของรัฐ) การอธิบายได้ในที่นี้ จึงหมายถึงการเข้าถึงข้อมูลได้ และนโยบายที่โปร่งใส เป็นสิ่งสำคัญ การเข้าถึงยังหมายถึงการมีส่วนร่วมของประชาชนในกระบวนการตัดสินใจ

ความมีประสิทธิภาพของนโยบายสามารถปรับปรุงได้โดยการจัดการแบบกระจายอำนาจ โดยมาตรการต่างๆ สามารถปรับแต่งให้เหมาะสมได้ตามความต้องการของท้องถิ่น และเพิ่มโอกาสให้กับผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในท้องถิ่นได้ร่วมในการตัดสินใจ

เส้นทางไปสู่ธรรมาภิบาลนั้น มีหลายมิติของพฤติกรรมองค์กรที่อาจจะเป็นประโยชน์:

- มีความเรียบง่าย ไม่มีการแข่งขันกันในด้านอำนาจหน้าที่ของหน่วยงานต่างๆ;
- ให้ข้อมูลกับเจ้าหน้าที่ของหน่วยงานต่างๆ ทั้งที่เป็นหน่วยงานของรัฐ และไม่ใช่งานภาครัฐ;
- การเตรียมการปรับโครงสร้างภายในหน่วยงานของภาครัฐ เพื่อลดโอกาสในการเกิดความขัดแย้งของอำนาจหน้าที่;
- การปรับสิ่งจูงใจของหน่วยงาน เพื่อสร้างผู้นำ และบุคลากรของหน่วยงานในระยะยาว
- การจัดการความขัดแย้งในเรื่องผลประโยชน์ซึ่งส่งเสริมให้เกิดการคอร์ปชั่น

2.2 มีขอบเขตที่เหมาะสม

EAFM มีเป้าหมายเพื่อความยั่งยืนในการทำประมง โดยการใช้ขอบเขตเชิงนิเวศมากกว่าเชิงการปกครองหรือการบริหารจัดการ ซึ่งเป็นการเปลี่ยนแปลงอย่างมาก จากการจัดการประมงแบบดั้งเดิมซึ่งใช้ได้ภายใต้ขอบเขตการปกครองและการบริหารจัดการ แต่ความจริงก็คือขอบเขตที่มีการจัดการประมงจะต้องถูกกำหนดจากพื้นฐานทางกฎหมายและทางการปกครองในเบื้องต้น แต่ปัญหาของระบบนิเวศและสังคม-เศรษฐกิจโดยทั่วไป อาจจะช่วยขยายอำนาจทางการจัดการประมงให้กว้างขึ้นได้ ทั้งนี้สิ่งที่ต้องพึงระลึกอยู่เสมอคือ ไม่มีฉันทมติใดที่จะบอกว่าอะไรดีที่สุด ที่จะใช้เป็นปัจจัยในการพิจารณาหน่วยการจัดการประมง ซึ่งเป็นเพราะขอบเขตของหน่วยจัดการประมง 😊 (FMU) ขึ้นอยู่กับจุดประสงค์และเป้าหมายของแต่ละการประมงโดยเฉพาะ (ดู [หน่วยการเรียนรู้ 10](#) ขั้นตอน 1.3 และ [หน่วยการเรียนรู้ 16](#) ตรวจสอบข้อเท็จจริง II)

การกำหนดขอบเขต สามารถพิจารณาได้ใน 4 มิติ ดังนี้:

1. มิติเชิงระบบนิเวศ
2. มิติเชิงสังคม-เศรษฐกิจ
3. มิติเชิงการปกครอง/ การอภิบาล
4. มิติเชิงระยะเวลา

การกำหนดขอบเขตระบบนิเวศ

มิติต่อไปนี้อาจจะนำมาใช้ในการพิจารณาขอบเขตของระบบนิเวศ:

- การกระจายและพฤติกรรมของชนิดสัตว์น้ำเป้าหมาย
ตัวอย่าง เช่น การวางไข่อาจจะอยู่ที่หนึ่ง แต่การประมงอาจจะอยู่อีกที่หนึ่ง; พื้นที่อนุบาลกับแหล่งประมง; การอพยพของประชากรสัตว์น้ำ
- กระบวนการที่มีขอบเขตขนาดใหญ่
ตัวอย่าง เช่น ปรากฏการณ์ Indian Ocean Dipole, ตำแหน่งและเส้นทางของกระแส น้ำ, เขตน้ำผุด ซึ่งเป็นปรากฏการณ์ที่ดำเนินไปในช่วงเวลาเป็นทศวรรษ และในขอบเขตเชิงพื้นที่เป็นพันกิโลเมตร
- ลักษณะที่มีขอบเขตเล็กกว่า
ตัวอย่าง เช่น การกระจายของแหล่งที่อยู่อาศัย สามเหลี่ยมปากแม่น้ำ พื้นที่น้ำผุด ความลึก
- กระบวนการทางสายใยอาหาร
ระบบนิเวศเชิงสายใยอาหาร ดูจากโครงสร้างและการเปลี่ยนแปลงของความสัมพันธ์ทางการกินของชนิดพันธุ์ และความซุกซม สายใยอาหารมุ่งพิจารณากระบวนการของพฤติกรรมการกิน ปฏิสัมพันธ์ของทรัพยากรและผู้บริโภค การรวมกลุ่ม ความหลากหลาย ความซับซ้อน ความอุดมสมบูรณ์ และความสัมพันธ์ระหว่างผู้ล่ากับเหยื่อ ขนาดของสายใยอาหารเป็นข้อที่ต้องนำมาพิจารณาใน EAFM เนื่องจากจะช่วยให้เข้าใจความเชื่อมโยงระหว่างชนิดพันธุ์ (เป้าหมาย และ/หรือ ไม่ใช่เป้าหมาย) และเข้าใจการทำหน้าที่ของระบบนิเวศที่กว้างขึ้น รวมถึงผลกระทบของการประมงต่อสิ่งแวดล้อมและผลกระทบของสิ่งแวดล้อมต่อการประมง เช่น ปรากฏการณ์เอลนีโญ

การกำหนดขอบเขตของสังคม-เศรษฐกิจ

การประมงหนึ่งสามารถที่จะประกอบด้วยชุมชนเพียงชุมชนเดียว หรือกระจายตัวไปตลอดชายฝั่งทะเล และอาจจะประกอบด้วยผู้ประกอบการทั้งขนาดเล็ก และใหญ่ โดยมีท่าเรือและที่ขึ้นท่าของสัตว์น้ำแตกต่างกันไป ซึ่งสามารถใช้ในการกำหนดผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย และจะให้กลุ่มที่แตกต่างกันนี้เข้ามามีส่วนร่วมในกระบวนการวางแผน EAFM ได้อย่างไร นอกจากนี้ ลักษณะต่างๆ เหล่านี้เป็นพลวัต ไม่คงที่ โดยอาจจะเปลี่ยนเมื่อเวลาผ่านไป ไม่ว่าจะเปลี่ยนตามฤดูกาลหรือตามเวลาที่ผ่านไปเป็นระยะเวลานานๆ เพราะการทำการประมงได้รับอิทธิพลจากหลากหลายปัญหา เช่น:

- บรรทัดฐานทางวัฒนธรรม (“เราจับปลาตรงนี้มาตลอด”);
- การเปลี่ยนแปลงของความพึงพอใจ (ขับเคลื่อนโดยอุปสงค์ของตลาด);
- ราคาน้ำมัน; และ
- ชาวประมงต่างถิ่น ชาวประมงผิดกฎหมาย

การกำหนดขอบเขตของการอภิบาล

ขอบเขตทางกฎหมายและการปกครองของหน่วยการจัดการประมง ถูกทำให้เชื่อมโยงกันภายใต้กรอบของชายฝั่งที่กว้างขึ้น และครอบคลุมทุกระดับ จากชุมชนท้องถิ่นไปสู่จังหวัด ไปสู่ระดับชาติ ระดับอนุภูมิภาค ระดับภูมิภาค และระดับสากล สิ่งนี้สะท้อนถึงขอบเขตของการอภิบาล ซึ่งให้เห็นว่า ถึงแม้ EAFM จะดำเนินการในหน่วยประมงที่เล็กที่สุด ซึ่งส่วนใหญ่เป็นระดับท้องถิ่น แต่เมืองคอร์ทที่เกี่ยวข้องที่แตกต่างกันจำนวนมากเข้ามามีส่วนร่วมในกระบวนการตัดสินใจ ซึ่งมีอิทธิพลต่อการดำเนินการต่างๆ ที่จะเกิดขึ้นในหน่วยประมง

เป้าหมายระยะยาวของ EAFM ในประเทศ ควรจะต้องมีการรวมตัวของการอภิบาลที่มีความคล้ายคลึงกันเข้าด้วยกัน ซึ่งจะทำให้การตั้งเป้าหมายและนโยบายของหน่วยการจัดการประมงเป็นการคิดภายใต้บริบทที่กว้างขึ้นในกรอบงาน

ระดับประเทศ ความจริงก็คือ จุดเริ่มต้นจะเป็นการเตรียมการเบื้องต้นในการอภิบาล และจำเป็นต้องมีการวางกลไกต่างๆ ตามเวลาที่ดำเนินการ ซึ่งจะทำการตัดสินใจจัดการภายในหน่วยการจัดการประมง สอดคล้องกับการอภิบาลที่มีขอบเขตแตกต่างกัน

ในหลายๆ ประเทศ การจัดการได้ถูกถ่ายโอนลงไปยังระดับอำเภอ/เทศบาล แต่ก็อาจจะไม่ใช่ระดับที่เหมาะสมสำหรับทรัพยากรหลายๆอย่าง โดยเฉพาะทรัพยากรสัตว์น้ำที่มีการเคลื่อนย้ายได้ ตัวอย่างเช่น ในอ่าวเบนนาเด่ เมืองอิโลอิโล ประเทศฟิลิปปินส์ สภาเทศบาลแบบบูรณาการได้ถูกตั้งขึ้น โดยที่ให้หลายๆ เทศบาลสามารถจัดการแหล่งน้ำขนาดใหญ่ที่อยู่ภายใต้อำนาจทางกฎหมายของเทศบาล (กรอบที่ 4.3) หนึ่งในข้อดีของการเพิ่มขนาดขอบเขตอำนาจทางกฎหมายแบบนี้ คือ การรวมเอาทรัพยากรต่างๆ ไว้ด้วยกัน แล้วลดความขัดแย้งในด้านขอบเขตพื้นที่ อีกอย่างก็คือในด้านการบังคับใช้กฎหมายประมง ในการรวมกลุ่มเป็นพันธมิตรของเทศบาล ทำให้แต่ละเทศบาลที่มีขนาดเล็กไม่จำเป็นต้องใช้งบประมาณลงทุนสำหรับบังคับใช้กฎหมาย เช่น เรือลาดตระเวน การรวมกลุ่มกันทำให้สามารถรวบรวมทรัพยากรต่างๆ ได้เพื่อที่จะได้มีกองทุนขนาดใหญ่ขึ้น ใด้งานมีประสิทธิภาพมากขึ้น และจำกัดกิจกรรมของแต่ละเทศบาลให้อยู่ที่การสังเกตการณ์และการรายงาน นอกจากนี้ขอบเขตของพื้นที่ไม่ได้เป็นอุปสรรค ในการแสวงหาผู้กระทำผิดอีกต่อไป

กรอบที่ 4.3: การปรับขอบเขตการจัดการโดยร่วมมือระหว่างเทศบาลในเขตฟิลิปปินส์: โครงการพัฒนาการประมงเพื่อการใช้ประโยชน์ที่ยั่งยืน (Fisheries Improved for Sustainable Harvest (FISH) Project)

โครงการ FISH ของ USAID เป็นความพยายามที่จะบูรณาการ คุณลักษณะต่างๆ ของ ระบบนิเวศเข้าไปในกลไกการควบคุมการประมงและการใช้แนวทาง EAFM โครงการมีจุดประสงค์ในการพัฒนาและการใช้การจัดการประมงใน 4 พื้นที่ ซึ่งเป็นระบบนิเวศที่สำคัญของประเทศฟิลิปปินส์ (ดานาจออน แบงค์ เกาะคาราเมียนเนส อ่าวลาลูซซา และอ่าวตาวี) โดยผ่านการสร้างศักยภาพ การสร้างกลไกในการเลือกตัวแทน และการปรับปรุงนโยบาย การจัดการประมงนั้น มีเจตนาที่จะทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงรูปแบบการใช้ประโยชน์ทรัพยากรประมง ในหมู่ผู้ใช้ทรัพยากร ผ่านการจัดตั้งกลไกการควบคุมต่างๆ ซึ่งรวมถึงการจัดตั้งเครือข่ายของพื้นที่คุ้มครองทางทะเล (MPAs); การจัดการชนิดพันธุ์ที่เฉพาะเจาะจง การห้ามเครื่องมือประมงและการจำกัดขนาด การขึ้นทะเบียนชาวประมงและเรือประมง และการอนุญาตการทำประมง การแบ่งเขตการทำประมงและกิจกรรมทางน้ำ การบังคับใช้กฎหมายประมง การปรับปรุงนโยบายด้านการศึกษา และการรณรงค์เพื่อสื่อสารโครงการสู่สังคม

การจัดการประมงถูกยกระดับไปสู่ขอบเขตเชิงระบบนิเวศ ด้วยความเข้าใจถึงพลวัตของระบบนิเวศทางทะเล, ระบบนิเวศย่อย และกระบวนการต่างๆ ภายในขอบเขตที่กำหนดไว้.การพัฒนาดัชนีชี้วัดคุณภาพของระบบนิเวศ เป็นเป้าหมายสำหรับการจัดการ ; การเข้าไปดำเนินการในการจัดการประมงทันที สำหรับชนิดพันธุ์ ที่เป็นองค์ประกอบส่วนใหญ่ในสายใยอาหาร (และเป็นสินค้าเศรษฐกิจที่สำคัญ); และการพัฒนาระบบการอภิบาล จะเป็นการตอบสนองต่อแนวทางระบบนิเวศ (ขอบเขตที่เหมาะสม)

การอภิบาลระบบนิเวศที่กำหนดไว้ ได้นำเอาเทศบาลที่อยู่ใกล้กัน มีรูปแบบและขนาดที่แตกต่างกัน และมีความร่วมมือกัน และมีการบันทึกความเข้าใจกันไว้อย่างหลวมๆ มาเป็นพันธมิตรกันอย่างเป็นทางการ และมีผลผูกพันตามกฎหมาย และมีการบริหารจัดการโดยสภา

การยกระดับขอบเขตการจัดการเกิดขึ้นทั่วทุกเทศบาล แต่ในบางกรณีรูปแบบดังกล่าวได้ถูกนำมาใช้ในระดับจังหวัด และมีการนำเอารูปแบบไปใช้กับกลุ่มเทศบาลของจังหวัดอื่น เช่นดานาจออน แบงค์ ในจังหวัดโบฮอล เวลาที่ใช้ในการดำเนินงานแตกต่างกันไประหว่างที่หนึ่งกับอีกที่หนึ่ง และส่วนใหญ่ขึ้นอยู่กับความตระหนักและความเต็มใจของหน่วยงานเทศบาลในการให้ความร่วมมือ ในเมืองตาวีตาวี เทศบาลไม่สามารถที่จะจัดตั้งสหพันธ์หรือสภาได้ ในกรณีนี้ ความก้าวหน้าของโครงการจะมุ่งความสนใจไปที่ความสอดคล้องของนโยบายในการดำเนินการจัดการประมง

การกำหนดขอบเขตเชิงระยะเวลา

EAFM ต้องการการเปลี่ยนแปลงที่เน้นสิ่งที่ได้รับในช่วงระยะเวลานี้ๆ กับประโยชน์ของระบบนิเวศในระยะยาว และเราได้เรียนรู้แล้วว่า การพัฒนาอย่างยั่งยืนอยู่บนพื้นฐานของการสร้างความเท่าเทียม โดย“การพัฒนา ที่ตรงกับ ความต้องการในปัจจุบันโดยไม่สูญเสียความสามารถของคนรุ่นหลังที่จะตอบสนองความต้องการของตนเอง” การสร้างสมดุลจึงเป็นสิ่งจำเป็นเพื่อประโยชน์ในระยะยาว ณ เวลาหนึ่งๆ อาจเกิด “ผู้ได้ประโยชน์” และ “ผู้เสียประโยชน์” ซึ่ง“ผู้เสียประโยชน์” อาจจะต้องได้รับการชดเชย (เป็นสิ่งที่หลายรัฐบาลพยายามหลีกเลี่ยง) ระบบนิเวศเปลี่ยนแปลงตามระยะเวลา ดังนั้น EAFM ต้องมีการพิจารณาในเรื่องการปรับเปลี่ยนระยะเวลาในการจัดการด้วย เช่น การขยายจากการแก้ปัญหาระยะสั้น เช่น การจำกัดผลจับรายปี ไปสู่กรอบเวลาในระยะเวลาที่ยาวขึ้น โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อนำปัญหาความผันแปรของสิ่งแวดล้อมและการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศมาพิจารณาด้วย

ขอบเขตของการขยายจากการประมงไปสู่บริบทระบบนิเวศที่กว้างขึ้น เป็นขอบเขตที่“ถูกต้อง”หรือไม่?

บางทีอาจจะไม่มีขอบเขตที่ “ถูกต้อง” ในการขยายจากการประมงไปสู่บริบทระบบนิเวศที่กว้างขึ้น อย่างไรก็ตามประเด็นเรื่องขอบเขตเป็นสิ่งที่จะต้องพิจารณาอย่างระมัดระวัง เพราะว่าการตัดสินใจที่ผิดพลาดเกี่ยวกับขอบเขตสามารถนำไปสู่ผลเสียทางสังคม เศรษฐกิจ และระบบนิเวศสำหรับการประมงได้ โดยพื้นฐานเครื่องมือประมงหลักทุกชนิดที่ใช้จับชนิดพันธุ์หลัก จะต้องถูกรวมอยู่ในการจัดการด้วย ได้แก่ การประมงด้วยเครื่องมือและเรือขนาดเล็ก และอุตสาหกรรมการประมงด้วยเครื่องมือและเรือขนาดใหญ่ ในความเป็นจริง ขอบเขตของ EAFM สามารถที่จะประนีประนอมได้ หลายๆ นิยามของ EAFM กล่าวไว้ว่า “ทุกขอบเขตเชิงระบบนิเวศมีความหมาย” เช่น ขอบเขตของระบบนิเวศสำหรับชนิดพันธุ์ที่อยู่ประจำที่ เช่น หอยแครง หรือ ปลิงทะเล แตกต่างอย่างมากกับขอบเขตของชนิดพันธุ์ที่มีการอพยพไกล เช่น ปลาทูน่า มีกิจกรรมและผลกระทบภายนอกซึ่งมีผลต่อสิ่งที่อยู่ภายใต้การจัดการตามแนวทาง EAFM สิ่งเหล่านี้ไม่ควรถูกละเลย แต่ควรนำมาพิจารณาและรับมือในทางใดทางหนึ่ง ซึ่งมักจะทำได้โดยการปรับระดับการอภิบาล และการเพิ่มความร่วมมือและการประสานงาน

สิ่งสำคัญที่ควรจำคือ การขับเคลื่อน EAFM เป็นลักษณะค่อยเป็นค่อยไป ดังนั้นแทนที่จะกังวลเกี่ยวกับการกำหนดขอบเขตที่ถูกต้องหรือไม่ ทางที่ดีคือควรพิจารณาระบบนิเวศนั้นว่า เหมาะสมกับการประมงที่มีอยู่หรือไม่ ทั้งในแง่ของประชากรสัตว์น้ำ (ผลการจับสัตว์น้ำเป้าหมาย และผลจับสัตว์น้ำพลอยจับได้) และในมุมมองด้านเศรษฐกิจและวัฒนธรรมของชุมชนประมงที่พึ่งพาอาศัยการประมงนั้น

เพื่อให้มีโอกาสสูงสุดในการประสบความสำเร็จตามแผน EAFM ควรมีการพัฒนาในระดับที่สามารถปฏิบัติได้จริง อยู่บนพื้นฐานของขนาดและขอบเขตที่ทำได้ โดยคำนึงถึงขอบเขตอำนาจตามกฎหมายที่มีอยู่ ซึ่งหมายความว่าประชากรสัตว์น้ำหรือการประมงที่พิจารณา ควรที่จะอยู่ภายใต้ขอบเขตอำนาจตามกฎหมาย (เช่น รัฐ หรือเขตอำนาจทางการปกครอง หรือจังหวัด) ที่เหมาะสม การคาบเกี่ยวระหว่างขอบเขตอำนาจตามกฎหมายอาจจะเป็นอุปสรรค แต่ EAFM มีขอบข่ายการทำงานที่สามารถทำให้เกิดความร่วมมือและความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันได้

(ดู หน่วยการเรียนรู้ 8 เริ่มต้น A ภารกิจ v และ หน่วยการเรียนรู้ 16 การตรวจสอบข้อเท็จจริง II).

กิจกรรม: ในหลายๆ ประเทศ การจัดการประมง ได้ถ่ายโอนไปยังระดับอำเภอ/เทศบาล ภายในกลุ่มของคุณ ให้ตอบคำถามว่า: “การจัดการประมงระดับอำเภอ/จังหวัด เป็นขอบเขตการจัดการประมงที่ถูกต้องหรือไม่?”

3.3 การเพิ่มการมีส่วนร่วม: EAFM เป็นกระบวนการที่เน้นการมีส่วนร่วม

ในแนวทาง EAFM ทั้งชุมชนของผู้ใช้ทรัพยากรภายในท้องถิ่นและรัฐบาล (ไม่ว่าในระดับท้องถิ่น จังหวัด ประเทศ หรือภูมิภาค) ร่วมรับผิดชอบและร่วมกันในการจัดการและการกำหนดเป้าหมายอย่างยั่งยืนของการทำประมง EAFM คือการมีส่วนร่วม ซึ่งหมายความว่า ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียเป็นศูนย์กลางของกระบวนการจัดการ สำหรับรายละเอียดเพิ่มเติมเกี่ยวกับการมีส่วนร่วม ดู หน่วยการเรียนรู้ 9 เริ่มต้น B และ ชุดเครื่องมือ

ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย 😊 และผู้ใช้ทรัพยากร ประกอบด้วย ประชาชน คริวเรือ และชุมชน ที่มีปฏิสัมพันธ์ และให้ความสำคัญต่อการประมงและระบบนิเวศที่เกี่ยวข้อง ซึ่งรวมถึงผู้ใช้ทรัพยากรที่หลากหลายจำนวนมาก เช่น ชาวประมง ผู้ประกอบกิจการท่องเที่ยว นักพัฒนาชายฝั่ง อุตสาหกรรมขนส่งทางเรือ นักอนุรักษ์ และอื่นๆ

การที่คนจำนวนมากเข้ามาร่วมในกระบวนการจัดการประมงจะนำไปสู่ความขัดแย้งมากขึ้นหรือไม่?

ในบางกรณี ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย เป็นเหมือนคู่แข่ง การมีคนเหล่านี้จึงเป็นเรื่องที่ทำนาย โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ถ้ามีความขัดแย้งเกิดขึ้นอยู่ก่อนแล้ว (อาจจะเป็นความขัดแย้งที่เกิดขึ้นระหว่างผู้ใช้ทรัพยากรด้วยกัน หรือระหว่างองค์กร เช่น หน่วยงานด้านสิ่งแวดล้อม กับกรมประมง)

ในระยะยาว การมีวิสัยทัศน์ของผู้ใช้ทรัพยากรที่หลากหลาย แสดงให้เห็นและทำให้เกิดการมีส่วนร่วมในกระบวนการวางแผนการจัดการ ที่ก่อให้เกิดความเข้าใจปัญหา และสามารถช่วยให้เกิดการยอมรับความแตกต่าง (มากกว่าทางเลือกที่กลายเป็นการยึดมั่นในความคิดของตนเอง) จริงๆ แล้ว EAFM ประกอบด้วยวิธีการตัดสินใจที่สามารถยึดและจัดการกับความขัดแย้ง และมีเครื่องมือหลายอย่างให้ดำเนินการดังกล่าวได้ (ดู [หน่วยการเรียนรู้ 12 การตรวจสอบข้อเท็จจริง I](#) และ [People Toolkit](#))

การระบุผู้มีส่วนได้ส่วนเสียมีใน [หน่วยการเรียนรู้ 8 เริ่มต้น A](#) การกำหนดให้มีขั้นตอนในกระบวนการวางแผน EAFM และกำหนดกลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสียหลัก ทำให้สามารถแสดงความคิดเห็นที่แตกต่างกันของกลุ่มนี้ได้ ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่เป็นตัวแทนอยู่ในกลุ่มหลัก สามารถสื่อสารความต้องการของกลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่ตนเป็นตัวแทนในแผน EAFM ได้ ความต้องการเหล่านี้จะเป็นตัวกำหนดเป้าหมายและวัตถุประสงค์ของแผน EAFM และทำให้ไม่มีข้อสงสัยเกี่ยวกับการสร้างสมดุลระหว่างวัตถุประสงค์ทางสังคม เศรษฐกิจ และระบบนิเวศ (ดู [หน่วยการเรียนรู้ 3 การจัดการประมงและแนวทางระบบนิเวศ](#))

กลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่มีศักยภาพ ประกอบด้วย: ชาวประมงและสมาคมประมง รัฐบาล (ส่วนท้องถิ่น – ส่วนกลาง) ส่วนที่เกี่ยวข้องกับการประมง (เช่น เจ้าของเรือ ผู้ให้ยืมเงิน) การปฏิบัติตามและการบังคับใช้กฎหมาย ผู้ใช้ประโยชน์ทรัพยากรอื่นๆ (เช่น การท่องเที่ยว ทำเรือ) และหน่วยงานภายนอก (เช่น องค์กรพัฒนาเอกชน นักวิจัย) (ภาพที่ 4.3)

แนวทางการจัดการร่วม คือแนวทางที่ส่งเสริมการมีส่วนร่วม การจัดการร่วมคือการร่วมมือกันในลักษณะของการเป็นหุ้นส่วนระหว่างผู้มีส่วนได้ส่วนเสียและรัฐบาล ในการร่วมกันรับผิดชอบและบริหารจัดการการประมง การมีส่วนร่วมสามารถเกิดขึ้นได้ในหลายระดับ รายละเอียดเพิ่มเติมเกี่ยวกับการจัดการร่วมดูได้จาก [หน่วยการเรียนรู้ 9 เริ่มต้น B](#) และ [หน่วยการเรียนรู้ 16 การตรวจสอบข้อเท็จจริง II](#)

การปฏิบัติในกระบวนการที่มีส่วนร่วม

ตัวอย่างที่ 1. ระหว่างการพัฒนาแผนการจัดการประมง

โครงการพัฒนาความเป็นอยู่ของชาวประมงที่สนับสนุนโดย เอฟ เอ โอ/ประเทศสเปน (Spain/FAO Regional Fisheries Livelihoods Program, RFLP) ได้วางแผนการจัดการประมงปลาซาร์ดีนในทะเลชูลู-เซเลเบซ ซึ่งมีการอพยพย้ายถิ่นทั้งในระดับท้องถิ่น ระดับประเทศ และระดับข้ามชาติ (ฟิลิปปินส์ มาเลเซีย และอินโดนีเซีย)

การมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียช่วยในการระบุความต้องการ คุณลักษณะ และปัญหาที่เกี่ยวข้องกับการประมง; ตัวอย่างเช่น ความขัดแย้งระหว่างชาวประมงขนาดเล็กกับชาวประมงอวนลากพาณิชย์ และการขาดความเห็นพ้องต้องกันระหว่างชุมชน และหน่วยงานย่อยของรัฐบาลเกี่ยวกับความรับผิดชอบในการบังคับใช้กฎหมาย การบูรณาการความร่วมมือ และกระบวนการจัดการแบบมีส่วนร่วมจึงถูกนำมาใช้ ซึ่งส่งผลให้การลงมือจัดการนั้นครอบคลุมหน่วยจัดการประมงต่างๆ ตัวอย่างเช่น ในฟิลิปปินส์ ระเบียบการบริหารจัดการประมงได้รับการรับรองในปี 2011 สำหรับฤดูกาลปิดทำการประมงปลาซาร์ดีนในบริเวณที่กำหนดทางตะวันออกของทะเลชูลู ซึ่งห้ามการทำประมงด้วยเครื่องมืออวนล้อมจับ และอวนถูง ระหว่าง เดือนพฤศจิกายน/ธันวาคม ถึง กุมภาพันธ์/มีนาคม ของทุกปี เป็นเวลา 3 ปี (วันเริ่มต้นและวันสุดท้ายของการปิดทำการทำการประมงจะมีการทบทวนโดยคณะกรรมการผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ก่อนที่จะมีการประกาศให้มีผลผูกพันทางกฎหมาย) ระเบียบได้กำหนดเงื่อนไขการลงโทษสำหรับการฝ่าฝืน

3.4 วัตถุประสงค์ที่หลากหลาย

ความสำเร็จของ EAFM ภายใต้พื้นที่การจัดการทางภูมิศาสตร์หนึ่งๆ ขึ้นอยู่กับการก้าวเข้าสู่สมดุลระหว่างการอนุรักษ์และการใช้ประโยชน์ทรัพยากรประมงอย่างยั่งยืน ภายใต้ข้อจำกัดของการทำหน้าที่ของระบบนิเวศ (ดูตัวอย่าง ข้าวมานา) และระหว่างวัตถุประสงค์ทางระบบนิเวศ ทางเศรษฐกิจ และทางสังคม EAFM ต้องการความมุ่งมั่นในการก้าวข้ามความยุ่งยาก (ทั้งในกรอบแนวคิดและในทางปฏิบัติ) เพื่อสร้างทางเลือกซึ่งมาจากการแลกเปลี่ยนผลประโยชน์และการประนีประนอมระหว่างภาคส่วนต่างๆ ในสังคม ซึ่งจำเป็นต้องได้รับการสนับสนุนทางการเมืองในระยะยาว (ได้รับการสนับสนุนทรัพยากรที่เพียงพอ) และต้องได้รับการสนับสนุนในระยะสั้นจากทางภาคเศรษฐกิจและสังคม โดยเฉพาะอย่างยิ่งจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในท้องถิ่น อย่างไรก็ตามได้กล่าวแล้วว่า ถ้าดำเนินการสำเร็จประโยชน์ที่ได้รับจะเป็นสิ่งที่ยั่งยืนดี

3.5 การประสานงานและความร่วมมือขององค์กร

การจัดการตามแนวทาง EAFM ต้องมั่นใจว่ามีความสอดคล้องกันระหว่างระดับของการอภิบาล และระดับของการจัดการ และความเชื่อมโยงระหว่างระดับการจัดการซึ่งแตกต่างกัน โดยเฉพาะอย่างยิ่งระดับการอภิบาลที่เริ่มตั้งแต่การอภิบาลโดยชุมชนเดี่ยวๆ ไปสู่การอภิบาลระดับอำเภอ จังหวัด และประเทศ

การกำหนดระดับของการอภิบาล (ตัวอย่างเช่น การพิจารณาระดับทางการเมืองการปกครอง) ยึดโยงอย่างใกล้ชิดกับความร่วมมือและการประสานงานของหน่วยงานต่างๆ (ดู หน่วยการเรียนรู้ 8 เริ่มต้น A ภารกิจ v และ หน่วยการเรียนรู้ 16 การตรวจสอบข้อเท็จจริงII) เพื่อที่จะสามารถดำเนินการในเขตที่นอกเหนือจากเขตที่หน่วยจัดการประมงเคยสามารถดำเนินการได้ (ซึ่งก็คือการจัดการประมงในหลายพื้นที่) และมุ่งสู่สิ่งที่ EAFM ทำ (จัดการ กิจกรรมการประมงและที่ไม่ใช่กิจกรรมการ

ประมงที่แตกต่างกัน และภาคส่วนที่ส่งผลกระทบต่อประมงและระบบนิเวศที่เกี่ยวข้อง (ในที่นี้หนึ่ง) ภาคส่วนที่ไม่เกี่ยวข้องกับการประมงจำเป็นต้องเข้ามามีส่วนร่วมในกระบวนการจัดการด้วย

EAFM ต้องการความร่วมมือและการประสานงานระหว่างหน่วยงานต่างๆ เพราะว่าปฏิสัมพันธ์ของการประมงกับภาคส่วนอื่นๆ มีมากขึ้นอย่างชัดเจน (ภาพที่ 4.3): แต่ก่อนที่จะสร้างความสัมพันธ์กับหน่วยงานอื่น สิ่งสำคัญอันดับแรกคือต้องแน่ใจว่าความร่วมมือภายในหน่วยงานอยู่ในระดับที่ดี ตัวอย่างเช่น วิทยาศาสตร์การประมงและกิจกรรมการวิจัยสนับสนุนความต้องการข้อมูลเพื่อจัดการประมงหรือไม่? ขั้นต่อไปคือ การสร้างความมั่นใจด้านประสิทธิภาพความร่วมมือและการประสานงานระหว่างหน่วยงานเกี่ยวข้องโดยตรง หรือบางครั้งเป็นหน่วยงานที่มีอำนาจในการดำเนินกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการประมง ตัวอย่างเช่น กิจกรรมการติดตามและวิจัยภายในหน่วยงานการศึกษา ได้สะท้อนความต้องการของการจัดการประมงหรือไม่? หรือ หน่วยงานประมงมีการประสานงานกับกองทัพเรือและหน่วยรักษาชายฝั่งในการควบคุมและบังคับใช้กฎหมายหรือไม่?

ภาพที่ 4.3: ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่มีศักยภาพ และความเชื่อมโยงในการร่วมมือและประสานงาน

เมื่อมีการประสานงานที่ดีขึ้นภายในหน่วยงานด้านประมงและภาคส่วนที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมการประมงโดยตรง การประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องน้อย และรวมถึงการทำงานกับหน่วยงานที่ไม่เกี่ยวข้องกันกับภาคประมงดีขึ้นด้วย ตัวอย่างเช่น หน่วยงานด้านการเกษตร การท่องเที่ยว การพัฒนาที่อยู่อาศัย กิจกรรมของสตรี ทรัพยากรประมงและทรัพยากรทางทะเล สิ่งแวดล้อมและสุขภาพบาลน้ำดื่มในชนบท ด้วยความร่วมมือที่ดี หน่วยงานที่ต่างกันมีจะมีส่วนร่วมและทำงานร่วมกันอย่างแข็งขันในการจัดการประมง และร่วมกันรับผิดชอบต้นทุน ผลประโยชน์ ความสำเร็จ และความล้มเหลว ความร่วมมือเป็นสิ่งที่จำเป็นในการดำเนินการที่เกี่ยวข้องกับการออกกฎเกณฑ์ การจัดการความขัดแย้ง การกระจายอำนาจ การเรียนรู้ทางสังคม การเจรจาและการสื่อสาร และการพัฒนาของทุกภาคส่วน

ตัวอย่างของกิจกรรม หรือกลไกความร่วมมือและการประสานงาน:

- การพูดคุยกับหน่วยงานอื่นๆ;
- แลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสาร;
- สนับสนุนการลงมือปฏิบัติของท้องถิ่น/จังหวัด;
- แผนการทำงาน งบประมาณ (ระหว่างภาคส่วน/หน่วยงาน) และเป้าหมายที่สอดคล้องและส่งเสริมกัน;
- เชื่อมโยงกับความร่วมมืออื่นๆ เช่น การจัดการชายฝั่งแบบบูรณาการ ICM; และ

- การพัฒนาความร่วมมือระหว่างหน่วยงาน

ในการพัฒนาความร่วมมือระหว่างหน่วยงาน การจัดทำบันทึกความเข้าใจ และความตกลงที่ผูกพันกันในลักษณะอื่นๆ สามารถช่วยในการสร้างความร่วมมือระหว่างหน่วยงานได้

3.6 การจัดการแบบปรับตัว

การจัดการแบบปรับตัวมีกรอบการทำงานสำหรับการจัดการความเปลี่ยนแปลงเมื่อเวลาผ่านไป (ดูประเด็นการกำหนดขอบเขตเชิงระยะเวลาด้านบน) โดยเรียนรู้จากการปฏิบัติ การจัดการแบบปรับตัว ประกอบด้วย การจัดการ และการเรียนรู้จากสิ่งที่ได้ทำไปแล้ว โดยการประเมินผลลัพธ์ของการปฏิบัติการจัดการ การจัดการแบบปรับตัวเชื่อมโยงกับแนวทางการป้องกันไว้ก่อน (ดู ข้อ 3.7) (ภาพที่ 4.4) คือไม่ต้องรอจนกระทั่งได้ข้อมูลที่สมบูรณ์ทุกด้านก่อนที่จะลงมือปฏิบัติ การลงมือจัดการสามารถทำได้โดยมีการติดตามและการประเมินผล และสามารถดัดแปลงการจัดการได้ตามสิ่งที่ได้เรียนรู้จากการลงมือปฏิบัติจริง

ภาพที่ 4.4. การจัดการแบบปรับตัว มุ่งที่จะลดความไม่แน่นอนที่เกิดขึ้นตามระยะเวลา โดยการประเมินประสิทธิภาพของสิ่งที่ได้ทำไปแล้ว เพื่อที่จะปรับการบริหารจัดการโดยคงไว้ซึ่งการจัดการที่ใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพไว้ และยกเลิกหรือปรับปรุงการจัดการที่ไม่สามารถใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

3.7 แนวทางป้องกันไว้ก่อน

แนวทางการป้องกันไว้ก่อนเป็นหลักการสำคัญของ EAFM แนวทางนี้ได้ถูกกำหนดขึ้นโดย UNCED ในปี 1992 ว่า:

“... เมื่อมีภัยคุกคามที่ร้ายแรงหรือมีความเสียหายที่ไม่สามารถกลับคืนดังเดิมได้ การขาดความสมบูรณ์ของข้อมูลเชิงวิทยาศาสตร์ ไม่ควรใช้เป็นเหตุผลในการชะลอการใช้มาตรการที่มีประสิทธิภาพในการป้องกันการเสื่อมโทรมของสิ่งแวดล้อมออกไป”

การประชุมองค์การสหประชาชาติเรื่องประชากรสัตว์น้ำที่คร่อมเขตแดนและประชากรสัตว์น้ำที่อพยพไกล The United Nations Conference on Straddling Fish Stocks and Highly Migratory Fish Stocks (UN 1995) ได้วางหลักการของการจัดการประมง โดยให้การจำกัดความ ดังนี้:

“รัฐจะต้องระมัดระวังมากยิ่งขึ้นเมื่อมีข้อมูลที่ไม่แน่นอน ขาดความน่าเชื่อถือ หรือไม่เพียงพอ การขาดความสมบูรณ์ของข้อมูลทางวิทยาศาสตร์ที่ไม่ควรถูกใช้เป็นเหตุผลในการชะลอหรือล้มเลิกการใช้มาตรการในการอนุรักษ์และการจัดการ (UN, 1995)

ดังนั้น แนวทางการป้องกันไว้ก่อน มีสองแง่คือ:

1. การขาดข้อมูลหรือมีข้อมูลไม่สมบูรณ์ไม่ควรถูกใช้เป็นข้ออ้างในการไม่ดำเนินการ การมีข้อมูลไม่เพียงพอมักจะถูกใช้เป็นข้ออ้างเพื่อการชะลอการดำเนินการ แทนที่จะจัดการกับปัญหาสิ่งแวดล้อมที่เกิดขึ้นอย่างชัดเจน มักจะมีการเรียกร้องว่า “ต้องมีการวิจัยเพิ่ม” และส่งประเด็นปัญหานั้นกลับไปยังชุมชนนักวิทยาศาสตร์มากกว่าที่จะเริ่มแก้ปัญหาโดยใช้แนวทางการปรับตัว แต่สิ่งที่จะเกิดขึ้นทั่วไปคือ ข้อมูลทางวิทยาศาสตร์ที่มีอยู่ไม่เพียงพอที่จะจัดการด้วยแนวทาง EAFM ในระบบนิเวศใด ๆ ดังนั้นระบบนิเวศจึงถูกละทิ้งไว้ โดยไม่มีการจัดการใดๆ อย่างไรก็ตาม EAFM ไม่ใช่เรื่องของการจัดการทั้งระบบนิเวศ แต่เป็นเรื่องของการจัดการแบบบูรณาการ อย่างน้อยที่สุดคือ การจัดการผลกระทบที่เกิดจากมนุษย์โดยตรง คือ การประมง (และกิจกรรมอื่นๆ ของมนุษย์) ดังนั้นความจริงแล้ว ข้อมูลมีเพียงพอสำหรับการเริ่มลงมือดำเนินการเสมอ

2. เมื่อมีความไม่แน่นอน การดำเนินการจัดการจะต้องมีความเสี่ยงน้อยที่สุด หากมีความไม่สมบูรณ์ของข้อมูล และมีระดับของความไม่แน่นอนสูง การจัดการเพื่อขจัดความเสี่ยงต้องมีมากขึ้น และถ้าใช้การจัดการแบบปรับตัวได้ สิ่งที่เราเรียนรู้คือ สถานการณ์อาจจะเลวร้ายกว่าที่คิดไว้แต่เดิม การใช้การจัดการเพื่อขจัดความเสี่ยงจะทำให้มีโอกาสในการแก้ไขได้ในภายหลัง

กิจกรรม: ในกลุ่ม ทบทวนภัยคุกคามและปัญหา และจัดกลุ่มเป็น 3 กลุ่มตามองค์ประกอบหลักของ EAFM

กิจกรรม: ทำงานรายบุคคล ผู้เข้ารับการฝึกอบรมพิจารณาโครงการที่ตนเองเคยหรือ กำลังดำเนินการอยู่ว่าได้ใช้หลักการของ EAFM ในข้อใดบ้าง ตลอดจนวิเคราะห์หาข้อบกพร่องในการดำเนินการ แนะนำหนทางในการปรับปรุง และแบ่งปันความคิดเห็นกันภายในกลุ่มเล็กๆ

การขับเคลื่อนสู่ EAFM

หน่วยการเรียนรู้ 5

วัตถุประสงค์ของบทเรียน :	
	<ul style="list-style-type: none">เรียนรู้ว่ารัฐบาลแห่งชาติที่เป็นตัวอย่างได้ขับเคลื่อนสู่ EAFM ตามเวลาที่ผ่านไป ได้อย่างไร
	<ul style="list-style-type: none">ยอมรับกระบวนการการขับเคลื่อนไปสู่แนวทาง EAFM ว่าอาจจะประกอบด้วย ความคืบหน้าของการดำเนินการอย่างง่าย ๆ ในระยะเวลาที่หลายปี
	<ul style="list-style-type: none">เข้าใจว่าไม่มีแบบแผนหรือรูปแบบที่แน่นอนสำหรับ EAFM เพราะเป็นความเฉพาะของประเทศ บริบท และวัฒนธรรม
	<ul style="list-style-type: none">กำหนดได้ว่าประเทศของคุณอยู่ในจุดใดในแง่ของการขับเคลื่อนไปสู่แนวทาง EAFM
	<ul style="list-style-type: none">ระบุความท้าทายที่มีต่อประเทศของคุณในการขับเคลื่อนสู่ EAFM

ภาพรวม

หน่วยการเรียนรู้นี้สาธิตให้เห็นรัฐบาลของประเทศหนึ่ง สหรัฐอเมริกา (USA) ที่ได้วิวัฒนาการจากการจัดการประมงทั่วไปไปสู่แนวทาง EAFM โดยผ่านความก้าวหน้าของขั้นตอนขนาดเล็กตลอดในช่วงหลายทศวรรษที่ผ่านมา และอภิปรายถึงกฎหมาย และนโยบายการจัดการประมงว่ามีการพัฒนาไปสู่ EAFM ได้อย่างไร และใช้เป็นกรณีศึกษาที่แสดงให้เห็นว่าหลักการ EAFM จะถูกนำมาใช้ในการจัดการประมงมากขึ้น (เน้นด้านล่าง)

บทนำ

การสนับสนุนพระราชบัญญัติประมง

ในปี 1976, หลังจากการล่มสลายของการประมงทั่วโลกและในประเทศสหรัฐอเมริกา สภาคองเกรส แห่งสหรัฐอเมริกา จึงประกาศว่าโครงการแห่งชาติเพื่อการอนุรักษ์และจัดการทรัพยากรประมงของประเทศสหรัฐอเมริกาเป็นสิ่งจำเป็นในการป้องกันการประมงเกินกำลังการผลิต และสร้างประชากรที่ถูกทำการประมงจนเกินกำลังการผลิตของธรรมชาติขึ้นมาใหม่ เพื่อป้องกันการอนุรักษ์และความตระหนักถึงศักยภาพของทรัพยากรประมงของประเทศ การประกาศนี้ส่งผลให้มีการผ่านกฎหมายพระราชบัญญัติการอนุรักษ์และจัดการประมงปี 1976 ที่มีชื่อว่า Magnuson-Stevens Fishery Conservation and Management Act of 1976 อันเป็นกฎหมายหลักในการบริหารจัดการการประมงทะเลของประเทศสหรัฐอเมริกา ในบริเวณตั้งแต่ 3 ถึง 200 ไมล์ทะเลจากชายฝั่ง ในขณะที่การจัดการประมงภายใต้พระราชบัญญัติ Magnuson-Stevens Fisheries Act 1976 เป็นการเปลี่ยนแปลงและเป็นตัวแทนการเปลี่ยนแปลงไปสู่ EAFM อย่างมีนัยสำคัญ แต่ถึงกระนั้นพระราชบัญญัติดังกล่าวก็ยังคงเป็นแนวทางการจัดการประมงที่เป็นแบบการจัดการชนิดพันธุ์เดี่ยวๆ หรือการจัดการแบบแยกส่วน

พระราชบัญญัติฯ ยอมรับอำนาจของรัฐชายฝั่ง (เช่น ฮาวาย แคลิฟอร์เนีย โอเรกอน และอื่นๆ) ที่จะจัดการประมงจากเขตชายฝั่งออกไป 3 ไมล์ทะเล เพื่อความเป็นหนึ่งเดียวกันในระดับชาติ พระราชบัญญัติได้จัดตั้งมาตรฐานแห่งชาติ 10 มาตรฐาน สำหรับการอนุรักษ์และการจัดการทรัพยากรประมง แผนการจัดการประมงทั้งหมด (Fisheries Management Plan: FMP) การแก้ไขแผนการจัดการประมง และกฎหมายประมงต่างๆ จะต้องสอดคล้องกับ 10 มาตรฐานแห่งชาติดังกล่าว ซึ่งรวมถึงมาตรการจัดการและอนุรักษ์ที่เฉพาะเจาะจงจำนวนมาก

พระราชบัญญัติฯ ได้กำหนดให้มีการตั้งสภากาการจัดการประมงส่วนภูมิภาคเพื่อให้คำแนะนำหน่วยงานที่รับผิดชอบของรัฐบาลประเทศสหรัฐอเมริกา (NOAA's National Marine Fisheries Service (NMFS)) เรื่องการจัดการประมงของชาติ และเพื่อพัฒนาแผนการจัดการประมงส่วนภูมิภาค สำหรับการประมงต่างๆ ทั่วทั้ง 8 ภูมิภาค ของประเทศ ในช่วงเวลานั้นหน้าที่หลักของสภากาการจัดการประมงส่วนภูมิภาค คือการพัฒนาแผนการจัดการประมงซึ่งอนุรักษ์ทรัพยากรทางทะเลและแหล่งอาศัย และรักษาโอกาสทางการประมง เพื่อให้เกิดการทำประมงที่ยั่งยืนทั้งระดับการลงแรงและผลผลิต

แต่สภากาการจัดการประมงส่วนภูมิภาคประกอบด้วยตัวแทนจากหน่วยงานกลางของรัฐบาล (เช่น NMFS; the USA Fish and Wildlife Service); หน่วยงานของรัฐชายฝั่ง (เช่น กรมประมงของรัฐ); ชาวประมงพาณิชย์ และชาวประมงเพื่อการสันทนาการ, และปัจเจกบุคคลอื่น ๆ ที่มีความรู้ด้านการอนุรักษ์และจัดการทรัพยากรประมง ตัวแทนชาวประมง องค์กรพัฒนาเอกชน (Non-Government Organizations: NGOs) ที่ได้รับการแต่งตั้งจากผู้ว่าการรัฐของรัฐชายฝั่ง

ในการพัฒนาแผนการจัดการประมง(FMPs), มีการหารือระหว่างเจ้าหน้าที่สภา ประชาชนทั่วไป และ/หรืออุตสาหกรรมการประมง (Contractors) หน่วยงานให้คำปรึกษา สภากาประมงส่วนภูมิภาค และ NOAA ในการนี้สภาอาจจะตั้งทีมในการพัฒนาแผนการจัดการประมง;ได้แก่ คณะกรรมการหรือ/คณะให้คำปรึกษาด้านอุตสาหกรรมการประมง กลุ่มผู้ให้คำปรึกษาเฉพาะกิจ และคณะกรรมการสถิติและวิทยาศาสตร์ ทีมเหล่านี้จะร่วมกันให้ข้อมูลเฉพาะสำหรับการพัฒนาแผนการจัดการ

ประมง ในลักษณะนี้สภาจะทำหน้าที่ในการให้ความช่วยเหลือด้านความร่วมมือและการประสานงานระหว่างผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่สำคัญ (ดู หลักการ EAFM #5 ความร่วมมือและการประสานงาน).

การมีส่วนร่วมของประชาชน

- แต่ละสภาการจัดการประมงส่วนท้องถิ่น และหน่วยงานที่ให้คำปรึกษาของแต่ละสภา ต้องจัดให้มีการประชุมสาธารณะแบบเปิด ในพื้นที่ตามภูมิศาสตร์ที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้ภาคส่วนที่สนใจมีโอกาสในการรับฟังการพัฒนาและการแก้ไขแผนการจัดการประมง (ดู หลักการ EAFM ที่ 3: เพิ่มการมีส่วนร่วม)
- การพัฒนาแผนการจัดการประมง หรือ การแก้ไขเปลี่ยนแปลงแผนการจัดการประมง อาจจะใช้เวลาหลายปีในการทำให้สมบูรณ์ จะต้องจัดให้มีการประชุมหลายครั้ง ก่อนที่มาตรการในการจัดการดังกล่าวจะถูกแปลงไปเป็นกฎหมาย (ดู หลักการ EAFM ที่ 6: การจัดการแบบปรับได้)

กรณีศึกษา

กรณีศึกษาที่น่าสนใจในส่วนนี้เน้นสภาการจัดการประมงภูมิภาคแปซิฟิกตะวันตก ซึ่งมีอำนาจทางกฎหมายที่รวมถึงเขตเศรษฐกิจจำเพาะของรัฐชายฝั่ง ต่อไปนี้:

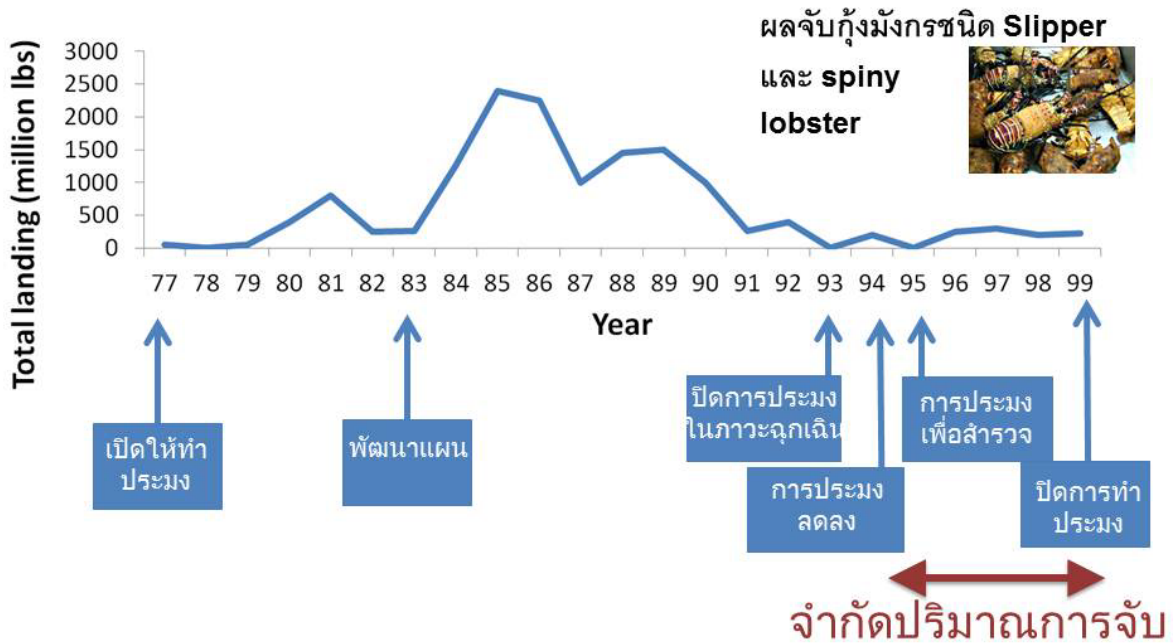
1. เครือจักรภพของหมู่เกาะมาเรียนาตอนเหนือ (Commonwealth of the Northern Mariana Islands: CNMI)
2. เกาะกวม (Territory of Guam)
3. อเมริกันซามัว (Territory of American Samoa)
4. รัฐฮาวาย (State of Hawaii)
5. เกาะภายใต้การดูแลของประเทศสหรัฐอเมริกา 7 เกาะ ได้แก่ Seven unincorporated possessions of the USA, ประกอบด้วยเกาะ Howland, Baker, Jarvis และ Wake, Johnston Atoll, Palmyra Atoll และ แนวปะการัง Kingman Reef (รู้จักกันในชื่อ พื้นที่เกาะแปซิฟิกระยะไกล)

กรณีศึกษา 1

การจัดการประมงลอบสเตอร์ในหมู่เกาะห่างไกลของเกาะฮาวายตอนเหนือ

หมู่เกาะฮาวายตอนเหนือ (Northwestern Hawaiian Islands: NWHI) เป็นหมู่เกาะห่างไกลที่ไร้ผู้คนอาศัย ลักษณะเป็นเกาะปะการังวงแหวน (Atolls) และชายฝั่งที่ทอดยาวระยะทางประมาณ 2,000 กม. ตั้งอยู่ทางตะวันตกเฉียงเหนือของเกาะฮาวายใหญ่ซึ่งเป็นแหล่งที่มีผู้คนอาศัยอยู่ ช่วงกลางทศวรรษ 1970 ทรัพยากรประมงหลายอย่างในหมู่เกาะฮาวายใหญ่ที่มีผู้คนอาศัยได้ถูกทำการประมงและมีการใช้ประโยชน์ของทรัพยากรประมงในระดับที่สูงมาก และมีสัญญาณหลายอย่างที่บ่งชี้ถึงการลดลงของความชุกชุม และเกิดการประมงที่เกินกำลังการผลิตของธรรมชาติ เพื่อลดความกดดันที่มีต่อทรัพยากรประมงของเกาะฮาวายใหญ่ ได้มีการสำรวจเพื่อประเมินทรัพยากรประมงเพื่อหาทรัพยากรทางเลือกอื่นๆ การสำรวจในระยะแรกๆได้พบว่ามีความชุกชุมของ กุ้งมังกร ชนิด Spiny Lobster และ Slipper Lobster กระจายตัวทั่วไปในพื้นที่ NWHI ในปี 1977 มีการดำเนินการโครงการสำรวจวิจัยลอบสเตอร์ และการประมงลอบสเตอร์ได้เริ่มต้นขึ้น ในปี 1983 สภาการจัดการประมงภูมิภาคแปซิฟิกตะวันตกจึงได้มีแผนการจัดการประมงสัตว์น้ำเปลือกแข็ง (Crustacean) เพื่อจัดการประมงลอบสเตอร์ซึ่งเป็นการประมงใหม่ แผนการจัดการประมงนี้ได้จัดทำขึ้นภายใต้แนวทางการจัดการแบบป้องกันไว้ก่อนที่เป็นข้อกำหนดในพระราชบัญญัติ Magnuson-Stevens Act 1976 (หลักการ EAFM ที่ 7: แนวทางการป้องกันไว้ก่อน) รวมถึงการกำหนดขนาดเล็กลที่สุด (โดยใช้ความยาวเปลือกหัว) ที่ห้ามจับ และควบคุมพื้นที่โดยห้ามจับลอบสเตอร์ที่ความลึกน้อยกว่า 10 ฟาธอม (ประมาณ 20 ม.) ทั่วเกาะ NWHI

ภาพที่ 5.1: Time line of total landings and significant events for the Northwestern Hawaii islands

จากรูป 5.1 การประมงเติบโตอย่างรวดเร็วจากปี 1983 ถึง 1985/86 ปริมาณผลผลิตที่มากขึ้นทำเพิ่มจากประมาณ 68,000 เมตริกตัน เป็น ประมาณ 1,043,262 เมตริกตัน แต่ภายในระยะเวลา 6-7 ปี หลังจากนั้นผลผลิตที่มากขึ้นทำทั้งหมดลดลงอย่างต่อเนื่องเหลือประมาณ 68,000 เมตริกตันและผลการจับลดลงถึง 80% ในปี 1991 ในปี 1992 จึงได้มีมาตรการการจำกัดจำนวนเรือประมง (สูงสุด 15 ลำ) และปริมาณการจับ แต่สัญญาณการฟื้นตัวมีน้อยมาก จึงได้มีการจำกัดการประมงแบบทดลองและจำกัดปริมาณการจับอย่างเข้มงวด โดยเริ่มในปี 1995 (หลักการ EAFM #6 การจัดการแบบปรับได้) ในปี 1996 ได้จำกัดปริมาณการจับอยู่ที่ 13% ของประชากรกุ้งมังกรที่ประเมินว่าสามารถนำมาใช้ประโยชน์ได้ โดยกำหนดความเสี่ยงอยู่ที่ 10% (หลักการ EAFM ที่ 7 แนวทางการป้องกันไว้ก่อน) จากการจำกัดการประมงโดยการใช้หลักการป้องกันไว้ก่อน ทำให้คาดหวังว่าประชากรกุ้งมังกรจะสามารถฟื้นตัวคืนกลับมาได้ แต่ผลกลับก็ไม่เป็นอย่างที่คาดหมายการประมงยังไม่มีฟื้นตัว จนในที่สุดต้องปิดการประมงไปในปี 1999 เนื่องจากความไม่แน่นอนของการประเมินประชากร ถึงแม้จะมีการคาดการณ์ว่าจะสามารถเปิดการทำประมงได้อีกในเมื่อมีการศึกษาทางวิทยาศาสตร์ได้รับการปรับปรุงจนสามารถประเมินประชากรได้ แต่ความห่วงใยว่าจะเกิดการแข่งขันกันจับได้นำไปสู่การปิดทำการประมง lobster อย่างถาวร และยังได้รวมถึงการคุ้มครองสัตว์ใกล้สูญพันธุ์คือ Hawaiian Monk Seals และการประกาศให้พื้นที่ NWHI เป็นที่คุ้มครองระบบนิเวศแนวปะการังในปี 2001 และเป็นอนุสรณ์สถานทางทะเลแห่งชาติ Papahānaumokuākea ในปี 2006

การถอดบทเรียนจากการประมง lobster ใน หมู่เกาะฮาวายตะวันออกเฉียงเหนือ (Northwestern Hawaiian Islands: NWHI)

แบบจำลองการประเมินประชากรขึ้นอยู่กับมาตรวัดผลการจับต่อหน่วยการลงแรงประมง (CPUE) ของ 2 ชนิดพันธุ์ ได้แก่ Spiny Lobster และ Slipper Lobster

- แบบจำลองการประเมินประชากรไม่ได้คำนึงถึงความแปรปรวนของผลผลิตในระบบนิเวศ ในขณะที่ผลผลิตลดลง การจับยังคงเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง จนทำให้มวลชีวภาพของประชากรหลักลดลง

- แบบจำลองการประเมินประชากรคิดจากประชากรสัตว์น้ำชนิดเดียว; อย่างไรก็ตาม, ข้อมูลใหม่ระบุว่าประชากรลอบสเตอร์เป็นกลุ่มที่มีโครงสร้างประชากรตามพื้นที่ นอกจากนี้ ข้อมูลที่ใช้ในการประเมินสถานะภาพประชากรได้มาจากการทำประมงในอ่าวที่มีผลผลิตสูง ซึ่งทำให้ผลการประเมินผลผลิตสูงสุดที่ยั่งยืน (MSY) ไม่แม่นยำ
- ลอบสเตอร์เป็นชนิดพันธุ์ที่เป็นเหยื่อของ Hawaiian Monk Seal ที่มีอันตรายจากการใกล้สูญพันธุ์. จึงมีการกำหนดทางกฎหมายให้หยุดทำการประมงลอบสเตอร์ภายใต้พระราชบัญญัติสัตว์ใกล้สูญพันธุ์ประเทศสหรัฐอเมริกา
- การพัฒนาการประมงอย่างรวดเร็ว และความผิดพลาดของการทำประมงที่กลายเป็นตัวอย่างของข้อผิดพลาดที่อาจเกิดขึ้นจากแนวทางการจัดการประมงแบบเดิม ซึ่งมุ่งเน้นการจัดการประชากรเพื่อเป้าหมายเป็นผลผลิตสูงสุดที่ยั่งยืน (MSY) เพียงอย่างเดียวโดยไม่ได้นำถึงโครงสร้างประชากรและสิ่งแวดล้อมที่มีขอบเขตกว้างขึ้น
- การจัดการพื้นที่ที่มีการทำประมง คือกระบวนการที่เริ่มจากการมุ่งเน้นการจัดการชนิดพันธุ์เป้าหมาย (เช่น การจัดการเพื่อ MSY โดยการจำกัดการลงแรงประมง) แนวทางการป้องกันไว้ก่อนถูกนำไปใช้เมื่อเกิดความไม่แน่นอนในสถานะภาพของประชากร โดยปิดการทำประมงกึ่งมั่งงกร ที่ผ่านมา การจัดการในพื้นที่ ได้ช่วยแก้ไขปัญหาคอขวดแหล่งอาศัยด้านอื่นๆ หมูเกาะฮาวายตะวันออกเฉียงเหนือกลายเป็นพื้นที่คุ้มครองทางทะเลขนาดใหญ่ และปิดไม่ให้มีกิจกรรมการเก็บเกี่ยวทรัพยากรประมงใดๆ จากพื้นที่ แต่ถึงแม้จะมีการแทรกแซงด้วยการจัดการเหล่านี้ ผลการทดลองทำประมงพบว่าประชากรไม่ได้มีการฟื้นตัวขึ้นมาอย่างทันที

แนวทาง EAFM สร้างขึ้นจากพื้นฐานการจัดการประมงแบบทั่วไป โดยมีการขยายขอบเขตของการจัดการให้กว้างขึ้น และเพิ่มการมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในการจัดการ เพิ่มการใช้ข้อมูลที่กว้างขึ้น รวมทั้งนำหลักการป้องกันไว้ก่อนมาใช้ในการจัดการประมงจะไม่ได้อยู่บนฐานของ MSY เพียงอย่างเดียว

การแก้ไขพระราชบัญญัติการประมงอย่างยั่งยืน ปี 1996 (พระราชบัญญัติ Magnuson-Stevens)

ในปี 1996 พระราชบัญญัติ Magnuson-Stevens ได้รับการแก้ไขอย่างมีนัยสำคัญโดยการผ่านพระราชบัญญัติการประมงยั่งยืนปี 1996 (SFA) ในปี 1976 โดยมีการเปลี่ยนแปลงหลักๆ ในจุดมุ่งหมายของกฎหมาย 2 ประเด็น:

1. การส่งเสริมโครงการ จับ-และ-ปล่อย ในหลักการอนุรักษ์และจัดการ
2. การปกป้องแหล่งอาศัยของสัตว์น้ำที่สำคัญ (Essential Fish Habitats: EFH) โดย EFH ได้ถูกกำหนดว่าเป็นแหล่งน้ำและพื้นผิวใดที่จำเป็นสำหรับสัตว์น้ำในการวางไข่ ผสมพันธุ์ หากิน หรือเพื่อการเติบโตไปเป็นตัวเต็มวัย

รวมถึงความจำเป็นในการปกป้องแหล่งอาศัยที่สำคัญของสัตว์น้ำในทุกน่านน้ำของประเทศสหรัฐอเมริกา ได้ให้การสนับสนุนทางกฎหมาย และ นโยบาย ที่จำเป็นในการ ดำเนินการ EAFM ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

กรณีศึกษาที่ 2

การพัฒนาแผนการจัดการประมงในระบบนิเวศแนวปะการังของภูมิภาคมหาสมุทรแปซิฟิกตะวันตก

การพัฒนาแผนการจัดการประมงในระบบนิเวศแนวปะการัง

เพื่อตอบสนองพระราชบัญญัติการประมงยั่งยืนปี 1996 สภาการจัดการประมงส่วนภูมิภาคได้พัฒนาแผนการจัดการประมงในระบบนิเวศแนวปะการัง ในปี 2004 และแผนดังกล่าวรับเอาไปใช้โดย NOAA โดยมีการดำเนินการเชิงรุกมากขึ้นในการจัดการการเก็บเกี่ยวทรัพยากรแนวปะการังอย่างมีประสิทธิภาพ ถ้าการประมงได้ถูกขยายออกไปในพื้นที่เกินสามไมล์จากชายฝั่ง (ภาพที่ 5.2)

เป้าหมายของแผนการจัดการประมงในระบบนิเวศแนวปะการัง

เป้าหมายโดยรวมของแผนการจัดการประมงในระบบนิเวศแนวปะการัง คือ การวางระบบการจัดการสำหรับทั้งภูมิภาคแปซิฟิกตะวันตก ซึ่งจะรักษาการประมงให้ยั่งยืน และขณะเดียวกันก็ป้องกันผลกระทบด้านลบต่อประชากรสัตว์น้ำ แหล่งอาศัย ชนิดพันธุ์สัตว์น้ำหรือระบบนิเวศที่ถูกคุ้มครอง ดังนั้นเป้าหมายของแผนการจัดการประมงที่มีพื้นฐานจากระบบนิเวศซึ่งมีเป็นครั้งแรกนี้คือการเปลี่ยนแปลงที่สำคัญไปสู่ EAFM (หลักการ EAFM ที่ 4: หลายวัตถุประสงค์)

ภาพที่ 5.2: ระบบนิเวศแนวปะการังในภูมิภาคแปซิฟิกตะวันตก

แผนการจัดการประมงในระบบนิเวศแนวปะการัง **Coral Reef Ecosystem FMP (2004)**
ได้เปลี่ยนการประมงแบบมีสัตว์น้ำเป้าหมาย
เป็นแบบหลากหลายชนิดพันธุ์ หลากหลายเครื่องมือ

- การประมงที่จับหลากหลายชนิดพันธุ์ (มากกว่า 2,000 species)
- การประมงด้วยหลายชนิดเครื่องมือประมง (มากกว่า 25 วิธีการทำประมง)
- เกิดขึ้นทั่วทั้งในน่านน้ำของประเทศ ของรัฐ และ น่านน้ำอาณาเขต

วัตถุประสงค์ของแผนการจัดการประมงในระบบนิเวศแนวปะการัง

1. ดูแลการใช้ประโยชน์ทรัพยากรที่หลากหลายให้เป็นไปอย่างยั่งยืน คำนึงถึงลักษณะสำคัญทางวัฒนธรรม โดยการใช้แนวทางการป้องกันไว้ก่อน และการจัดการทรัพยากรบนพื้นฐานของระบบนิเวศ
2. เพื่อให้มีระบบการจัดการที่ตอบสนองและยืดหยุ่นสำหรับทรัพยากรปะการัง และเป็นระบบที่สามารถปรับได้อย่างรวดเร็วเพื่อให้เหมาะสมกับการเปลี่ยนแปลงของความชุกชุม ข้อมูลวิทยาศาสตร์ใหม่ และการเปลี่ยนแปลงรูปแบบการทำประมง ของผู้ใช้ทรัพยากร หรือการเปลี่ยนแปลงพื้นที่ (หลัก EAFM ที่ 6 :การจัดการแบบปรับเปลี่ยนได้)
3. เพื่อสร้างการเก็บข้อมูลทรัพยากรแบบบูรณาการ ให้มีโครงการติดตามและวิจัยในการเก็บข้อมูลการประมง และข้อมูลระบบนิเวศอื่น ๆ รวมทั้งข้อมูลทางวิทยาศาสตร์ที่จำเป็นที่ใช้ในการตัดสินใจในการจัดการระบบนิเวศแนวปะการังในเขตเศรษฐกิจจำเพาะ EEZ.
4. เพื่อลดผลกระทบด้านลบจากการกระทำของมนุษย์ต่อทรัพยากรแนวปะการัง โดยการจัดตั้งพื้นที่คุ้มครองทางทะเล ปรับปรุงพื้นที่คุ้มครองทางทะเลที่มีอยู่ การจัดการแรงกดดันจากการประมง การควบคุมการใช้ประโยชน์ที่

สิ้นเปลือง ลดสิ่งกระตุ้นอื่นที่เกิดจากมนุษย์อันจะทำให้เกิดความตึงเครียดและส่งผลกระทบต่อแนวปะการัง และช่วยให้มีการฟื้นตัวของระบบนิเวศแนวปะการังอย่างสมดุลตามธรรมชาติ จุดประสงค์นี้ได้รวมถึงการอนุรักษ์และป้องกันแหล่งอาศัยของสัตว์น้ำที่สำคัญ (หลักการ EAFM ที่ 4: หลายวัตถุประสงค์)

5. เพื่อยกระดับความตระหนักรู้ และความเข้าใจของระบบนิเวศแนวปะการังความอ่อนไหวต่อการถูกทำลาย 😊 และศักยภาพของทรัพยากร เพื่อที่จะลดผลกระทบด้านลบจากการกระทำของมนุษย์ และดูแลสนับสนุนการจัดการ (หลักการ EAFM ที่ 3: เพิ่มการมีส่วนร่วม)
6. เพื่อร่วมมือกับหน่วยงานและองค์กรอื่นๆ ที่มีความหวังต่อการอนุรักษ์แนวปะการัง เพื่อที่จะร่วมกันตัดสินใจ รับและแบ่งปันข้อมูลรวมทั้งทรัพยากรที่จำเป็นต่างๆ ที่ใช้ในการติดตามระบบนิเวศที่มีขนาดใหญ่และซับซ้อนได้อย่างมีประสิทธิภาพ (หลักการ EAFM ที่ 5: การร่วมมือและการประสานงาน)
7. เพื่อกระตุ้นและส่งเสริมให้มีการปรับปรุงการตรวจตราและบังคับใช้กฎหมาย และสนับสนุนมาตรการจัดการของแผน (หลักการ EAFM ที่ 1: หลักธรรมาภิบาล)
8. เพื่อให้มีการมีส่วนร่วมอย่างยั่งยืนโดยชุมชนประมงที่ทำประมงในแนวปะการัง และเพื่อขยายการปฏิบัติที่ลดผลกระทบเชิงลบต่อชุมชนดังกล่าว (หลักการ EAFM ที่ 3: เพิ่มการมีส่วนร่วม)

ชนิดพันธุ์ได้รับการจัดการโดยแผนการจัดการประมงในระบบนิเวศแนวปะการัง (Coral Reef Ecosystem FMP)

ชนิดพันธุ์ทุกชนิดที่เกี่ยวข้องกับระบบนิเวศแนวปะการังซึ่งมีช่วงชีวิตส่วนใหญ่เป็นแบบไม่ล่องลอย (Non-pelagic) และเกาะติด (post-settlement) ในน้ำที่ตื้นกว่ากว่า 50 ฟาทอม (91.4 เมตร)

มาตรการการจัดการทั่วไปของแผนการจัดการประมงในระบบนิเวศแนวปะการัง Coral Reef Ecosystem FMP

- การสร้างเครือข่ายของพื้นที่คุ้มครองทางทะเล;
- การกำหนดให้ต้องมีใบอนุญาต และการรายงานในการทำประมงในพื้นที่คุ้มครอง และอนุญาตให้จับเฉพาะบางชนิดพันธุ์เท่านั้น (Coral Reef Ecosystem Management Unit Species: CRE-MUS);
- อนุญาตเฉพาะเครื่องมือประมง และวิธีการทำประมงที่ไม่ทำลายล้างและเป็นเครื่องมือเลือกจับเท่านั้น;
- ห้ามทำการประมงปะการังและหินที่เป็นที่อยู่อาศัย อาจอนุญาตให้เก็บได้แบบจำกัดสำหรับการศึกษาด้านวิทยาศาสตร์ และ
- กลไกสำหรับจำกัดการประมงผลจับรายปี (Annual Catch Limits: ACL) สำหรับการประมงทุกชนิด (ทุกชนิดพันธุ์ที่ถูกจับออกไป) ขณะนี้อยู่ระหว่างการนำเข้าสู่แผนการจัดการ

นโยบายที่สนับสนุนพระราชบัญญัติ Magnuson-Stevens ที่กำหนดอำนาจการจัดการและการอนุรักษ์การประมงใหม่ ปี 2006

ในวันที่ 12 มกราคม 2007 ประธานาธิบดีแห่งสหรัฐอเมริกา ได้ลงนาม พระราชบัญญัติ Magnuson-Stevens ที่กำหนดอำนาจการจัดการและการอนุรักษ์การประมงใหม่ ปี 2006 กฎหมายใหม่ได้มีการแยกพื้นฐานออกเป็นหลายประเด็น: ได้มีคำสั่งให้การจำกัดปริมาณการจับรายปี (Annual Catch Limits, ACL) และมีมาตรการอีกหลายอย่างเพื่อทำให้การประมงเกินกำลังการผลิตสิ้นสุดลง มีการจัดการประมงโดยใช้การตลาดเป็นพื้นฐานผ่านโครงการจำกัดการเข้าถึงของผู้ได้เปรียบ (การเข้าถึงทรัพยากร) (Limited Access Privilege Programs) และเรียกร้องให้เพิ่มความร่วมมือระหว่างประเทศ

การเปลี่ยนผ่านจากแผนการจัดการประมงแบบชนิดพันธุ์เป็นพื้นฐานสู่แผนการจัดการประมงแบบระบบนิเวศเป็นพื้นฐาน

นอกเหนือจากแผนการจัดการระบบนิเวศแนวปะการังที่พัฒนาระหว่างปี 2001 ถึง 2004 และมีการนำไปสู่การปฏิบัติในปี 2004 แล้ว ยังมีแผนการจัดการประมงต่อไปในภูมิภาคหมู่เกาะแปซิฟิก:

- แผนการจัดการประมงในเขตปะการังอันมีค่า (Precious Corals FMP)
- แผนการจัดการประมงกุ้ง-ปู (Crustaceans FMP ;กรณีศึกษา Lobster)
- แผนการจัดการประมงปลาหน้าดิน
- แผนการจัดการประมงปลาผิวน้ำ
- แผนการจัดการประมงระบบนิเวศแนวปะการัง

การเปลี่ยนผ่านสู่แผนการจัดการระบบนิเวศการประมงที่อยู่บนพื้นฐานของภูมิศาสตร์

ในปี 2009, สภาการจัดการประมงส่วนภูมิภาคแปซิฟิกตะวันตก ทำการปรับโครงสร้างแผนการจัดการ จากแผนการจัดการประมงที่อยู่บนพื้นฐานของ 5 ชนิดพันธุ์/กลุ่มชนิดพันธุ์ เป็น 5 แผนนิเวศการประมง (Fishery Ecosystem Plans FEP) เพื่อให้มีกรอบงานที่อยู่บนพื้นฐานของพื้นที่ ทำให้มีการบูรณาการจัดการกลุ่มชนิดพันธุ์ระหว่างองค์ประกอบระบบนิเวศที่ดีกว่าเดิมได้ นี่เป็นอีกก้าวหนึ่งเข้าสู่ EAFM สำหรับแต่ละพื้นที่ทางภูมิศาสตร์/พื้นที่หมู่เกาะภายใต้ขอบเขตอำนาจตามกฎหมายของสภา (หลักการ EAFM ที่ 2: ขนาดที่เหมาะสม)

- แผนการจัดการระบบนิเวศการประมง หมู่เกาะมาเรียน่า (Mariana Archipelago FEP)
- แผนการจัดการระบบนิเวศการประมง เกาะห่างไกลในแปซิฟิก (Pacific Remote Islands FEP)
- แผนการจัดการระบบนิเวศการประมง หมู่เกาะอเมริกัน ซามัว (American Samoa Archipelago FEP);
- แผนการจัดการระบบนิเวศการประมง หมู่เกาะฮาวาย Hawaiian Archipelago FEP)
- แผนการจัดการระบบนิเวศการประมง ปลาผิวน้ำแปซิฟิก (Pacific Pelagics FEP).

การนำหลักการ EAFM ไปใช้ในแผนการจัดการประมงในระบบนิเวศแนวปะการัง และในกระบวนการของแผนการจัดการประมง โดยผ่านกระบวนการพัฒนาแผนการจัดการประมง และการนำแผนดังกล่าวไปปฏิบัติ ซึ่งเป็นแผนสำหรับชนิดพันธุ์ที่หลากหลายและระบบนิเวศที่มีการกำหนดขนาดที่เหมาะสม ทุกหลักการ EAFM จึงถูกนำมาใช้ในบางขั้นตอนและในบางขอบเขตระหว่างการพัฒนาและการแก้ไขแผนนิเวศประมงได้มีกระบวนการปรึกษาหารือ (หลักการ EAFM ที่ 3: เพิ่มการมีส่วนร่วม)

1. สำหรับการประมงแต่ละประเภทในแผนระบบนิเวศการประมง มีการทบทวนและแก้ไข การประเมินและการกำหนดข้อจำกัดต่างๆอย่างต่อเนื่อง เช่น ผลผลิตที่เหมาะสม จำกัดปริมาณการจับภายในประเทศรายปี และปริมาณที่อนุญาตให้เรือต่างชาติจับได้ (หลักการ EAFM ที่ 6: การจัดการแบบปรับตัว)
2. จำกัดปริมาณจับรายปี (Annual Catch Limits: ACLs) และมาตรการที่เกี่ยวข้องสำหรับประชากรแต่ละประเภทในระบบนิเวศแนวปะการังถูกกำหนดโดยใช้หลักฐานทางวิทยาศาสตร์ที่ดีที่สุดเท่าที่มีอยู่ เมื่อกำหนดปริมาณจับรายปี (ACL) ปริมาณการจับทางชีววิทยาที่ยอมรับได้ถูกกำหนดไว้ที่เท่ากับหรือต่ำกว่าปริมาณที่ทำให้เป็นการทำประมงเกินกำลังการผลิต (Overfishing Limit: OFL) สำหรับประชากรสัตว์น้ำที่ข้อมูลคุณภาพไม่ดี จะมีการกำหนดระดับ 5 ระดับ ของกระบวนการกฎการควบคุมการคำนวณ ABC ระบบคำนวณตามระดับการผันแปรของข้อมูลวิทยาศาสตร์ที่มีอยู่แต่ละประเภทของการประมงที่กำหนดเพื่อให้สามารถหาค่า ABCs ได้ ตัวอย่างเช่น

การใช้แหล่งข้อมูลอื่นๆที่เป็นทางเลือกในการคำนวณ การขอความเห็นจากผู้ตัดสินใจและผู้เชี่ยวชาญ (โดยใช้เทคนิคในการสร้างมติ) (EAFM Principle # 7: precautionary approach).

สำหรับข้อมูลเพิ่มเติมเกี่ยวกับ สภาการจัดการประมงส่วนภูมิภาคแปซิฟิกตะวันตก คู่มือขั้นตอนการดำเนินการตามมาตรฐาน (<http://wpcouncil.org/wp-content/uploads/2013/05/SOPP.pdf>)

สำหรับข้อมูลเพิ่มเติม เกี่ยวกับกระบวนการจำกัดปริมาณจับรายปี และมาตรการอื่นๆที่เกี่ยวข้อง ดูได้ที่:

http://www.wpcouncil.org/wp-content/uploads/2014/01/NEPA-EA-Coral-Reef-ACLs-2012-13-RIN-0648-XA674_2011-12-13-FINAL.pdf

ในการตอบสนองต่อการผ่านพระราชบัญญัติอำนาจในการอนุรักษ์และจัดการประมง ปี 2006 (Magnuson-Stevens Fishery Conservation and Management Reauthorization Act, 2006) สภาการจัดการประมงส่วนภูมิภาคทั้ง 8 ของประเทศสหรัฐอเมริกาเริ่มต้นโดยการกำหนดปริมาณจับรายปี (ACLs) และมาตรการที่เกี่ยวข้องเพื่อนำไปใช้สำหรับการจัดการประมงของประเทศในปีการประมง 2011 โดยมีผ่านการยอมรับที่ต่อเนื่อง และความพยายามอย่างไม่ย่อท้อของชาวประมงสหรัฐฯ สภาการจัดการประมง นักวิทยาศาสตร์และนักจัดการ ประเทศสหรัฐอเมริกาจึงบรรลุเป้าหมายที่เป็นก้าวหนึ่งทางประวัติศาสตร์การจัดการทรัพยากรธรรมชาติ โดยการยุติของปัญหาการทำประมงที่เกินกำลังการผลิตของธรรมชาติ ผลการสำรวจการประมงทั่วทั้งสหรัฐฯในปี 2012 พบว่าประชากรประมงหลายๆ ชนิดถูกฟื้นฟูขึ้นใหม่ภายหลังจากที่ถูกทำการประมงจนเกินกำลังผลิตของธรรมชาติ การทำการประมงที่เกินกำลังการผลิตของธรรมชาติก็ไม่เกิดขึ้นอีกต่อไป การนำเอา ACLs ไปปฏิบัติใช้อย่างเต็มที่ ได้สร้างกระบวนการที่ชัดเจนของการจัดการที่อยู่บนพื้นฐานของวิทยาศาสตร์ ซึ่งติดตามและตอบสนองต่อความต้องการของทรัพยากรเพื่อรักษาไว้ใช้ประโยชน์ในระยะยาว และรักษาสถานะทางเศรษฐกิจซึ่งขึ้นอยู่กับการประมง ด้วยการลงทุนในการประเมินประชากร การวิจัยที่ร่วมมือกัน และการจัดการที่อยู่บนพื้นฐานของนวัตกรรมและวิทยาศาสตร์ โมเดลการจัดการประมงของประเทศสหรัฐอเมริกาได้กลายเป็นเครื่องหมายมาตรฐานสากลในการแก้ไขปัญหาความยั่งยืนของระบบนิเวศและเศรษฐกิจที่การประมงของโลกกำลังเผชิญอยู่ (อีกตัวอย่างหนึ่งของการก้าวไปสู่ EAFM)

กิจกรรม: ทบทวน การต่อเนื่องของ EAFM สำหรับการประมงใดประมงหนึ่ง และวางแผนสำหรับการประมงท้องถิ่น หรือ การประมงของประเทศ

กิจกรรม: ระบุอุปสรรค และโอกาสสำหรับประเทศของคุณในการขับเคลื่อนสู่ EAFM

แผน EAFM – การเชื่อมโยงระหว่างนโยบาย และการปฏิบัติ

หน่วยการเรียนรู้ 6

วัตถุประสงค์ของบทเรียน:	
	<ul style="list-style-type: none">ยอมรับความจำเป็นของการมีแผนและการวางแผนที่มีประสิทธิภาพ เพื่อที่จะนำนโยบายเปลี่ยนไปสู่การปฏิบัติ

ภาพรวม

หน่วยการเรียนรู้นี้จะอธิบายว่า แผนการที่มีประสิทธิภาพจะเชื่อมโยงกับนโยบายและนำไปสู่การปฏิบัติได้อย่างไร ได้กำหนดวัฏจักร EAFM ที่สามารถปรับตัวได้ของการวางแผน การลงมือปฏิบัติ การตรวจสอบ และการปรับปรุง และแสดงให้เห็นชัดเจนว่าการวางแผนที่ดี ส่งผลต่อแผน EAFM

บทนำ

ในภูมิภาคเอเชียแปซิฟิก หลายประเทศมีนโยบายแห่งชาติหรือกรอบงานที่สนับสนุนหลักการ EAFM แต่มีแผนการดำเนินการที่ทำให้หน่วยงานประมงมีการจัดการผ่านแนวทาง EAFM น้อย ในการที่จะมีแผนการดำเนินงาน จำเป็นต้องมีการเพิ่มศักยภาพในการวางแผนของการประมง ซึ่งประกอบด้วยการสร้างความตระหนักเกี่ยวกับ ความจำเป็น ของการวางแผน และการมีทักษะที่ทำให้การวางแผนให้อยู่ในแนวทางของการมีส่วนร่วม (อ้างอิง [หน่วยการเรียนรู้ 9 Startup B](#) และ [หน่วยการเรียนรู้ 12 การตรวจสอบข้อเท็จจริง I](#))

1. ทำไมต้องวางแผน?

การจัดการที่ดีต้องมีการวางแผนที่ดี แผนเป็นสิ่งจำเป็นในการนำนโยบายไปสู่การปฏิบัติ- นโยบายแต่เพียงอย่างเดียวไม่สามารถสร้างการปฏิบัติได้ แผนจึงเป็นสิ่งจำเป็นในการเชื่อมโยงนโยบายไปสู่การปฏิบัติ

การวางแผนกระตุ้นการเข้ามามีส่วนร่วมจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสียหลัก ทำให้มีความรู้สึกเป็นเจ้าของแผน และจะเอื้ออำนวยให้นำแผนไปปฏิบัติได้ดียิ่งขึ้น การวางแผนควรต้องเป็นไปอย่างมีส่วนร่วมเสมอ เพื่อให้จะมีโอกาสในการพิจารณาถึงผลที่จะได้รับในอนาคต ที่เป็นความต้องการของประชาชนผู้ซึ่งสามารถสร้างผลกระทบหรือได้รับผลกระทบจากแผนดังกล่าว และเพื่อให้แผนที่ถูกกำหนดมานั้น สามารถใช้บอกความก้าวหน้าได้ ในหลายๆกรณี กระบวนการมีส่วนร่วมมีความสำคัญเท่าๆ กับผลลัพธ์สุดท้าย โดยเฉพาะสำหรับกรณีที่กระบวนการมีผลกระทบในทางเศรษฐกิจและสังคม จึงเป็นสิ่งสำคัญที่จะเริ่มการพัฒนาแผนการทำงาน (ใครทำอะไร และเมื่อใดในกระบวนการของแผน) รายละเอียดเพิ่มเติมมีใน [หน่วยการเรียนรู้ 8 Start-up A ภารกิจ 2](#)

การวางแผนสามารถช่วยเอื้อต่อการจัดสรรทรัพยากรภายในองค์กรที่มีอยู่อย่างจำกัดได้อย่างรอบคอบ ทำให้มีความเป็นไปได้สูงในการประสบความสำเร็จตามเป้าหมาย แผนที่ดีสามารถสร้างความสนใจต่อการสนับสนุนเงินทุน ไม่ว่าจะโดยผ่านกระบวนการของการของบประมาณ หรือจากผู้สนับสนุนเงินทุนภายนอก

การวางแผนสามารถช่วยให้การใช้ทรัพยากรได้อย่างมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น เนื่องจากการวางแผนทำให้มีการกำหนดบทบาทและความรับผิดชอบที่แน่นอนของผู้ที่เกี่ยวข้องต่างๆ ซึ่งสำคัญมากในแนวทางระบบนิเวศที่ประกอบด้วยผู้เกี่ยวข้องที่มาจากภาคส่วนต่างๆ รวมทั้งความมีระเบียบวินัยและภูมิหลังที่แตกต่างกัน

2. วัฏจักรการจัดการ

การจัดการในกิจกรรมใดๆก็ตาม ประกอบด้วย 3 ขั้นตอนสำคัญ คือ (i) การวางแผน; (ii) การลงมือปฏิบัติ; และ (iii) การตรวจสอบและการปรับปรุง (ภาพที่ 6.1)

ภาพที่ 6.1: วัฏจักร EAFM อยู่บนพื้นฐานของการจัดการแบบปรับตัว 3 ระยะ

ระหว่างขั้นตอน **การวางแผน** การปรึกษาหารือผู้มีส่วนได้ส่วนเสียถูกนำมาใช้ในการตัดสินใจว่า อะไรคือเป้าหมายที่ต้องการจากการจัดการ และผลสำเร็จนั้นจะวัดได้อย่างไร ในภาษาของแผนการจัดการนั้นหมายถึง การมีวัตถุประสงค์ การดำเนินการจัดการ และการวัดความสำเร็จที่ได้รับการยอมรับร่วมกัน รวมทั้งการกำหนดตัวชี้วัด 😊 และเกณฑ์มาตรฐาน 😊 สำหรับกระบวนการตรวจสอบ และการระบุว่าจะต้องมีการปรับเปลี่ยนหรือไม่ (ดู [หน่วยการเรียนรู้ 13 และ 14](#))

ในขั้นตอน **การลงมือดำเนินการ หรือ การนำไปปฏิบัติ** การจัดการช่วยให้อำนาจต่อการปฏิบัติตามแผนการดำเนินการ

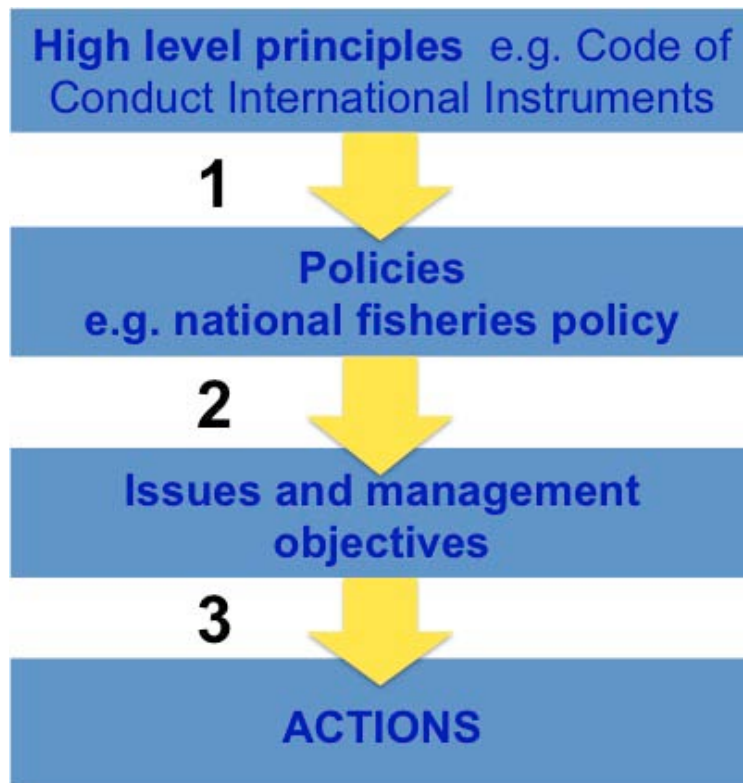
ในขั้นตอน **การตรวจสอบและการปรับปรุง** การจัดการทบทวนข้อมูลความสำเร็จเพื่อที่จะใช้ตัดสินใจว่าการดำเนินการนั้นบรรลุวัตถุประสงค์ที่ต้องการหรือไม่ และทำให้มีการปรับเปลี่ยนเพื่อให้สะท้อนต่อการเรียนรู้ที่ได้จากประสบการณ์ (การจัดการแบบปรับตัว – ดู [หน่วยการเรียนรู้ 17](#) ขั้นตอน 5.1-5.2) ในขั้นตอนการวางแผนควรกำหนดว่าจะบรรลุเป้าหมายเหล่านี้ได้อย่างไร

3. จากหลักการสู่การนำไปปฏิบัติ

กุญแจสำคัญของ EAFM คือการ “แปลง” หลักการของแนวทางระดับสูง (เช่นที่มีในจรรยาบรรณการทำประมงอย่างรับผิดชอบ หรือเครื่องมือระดับสากลอื่นๆที่เกี่ยวข้อง) ไปสู่วัตถุประสงค์และการลงมือดำเนินการที่สามารถนำไปปฏิบัติในการประมงที่กำหนดไว้ เนื่องจากนโยบายทุกนโยบาย มีกรอบแนวคิดของการพัฒนาที่ยั่งยืน การดำเนินการใดๆจึงถูกกระทำผ่านการวางแผน ซึ่งการนิยามดังกล่าวนี้ช่วยในการนำการพัฒนาที่ยั่งยืนสู่การปฏิบัติโดยผ่านแนวทาง EAFM

ดู [ภาพที่ 6.2 ด้านล่าง](#)

ภาพที่ 6.2: ขั้นตอนในการเปลี่ยนจากหลักการสู่การปฏิบัติ

1. จากหลักการไปยังเป้าหมายของนโยบาย

เริ่มจากการแปลงหลักการแนวทางระดับสูงไปสู่เป้าหมายนโยบาย หลายๆ หลักการที่สำคัญใน EAFM แม้เป็นทฤษฎีกว้างๆ แต่อาจไม่สามารถดำเนินการให้สำเร็จได้จริงในทางปฏิบัติ นอกจากนี้แล้ว ลักษณะของระบบนิเวศ เช่น ความอุดมสมบูรณ์ ความทนทานต่อการเปลี่ยนแปลงเป็นสิ่งที่ยากต่อการกำหนดเป็นปริมาณตามกรอบแนวคิดที่ยังไม่เป็นที่เข้าใจและยากต่อการนำไปปฏิบัติ หลักการเหล่านี้มักจะถูกรวมอยู่ในเป้าหมายของนโยบายระดับสูง เช่น การอนุรักษ์ความหลากหลายทางชีวภาพ การรักษาแหล่งที่อยู่อาศัยของทรัพยากรประมง การปกป้องหน้าที่ที่สำคัญในห่วงโซ่อาหาร และอื่นๆ ซึ่งมักกำหนดเป็นแผนและนโยบายระดับชาติ

2. จากเป้าหมายนโยบาย สู่วัตถุประสงค์การจัดการและปัญหา

เป้าหมายนโยบายระดับสูงเหล่านี้ จำเป็นต้องถูกแตกออกเป็นวัตถุประสงค์ของการจัดการที่ชัดเจนมากขึ้น ซึ่งสามารถทำได้โดยการระบุปัญหา การเรียงลำดับความสำคัญของปัญหา แล้วพัฒนาวัตถุประสงค์ของการจัดการในแต่ละปัญหา (หน่วยการเรียนรู้ 7 ภาพรวมของกระบวนการ EAFM และ หน่วยการเรียนรู้ 13 ขั้นตอน 3.1) ในระดับการปฏิบัติการนี้ การเรียงลำดับความสำคัญของปัญหาสามารถทำได้โดยการใช้กระบวนการประเมินความเสี่ยง การแลกเปลี่ยนและการสร้างสมดุลของผลประโยชน์โดยการใช้ฉันทามติ วัตถุประสงค์ต้องชัดเจนเพียงพอที่จะดำเนินการจัดการอย่างใดอย่างหนึ่ง หรือการจัดการอื่นๆที่สามารถแก้ไขปัญหานั้นได้ และความสำเร็จ (หรือมีฉะนั้น) การดำเนินการนี้สามารถตรวจสอบและประเมินได้

3. จากวัตถุประสงค์สู่การดำเนินการจัดการ

วัตถุประสงค์ของการจัดการจะสามารถบรรลุได้ โดยการนำการดำเนินการจัดการไปสู่การปฏิบัติ (เช่น การจำกัดจำนวนเรือประมง การขยายขนาดตาอวน การปลูกป่าชายเลน การกำหนดพื้นที่คุ้มครอง และอื่นๆ) บ่อยครั้งที่การจัดการหนึ่งอย่างสามารถใช้ได้กับหลายวัตถุประสงค์

จะเห็นว่ามีเชื่อมโยงอย่างตึงระหว่างเป้าหมายนโยบายระดับสูง วัตถุประสงค์ของการจัดการ และการดำเนินการจัดการในแผน EAFM ที่นำนโยบายสู่การปฏิบัติ

4. การวางแผนที่ดี

5. ทำให้หลักการทั่วไปและเป้าหมายของนโยบายระดับสูงสามารถดำเนินการได้: สำหรับ EAFM ที่มีประสิทธิภาพ หลักการทั่วไปและเป้าหมายของนโยบายระดับสูงจำเป็นต้องถูกนำไปแปลงเป็นวัตถุประสงค์ของการจัดการ ☺ วัตถุประสงค์ของการดำเนินการคือวัตถุประสงค์ที่การจัดการใดๆสามารถทำให้สำเร็จได้ ตัวอย่างเช่น “ส่งเสริมการพัฒนาที่ยั่งยืนของการประมง” ไม่สามารถทำให้สำเร็จได้โดยตรงโดยการจัดการ แต่วัตถุประสงค์ของการดำเนินการ “ลดจำนวนเรือประมง” สามารถทำให้สำเร็จได้โดยการใช้มาตรการการจัดการ

- **การกำหนดทิศทาง:** การวางแผนทำให้มีความชัดเจนของกิจกรรมการจัดการ เพิ่มความเชื่อมั่นของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย และกระตุ้นให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียก้าวไปตามทิศทางที่เลือกไว้ ในขณะที่การกำหนดแนวทางปฏิบัติที่ชัดเจนสำหรับผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย จะช่วยนำไปสู่ความสำเร็จได้
- **พิจารณาทางเลือกอื่นในการดำเนินการ:** การวางแผนทำให้ผู้จัดการสามารถตรวจสอบและวิเคราะห์ทางเลือกอื่นในการปฏิบัติ และเข้าใจผลที่อาจตามมาจากการปฏิบัติดังกล่าวได้ดียิ่งขึ้น
- **ลดความไม่แน่นอน:** การวางแผนบีบให้ผู้จัดการและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียมองข้ามข้อกังวลที่เกิดขึ้น การวางแผนกระตุ้นให้มีการวิเคราะห์ความซับซ้อนและความไม่แน่นอนของสิ่งแวดล้อมและพยายามควบคุมให้ได้
- **ทำให้การตัดสินใจแบบหุนหันพลันแล่น หรือการตัดสินใจตามอำเภอใจมีน้อยที่สุด:** การวางแผนทำให้แนวโน้มในการตัดสินใจแบบหุนหันพลันแล่นและการตัดสินใจตามอำเภอใจ และการปฏิบัติที่เฉพาะกิจเหลือน้อยที่สุด เพื่อลดความผิดพลาดและความล้มเหลวในการจัดการ
- **ให้พื้นฐานสำหรับการจัดการที่ดีขึ้น:** การวางแผนให้พื้นฐานสำหรับหน้าที่ในการจัดการอื่นๆ ดังนั้น การวางแผนคือหน้าที่ที่เป็นศูนย์กลางที่แวดล้อมด้วยหน้าที่อื่นๆ (เช่น การติดตามตรวจสอบ ควบคุม และตรวจตรา (MCS) ซึ่งมีการกำหนดไว้ก่อนแล้ว
- **มีการตอบสนองต่อการปรับตัว:** การวางแผนทำให้มีการปรับปรุงความสามารถในการจัดการให้เหมาะสมและมีประสิทธิภาพ และปรับรูปแบบของกิจกรรมและทิศทางในการตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงของผลกระทบจากปัจจัยภายนอกที่เกิดขึ้น
- **ก่อให้เกิดการดำเนินการเชิงรุก:** ในขณะที่การปรับตัวได้เกิดขึ้นเพื่อแสดงปฏิกิริยาและตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นจากโลกภายนอก แต่ในบางสถานการณ์ก็อาจจะไม่เพียงพอ เมื่อตระหนักในความจริงข้อนี้ การวางแผนกระตุ้นการจัดการและตัดสินใจล่วงหน้าว่า ควรทำอะไรเมื่อมีสิ่งที่ไม่เป็นตามแผน (กฎการควบคุม)
- **ส่งเสริมความโปร่งใส:** ทำให้การตัดสินใจมีความโปร่งใส และเป็นประโยชน์ต่อผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทุกกลุ่ม

6. ผลลัพธ์ของการวางแผน

การวางแผนสามารถทำได้ในหลายระดับและหลายขนาดของภูมิศาสตร์ แต่ที่สำคัญคือแผนต่างๆต้องเป็นไปในทิศทางเดียวกัน และมีความเชื่อมโยงซึ่งกันและกันอย่างแนบแน่น (ภาพที่ 6.3)

ภาพที่ 6.3: แผนที่เชื่อมโยงกัน

ลักษณะเฉพาะของแผนและรายงาน ที่เชื่อมโยงกันใน EAFM มีดังนี้:

- แผน 5 ปี ระดับชาติ;
- แผนกลยุทธ์หน่วยงาน: แผนซึ่งประกอบด้วยเป้าหมายนโยบายระดับสูงที่ได้จากหลักการทำประมงอย่างรับผิดชอบ;
- แผน EAFM: ผลของกระบวนการวางแผน ซึ่งประกอบด้วย วัตถุประสงค์ การดำเนินการจัดการ และการวัดความสำเร็จ (ตัวชี้วัด และเกณฑ์มาตรฐาน); และ
- แผนงาน: คือโครงร่างของงานทุกงาน ที่จำเป็นต้องทำให้เสร็จสิ้นสมบูรณ์ (ประกอบด้วย กรอบเวลา และหน้าที่ความรับผิดชอบ) เพื่อที่จะนำแผน EAFM ไปปฏิบัติ

ภาพรวมของกระบวนการ EAFM

หน่วยการเรียนรู้ 7

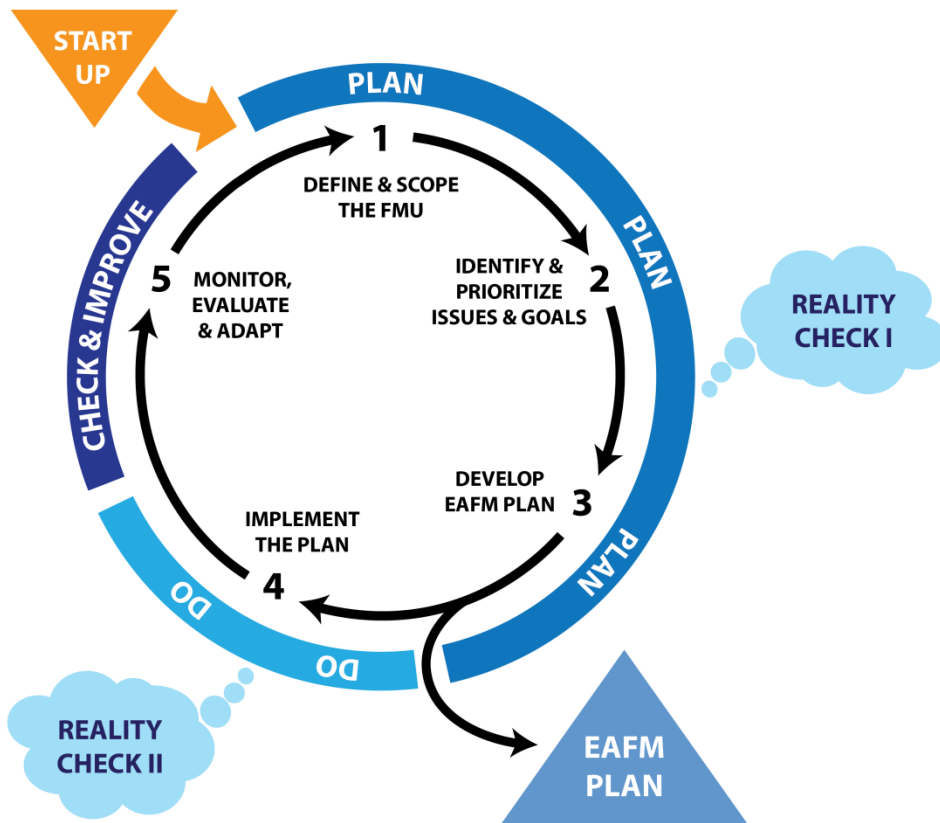
วัตถุประสงค์ของบทเรียน:	
	<ul style="list-style-type: none">อธิบายขั้นตอนสำคัญของกระบวนการ EAFM และทราบว่า จะวางแผน นำแผนไปปฏิบัติ และดำเนินการติดตาม ได้อย่างไร;
	<ul style="list-style-type: none">ระบุขั้นตอนการวางแผนในกระบวนการ EAFM;
	<ul style="list-style-type: none">สร้างความคุ้นเคยกับแผน EAFM

ภาพรวม

หน่วยการเรียนรู้นี้ สรุปส่วนสำคัญของกระบวนการ EAFM โดยอธิบายการทำงานเริ่มต้น และขั้นตอน 5 ขั้นใน EAFM และขั้นตอนย่อย โดยการเน้นสิ่งซึ่งสำคัญในขั้นตอนการวางแผน

ตามที่ได้อธิบายมาแล้วก่อนหน้านี้ วัฏจักร EAFM ประกอบด้วย 3 ระยะเวลาหลัก: การวางแผน การทำ การตรวจสอบและการปรับปรุง ทั้ง 3 ระยะนี้ ถูกแปลงไปสู่ 5 ขั้นตอน ตามที่ได้สรุปไว้ใน ภาพที่ 7.1 และ ตารางที่ 7.1 ด้านล่างนี้ ในตารางขั้นตอนการวางแผนถูกระบายไว้ด้วยสีเทา

ภาพที่ 7.1: 5 ขั้นตอนของ EAFM

ตาราง 7.1: สรุป 5 ขั้นตอนของ EAFM

เริ่มต้น	A. การเตรียมการพื้นฐาน	B. การทำผู้มีส่วนได้ส่วนเสียมีส่วนร่วม
ขั้นที่ 1	กำหนด และวางกรอบการจัดการ ประมง	1.1 กำหนดขอบเขตการจัดการประมง 1.2 กำหนดวิสัยทัศน์ร่วมกัน 1.3 การวางกรอบ และหาข้อมูลพื้นฐานของขอบเขตการจัดการประมง
ขั้นที่ 2	ระบุปัญหา และจัดลำดับ ความสำคัญของปัญหาและ กำหนดเป้าหมายของแผน	2.1 ระบุภัยคุกคาม และปัญหา 2.2 จัดลำดับความสำคัญของภัยคุกคามและปัญหา 2.3 กำหนดเป้าหมายของแผน ตรวจสอบข้อเท็จจริง I
ขั้นตอน ที่ 3	พัฒนาแผน EAFM	3.1 กำหนดวัตถุประสงค์ของการจัดการ 3.2 กำหนดตัวชี้วัด และเกณฑ์มาตรฐาน 3.3 กำหนดการดำเนินการจัดการ และการปฏิบัติตาม 3.4 กำหนดเรื่องงบประมาณ 3.5 การสรุปแผน EAFM
ขั้นตอน ที่ 4	การนำแผนไปปฏิบัติ	4.1 การทำให้เป็นทางการ, การสื่อสาร และมีการเข้ามามีส่วนร่วม ตรวจสอบข้อเท็จจริง II
ขั้นตอน ที่ 5	ติดตาม ประเมิน และ ปรับตัว	5.1 ติดตามและประเมินความสำเร็จของการดำเนินการจัดการ 5.2 ทบทวนและปรับแผนให้เหมาะสม

เริ่มต้น A และ B

ก่อนการเริ่มต้นขั้นที่ 1 ของกระบวนการ ต้องมีงานหลายอย่างที่ต้องทำ ซึ่งรวมถึงหนึ่งงานใน หน่วยการเรียนรู้ 8 เริ่มต้น A – การเตรียมพื้นฐาน; และชุดของกระบวนการที่กำลังดำเนินการที่กำหนดใน หน่วยการเรียนรู้ 9 เริ่มต้น B – การมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย

งานใน เริ่มต้น A – การเตรียมการพื้นฐาน ประกอบด้วย:

1. กำหนดทีมงาน EAFM และผู้ดำเนินการประชุม
2. กำหนด พื้นที่ทางภูมิศาสตร์ของขอบเขตการจัดการประมงอย่างกว้าง
3. พัฒนาแผนงานขั้นต้น
4. การแนะนำแนวทาง EAFM
5. การประสานงานกับหน่วยงานอื่นๆ และระดับการบริหารอื่นๆของหน่วยงานรัฐ
6. ระบุผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย และองค์กรต่างๆ
7. กำหนดกลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสียสำคัญ
8. ตรวจสอบกฎหมายที่จะเป็นพื้นฐานสำหรับแนวทาง EAFM

เริ่มต้น B – การมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียเป็นขั้นตอนที่สำคัญซึ่งประกอบด้วย การระบุผู้มีส่วนได้ส่วนเสียหลัก การให้ความรู้เกี่ยวกับกระบวนการ EAFM และการเริ่มต้นกระบวนการด้วยการนำผู้มีส่วนได้ส่วนเสียเข้ามามีส่วนร่วมในกระบวนการ EAFM (ตั้งแต่การเริ่มต้นวางแผน นำแผนไปปฏิบัติ และการติดตามแผน) การมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียตั้งแต่เริ่มต้นเป็นสิ่งสำคัญในการรับรู้ความคาดหวัง บทบาท และความรับผิดชอบของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย

โครงสร้างของ 5 ขั้นตอน

ขั้นตอนที่ 1 – กำหนดขอบเขต และกรอบของการจัดการประมง

- 1.1 **กำหนดขอบเขตการจัดการประมง:** การระบุขอบเขตการจัดการประมง เป็นลักษณะของการกำหนดพื้นที่ทางภูมิศาสตร์ ซึ่งตามหลักการแล้วจะต้องสอดคล้องกับระบบนิเวศที่กำหนดอย่างชัดเจนและแน่นอน อย่างไรก็ตามไม่เสมอไปที่จะสามารถระบุเอกลักษณ์และขอบเขตพื้นที่ของระบบนิเวศได้อย่างชัดเจน และอาจจะมีอาณาเขตอยู่ภายในหรือนอกพื้นที่การจัดการประมงที่มีอยู่แล้ว การกำหนดขอบเขตและพื้นที่ทางภูมิศาสตร์สำหรับแผนการจัดการ จะขึ้นอยู่กับหลายๆปัจจัย แต่อย่างน้อยที่สุดจะต้องครอบคลุมภาคส่วนย่อยของการใช้ประโยชน์ ทั้งการประมงพื้นบ้าน และการประมงพาณิชย์
- 1.2 **กำหนดวิสัยทัศน์ร่วมกัน:** ในการเริ่มต้น จะมีประโยชน์มากหากผู้มีส่วนได้ส่วนเสียจะเห็นพ้องร่วมกันกับวิสัยทัศน์ของแผนการจัดการประมงตามแนว EAFM วิสัยทัศน์คือข้อความแสดงเจตนารมณ์ของความประสงค์ในระยะยาวของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย
- 1.3 **กรอบของขอบเขตการจัดการประมง:** หมายถึงข้อมูลที่เป็นภูมิหลัง (สัตว์น้ำ เครื่องมือประมง ผู้คน อื่นๆ) ซึ่งแสดงลักษณะของหน่วยการจัดการประมง และต้องให้มั่นใจว่ามีข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยทางเศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อม และทางการบริหารจัดการ และอาจจำเป็นต้องเก็บข้อมูลเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ (พึงระลึกว่าข้อมูลเหล่านี้ อาจจะมีอยู่แล้ว ซึ่งไม่จำเป็นว่าจะมีอยู่ในหน่วยงานของคุณ แต่อาจจะมีอยู่ในหน่วยงานต่างๆที่ทำงานร่วมกัน)

ขั้นตอนที่ 2 – ระบุ และจัดลำดับความสำคัญของปัญหาและเป้าหมาย

- 2.1 **ระบุภัยคุกคามและปัญหา:** ขั้นตอนนี้ในเบื้องต้นผู้มีส่วนได้ส่วนเสียร่วมกันระบุภัยคุกคามและปัญหาที่เกี่ยวข้องกับการประมง ซึ่งต้องรวมถึงปัญหาของแต่ละ 3 องค์ประกอบ (ความอุดมสมบูรณ์ของระบบนิเวศ ความเป็นอยู่ที่ดีของมนุษย์ และการอภิบาล) ปัญหาที่กว้างๆก็ถูกวิเคราะห์ให้มีความเฉพาะเจาะจงและชัดเจนมากขึ้น จนสามารถจะแก้ไขได้โดยการดำเนินการจัดการในบางอย่าง
- 2.2 **การจัดลำดับความสำคัญของปัญหา:** ปัญหาจำนวนมากอาจจะถูกหยิบยกขึ้นมา จึงจำเป็นต้องมีการจัดลำดับความสำคัญของปัญหา โดยการใช้เครื่องมือการประเมินความเสี่ยง ทั้งนี้เพื่อเลือกปัญหาที่สามารถดำเนินการจัดการได้ตามแผน EAFM ได้ก่อน
- 2.3 **กำหนดเป้าหมายสำหรับแผน EAFM:** เมื่อพิจารณาปัญหาแล้ว จะเป็นการดีในการจัดกลุ่มของปัญหาตามลักษณะหัวข้อต่างๆ (เช่น ปัญหาเกี่ยวกับการประมง ปัญหาเกี่ยวกับชุมชน อื่นๆ) แล้วกำหนดเป้าหมายสำหรับแต่ละกลุ่มปัญหา ซึ่งต้องเป็นเป้าหมายระยะยาว และสอดคล้องกับวิสัยทัศน์โดยรวม

พิจารณาอุปสรรคและโอกาสในการบรรลุเป้าหมายที่วางไว้ นี่คือการตรวจสอบข้อเท็จจริงเพื่อที่จะตัดสินใจได้ว่าเป้าหมายที่เราวางไว้สามารถประสบความสำเร็จได้จริงๆ

ขั้นตอนที่ 3 – การพัฒนาแผน EAFM

- 3.1 กำหนดวัตถุประสงค์การจัดการ: ต้องมีวัตถุประสงค์ที่ชัดเจนและเหมาะสมสำหรับการจัดการกับปัญหาที่มีความสำคัญสูง ต้องกำหนดสถานะของความสำเร็จในวัตถุประสงค์ วัตถุประสงค์การจัดการคือวัตถุประสงค์ที่สามารถบรรลุได้โดยการดำเนินการจัดการ
- 3.2 กำหนดตัวชี้วัดและเกณฑ์มาตรฐาน: กำหนดตัวชี้วัดและเกณฑ์มาตรฐานสำหรับวัตถุประสงค์ข้างต้น จะเป็นการทำให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียประเมินได้ว่าการดำเนินงานบรรลุวัตถุประสงค์ที่วางไว้หรือไม่
- 3.3 กำหนดการดำเนินการจัดการและการปฏิบัติตามร่วมกัน: โดยการอธิบายการดำเนินการจัดการเฉพาะสำหรับแต่ละวัตถุประสงค์ บ่อยครั้งที่การดำเนินการเดียวกันทำให้บรรลุหลายวัตถุประสงค์ การดำเนินการจัดการควรจะควบคู่ไปกับการอธิบายได้ว่า การดำเนินการดังกล่าวจะปฏิบัติตามได้อย่างไร โดยรวมการจัดการเข้ากับการบังคับใช้ และการสร้างการปฏิบัติตาม โดยรวมแล้ว วัตถุประสงค์ ตัวชี้วัด เกณฑ์มาตรฐาน และการดำเนินการจัดการ ให้ความหมายในการสื่อสารกับผู้ตัดสินใจว่า การจัดการจะดีมากน้อยขนาดไหน และจะมีผลกับการเปลี่ยนแปลงในขนาดใดในด้านการจัดการ
 ถ้าเป็นไปได้ การดำเนินการจัดการหนึ่งๆควรจะควบคู่ไปกับกฎการตัดสินใจว่าจะนำไปใช้ได้อย่างไร และจะทำอย่างไรถ้ามันใช้ไม่ได้ผล ที่สำคัญคือ ต้องลองและยอมรับสิ่งที่อาจจะเกิดขึ้น และจะรับมืออย่างไรก่อนที่สิ่งนั้นจะเกิดขึ้น
- 3.4 กำหนดงบประมาณที่ต่อเนื่องในการสนับสนุนการลงมือปฏิบัติตามแผน
- 3.5 การสรุปแผน EAFM: ขั้นตอนนี้จะประสบความสำเร็จได้ เกิดจากการเชื่อมโยงข้อมูลสำคัญที่ได้จากขั้นตอนที่กล่าวมาแล้วข้างต้นอย่างเป็นระบบ (ดู แบบแผนด้านล่าง ร่วมกับการพิจารณาเพิ่มเติมเล็กน้อย) แผนนี้จะเป็นแนวทางระหว่างกระบวนการ EAFM แผนไม่ได้ถูกกำหนดตายตัว และสามารถจะปรับให้เหมาะสมได้เมื่อมีข้อมูลใหม่ๆ หรือได้รับบทเรียนจากการเรียนรู้

ขั้นตอนที่ 4 – การนำแผนไปปฏิบัติ

- 4.1 การทำแผนให้เป็นทางการ การสื่อสาร และการมีส่วนร่วม แผนงานที่เรียบง่ายถูกกำหนดขึ้นโดยสรุปส่วนสำคัญว่าใครทำอะไรระหว่างการทำแผนไปใช้ และเมื่อใด เวลาใดที่แผน EAFM ต้องเป็นทางการ เพื่อที่จะสามารถมีอำนาจในการสั่งการและได้รับการสนับสนุนช่วยเหลือ ต้องมีการพัฒนากลยุทธ์ในการสื่อสารเพื่อใช้กับข้อมูลหลายประเภทและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่แตกต่างกัน การมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียตั้งแต่แรกเริ่มและพัฒนาสู่กระบวนการมีส่วนร่วมอย่างต่อเนื่อง จะเป็นการรับประกันว่าแผน EAFM จะสามารถดำเนินการต่อไปได้

จำเป็นต้องมีการกำหนดอย่างชัดเจนถึงการเตรียมการอภิบาลที่เหมาะสม การนำแผน EAFM ไปใช้ สามารถใช้การดำเนินการจัดการร่วม ซึ่งผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย (หรือหุ้นส่วนในการเตรียมการด้านการแบ่งอำนาจหน้าที่) มีส่วนร่วมอย่างแข็งขัน และทำงานร่วมกันในการจัดการประมง จึงต้องกำหนดให้มีปัจจัยแวดล้อมเชิงนโยบายที่สนับสนุนการจัดการร่วมให้สามารถดำเนินการได้ ทั้งนี้อาจจะต้องใช้เวลา และจำเป็นต้องเพิ่มความเข้มแข็งขององค์กรและพัฒนาศักยภาพของบุคลากร

ขั้นที่ 5 – ติดตาม ประเมิน และปรับให้เหมาะสม

- 5.1 ติดตามและประเมินความสำเร็จ ของการดำเนินการจัดการ: ชุดตัวชี้วัดและเกณฑ์มาตรฐานได้ถูกกำหนดไว้ในแผน EAFM การติดตามตัวชี้วัดและเกณฑ์มาตรฐานเหล่านี้ และตัวชี้วัดอื่นๆทั่วไปทำให้การจัดการสามารถมองเห็นได้ว่าเป็นไปตามทิศทางของแผนที่วางไว้หรือไม่ และปรับการดำเนินการให้เหมาะสม ถ้าจำเป็น ตัวอย่างเช่น การจัดการแบบปรับตัว ข้อมูลตัวชี้วัดถูกนำมาเปรียบเทียบและทบทวนเป็นระยะๆ เพื่อประเมินว่าการดำเนินการจัดการเหล่านั้นจะทำให้บรรลุเป้าหมายที่วางไว้จริงๆ
- 5.2 ทบทวนและปรับแผนให้เหมาะสม ข้อมูลที่ได้จากการติดตามจะถูกรวบรวมรายปีเพื่อใช้สำหรับการตรวจสอบความก้าวหน้าอย่างคร่าวๆ และสามารถปรับปรุงแผนให้เหมาะสมถ้ามีข้อบ่งชี้เพียงพอที่ชี้ให้เห็นว่าจำเป็นต้องมีการปรับตัว ทุกๆสามถึงห้าปีควรมีการทบทวนระยะยาว เพื่อประเมินผลของแผน EAFM ช่วงเวลาที่เหมาะสมของการทบทวน ควรสอดคล้องกับโครงสร้างของแผน EAFM โดยการกำหนดให้ผลลัพธ์และการรายงานเข้าไปอยู่ในแผนกลยุทธ์ที่กว้างขึ้น ผลที่ได้จากข้อมูลและการทบทวนระยะยาว จะช่วยให้สามารถปรับแผนให้เหมาะสมกับสิ่งที่คาดไม่ถึง และผนวกเข้ากับบทเรียนที่ได้เรียนรู้

กิจกรรม: กิจกรรมสำหรับทบทวนขั้นตอนหลัก ของ EAFM

กิจกรรม: การจัดกลุ่มการทำงานเพื่อกำหนดขอบเขตการจัดการประมง (FMU)

แม่แบบ EAFM. นี่คือแม่แบบที่แนะนำสำหรับแผน EAFM ผลลัพธ์จากขั้นตอน 1-3 คือองค์ประกอบที่สำคัญของแผน และองค์ประกอบเล็กๆน้อยๆจากขั้นตอนที่ 4-5 ก็จำเป็นต้องนำมาประกอบด้วย แม่แบบประกอบด้วย 11 หัวเรื่อง และหัวเรื่องย่อย

แผน EAFM plan สำหรับหน่วยการจัดการประมง FMU XXXX

1. วิสัยทัศน์

เป้าหมายกว้างๆของการจัดการ

2. ภูมิหลัง

การพรรณนาพื้นที่และทรัพยากรที่จะถูกจัดการ ประกอบด้วยแผนที่ที่มีมาตราต่างๆกัน

พื้นที่การจัดการประมง

พื้นที่ที่มีการทำประมง ขอบเขตอำนาจทางกฎหมาย และขอบเขตของระบบนิเวศ (ประกอบด้วย อำนาจทางกฎหมาย ระดับชาติ/จังหวัด/อำเภอ) แผนที่ของหน่วยการจัดการประมง FMU.

ประวัติศาสตร์ของการประมงและการจัดการ

พรรณนาสรุปการพัฒนาการประมงในอดีต ในแง่ของกองเรือ เครื่องมือประมง ผู้คนที่เกี่ยวข้อง อื่นๆ

สถานภาพปัจจุบันของการประมง

พรรณนาทรัพยากรประมง และกองเรือ/เครื่องมือประมงที่ใช้;

สถานภาพทรัพยากร;

แผนที่ของรูปแบบการใช้ประโยชน์ทรัพยากร

การเตรียมการจัดการในปัจจุบัน (การจัดการร่วม co-management)

การเตรียมการจัดการที่มีอยู่แล้ว

ผลประโยชน์ทางสังคม-เศรษฐกิจ โดยรวมผลประโยชน์ภายหลังการจับด้วย

พรรณนาผู้มีส่วนได้ส่วนเสียและความสนใจของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย (รวมทั้ง สถานะทางสังคม-เศรษฐกิจ);

พรรณนาการใช้ประโยชน์ และผู้ใช้ประโยชน์ระบบนิเวศในด้านอื่นๆ โดยเฉพาะกิจกรรมที่อาจจะมีผลกระทบสำคัญ และการเตรียมการเพื่อกระบวนการประสานงานและการปรึกษาหารือ;

ประโยชน์ทางสังคมและเศรษฐกิจ ทั้งในปัจจุบันและในอนาคต

การพิจารณาสิ่งแวดล้อมที่พิเศษ

รายละเอียดของสิ่งแวดล้อมที่สำคัญ โดยเฉพาะพื้นที่ที่มีความอ่อนไหว และชนิดพันธุ์ที่ใกล้สูญพันธุ์

มิติในทางโครงสร้าง

ภูมิหลังของการออกกฎหมาย;

การเตรียมการจัดการร่วมที่มีอยู่แล้ว (co-management) – บทบาทและความรับผิดชอบ;

การจัดเตรียมติดตาม ควบคุม และตรวจตรา (MCS);

กระบวนการปรึกษาหารือที่นำไปสู่การวางแผนและกิจกรรมที่ดำเนินอยู่;

รายละเอียดของกระบวนการในการตัดสินใจ รวมถึงการยอมรับผู้ที่มีส่วนร่วม;

ลักษณะการให้สิทธิในการทำประมง และรายละเอียดของผู้ที่กำลังถือสิทธิในการทำประมง;

แผนที่ของการแทรกแซงจัดการ/สิทธิของผู้ใช้ประโยชน์/ขอบเขตอำนาจในทางกฎหมาย

3. การคุกคามและปัญหาที่สำคัญ

ปัญหาด้านนิเวศวิทยา

ปัญหาทรัพยากรประมง และปัญหาสิ่งแวดล้อมทั่วไป รวมถึงผลกระทบของการประมงต่อสิ่งแวดล้อม และในทางกลับกันคือผลกระทบของสิ่งแวดล้อมต่อการประมง

ปัญหาด้านสังคมและเศรษฐกิจ

ปัญหาที่เกี่ยวข้องกับคนที่มีส่วนร่วมในการประมง มหาชนทั่วไป และระดับประเทศ รวมทั้งประเด็นความเท่าเทียมทางเพศ

ปัญหาด้านการกำกับดูแล

ปัญหาที่กระทบต่อความสามารถในการจัดการให้บรรลุวัตถุประสงค์

4. เป้าหมายของการจัดการ

เป้าหมายในระดับสูงกว่า เช่น เป้าหมายสูงสุดของการจัดการ

5. วัตถุประสงค์ ตัวชี้วัด และเกณฑ์มาตรฐาน

เรียงลำดับความสำคัญของ ปัญหา วัตถุประสงค์ เกณฑ์มาตรฐาน สำหรับการประมง โดยครอบคลุม:

- ทรัพยากรประมง;
- สิ่งแวดล้อม (ประกอบด้วย สัตว์น้ำพลอยจับได้ แหล่งอาศัย การปกป้องเหยื่อ ความหลากหลายทางชีวภาพ อื่นๆ);
- สังคม;
- เศรษฐกิจ;
- การกำกับดูแล (ความสามารถในการประสบความสำเร็จตามแผน)

6. การดำเนินการจัดการ ACTIONS

การดำเนินการที่ได้รับการเห็นพ้องสำหรับแผน เพื่อบรรลุวัตถุประสงค์ภายใต้กรอบเวลาที่ยอมรับ ประกอบด้วย สัตว์น้ำพลอยจับได้ การปกป้องแหล่งอาศัย ประโยชน์ทางสังคม-เศรษฐกิจ การกำกับดูแลที่ดี อื่นๆ

7. การปฏิบัติตาม

สำหรับการดำเนินการที่ต้องการกฎระเบียบ – การเตรียมการเพื่อเป็นประกันว่าการดำเนินการจัดการจะมีประสิทธิภาพ

8. ข้อมูลที่จำเป็น

ข้อมูลและข่าวสารเป็นสิ่งจำเป็นต่อการติดตามการปฏิบัติตามแผน ต้องมีการกำหนดให้ชัดเจนว่าจะได้ข้อมูลจากที่ใด ใครเป็นผู้ที่เก็บรวบรวม วิเคราะห์และใช้ประโยชน์ข้อมูล

9. การเงิน

แหล่งเงินทุนที่สำคัญ

10. การสื่อสาร

เชื่อมโยงกับกลยุทธ์ในการสื่อสาร

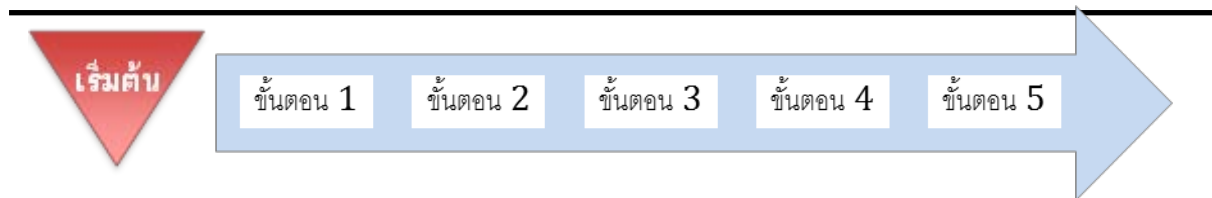
11. ทบทวนแผน

กำหนดวัน และลักษณะของการทบทวนในครั้งต่อไป และการวัดประสิทธิภาพของความสำเร็จของการจัดการ

เริ่มต้น A: การเตรียมพื้นฐาน

หน่วยการเรียนรู้ 8

<p>วัตถุประสงค์ของบทเรียน:</p> <p>กำหนดภารกิจเริ่มต้นที่จำเป็นในการเริ่มกระบวนการ EAFM และการจัดการร่วม ประกอบด้วย:</p>	
	<ul style="list-style-type: none">กำหนดภารกิจเริ่มต้นที่จำเป็นในการเริ่มกระบวนการ EAFM และการจัดการร่วม;
	<ul style="list-style-type: none">เรียนรู้วิธีการระบุผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย

ภาพรวม

หน่วยการเรียนรู้นี้อธิบายรายละเอียดของภารกิจเริ่มต้น 8 ภารกิจ ที่ใช้ในการเริ่มกระบวนการ EAFM

บทนำ

มี 8 ภารกิจเริ่มต้น ที่จะใช้ในการขับเคลื่อนกระบวนการ EAFM; และในกระบวนการวางแผน EAFM แต่ละภารกิจสามารถที่จะถูกนำกลับมาทบทวนหรือทำในเชิงลึกภายหลัง ภารกิจเริ่มต้นเหล่านี้สามารถเริ่มต้นดำเนินการโดยหน่วยงานที่สนับสนุนช่วยเหลือก่อน 😊 , แต่หลังจากนั้นก็อาจจะต้องดำเนินการโดยตรงโดยคณะทำงาน EAFM และผู้ดำเนินการ การมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ถูกเน้นในขั้นตอนเริ่มต้น B และจะถูกใช้ไปตลอดกระบวนการ EAFM

สำหรับภารกิจในหลายๆ ภารกิจและขั้นตอนหลังจากนั้น จำเป็นต้องมีการจัดการประชุมเชิงปฏิบัติการหรือการประชุมในหน่วยการเรียนรู้ถัดไป หน่วยการเรียนรู้ 9 เริ่มต้น B อธิบายว่าจะดำเนินการได้อย่างไร

ไม่ควรดำเนินการวางแผน EAFM จนกว่าจะได้รับการสนับสนุนที่เพียงพอจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย และมีความเข้าใจขอบเขตของการดำเนินการ อย่างไรก็ตามข้อมูลข่าวสารที่ไม่สมบูรณ์ไม่ควรถูกใช้เป็นข้ออ้างในการชะลอการเริ่มต้นออกไป เพราะสามารถนำแนวทางการป้องกันไว้ก่อนมาปรับใช้กับ EAFM ได้

A: ภารกิจเริ่มต้น

ภารกิจ i. กำหนดคณะทำงาน EAFM และผู้ดำเนินการ

หน่วยงานที่ส่งเสริม EAFM โดยทั่วไปแล้วควรเป็นหน่วยงานประมง (ในระดับที่เหมาะสม) หน่วยงานนี้ควรจัดตั้งคณะทำงานที่จะแนะแนวทางกระบวนการวางแผน EAFM การอำนวยความสะดวกที่ดีและทักษะของการรวมชุมชนและการจัดการความขัดแย้งเป็นสิ่งสำคัญสำหรับคณะทำงานนี้ เนื่องจากคณะทำงานจะต้องปรึกษากับผู้มีส่วนได้ส่วนเสียระหว่างกระบวนการ EAFM คณะทำงานต้องแน่ใจว่าได้อำนวยความสะดวกต่อผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทุกกลุ่มอย่างยุติธรรม สร้างความโปร่งใส และมีสภาพแวดล้อมของการตัดสินใจที่เป็นธรรม และมีการสื่อสารสองทางของข้อมูลที่ชัดเจน

ภารกิจ ii. กำหนดพื้นที่ที่จะจัดการโดยสังเขป

ให้พิจารณาประเด็นเรื่องกำหนดขอบเขตที่ได้ระบุไปก่อนหน้านี้ (หน่วยการเรียนรู้ 4 หลักการของ EAFM) คณะทำงาน EAFM ต้องเห็นพ้องกันในสิ่งที่คณะทำงานกำลังจะจัดการ ซึ่งจะมีการกำหนดอย่างเป็นทางการมากขึ้นหลังจากนี้ในกระบวนการ แต่ในระยะการเริ่มต้นนี้ ทุกคนควรเห็นพ้องกันในเรื่องพื้นที่อย่างคร่าวๆ และคำนึงถึงขอบเขตอำนาจตามกฎหมายที่มีอยู่ การกำหนดพื้นที่ที่มีขอบเขตทำให้สามารถระบุได้ว่า มีผู้มีส่วนได้ส่วนเสียใดบ้างที่เกี่ยวข้อง (ดู ภารกิจ vi. หลังจากนี้)

ภารกิจ iii. พัฒนาแผนการทำงานเริ่มต้น

เริ่มแรก คณะทำงาน EAFM จำเป็นต้องกำหนดเป้าหมายกว้างๆ ของการดำเนินการวางแผน กลยุทธ์ และขั้นตอนต่อไปที่จะช่วยในการกำหนดพันธมิตรและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่ชัดเจน บทบาทเริ่มต้นและความรับผิดชอบของพันธมิตรและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในกระบวนการวางแผน ในระยะเริ่มแรกนี้ สิ่งสำคัญที่ต้องพิจารณาคือ งบประมาณที่มี ภารกิจนี้ต่างจากการ

พัฒนาแผน EAFM ที่ประกอบด้วย เป้าหมายการจัดการที่จำเพาะเจาะจง วัตถุประสงค์และการดำเนินการที่ต้องทำใน EAFM ขั้นตอนที่ 3

ในหลายๆ ประเทศ กระบวนการจะประกอบด้วยการทำงานกับ หรือทำงานผ่านผู้นำชุมชนดั้งเดิม หรือสถาบันชุมชนดั้งเดิม ในขณะที่เดียวกันก็เปิดโอกาสให้กลุ่มชุมชนอื่นได้เข้ามามีส่วนร่วมอย่างเพียงพอ วัฒนธรรมและสังคมเป็นบริบทสำคัญที่ต้องพิจารณาในการทำงานกับผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในทุกพื้นที่และในทุกระดับ; ตัวอย่างเช่น ในระดับชาติ ผู้ดำเนินการเบื้องต้นควรพิจารณาว่าจะทำให้เกิดการมีส่วนร่วม และอำนวยความสะดวกในกระบวนการวางแผนได้อย่างไรในสถานการณ์ ที่มีวัฒนธรรมเฉพาะ และมีโครงสร้างของหลากหลายภาคส่วน

แผนการทำงานเริ่มต้นสรุปโครงสร้างชุดกิจกรรมที่จะดำเนินการระหว่างขั้นตอนการเตรียมการของ EAFM (เช่น การประชุมผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย) ลำดับของกิจกรรมที่ตามมา และความรับผิดชอบรายบุคคลสำหรับแต่ละกิจกรรม แผนการทำงานต้องถูกกำหนดล่วงหน้าให้ชัดเจนที่สุดเท่าที่จะเป็นไปได้ ว่าการเริ่มต้นกิจกรรมนั้นจะดำเนินการโดยใคร เมื่อใด และภายใต้งบประมาณอะไร

ส่วนหนึ่งของแผนงานเริ่มต้น จะมีการกำหนดแหล่งงบประมาณระยะสั้น เพื่อที่จะเริ่มกระบวนการวางแผน “แล้วจะมีงบประมาณเพียงพอในการดำเนินการแผนงานเริ่มต้นและกิจกรรมการวางแผนที่จะตามมาหรือไม่?” ตามหลักการแล้ว ควรใช้งบประมาณปกติซึ่งมีอยู่แล้ว แต่เพราะว่าอาจจะยังไม่สามารถระบุกิจกรรมได้ชัดเจน จึงอาจจำเป็นต้องมีทางเลือกสำหรับแหล่งงบประมาณเพิ่มเติม ซึ่งรวมถึงการสละเวลาของคณะทำงาน ที่ต้องทำงานมากกว่าหน้าที่รับผิดชอบปกติ การเริ่มต้น EAFM จะเป็นส่วนหนึ่งของโครงการในการหาผู้สนับสนุนงบประมาณ และควรใช้ทุกๆ โอกาสในการหาทุนให้เพียงพอต่อกิจกรรมการวางแผนโดยตรง โครงการช่วยเหลือหลายๆ โครงการอาจจะมียกเว้นงบประมาณสำหรับการสนับสนุนกิจกรรมประเภทนี้ ถ้าอยู่ในขอบเขตอำนาจหน้าที่

ภารกิจ iv. บทนำ EAFM

คณะทำงาน EAFM ควรเริ่มต้นโดยการเข้าเยี่ยมชมการะ จัดประชุม และเพิ่มการรับรู้ต่อสาธารณะในการสร้างความสัมพันธ์ ในการเริ่มต้นทำงานระหว่างชุมชน หน่วยงานพันธมิตร และผู้อำนวยความสะดวกหรือหน่วยงาน จึงต้องมีกิจกรรมหลายอย่าง ประกอบด้วย:

- การแนะนำ EAFM อย่างเป็นทางการต่อพันธมิตรที่คาดหวัง;
- การตอบคำถามเกี่ยวกับ EAFM;
- เสริมสร้างความสัมพันธ์กับพันธมิตร;
- การกำหนดบทบาทของพันธมิตร;
- การจัดและการเข้าร่วมประชุม การฝึกอบรม และการเพิ่มความตระหนัก; (เพิ่มความตระหนักของอะไรครับ ตามความเข้าใจผม น่าจะหมายถึง การจัดและการเข้าร่วมประชุม การฝึกอบรม เพื่อเพิ่มการมีส่วนร่วมของกลุ่มบุคคลที่เกี่ยวข้อง รีเปลาครับ)
- เก็บรวบรวมข้อมูลพื้นฐานของขอบเขตการจัดการ;
- การประชุมกับผู้นำท้องถิ่น เจ้าหน้าที่รัฐบาล อื่นๆ และการได้รับการเห็นชอบ; และ
- การเริ่มกระบวนการ EAFM กับชุมชน หน่วยงานรัฐบาล และพันธมิตร และผู้มีส่วนได้ส่วนเสียอื่นๆ

ภารกิจ v. การประสานงานกับหน่วยงานอื่นๆ และหน่วยงานภาครัฐระดับต่างๆ

แนวทาง EAFM ต้องการการประสานงาน การปรึกษาหารือ ความร่วมมือ และการร่วมกันตัดสินใจ ไม่เฉพาะระหว่างผู้ที่ประกอบการประมงในระบบนิเวศหรือพื้นที่ทางภูมิศาสตร์เดียวกันเท่านั้น แต่เป็นระหว่างหน่วยงานการจัดการประมงและภาคส่วนอื่นๆ ที่ได้รับผลกระทบจากการประมง หรือส่งผลกระทบต่อประมงด้วย (ภาพที่ 8.1)

เป็นเรื่องสำคัญมากที่จะต้องสร้างความมั่นใจว่า หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดการชายฝั่งและการประมงในแต่ละระดับของรัฐบาล (จากระดับ ท้องถิ่น เทศบาล อำเภอ จังหวัด ภูมิภาค และระดับประเทศ) ได้รับข้อมูลและเข้ามามีส่วนร่วมตั้งแต่ระยะแรกของการวางแผน EAFM ซึ่งจะเป็นการช่วยทำให้เกิดความสอดคล้องของนโยบายและวัตถุประสงค์ระหว่างระดับต่างๆ ของการอภิบาล และสถานการณ์ที่มีการเหลื่อมล้ำกันของอำนาจในทางกฎหมาย หรือการมีอำนาจในทางกฎหมายที่ไม่สอดคล้องกัน (เช่น ในพื้นที่ซึ่งมีหลายหน่วยงานมีอำนาจในการจัดการสัตว์น้ำ โดยแต่ละหน่วยงานมีอำนาจจัดการสัตว์น้ำในช่วงต่างๆ ของวงจรชีวิตของสัตว์น้ำที่ต่างกัน) จึงจำเป็นต้องนำหน่วยงานเหล่านี้มาทำงานร่วมกัน ซึ่งก่อนหน้านี้หน่วยงานต่างๆ เหล่านี้อาจมีปฏิสัมพันธ์กันน้อยมาก แต่ในการทำงานจริงๆ นั้น มุ่งสู่เป้าหมายที่เสริมกันหรือเป็นการแก้ปัญหาเดียวกัน ประโยชน์ของการทำงานร่วมกันคือสามารถรวมหรือแบ่งปันทรัพยากร ความรู้ ความเชี่ยวชาญ ที่มีอยู่อย่างจำกัด และการที่สามารถทำให้เป็นแนวทางเดียวกันได้นั้น จะเป็นการเลี้ยงไม่ให้ชุมชนเกิดความสับสนและหมดความสนใจ หากแต่ละกลุ่มต่างเข้ามามีปฏิสัมพันธ์กับชุมชนในทิศทางที่แตกต่างกัน

ภาพที่ 8.1: หลักการความร่วมมือระหว่างหน่วยงานและขอข่ายงาน EAFM ในด้านการปรึกษาหารือ (ดัดแปลงจาก FAO, 2005)

ภารกิจ vi. ระบุผู้มีส่วนได้ส่วนเสียและองค์กร

เครือข่ายของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่ต้องเข้ามามีส่วนร่วมใน EAFM นั้นซับซ้อน (ภาพที่ 8.2) ทั้งในแง่ของการเชื่อมโยงในแนวดิ่ง (จากระดับชาติไปสู่ระดับท้องถิ่น) การเชื่อมโยงในแนวระนาบ (ระหว่างผู้ใช้ประโยชน์ทรัพยากรธรรมชาติต่างๆ) และในแง่ของขอบเขตทางภูมิศาสตร์ จำเป็นต้องมีผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่มีศักยภาพในการนำ EAFM ไปปฏิบัติให้สำเร็จได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในการตรวจตราหรือการปฏิบัติตาม

ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียคือใคร?

ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียคือ บุคคล กลุ่ม หรือ องค์กร ซึ่งมีความสนใจใน EAFM หรือ ที่สามารถส่งผลกระทบ หรือ ได้รับผลกระทบ ทางบวกหรือทางลบโดยกระบวนการ EAFM

ภาพที่ 8.2: ตัวอย่างกลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ที่มา: ดัดแปลงจาก FAO

ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย อาจจะเป็นปัจเจกบุคคล กลุ่มบุคคล หรือองค์กร ผู้ชาย และผู้หญิง ผู้สูงวัยและคนหนุ่มสาว ผู้ซึ่งมีความสนใจในทิศทางเดียวกัน หรือสนใจด้านอื่นๆ มีส่วนร่วมหรือได้รับผลกระทบไม่ว่าในทางบวกหรือทางลบจากกระบวนการใดๆ ใน EAFM ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียอาจจะถูกกระตุ้นให้ดำเนินการตามพื้นฐานของผลประโยชน์หรือการให้คุณค่า ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียอาจจะรวมถึง กลุ่มที่ได้รับผลกระทบจากการจัดการ; เกี่ยวข้องกับการตัดสินใจจัดการ; ฟังฟังทรัพยากรที่จะถูกจัดการ ไม่ว่าจะในเชิงพื้นที่หรือเชิงทรัพยากร

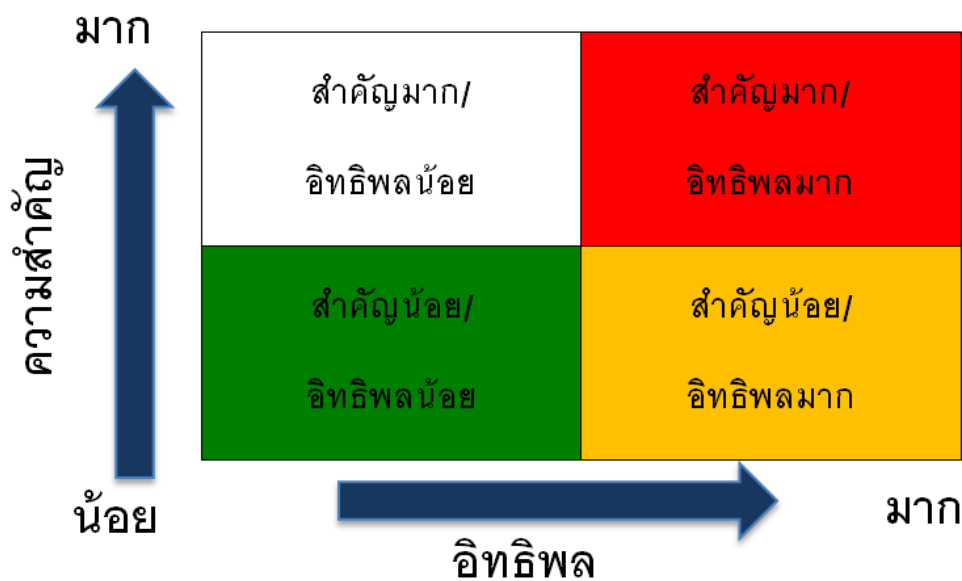
ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียจะได้รับการเชิญเข้าประชุมหรือการประชุมเชิงปฏิบัติการในช่วงเริ่มต้น สามารถใช้รายการตาม ภาพที่ 8.2. ในการตรวจสอบว่าผู้มีส่วนได้ส่วนเสียใดควรจะได้รับการเชิญเข้าร่วมประชุม การหาความสมดุลที่เหมาะสมระหว่างการรวมเอาผู้มีส่วนได้ส่วนเสียมีส่วนร่วมประชุมให้มากที่สุดเท่าที่จะเป็นไปได้กับการมาร่วมเพื่อชมนุ่มเรียกกรองที่ไม่สามารถควบคุมได้ เป็นเรื่องที่ยาก ฟังระลึกว่า การให้คำปรึกษาและการปรับแผนสามารถทำได้ในเวลาต่อมา

ในเบื้องต้น เป็นสิ่งสำคัญในการรวมเอาผู้ที่มีแนวโน้มว่าจะได้รับผลกระทบจากกระบวนการวางแผน ซึ่งมักจะหมายรวมถึง (i) ชาวประมง (มักจะถูกละเลยจากสมาคมประมง ไม่ว่าจะชาวประมงพื้นบ้าน ☺ และชาวประมงพาณิชย์); (ii) เจ้าหน้าที่รัฐบาลทุกระดับประเทศ (เพื่อกำหนดนโยบายโดยรวม) และในพื้นที่ของการประมง (เพื่อประกันการนำไปปฏิบัติให้สำเร็จ); (iii) องค์กรพัฒนาเอกชน; (iv) นักวิจัย; และ (v) หน่วยตรวจตรา

การสนับสนุน และการขาดการสนับสนุนของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย สามารถนำไปสู่ความสำเร็จและความล้มเหลวของ EAFM ได้ จึงต้องมีการวิเคราะห์ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย (ดู ชุดเครื่องมือประกอบ) เพื่อระบุพันธมิตรที่มีศักยภาพ ในแนวทางของ EAFM ควรมีการดึงบุคคลใดบุคคลหนึ่งหรือกลุ่มใดกลุ่มหนึ่งที่มีศักยภาพเป็นผู้สนับสนุนหรือผู้คัดค้าน EAFM เพื่อให้เกิดความเข้าใจที่ชัดเจนต่อการเปลี่ยนแปลง และเข้าใจความสัมพันธ์ของบุคคลและกลุ่มที่มีความสนใจต่อทรัพยากรหรือโครงการที่แตกต่างกัน

รูปแบบหนึ่งของการวิเคราะห์ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย คือ การใช้ตารางเมตริกซ์ขนาด 2x2 ซึ่งผู้มีส่วนได้ส่วนเสียจะถูกนำมากำหนดลงในช่องตาราง โดยพิจารณาตาม (i) ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียมีความสำคัญอย่างไรต่อกระบวนการ EAFM อยู่ในแกนตั้ง และผู้มีส่วนได้ส่วนเสียเหล่านั้นมีอิทธิพล (อำนาจ) มากน้อยเพียงใดต่อกระบวนการ EAFM อยู่ในแกนนอน (ภาพที่ 8.3)

ภาพที่ 8.3: ตารางเมตริกซ์ขนาด 2x2 การวิเคราะห์ความสำคัญและอิทธิพลของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย

ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียจะถูกกำหนดให้อยู่ในเมตริกซ์ใดนั้น พิจารณาโดยใช้กลยุทธ์ที่แตกต่างกัน 4 กลุ่ม (ภาพที่ 8.4) เป็นกลุ่มซึ่ง (i) มีความสำคัญมากและมีอิทธิพลมาก (ii) มีความสำคัญมาก มีอิทธิพลน้อย (iii) มีความสำคัญน้อย แต่มีอิทธิพลมาก และ (iv) มีความสำคัญน้อยและมีอิทธิพลน้อย

ภาพที่ 8.4: กลยุทธ์ที่แตกต่างกันเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับการวิเคราะห์จัดกลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย

สำคัญมาก/มีอิทธิพลน้อย	มีความสำคัญมาก/มีอิทธิพลมาก
จำเป็นต้องมีคนกลุ่มนี้ไว้	เป็นผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่สำคัญต่อ EAFM ต้องกำหนดให้อยู่ในกลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่สำคัญ
เป็นกลุ่มที่ไม่น่าสนใจ	ต้อง “เก็บ” คนกลุ่มนี้ไว้ในกระบวนการ EAFM
มีความสำคัญน้อย/มีอิทธิพลน้อย	มีความสำคัญน้อย/มีอิทธิพลมาก

ผู้ที่อยู่ในกล่องสีแดง คือผู้มีส่วนได้ส่วนเสียสำคัญ ที่จะทำให้การจัดการตามแนวทาง EAFM ประสบความสำเร็จ คนกลุ่มนี้จะต้องได้รับการกระตุ้นให้เข้าร่วม เพราะจัดเป็นกลุ่มพันธมิตรหลัก ให้รักษาระดับการสื่อสารด้านผลการดำเนินการกับคนเหล่านี้ พวกเขาไม่จำเป็นต้องได้รับการโน้มน้าวเกี่ยวกับความสำคัญของ EAFM เพราะคนเหล่านี้ทราบอยู่แล้ว

กลุ่มคนในกล่องสีเขียว เป็นกลุ่มที่มีอิทธิพลน้อยต่อความสำเร็จ คนกลุ่มนี้จำเป็นต้องได้รับการบอกกล่าวและเข้ามามีส่วนร่วม โดยใช้ความพยายามและการติดตามเพียงเล็กน้อย

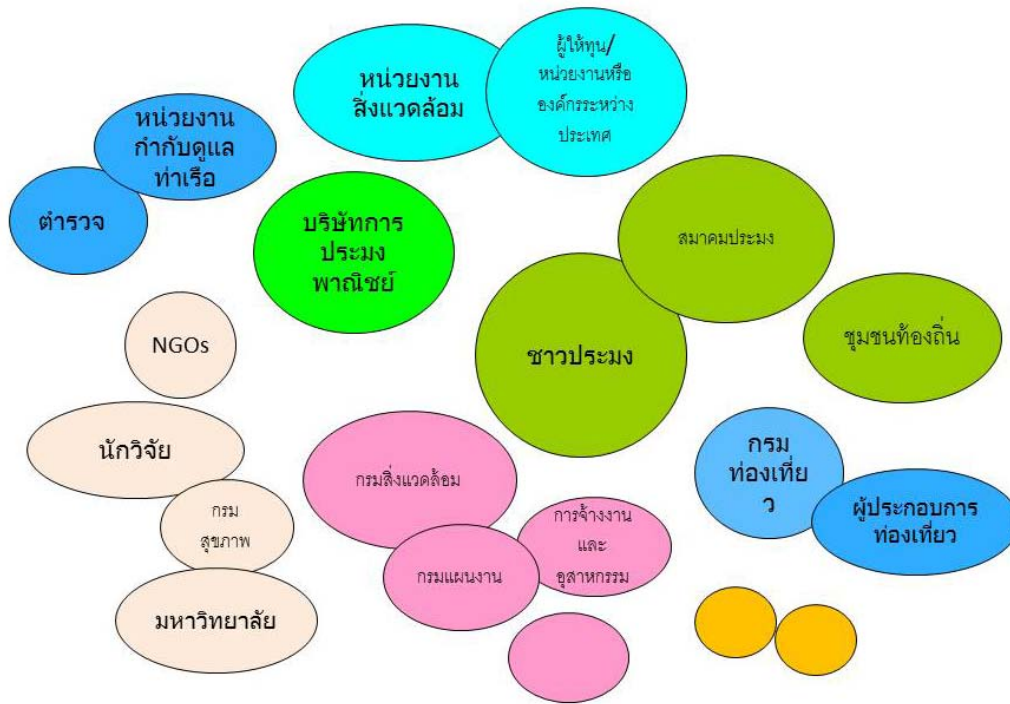
กลุ่มที่อยู่ในกล่องสีเหลือง ต้องการกลยุทธ์ที่ชัดเจนเพื่อดึงเข้ามาอยู่ในกล่องสีแดง และจำเป็นต้องถูกนำเข้ามาสู่กระบวนการ EAFM เนื่องจากเป็นกลุ่มที่มีอิทธิพลมาก แต่มีความสำคัญน้อย และพวกเขาสามารถกลายเป็นผู้สนับสนุนที่มีศักยภาพและสามารถใช้ความมีอิทธิพลสนับสนุนกระบวนการได้ อย่างไรก็ตาม บางส่วนของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่มีอิทธิพลเหล่านี้ สามารถเปลี่ยนเป็นผู้ที่ขัดขวาง/ปิดกั้น กระบวนการได้ (เพื่อผลประโยชน์ในทางการเมืองหรืออื่นๆ) ดังนั้นจึงต้องมีปฏิสัมพันธ์อย่างใกล้ชิดกับกลุ่มคนเหล่านี้

สำหรับกลุ่มที่มีความสำคัญมาก มีอิทธิพลน้อย คนกลุ่มนี้มักได้รับผลกระทบ (เช่น มีส่วนแบ่งผลประโยชน์สูงในกระบวนการ EAFM) แต่ไม่มีอำนาจหรือมีสิทธิมีเสียง คนกลุ่มนี้ต้องถูกดึงเข้ามาร่วมงาน และควรได้รับการสนับสนุนให้มีโอกาสในการพูดและมีอิทธิพลต่อกระบวนการ EAFM มากขึ้น

กิจกรรม: (i) จัดทำรายชื่อผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย และ (ii) ทำการวิเคราะห์ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย

วิธีหนึ่งที่จะทำให้เห็นภาพความสัมพันธ์ของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียคือ การใช้ “เวนนไดอะแกรม” ซึ่งสามารถอธิบายความสัมพันธ์ของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ในไดอะแกรม ขนาดของวงกลมบ่งชี้ถึงความสำคัญ และระยะห่างของวงกลมบ่งชี้ถึงความถี่ของการติดต่อกัน วงกลมที่แยกกัน = ไม่มีการติดต่อ; วงกลมที่แตะกัน = มีการส่งผ่านข้อมูลระหว่างหน่วยงาน วงกลมที่ซ้อนทับกันเล็กน้อย = มีความร่วมมือกันบางส่วนในการตัดสินใจ และวงกลมที่ซ้อนทับกันมาก = มีความร่วมมือที่สำคัญในการตัดสินใจ ตัวอย่างของ เวนนไดอะแกรม แสดงในภาพ 8.5

ภาพ 8.5: ตัวอย่าง เวนน์ ไดอะแกรม แสดงความสัมพันธ์ระหว่างผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย

กิจกรรม: กำหนดผู้มีส่วนได้ส่วนเสียลงใน เวนน์ ไดอะแกรม

ภารกิจ vii. จัดตั้งกลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสียหลัก

กลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสียหลักคือ ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียจำนวนน้อย (อาจมีจำนวนสี่หรือห้าคน/กลุ่ม ขึ้นอยู่กับกระบวนการในการจัดลำดับความสำคัญ) ที่เป็นตัวแทนของภาคส่วนในชุมชนและหน่วยงานการจัดการ ผู้ซึ่งจะทำงานกับผู้ดำเนินการในการขึ้นทะเบียนกระบวนการ EAFM หลังจากขั้นตอน **เริ่มต้น** แล้ว กลุ่มนี้อาจจะรวมสมาชิกของคณะทำงาน EAFM ที่ตั้งขึ้นในตอนแรกตาม **ภารกิจ i.** หรืออาจจะเป็นคนใหม่ ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียหลักที่มีความสำคัญคือจะเป็นผู้มอบหมายอำนาจหน้าที่ และความรับผิดชอบให้กับสมาชิกของชุมชน และคนอื่นๆ ซึ่งเดิมแล้วมิได้มีส่วนร่วมในการจัดการประมง กลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสียหลักนี้สามารถดำเนินการในเรื่องต่อไปนี้ :

- พัฒนาให้มีการพูดคุย และกระตุ้นการอภิปราย EAFM
- ส่งเสริมให้มีการจัดตั้งองค์กรในชุมชน
- ส่งเสริมให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียเข้าใจ EAFM
- วิเคราะห์ประเด็น ปัญหา และโอกาสต่างๆ ในการดึงผู้มีส่วนได้ส่วนเสียเข้ามาร่วม
- มีส่วนช่วยในการตัดสินใจ ภายในกระบวนการ EAFM
- ระบุผู้มีส่วนได้ส่วนเสียและกลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสียอื่นๆ; และ
- รวบรวมและกระจายข่าวสารระหว่างสมาชิกในชุมชน

ภารกิจ viii. กำหนดพื้นฐานทางกฎหมายสำหรับ EAFM

เป็นเรื่องจำเป็นที่จะต้องมีการให้อำนาจตามกฎหมายหรือนโยบายในการดำเนินการตามแนวทาง EAFM โดยเฉพาะอย่างยิ่งเมื่อใช้การจัดการร่วม เพราะจะเป็นการดีกว่าที่จะให้อำนาจในทางกฎหมายกับชุมชนเพื่อใช้ในการจัดการ ตัวอย่างเช่น

หลายประเทศในประเทศหมู่เกาะแปซิฟิก โดยชนบรรมนิยมประเพณี ทะเลสาบและแนวปะการังเป็นของชุมชนชายฝั่ง ดังนั้นการพัฒนากฎหมายประมงจึงต้องอยู่บนพื้นฐานนี้ ในบางประเทศ การพัฒนาใดๆที่เกิดขึ้นโดยชุมชนควรจะได้รับ การรับรองด้วยกฎหมาย ถึงแม้ว่าการจัดให้มีพื้นฐานทางกฎหมายจำเป็นสำหรับ EAFM แต่การขาดกฎหมายที่เหมาะสมไม่ควรถูกใช้เป็นเหตุผลในการชะลอการเริ่มต้นกระบวนการ การทบทวนพื้นฐานทางกฎหมายสำหรับ EAFM จึงเป็นสิ่งจำเป็น เพื่อที่จะเข้าใจนโยบายที่มีอยู่ไม่ว่าจะเป็นนโยบายที่สนับสนุน หรือนโยบายที่ไม่สนับสนุน

บทสรุป

แปดภารกิจ ใน เริ่มต้น A ไม่จำเป็นต้องดำเนินการตามลำดับ; ความจริงแล้วภารกิจต่างๆ ดำเนินการเป็นแบบคู่ขนานหรือทับซ้อนกันอยู่ สิ่งพื้นฐานที่ต้องดำเนินการให้ เริ่มต้น A สมบูรณ์ ได้แสดงไว้ใน รูปที่ 8.6 ซึ่งประกอบด้วย: การจัดตั้งคณะทำงาน EAFM กับผู้ดำเนินการ; การสร้างแผนการทำงานเริ่มต้น; การระบุผู้มีส่วนได้ส่วนเสียและการจัดตั้งกลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสียหลัก; การสร้างการมีส่วนร่วมกับหน่วยงานและสถาบันอื่นๆ; การดำเนินการทบทวนกฎหมายและการระบุพื้นที่ของขอบเขตจัดการประมงโดยสังเขป

ภาพที่ 8.6: สรุปภารกิจเริ่มต้น A

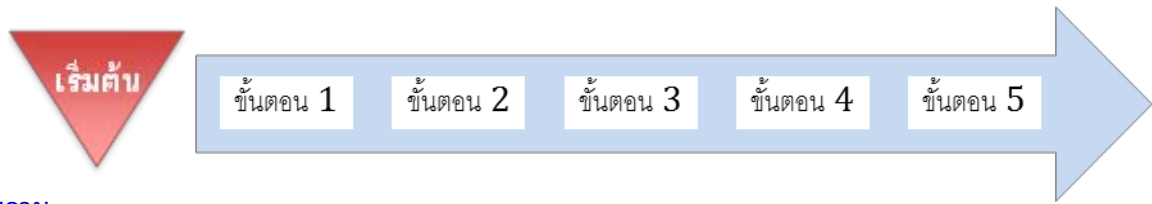
รายการตรวจสอบ เริ่มต้น A ด้านล่างนี้ ใช้เพื่อช่วยในการประเมินภารกิจเริ่มต้น และช่วยในการเขียนแผนการทำงานเริ่มต้น

เริ่มต้น ภารกิจ A	สมบูรณ์หรือไม่	ข้อสังเกต
i. การจัดตั้งคณะทำงาน EAFM กับผู้ดำเนินการ		
ii. การระบุขอบเขตจัดการประมงโดยสังเขป		
iii. พัฒนา แผนการทำงานเริ่มต้น		
iv. ดำเนินการแนะนำ EAFM		
v. ประสานงานกับหน่วยงานต่างๆ และหน่วยงานรัฐบาลระดับต่างๆ		
vi. ระบุผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย		
vii. จัดตั้งกลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสียหลัก		
viii. ดำเนินการทบทวนกฎหมาย		

เริ่มต้น B: การมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย

หน่วยการเรียนรู้ 9

วัตถุประสงค์ของบทเรียน:	
	<ul style="list-style-type: none">● กำหนดแนวทางการมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย;
	<ul style="list-style-type: none">● เข้าใจว่าจะจัดและดำเนินการประชุมผู้มีส่วนได้ส่วนเสียได้อย่างไร;
	<ul style="list-style-type: none">● เข้าใจกรอบแนวคิดพื้นฐานของการจัดการร่วม

ภาพรวม

หน่วยการเรียนรู้ เริ่มต้น B อธิบายถึงการมีส่วนร่วมและการดำเนินการเพื่อให้เกิดการมีส่วนร่วม วิธีการจัดและดำเนินการประชุมเชิงปฏิบัติการ / ประชุมแบบมีส่วนร่วมซึ่งเป็นวิธีการที่สนับสนุนกระบวนการ EAFM และอธิบายว่าการจัดการร่วมเป็นแนวทางที่สำคัญของ EAFM

บทนำ

การมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียไม่ใช่เป็นขั้นตอน แต่เป็นกิจกรรมที่ดำเนินไปตั้งแต่ใน **เริ่มต้น B** ซึ่งดำเนินต่อเนื่องไปตลอดกระบวนการ EAFM และมีแนวโน้มที่พัฒนาอย่างต่อเนื่อง กิจกรรมการมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียสร้างองค์ความรู้ให้แก่ คณะทำงาน EAFM ตลอดจนผู้มีส่วนได้ส่วนเสียหลัก พันธมิตร หน่วยงาน และสถาบัน วิธีการขับเคลื่อนชุมชนได้สรุปไว้ใน **หน่วยการเรียนรู้ 16 ตรวจสอบข้อเท็จจริง II** และอีกหลายเครื่องมือที่เกี่ยวข้องใน ชุดเครื่องมือ

1. การมีส่วนร่วม

ประโยชน์ของการมีส่วนร่วมในเบื้องต้น ประกอบด้วย:

- มุมมองของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่หลากหลายได้ถูกนำมาพิจารณา;
- การส่งเสริมการดำเนินการ (ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียคนใด/กลุ่มใด?);
- ขับเคลื่อนกระบวนการเพิ่มศักยภาพ
 - กระตุ้นความเป็นอิสระ และความมั่นใจในตนเอง
 - สามารถจุดประกายให้มีการเปลี่ยนแปลง;
- เกิดความฉับไวในการดำเนินการ และได้ผลที่คุ้มค่า;
- เพิ่มความรู้สึกถึงความเป็นเจ้าของมากขึ้นในหมู่ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย;
- ความสามารถในการอ่านและเขียนไม่ใช่ข้อจำกัด;
- ความคิดที่เป็นนามธรรมได้รับการยอมรับ; และ
- เสริมสร้างความสัมพันธ์ และความเป็นพันธมิตร

ที่สำคัญมากคือความสามารถระบุได้ว่า ใครสามารถเป็นผู้นำหรือมีความโดดเด่นที่จะช่วยในการขับเคลื่อน และกระตุ้นผู้อื่น เพื่อให้กระบวนการต่างๆของ EAFM ดำเนินไปได้โดยง่าย

3 เสาหลัก ของแนวทางการมีส่วนร่วม คือ:

- **ทัศนคติ และพฤติกรรม:** ทัศนคติ และพฤติกรรมของผู้ดำเนินการ เป็นสิ่งสำคัญต่อความสำเร็จของการประชุมเชิงปฏิบัติการของการมีส่วนร่วม ผู้ดำเนินการต้องคงความเป็นกลาง จัดการอภิปรายอย่างยุติธรรม และให้ทุกคนที่มาได้มีส่วนร่วม
- **เครื่องมือ:** มีเครื่องมือหลายชนิดที่สามารถใช้ในการดึงเอาการมีส่วนร่วมออกมาจากสมาชิกทุกคน (ดู ชุดเครื่องมือ) อย่างไรก็ตาม เครื่องมือจะมีประสิทธิภาพก็ต่อเมื่อถ้าใช้ด้วยทัศนคติและพฤติกรรมที่ถูกต้องดังอธิบายข้างต้น (ตัวอย่างเช่น การไม่มีอำนาจครอบงำ)
- **การแลกเปลี่ยน** การแลกเปลี่ยนข้อมูล ความรู้ ความเห็น และความรู้สึก เป็นส่วนประกอบที่สำคัญของกระบวนการมีส่วนร่วม โดยผ่านการแบ่งปันนี้ ประชาชนจะมีศักยภาพเพิ่มขึ้น และสามารถนำปัญหาอภิปรายและแก้ไขได้ หรืออย่างน้อยที่สุด นำออกมาเปิดเผยในที่ซึ่งปัญหาเหล่านั้นสามารถถูกจัดการได้โดยกระบวนการขจัดความขัดแย้ง (ดู **หน่วยการเรียนรู้ 12 ตรวจสอบข้อเท็จจริง I**)

จุดมุ่งหมายที่สำคัญของวิธีการแบบมีส่วนร่วมคือการเสริมสร้างศักยภาพให้กับคนและกลุ่มที่มีโอกาสน้อยในการแสดงความต้องการและประสบการณ์ เพื่อให้ความต้องการถูกใช้ในการพิจารณาในการตัดสินใจ สำหรับกระบวนการ EAFM แล้ว ในการที่จะประสบความสำเร็จได้ ผู้ใช้ทรัพยากรทุกคน องค์กรและชุมชนท้องถิ่น รวมทั้งเจ้าหน้าที่รัฐบาลท้องถิ่น และผู้มีส่วนได้ส่วนเสียอื่นๆ จะต้องสามารถแสดงบทบาทในการควบคุมและการตัดสินใจได้ กลุ่มคนเหล่านี้จึงจำเป็นต้องเพิ่มความตระหนัก มีความเข้าใจในทรัพยากรประมง และการจัดการในบริบทของระบบนิเวศ

ประโยชน์ของการให้เสริมสร้างศักยภาพ ประกอบด้วย :

- เพิ่มความตระหนัก ความรู้ ทักษะ และศักยภาพในเชิงการรวมกลุ่ม;
- มีส่วนร่วมในการตัดสินใจ และมีส่วนในผลลัพธ์ที่เกิดขึ้น;
- มีความรับผิดชอบ;
- มีความสามารถในการแสดงออกและร่วมตัดสินใจ;
- เกิดแรงบันดาลใจ; และ
- ก่อให้เกิดความยั่งยืน

2. การดำเนินการที่ดี

ผู้ดำเนินการจะต้องเป็นกลาง ความเป็นอิสระ มีบทบาทในการสนับสนุนปัจเจกบุคคล กลุ่ม และองค์กรระหว่างกระบวนการมีส่วนร่วม (ซึ่งสามารถขยายไปยังภารกิจการบริหารงาน แต่ในที่นี้เรา มุ่งเน้นไปที่ เนื้อหาและกระบวนการ) ผู้ดำเนินการจะต้อง ตระหนักถึงความสัมพันธ์เชิงอำนาจ และการเปลี่ยนแปลงที่แทรกซึมอยู่ในกระบวนการกลุ่มว่าเป็นอย่างไร ด้วยเหตุนี้ในแต่ละการประชุมผู้ดำเนินการต้องให้ความสนใจเป็นพิเศษต่อการเปลี่ยนแปลงสัดส่วนเพศชาย-หญิงของผู้เข้าร่วมประชุม (ถึงแม้จะไม่เสมอไป ที่ผู้หญิงมักจะไม่พูดในที่ประชุมที่ผู้ชายอยู่ด้วย); ระดับชนชั้นทางสังคม (เช่น มุมมอง หรือการแสดงออกของผู้อาวุโสกว่า สามารถไปจำกัดสิ่งที่ สมาชิก/ผู้อื่น ที่อ่อนวัยกว่าจะพูด ไม่ว่าจะป็นในหมู่บ้าน หรือในหน่วยของงานรัฐบาล) และ ความแตกต่างทางสังคม/วัฒนธรรม (ตัวอย่างเช่น, ชนกลุ่มน้อยไม่มีสิทธิมีเสียง)

การดำเนินการที่ดี ประกอบด้วย:

- ความเชื่อใจและเชื่อในความสามารถของผู้อื่น;
- อุดหนุนและมีทักษะในการฟังที่ดี;
- เปิดใจในการเรียนรู้และรับทักษะใหม่ๆ;
- มั่นใจแต่ไม่เย่อหยิ่ง;
- ประสบการณ์ชีวิตที่ดีและมีสามัญสำนึกที่ดี;
- เคารพความคิดเห็นของผู้อื่น, ไม่มีการจำกัดความคิด;
- สามารถสร้างบรรยากาศเพื่อให้ผู้มีส่วนร่วมเกิดความมั่นใจ;
- มีความยืดหยุ่นในการเปลี่ยนแปลงของวิธีการและลำดับขั้นตอน; และ
- มีความรู้เกี่ยวกับการพัฒนาทีม รวมถึงความสามารถในการรับรู้อารมณ์ของกลุ่ม

ส่วนประกอบสำคัญในการสื่อสารใดๆก็ตามคือ ต้องเป็นการสื่อสารเพื่อสร้างความสามัคคี ตัวอย่างเช่น ความรู้สึกระหว่างคนสองคน ซึ่งพวกเขามีต่อกัน ในหลายๆสถานการณ์ การสร้างความสามัคคีและความเชื่อใจคือสิ่งสำคัญ เพื่อให้มั่นใจว่าข่าวสารและความเข้าใจที่ได้นั้นตรงกับที่ตั้งใจไว้ ผู้ดำเนินการที่ดีจะทราบว่าจะสร้างความสามัคคีได้อย่างไร

ผู้ดำเนินการ สามารถทำให้กลุ่มทำงานเพื่อแก้ไขปัญหาอย่างมีประสิทธิภาพ โดยการ:

ก. กระตุ้นให้เกิดการมีส่วนร่วมอย่างจริงจัง เอาชนะการปิดกั้นตัวเอง

บ่อยครั้งที่ผู้คนมักไม่พูดสิ่งที่ตนเองคิดจริงๆ ในกลุ่มส่วนใหญ่สิ่งที่เป็นบรรทัดฐานคือว่า ถ้าคนใดคนหนึ่งต้องการที่จะพูด เขาก็เพียงแต่พูดอย่างง่ายและชัดเจน และพูดอะไรที่คุ้นเคยหรือน่าสนใจพอที่กลุ่มจะรับฟัง โดยที่ไม่ได้ตระหนักว่า คนส่วนใหญ่จะต้องเรียบเรียงความคิดก่อนที่จะพูด ผู้ดำเนินการต้องมีทักษะในการชักชวนให้ทุกคนแสดงความคิดเห็น และทำให้ทุกคนได้รับการรับฟัง ผู้ดำเนินการควรทราบว่าจะกระตุ้นสมาชิกที่เงียบให้แสดงความคิดเห็นได้อย่างไร มีวิธีการการวิพากษ์วิจารณ์ที่ไม่เหมาะสม และทำให้ทุกคนคิดแทนที่จะปิดกั้น

ข. ส่งเสริมความเข้าใจร่วมกัน และยุติการยึดมั่นถือมั่น

กลุ่มหนึ่งๆไม่สามารถทำสิ่งที่เขาคิดได้อย่างดีที่สุดใน ถ้าสมาชิกกลุ่มไม่เข้าใจซึ่งกันและกัน คนส่วนใหญ่พบว่า เป็นการยากที่จะลดทิฐิของตนเอง ผู้ดำเนินการช่วยให้กลุ่มตระหนักว่ากลุ่มที่ดีจะต้องสร้างจากพื้นฐานของความเข้าใจร่วมกัน ผู้ดำเนินการก็ต้องตระหนักด้วยว่าความเข้าใจผิดนั้นเป็นสิ่งที่หลีกเลี่ยงไม่ได้ และจะสร้างความตึงเครียดให้คนที่มีส่วนร่วม ผู้ที่อยู่ในความวิตกกังวลต้องการกำลังใจและได้รับการยอมรับ ดังนั้นผู้ดำเนินการรู้ว่าไม่ควรที่จะเลือกข้าง ให้เกียรติและรับฟังทุกมุมมอง เพื่อให้ทุกคนได้รู้สึกมั่นใจว่ามีคนที่เข้าใจตนเอง

ค. ส่งเสริมการแก้ปัญหา และการเปลี่ยนแปลงความคิดเรื่องการแพ้-ชนะ

คนส่วนใหญ่ติดอยู่กับความคิดเดิมในการแก้ไขปัญหาและขาดความขัดแย้ง โดยเชื่อว่ามันจะมีหนทางอื่นในการแก้ไขปัญหา โดยไม่เชื่อว่าพวกเขาสามารถบรรลุข้อตกลงที่เป็นประโยชน์ร่วมกันได้ ผู้ดำเนินการที่มีประสบการณ์จะช่วยให้กลุ่มค้นหาความคิดสร้างสรรค์ใหม่ๆ โดยรวมมุมมองของทุกคนเข้าด้วยกัน แม้ว่า เป็นภารกิจที่ทำหาย แต่เมื่อกลุ่มเข้าใจในคุณค่าและวิธีการที่จะนำไปสู่การแก้ปัญหาแล้วสิ่งที่ดีก็เกิดขึ้น เพราะเมื่อพวกเขาค้นพบวิธีการคิดในทางใหม่แล้ว พวกเขาจะเกิดความหวังมากขึ้นอันเนื่องมาจากความมีประสิทธิภาพของกลุ่ม

ง. สอนทักษะใหม่ๆในวิธีคิด และปรับปรุงวิธีการจัดการประชุม

เมื่อมีการจัดประชุมที่ไม่ดี ผู้ที่จะถูกตำหนิคือผู้นำหรือคนอื่น ๆ ผู้ดำเนินการจึงต้องใช้ทั้งโอกาสและมีความรับผิดชอบในการแนะนำให้สมาชิกกลุ่มกำหนดรูปแบบการประชุม และการแบ่งหน้าที่ให้แก่สมาชิกอย่างมีประสิทธิภาพ ตลอดจนแนะนำให้กำหนดกระบวนการในการแก้ปัญหา และ/หรือ กระบวนการในการตัดสินใจ

จ. กำหนดขั้นตอนที่ชัดเจนสำหรับการจัดการประชุม / การประชุมเชิงปฏิบัติการ

ขั้นตอนที่ชัดเจนแน่นอนเป็นหนึ่งในทักษะการคิดที่สำคัญที่สุดที่กลุ่มสามารถเรียนรู้ การกำหนดวัตถุประสงค์ที่ชัดเจนและเห็นพ้องกัน รวมทั้งกำหนดระเบียบวาระการประชุมเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่เห็นพ้องกันแล้ว จะก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงต่อการดำเนินการประชุมและพฤติกรรมของสมาชิกได้อย่างที่คาดไม่ถึง ผู้ดำเนินการสามารถใช้หลากหลายกระบวนการในการทำให้การดำเนินการประชุม/ประชุมเชิงปฏิบัติการ ประสบความสำเร็จ

ฉ. สร้างกิจกรรมกระตุ้นให้มีการคิดที่เป็นระบบ

บางครั้ง กลุ่มต้องการความช่วยเหลือในการมุ่งเน้นในสิ่งเดียวกัน ในเวลาเดียวกัน ในเวลาเช่นนี้ กิจกรรมการคิดแบบมีระบบ เช่น การระดมความคิดจากสมาชิกกลุ่มสามารถช่วยได้มาก ผู้ดำเนินการควรมีกิจกรรมช่วยกระตุ้นความคิดหลายอย่างเพื่อใช้ในกลุ่ม ในเวลาที่เหมาะสม

ช. ใช้ภาษาที่ชัดเจนในการสื่อสารภายในกลุ่ม ที่สมาชิกของกลุ่มมีความหลากหลาย

ในกรณีที่สมาชิกกลุ่มมีความหลากหลาย ผู้ดำเนินการต้องสามารถที่จะใช้ภาษาในการสื่อสารกับสมาชิกของกลุ่มได้ทุกคน หรือใช้ภาษาที่เป็นสื่อกลางได้ หากจุดร่วมของกลุ่ม ทั้งนี้อาจจะให้ความสำคัญกับหัวข้อและเนื้อหาของการอภิปรายในกลุ่มน้อยลง แต่ให้มุ่งเน้นในกระบวนการในการดำเนินการประชุมจึงจะทำให้การประชุมสามารถดำเนินการต่อไปได้

กิจกรรม: วาดภาพผู้ดำเนินการที่ดี และไม่ดี

3. การดำเนินการประชุมเชิงปฏิบัติการอย่างมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในแนวทาง EAFM

จุดประสงค์ของการประชุมเชิงปฏิบัติการหรือการประชุมในเบื้องต้น เพื่อตกลงกันในเรื่อง:

- การกำหนดขอบเขตการจัดการประชุม (หน่วยการเรียนรู้ 10 ขั้นตอน 1.1);
- กำหนดผู้มีส่วนได้ส่วนเสียหลัก ซึ่งจำเป็นต้องให้เข้ามามีส่วนร่วม (หน่วยการเรียนรู้ 8 ขั้นตอน A ภารกิจ 6); และ
- กำหนดกรอบของขอบเขตการจัดการประชุม โดยการกำหนดเป้าหมายการจัดการอย่างสังเขป (วิสัยทัศน์) และรวบรวมข้อมูลพื้นฐาน (หน่วยการเรียนรู้ 10 ขั้นตอน 1.2 และ 1.3)

การประชุมเชิงปฏิบัติการของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในแนวทาง EAFM เป็นการประชุมของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่หลากหลายเพื่อ:

- ให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียเข้ามาร่วมคิดและทำงานร่วมกันเพื่อแก้ไขสถานการณ์ที่เกี่ยวข้องกับการประชุมซึ่งส่งผลต่อพวกเขา;

- สร้างปฏิสัมพันธ์ทางสังคมที่เป็นประโยชน์ ทำให้ปัจเจกบุคคลและกลุ่มคนที่แตกต่างกันซึ่งได้รับผลกระทบจากปัญหาหรือได้รับผลกระทบจากกระบวนการเริ่มต้นใช้ EAFM ในการจัดการทรัพยากร เข้ามาสู่การเจรจา ต่อบริการ เรียนรู้ และตัดสินใจ เพื่อดำเนินการร่วมกัน ; และ
- ชักชวนเจ้าหน้าที่ของรัฐ ผู้กำหนดนโยบาย ผู้แทนชุมชน นักวิทยาศาสตร์ ผู้ประกอบการธุรกิจ และตัวแทนจากองค์กรพัฒนาเอกชน มาร่วมคิดและทำงานร่วมกัน เพื่อ EAFM ที่ดีขึ้น

การประชุมเชิงปฏิบัติการสามารถผนวกการฝึกอบรม การพัฒนา การสร้างทีม การสื่อสาร การสร้างแรงบันดาลใจ และการวางแผน เข้าด้วยกัน และมักจะมีจุดประสงค์หรือผลลัพธ์ที่ชัดเจน ที่ถูกสร้างขึ้นจากกระบวนการประชุมเชิงปฏิบัติการมากกว่ากิจกรรมเพียงเพื่อสร้างความตระหนัก วัตถุประสงค์ของการประชุมในเบื้องต้นนั้น คือความเห็นพ้องต่อขั้นตอน EAFM ขั้นตอนที่ 1.1 ถึง 1.3. การมีส่วนร่วม และการเข้าร่วมในการประชุมเชิงปฏิบัติการ เป็นการเพิ่มความรู้สึกเป็นเจ้าของและเป็นการเพิ่มศักยภาพ และเอื้อต่อการพัฒนาขององค์กรและปัจเจกบุคคลที่เข้ามาร่วม การประชุมเชิงปฏิบัติการมีประสิทธิภาพในการช่วยจัดการหรือเอื้อต่อการเปลี่ยนแปลง การบรรลุเป้าหมายในการปรับปรุง โดยเฉพาะอย่างยิ่งการสร้างการเริ่มต้น แผน กระบวนการ และการดำเนินการให้บรรลุจุดมุ่งหมาย การประชุมเชิงปฏิบัติการยังเป็นสิ่งที่ดีในการทลายอุปสรรค ปรับปรุงการสื่อสารภายในและภายนอกองค์กร กลุ่ม และชุมชน

สถานการณ์จำลองที่อาจเกิดขึ้นได้ สำหรับการเริ่มการปรึกษาหารือกับผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย

ในเบื้องต้น ผู้ดำเนินการควรจะต้องกล่าวถึงวัตถุประสงค์และวิธีการทำงานสำหรับการประชุมเชิงปฏิบัติการ หลังจากนั้น ผู้ดำเนินการจะนำเสนอ 5 ขั้นตอนของ EAFM (ตามที่ได้อธิบายใน หน่วยการเรียนรู้ 7 ภาพรวมกระบวนการ EAFM) และอธิบายว่า การเตรียมการเบื้องต้นได้ดำเนินการไปแล้วใน ขั้นตอนที่ 1

ลำดับถัดไป ผู้ดำเนินการนำเสนอข้อมูลเกี่ยวกับขอบเขตการจัดการประมงที่มีศักยภาพที่จะได้รับการคัดเลือก (แนะนำว่าควรเป็น 1 สไลด์) และนำเสนอว่าใครควรจะเป็นผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ซึ่งมาจากการเตรียมการที่ทำมาก่อนหน้านี้ (ดู หน่วยการเรียนรู้ 8 เริ่มต้น A) กิจกรรมนี้จึงนำไปสู่ข้อตกลงเกี่ยวกับขอบเขตการจัดการประมง และระบุผู้มีส่วนได้ส่วนเสียหลัก

หลังจากนั้นผู้ดำเนินการจึงนำเสนอ (ใน 3-4 สไลด์) เป้าหมายการจัดการขอบเขตจัดการประมงโดยสังเขป และนำเสนอข้อมูลพื้นฐานของการประมง นอกจากนี้ มีกิจกรรมอื่น ๆ ที่จะต้องดำเนินการ ได้แก่ a) อภิปรายเป้าหมายและปรับเป้าหมาย ถ้าจำเป็น ; และ b) อภิปรายข้อมูลพื้นฐาน สอบถามความถูกต้องและเติมเต็มข้อมูลพื้นฐาน

กิจกรรมที่มีส่วนช่วยในการกำหนดขอบเขต และกรอบการจัดการประมง ประกอบด้วย:

- การระดมความคิดเกี่ยวกับแหล่งของข้อมูลสำหรับ ข้อมูลพื้นฐาน สถิติ งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง นโยบาย กฎหมาย และอื่นๆ;
- การไปที่ท่าเทียบเรือ หรือทำขึ้นปลา เพื่อที่จะเข้าใจขอบเขตของการจัดการ จากการศึกษาและสัมภาษณ์ หรือการอภิปรายตามความเหมาะสม

หลังจากนั้น ผู้ดำเนินการจะสรุปทุกอย่างที่ได้รับการเห็นพ้องกัน แสดงขั้นตอนถัดไปและอภิปรายว่าข้อมูลเหล่านี้จะถูกสื่อสารกลับไปยังผู้มีส่วนได้ส่วนเสียได้อย่างไรในรูปแบบที่เหมาะสม นี่คือการประชุม/การประชุมเชิงปฏิบัติการครั้งแรกของการประชุมที่จะเกิดขึ้นอีกหลายครั้งในกระบวนการ EAFM ซึ่งจะค่อยๆพัฒนา และการมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียจะมีความแข็งแกร่งมากขึ้น การประชุม/การประชุมเชิงปฏิบัติการลักษณะเดียวกันนี้ก็จำเป็นสำหรับ หน่วยการเรียนรู้ 11 ขั้นตอนที่ 2 และ หน่วยการเรียนรู้ 13 และ 14 ขั้นตอนที่ 3 สำหรับรายละเอียดของวิธีการกำหนดขอบเขต และประวัติของขอบเขตการจัดการประมง ดู หน่วยการเรียนรู้ 10 ขั้นตอนที่ 1.3

4. การประเมินความสนใจและค่านิยมของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย

เมื่อได้ระบุผู้มีส่วนได้ส่วนเสียแล้ว อาจใช้ตารางเมตริกซ์ของการมีส่วนร่วมเพื่อการเข้าใจทัศนคติและจุดยืนของพวกเขาเกี่ยวกับ EAFM (ดู ชุดเครื่องมือที่ 18) และผลที่ได้นี้ จะถูกนำมากำหนดวิธีดำเนินการที่จำเป็น ตัวอย่างเช่น การขับเคลื่อนชุมชนเพื่อสร้างความตระหนักรู้ต่อ EAFM ให้เพิ่มขึ้น (ดู ตอนต่อไปที่ 6.1, หน่วยการเรียนรู้ 16 ตรวจสอบข้อเท็จจริง II และ ชุดเครื่องมือ) ชุมชนที่ถูกดึงเข้ามาในกระบวนการ EAFM จะต้องมีความตระหนัก เชื่อมมั่นในตนเอง ได้รับการพัฒนาศักยภาพ และสามารถที่จะส่งเสริมคุณค่าใหม่ๆ ได้ สร้างความสัมพันธ์ และการส่งเสริมความเป็นผู้นำ – คุณสมบัติทั้งหมดนี้สามารถนำไปสู่การดำเนินการได้

อีกทางเลือกหนึ่ง มันอาจจำเป็นที่จะต้องใช้การทำงานแบบจูงใจ/ชักนำ เจ้าหน้าที่รัฐบาล รัฐมนตรี ผู้บริจาคหรือหน่วยงานสนับสนุนงบประมาณ ซึ่งต้องใช้ความสามารถรอบด้านเฉพาะตน รวมทั้งความสามารถในการเขียนสรุปนโยบาย และความเข้าใจในเรื่องสิ่งแวดล้อมทางการเมือง (ดู ชุดเครื่องมือที่ 37) การสร้างเครือข่ายกับผู้มีส่วนได้ส่วนเสียกลุ่มอื่นก็เป็นสิ่งสำคัญ (เช่น กับ องค์กรพัฒนาเอกชน หน่วยวิจัย อื่นๆ) เพื่อที่จะรวบรวมข้อมูล หาพันธมิตรเชิงกลยุทธ์ และการได้รับสนับสนุนอย่างต่อเนื่อง อีกแนวทางหนึ่งคือการรู้จักใช้สื่อระดับท้องถิ่น ระดับประเทศ หรือระดับนานาชาติ สื่อแบบเดิมและสื่อสังคมไม่เพียงแต่ช่วยเพิ่มการรับรู้ แต่ยังเป็นวิธีการสร้างแรงจูงใจ/ชักนำ ให้ได้รับการสนับสนุนจากสาธารณชนได้

ควรต้องมีมาตรการที่จะทำให้มั่นใจว่าผู้มีส่วนได้ส่วนเสียหลัก ได้เข้ามามีส่วนร่วมอย่างครบถ้วน ซึ่งเป็นความท้าทายในภูมิภาคเอเชีย ที่ซึ่งชาวประมงมีจำนวนมากและไม่ได้เป็นสมาชิกขององค์กรหรือสหพันธ์ใดๆ อันหมายความว่า ในกระบวนการเจรจาของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย จะต้องใช้งบประมาณเป็นจำนวนมาก และเป็นเวลานาน กระบวนการที่ทำให้ได้มาซึ่งตัวแทนของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียอาจะบกพร่อง โดยอาจจะเป็นผู้ได้รับมอบหมายจากนักการเมือง เพื่อทำหน้าที่ปกป้องผลประโยชน์ของรัฐบาล และทำหน้าที่คล้ายเป็นตัวเชื่อมระหว่างผู้เลือกตั้งและรัฐบาล

ในกระบวนการสานเสวนาหรือการเป็นตัวแทน จึงควรจะมีการคัดกรองที่ดี เพื่อไม่ให้ข้อสรุปจากการประชุมซึ่งไม่สอดคล้องกับความต้องการของฝ่ายการเมืองถูกบิดเบือน รวมทั้งต้องมีกระบวนการที่ทำให้มั่นใจได้ว่าได้ตัวแทนที่ถูกต้อง มีจำนวนชาวประมงพื้นบ้านและเกษตรกรรายย่อยเข้ามามีส่วนร่วมอย่างเหมาะสม ให้สอดคล้องกับผลประโยชน์และระดับความสำคัญของคนกลุ่มนี้

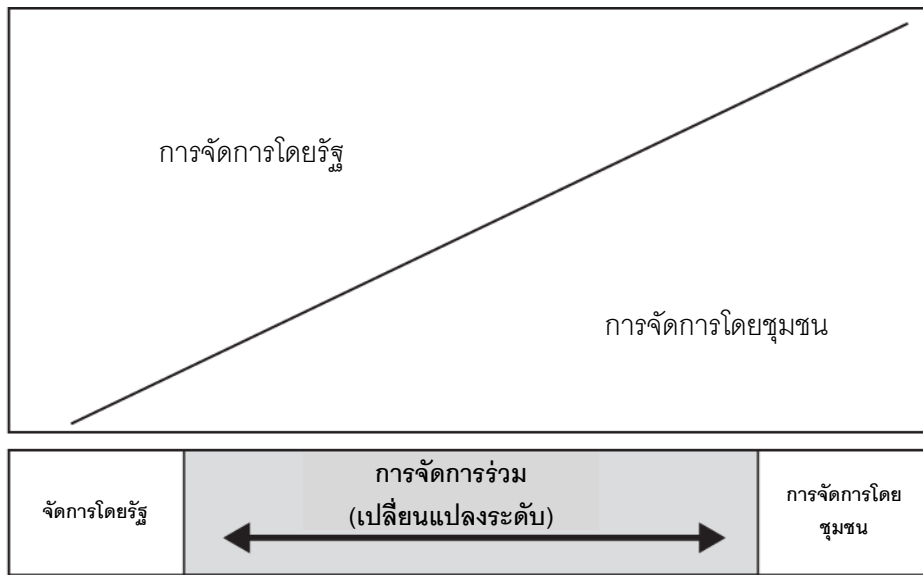
การเพิ่มการเข้ามามีบทบาทของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียเป็นหลักการหลักของ EAFM ด้วยการปรึกษาหารือ และการเจรจาต่อรอง พันธมิตรสามารถพัฒนาข้อตกลงที่เป็นทางการเกี่ยวกับบทบาท ความรับผิดชอบ และสิทธิในการจัดการ ผู้ที่มีส่วนร่วมใน EAFM จึงมีทั้งสิทธิและความรับผิดชอบ ซึ่งสิทธิในที่นี้ หมายถึง สิทธิในการจัดการ – สิทธิในการมีส่วนร่วมในการออกแบบการดำเนินการจัดการ และการลงมือดำเนินการที่ออกแบบไปปฏิบัติใช้

5. การจัดการร่วม

มีการเชื่อมโยงกันอย่างแนบแน่น ระหว่างแนวทางเชิงระบบนิเวศและการจัดการร่วม เพราะมีการเสริมกันและกันอย่างมาก ในหลายมิติ สิทธิและระดับของศักยภาพของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียมีผลกระทบต่อความสามารถของพวกเขาในการเข้ามามีส่วนร่วมในกระบวนการตัดสินใจ และในกระบวนการดำเนินการ

แนวทางการจัดการ สามารถเป็นได้ทั้งแบบ “จากบนลงล่าง” คือ นำไปดำเนินการโดยรัฐบาลทั้งหมด และอยู่ในความรับผิดชอบของรัฐบาล (มักจะเป็นรัฐบาลกลาง) หรือ “จากล่างขึ้นบน” คือ การจัดการโดยชุมชนที่ซึ่งได้รับการกระจายอำนาจอย่างเต็มที่จากรัฐ ในการจัดการ แต่ในความเป็นจริง การแบ่งปันอำนาจมักจะอยู่ระหว่างสองแนวทางที่สุดโต่งนี้ (ภาพที่ 9.1)

ภาพที่ 9.1: ความสัมพันธ์ระหว่างการจัดการร่วม การจัดการโดยชุมชน และการจัดการโดยรัฐบาล (government management) (ดัดแปลงจาก Pomeroy and Berkes, 1997)

สถานการณ์ที่สุดโต่งที่แสดงให้เห็นในชื่อ “การจัดการโดยชุมชน” และ “การจัดการโดยรัฐ” นั้น ความจริงแล้วมีอยู่น้อยมาก และมักจะเป็นรูปแบบการบริหารจัดการที่ผสมผสานกัน ดังนั้นการเรียก การจัดการร่วม จึงหมายถึงระดับการมีส่วนร่วม/ปฏิสัมพันธ์ ที่แตกต่างกันระหว่าง รัฐบาลและชาวประมง (ภาพที่ 9.1)

ดังนั้น การจัดการร่วม จึงถูกกำหนดว่า คือ :

“การรวมตัวของพันธมิตร ซึ่งในชุมชนของผู้ใช้ทรัพยากรในท้องถิ่น รัฐบาล ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียอื่นๆ และหน่วยงานภายนอก แบ่งความรับผิดชอบและอำนาจหน้าที่ในการจัดการประมง ด้วยระดับอำนาจที่แตกต่างกัน”

ระดับของการแบ่งอำนาจ สามารถกำหนดได้ ดังนี้ :

- การจัดการโดยชุมชน: ได้มอบอำนาจให้ชุมชนในการตัดสินใจ และแจ้งให้รัฐทราบถึงการตัดสินใจของชุมชน;
- การเป็นพันธมิตร: ชุมชนและรัฐเป็นพันธมิตรที่มีความเท่าเทียมในการร่วมกันตัดสินใจ;
- การให้คำแนะนำ: ชุมชนให้คำแนะนำในการตัดสินใจแก่รัฐ และรัฐก็เห็นด้วยกับการตัดสินใจนั้น;
- การสื่อสาร: แลกเปลี่ยนข้อมูลสองทาง ข้อสังเกตของชุมชนได้ถูกนำเข้าไปในแผนการจัดการ;
- ความร่วมมือ: ชุมชนเข้าไปร่วมในการจัดการ;
- การปรึกษาหารือ: มีกลไกสำหรับรัฐในการปรึกษากับชุมชน รัฐบาลเป็นผู้ตัดสินใจทั้งหมด;
- การให้ข้อมูล: ชุมชนได้รับการแจ้งให้ทราบเกี่ยวกับการตัดสินใจซึ่งรัฐได้ทำไปแล้ว

พันธมิตรพัฒนาข้อตกลงที่เป็นทางการเกี่ยวกับบทบาท ความรับผิดชอบและสิทธิในการจัดการ โดยการปรึกษาหารือและการเจรจาต่อรอง

ข้อดีของการจัดการร่วม ประกอบด้วย:

- เปิดเผย โปร่งใส อธิบายได้ มีกระบวนการจัดการที่ทำได้เอง;
- เป็นสังคมแบบมีส่วนร่วม และมีความเป็นประชาธิปไตยมากขึ้น;
- มีต้นทุนในการจัดการต่ำกว่าการจัดการโดยรัฐ ต้องการค่าใช้จ่ายที่น้อยกว่าในการบริหารจัดการและการบังคับใช้ในระยะเวลา;
- ชาวประมงและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียหลัก มีหลายบทบาทและหน้าที่ในการรับผิดชอบการจัดการ;
- ชุมชนและผู้ให้บริการพัฒนากลยุทธ์การจัดการที่สร้างสรรค์และยืดหยุ่น ซึ่งตรงกับความต้องการและปัจจัยแวดล้อมที่เฉพาะเจาะจง (ถูกมองเป็นสิ่งที่ถูกต้องตามกฎหมาย);
- การแก้ไขปัญหาในท้องถิ่นด้วยวิธีของท้องถิ่น; และ
- ปรับปรุงการดูแลและส่งเสริมการตระหนักรู้ของสาธารณชนต่อการจัดการทรัพยากรทางน้ำและชายฝั่ง

การริเริ่มการจัดการร่วม สามารถก่อให้เกิดประโยชน์ที่หลากหลาย สามารถช่วยในการลดความขัดแย้งระหว่างผู้มีส่วนได้ส่วนเสียและรัฐบาล และระหว่างผู้มีส่วนได้ส่วนเสียด้วยกันเอง โดย i) การกำหนดสิทธิและความรับผิดชอบอย่างชัดเจน; ii) การจัดให้มีเวทีการอภิปรายร่วมของผู้มีอำนาจในการตัดสินใจ และ iii) การกระตุ้นให้เกิดการสนับสนุนในกระบวนการจัดการ นอกจากนี้ การจัดการร่วมยังมีศักยภาพในการเสริมสร้างจิตสำนึกในการอนุรักษ์ โดยการนำชาวประมงและคนอื่นเข้าสู่กระบวนการตัดสินใจ ดังนั้นจึงมีการแบ่งความรับผิดชอบกัน เพื่อการประมงที่ยั่งยืน

สิ่งที่ท้าทาย ประกอบด้วย :

- อาจจะไม่เหมาะสมกับผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทั้งหมด หลายๆผู้มีส่วนได้ส่วนเสียอาจจะไม่เต็มใจหรือไม่สามารถรับเอาความรับผิดชอบต่อการจัดการร่วมได้;
- การพึ่งพาอาศัยกับรัฐบาลมาเป็นระยะเวลาที่ยาวนาน อาจจะต้องใช้เวลาหลายปีในการที่จะทำให้เกิดสิ่งที่ตรงข้ามกัน ความเป็นผู้นำและโครงสร้างท้องถิ่นที่เหมาะสม เช่น องค์กรชาวประมง อาจจะไม่ได้อยู่ในชุมชนในการที่จะเริ่มหรือคงไว้ซึ่งความพยายามในการจัดการร่วม;
- ในระยะสั้น จะต้องมีการลงทุนสูง จำเป็นต้องใช้งบประมาณและทรัพยากรบุคคลากรในการจัดตั้งการจัดการร่วม;
- สำหรับหลายคนและหลายชุมชน อาจจะไม่มีความสนใจทางเศรษฐกิจ สังคม และ/หรือ การเมือง ในการเข้ามาสู่การจัดการร่วม; และ
- ในการเปลี่ยนแปลงกลยุทธ์การจัดการประมงอาจมีความเสี่ยงที่สูงเกินไปในบางชุมชนหรือชาวประมงบางกลุ่ม

แนวทางการจัดการร่วมสามารถใช้ได้กับทุกขนาด จากองค์ประกอบต่างๆ (ส่วนของเรือ เครื่องมือประมง พื้นที่ทางภูมิศาสตร์) ของการประมงเดี่ยว จนถึงผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ทรัพยากร และสถานการณ์ของการใช้ประโยชน์ที่หลากหลาย ซึ่งจะเกิดขึ้นภายใต้บริบทของการจัดการแบบบูรณาการ ถึงแม้ว่าหลักการของการจัดการร่วมประมงพาณิชย์และประมงพื้นบ้านมีความคล้ายคลึงกัน แต่อาจมีนโยบายและการช่วยเหลืออื่นที่แตกต่างกัน การจัดการร่วมไม่ใช่เพียงแค่ออบความคิดที่จะนำคนจนในชนบท ชุมชนท้องถิ่น และรัฐบาล เข้ามามีส่วนร่วมเท่านั้น แต่ต้องมีการผนวกการประมงทุกประเภทที่ส่งผลกระทบต่อทรัพยากร ตัวอย่างเช่น หากมีการดูแลทรัพยากรชายฝั่งโดยชุมชนท้องถิ่น แต่มีเรือประมงพาณิชย์จากท้องถิ่นอื่นเข้ามาใช้ประโยชน์ ก็จะไปสู่การล่มสลายของระบบอย่างเลี่ยงไม่ได้

กิจกรรม: ฝึกการฟังอย่างตั้งใจ

สำหรับรายละเอียดเพิ่มเติมเกี่ยวกับเครื่องมือและเทคนิคซึ่งใช้ในการจัดการร่วม ดู เครื่องมือประชาชน และ **หน่วยการ**
เรียนรู้ 16 ตรวจสอบข้อเท็จจริง II

เครื่องมือในการปรึกษาหารือ: <http://www.fao.org/fishery/eaf-net/topic/166247/en>

6. การสร้างความตระหนัก

การสร้างความตระหนักเป็นส่วนประกอบที่สำคัญ ในการเปลี่ยนให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียเป็นพันธมิตรที่เข้มแข็งในการจัดการร่วม การให้ความรู้จะเป็นการเพิ่มศักยภาพให้ประชาชน และเป็นการเพิ่มความตระหนักเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม เนื่องจากเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย การรณรงค์เพื่อสร้างการรับรู้ควรจะประกอบด้วยกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับผู้มีส่วนได้ส่วนเสียและเป้าหมายเพื่อความยั่งยืนของพวกเขา และเน้นการเชื่อมโยงระหว่างกิจกรรมการใช้ทรัพยากรของท้องถิ่น และคุณภาพของสิ่งแวดล้อม บ่อยครั้งมากที่มีการสร้างการความตระหนักให้กับกลุ่มเป้าหมายที่ไม่ใช่ผู้ใช้ประโยชน์และผู้จัดการทรัพยากรโดยตรง ดู ชุดเครื่องมือที่ 9 เกี่ยวกับวิธีการรณรงค์การสร้างการรับรู้

อ้างอิงถึง **ชุดเครื่องมือ** และ EAF-net สำหรับข้อมูลเพิ่มเติมเกี่ยวกับวิธีการสร้างความตระหนัก และหยิบเอาเคล็ดลับและข้อเสนอแนะสำหรับการปรับปรุงทักษะที่เอื้ออำนวย

7. การขับเคลื่อนชุมชน

ในส่วนนี้ เราจะเน้นวิธีการขับเคลื่อนชุมชนเพื่อให้ได้ EAFM ที่ดีกว่า การมีส่วนร่วมอย่างแข็งขันของประชาชนในชุมชนคือหัวใจของกระบวนการจัดการร่วมใน เอเชีย-แปซิฟิก ความสำเร็จของการจัดการร่วม เกี่ยวข้องโดยตรงกับชุมชนที่มีการบริหารจัดการที่ดี ซึ่งได้รับเสริมสร้างศักยภาพในการดำเนินการจัดการ และอนุรักษ์ทรัพยากรประมงและแหล่งที่อยู่อาศัยที่เกี่ยวข้อง การขับเคลื่อนชุมชนสำหรับ EAFM เป็นอะไรที่มากกว่าแค่จัดตั้งองค์กร; มันคือกระบวนการของการเสริมสร้างศักยภาพ การสร้างความตระหนัก การส่งเสริมคุณค่าและพฤติกรรมใหม่ๆ การสร้างการพึ่งพาตนเอง การสร้างความสัมพันธ์ การพัฒนาองค์กรและความเป็นผู้นำ และการทำให้ชุมชนมีบทบาทในการดำเนินการ ดังนั้นจะพร้อมสำหรับการเข้าไปมีส่วนร่วม และมีส่วนร่วมในกระบวนการ EAFM ผ่านการจัดการประมงร่วม

เป็นประโยชน์มากที่ควรสังเกตว่า คำว่า “ชุมชน” สามารถมีได้หลายความหมาย ชุมชนอาจจะถูกกำหนดว่าเป็นขอบเขตทางภูมิศาสตร์ในเชิงการปกครองหรือขอบเขตของทรัพยากร หรือสังคมของการชุมนุมของปัจเจกบุคคลที่มีความสนใจร่วมกัน ตัวอย่างเช่น ชุมชนเชิงภูมิศาสตร์มักจะเป็นหน่วยงานการปกครองของหมู่บ้าน (หน่วยทางการบริหารจัดการของรัฐบาลระดับกลางสุด); ชุมชนเชิงสังคมอาจจะหมายถึงกลุ่มของชาวประมงที่ใช้เครื่องมือประเภทเดียวกัน หรือองค์กรชาวประมง

ควรระมัดระวัง อย่าด่วนสรุปว่าชุมชนคือหน่วยที่มีความเป็นหนึ่งเดียว ชุมชนมักจะแตกต่างกันในด้านความสนใจ ตามพื้นฐานที่แตกต่างของเพศ สภาพ ชนชั้น ชาติพันธุ์ และเศรษฐกิจ เมื่อเรารู้ คำว่า “ชุมชนเสมือน” หรือ “ชุมชนของผลประโยชน์” ได้ถูกใช้กับชุมชนที่ไม่ได้อยู่บนพื้นฐานทางภูมิศาสตร์ของชาวประมง เช่นเดียวกับ “ชุมชนทางสังคม” นี้คือกลุ่มของชาวประมง ผู้ซึ่งไม่ได้อาศัยอยู่ในชุมชนทางภูมิศาสตร์เดียวกัน แต่ใช้เครื่องมือประมงหรือมีชนิดพันธุ์สัตว์น้ำเป้าหมายหรือความสนใจในการประมงที่เหมือนกัน

ในการมีส่วนร่วมในการจัดการร่วม ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียจะต้องบริหารจัดการตนเองและไปให้ถึงขั้นตามมติเกี่ยวกับผลประโยชน์และข้อกังวลที่ทุกคนแสดงออกมา (หน่วยการเรียนรู้ 10 และ 11 ขั้นตอน 1-2) การประชุมและการอภิปรายถูก

จัดขึ้นท่ามกลางผู้มีส่วนได้ส่วนเสียเพื่อรวมกลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่มีความสนใจและข้อกังวลเหมือนกัน เข้าด้วยกัน การจัดตั้งกลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสียหลัก อยู่ใน หน่วยการเรียนรู้ 8 เริ่มต้น A ภารกิจ 7, มีบทบาทในการเป็นผู้ประสานงานระหว่างผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่กว้างขึ้นและคณะทำงาน EAFM การมีส่วนร่วมของชุมชนที่มีประสิทธิภาพต้องมีการบริหารจัดการชุมชนที่เข้มแข็ง เพื่อแสดงให้เห็น ในบางกรณี องค์กรชุมชนมีความสามารถในการแสดงให้เห็นถึงการจัดการร่วมอยู่แล้ว ในกรณีอื่นๆ องค์กรอาจจะต้องทำการทักทายได้รับการทำให้เข้มแข็งขึ้น หรือจะต้องจัดตั้งขึ้นมาใหม่ ชุมชนอาจจะต้องการหนึ่งองค์กรชุมชนหรือมากกว่า ขึ้นอยู่กับ ขนาดของชุมชน ความหลากหลายของความต้องการ ผู้ที่เหมาะสมจากองค์กรจะต้องได้รับการคัดเลือก ในการเป็นตัวแทนในองค์กรการจัดการร่วมในระดับที่สูงขึ้น

สมาคมทำการประมง และสมาคมประมงมีอยู่แล้วในหลายๆชุมชน อย่างไรก็ตามองค์กรเหล่านี้จะไม่เหมาะสมโดยอัตโนมัติในฐานะตัวแทนขององค์กรในการจัดการประมงร่วม ดูเหมือนว่าองค์กรเหล่านี้มักจะถูกตั้งขึ้นด้วยวัตถุประสงค์ที่เกี่ยวข้องกับการปรับปรุงเชิงการตลาดมากกว่า หรือเป็นเหมือนเป็นช่องทางสำหรับการกระจายการอุดหนุนของรัฐบาล และเพื่อเพิ่มรายได้ให้กับสมาชิก การเปลี่ยนแปลงทัศนคติจึงจำเป็นสำหรับองค์กรเหล่านี้ เพื่อที่จะมีบทบาทสำคัญในการจัดการทรัพยากร การเปลี่ยนแปลงนี้อาจจะยาก และใช้เวลานาน โดยเฉพาะอย่างยิ่งถ้าองค์กรยังคงติดยึดอยู่กับอำนาจตั้งแต่เริ่มแรก ดังนั้นการเพิ่มความมุ่งมั่นในการจัดการ อาจจะทำให้เกิดความตึงเครียดขึ้นภายในคณะทำงาน EAFM และผู้ดำเนินการจำเป็นต้องตระหนักถึงความเป็นไปได้ในเรื่องนี้

สามารถสร้างความเข้มแข็งให้กับองค์กรเหล่านี้ ผ่านทาง:

- การศึกษาเรื่องสิ่งแวดล้อม;
- การสื่อสารทางสังคม;
- การสร้างเครือข่ายและการพึ่งพาตนเอง;
- ความยั่งยืนขององค์กรเพื่อรักษาสมาชิกและเงินทุนไว้; และ
- การพัฒนาศักยภาพของมนุษย์

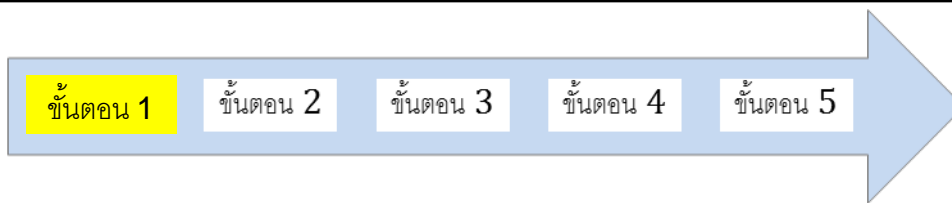
4 ข้อแรก ข้างต้น มีรายละเอียดเพิ่มเติมในการขับเคลื่อนชุมชน ชุดเครื่องมือที่ 10

ขั้นตอน 1.1, 1.2 และ 1.3

กำหนดขอบเขต และกรอบของขอบเขตการจัดการ
ประมง

หน่วยการเรียนรู้ 10

วัตถุประสงค์ของบทเรียน:	
	<ul style="list-style-type: none">เข้าใจ และฝึกการกำหนดขอบเขต และกรอบของขอบเขตการจัดการประมง;
	<ul style="list-style-type: none">เรียนรู้วิธีการกำหนดและเห็นพ้องกับวิสัยทัศน์ที่กำหนดร่วมกันได้

ภาพรวม

หน่วยการเรียนรู้นี้สรุปวิธีการกำหนดขอบเขตการจัดการประมง วิธีการหาความเห็นพ้องกับวิสัยทัศน์ 😊 สำหรับหน่วยการจัดการประมง และส่วนประกอบหลายอย่างที่ต้องพิจารณาองค์ประกอบที่ใช้ในการกำหนดกรอบของขอบเขตการจัดการประมง

บทนำ

แผน EAFM ที่จะประสบความสำเร็จต้องมีการกำหนดและประกาศพื้นที่ที่จะจัดการอย่างชัดเจน – ใน หน่วยการเรียนรู้ 8 เริ่มต้น A ภารกิจ ii, การกำหนดพื้นที่อย่างกว้างๆ ในตอนนี้อาจจำเป็นต้องกำหนดหน่วยการจัดการประมงที่ชัดเจนมากยิ่งขึ้น เพื่อให้ได้ให้ข้อมูลกับทีมเจ้าหน้าที่ ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่มีส่วนร่วม และการรวบรวมข้อมูลทั่วไป

1.1 กำหนดขอบเขตการจัดการประมงอย่างสังเขป

การจัดการประมงสามารถนำไปใช้ได้กับพื้นที่ทางภูมิศาสตร์ที่มีขนาดต่างๆกันได้ จากระบบนิเวศทางทะเลขนาดใหญ่ (LME) จนถึงชุมชนการประมง (กลุ่มของหมู่บ้าน) อย่างไรก็ตาม EAFM ใช้ได้ดีที่สุดกับระดับของ “การประมง” สิ่งที่สำคัญที่สุดคือการกำหนดพื้นที่ที่จะจัดการอย่างชัดเจน ตัวอย่างเช่น ขอบเขตการจัดการประมง

ขอบเขตการจัดการประมงหนึ่งๆ สามารถ เป็น :

- ชนิดพันธุ์หนึ่งๆ เช่น การประมงปลาหูฉลาม;
- เครื่องมือประมงหนึ่งๆ เช่น การประมงอวนลาก;
- พื้นที่หนึ่งๆ เช่น เกี่ยวกับพื้นที่ “ซึ่งเป็นที่รู้จัก” เช่น ชายฝั่งทางใต้ของ xxx; การประมงในพื้นที่ใกล้เคียงกับหมู่บ้านหรือชุมชนที่ทราบชื่อ; หรือ
- การผนวกรวมของที่กล่าวมาข้างต้น

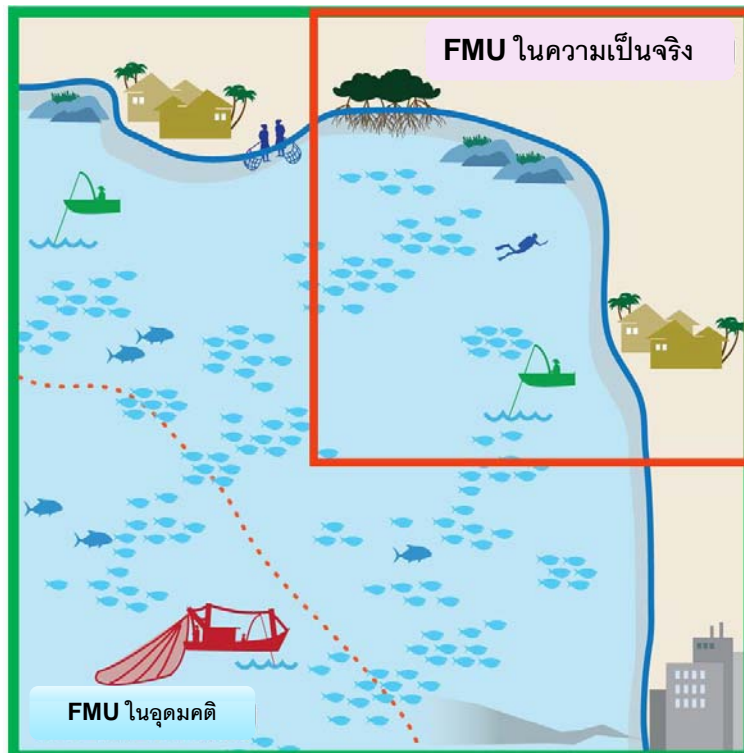
โดยหลักการแล้ว ขอบเขตการจัดการประมงที่เลือก ควรจะ:

- เกี่ยวกับขอบเขตระบบนิเวศที่รู้จัก ถึงแม้ว่ามักจะเป็นการยากในทางปฏิบัติ เพราะว่าขอบเขตของระบบนิเวศไม่ได้เป็นขอบเขตเดียวกับขอบเขตทางการปกครอง และสองเขตนี้มักจะเกี่ยวพันกันอยู่เสมอ (หน่วยการเรียนรู้ 4 หลักการของ EAFM);
- ครอบคลุมทั้งหมดของขอบเขตทางภูมิศาสตร์ของประชากรสัตว์น้ำหลัก; และ
- ครอบคลุมเครื่องมือประมงซึ่งใช้จับประชากรสัตว์น้ำนั้น ทั้งเครื่องมือพื้นบ้าน และเครื่องมือพาณิชย์

ระบบนิเวศน์มักจะเชื่อมโยงกันและมีขนาดทางภูมิศาสตร์ที่แตกต่างกัน การพิจารณาการประมงที่อยู่ในพื้นที่ใกล้เคียงกับชุมชนอาจจะเพียงพอกับชนิดพันธุ์ซึ่งอยู่กับที่ เช่น ประชากรหอยแครง ซึ่งถูกจับโดยชาวประมงของชุมชนนั้นเท่านั้น แต่ย่อมไม่เพียงพอสำหรับปลาที่มีการเคลื่อนที่ เช่น ปลาหูฉลามชายฝั่ง ซึ่งถูกจับโดยผู้มีส่วนได้ส่วนเสียต่างๆ และโดยเครื่องมือประมงและชุมชนที่แตกต่างกัน

เมื่อไม่สามารถเป็นไปตามหลักการได้ (การทำให้ขอบเขตการจัดการประมงเท่ากับขอบเขตเชิงระบบนิเวศที่รู้จักมีขนาดเดียวกัน) เราต้องทราบดีถึงความบกพร่องของความครอบคลุมทางด้านพื้นที่นี้ และควรนำไปพิจารณาในการวางแผน มีพื้นที่ใดที่มีชนิดพันธุ์อาศัยอยู่มากแต่อยู่นอกขอบเขตของการจัดการประมง ตัวอย่างเช่น การประมงในพื้นที่ที่มีสัตว์น้ำเป็นเป้าหมายร่วมกันของสองประเทศ (เช่น กรณีที่เกิดขึ้นกับปลาทูน่าชายฝั่งบางชนิด) ดังนั้นต้องใช้ความพยายามทุกอย่างเพื่อที่จะให้หุ้นส่วนอื่นๆ เข้ามามีส่วนร่วมในการวางแผน (ภาพที่ 10.1)

ภาพที่ 10.1: FMU ในอุดมคติ กับ ในความเป็นจริง

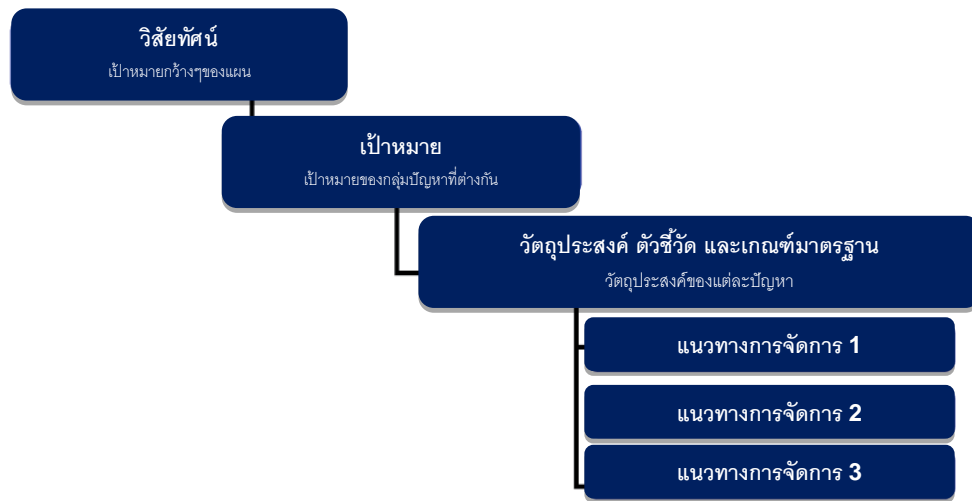

กิจกรรม: วาดแผนที่ หน่วยการจัดการประมง FMU

1.2 การเห็นพ้องร่วมกันในการกำหนดวิสัยทัศน์

ถึงตอนนี้เป็นสิ่งสำคัญที่ต้องเห็นพ้องร่วมกันในการกำหนดวิสัยทัศน์สำหรับขอบเขตการจัดการประมง วิสัยทัศน์คือความปรารถนาสูงสุดว่าจะเป็นอย่างไรในอนาคตถ้าการจัดการประสบความสำเร็จ ซึ่งควรจะสะท้อนนโยบายและกฎหมายต่างๆ ในระดับจังหวัดหรือระดับประเทศ ลำดับโครงสร้างของวิสัยทัศน์-เป้าหมาย-วัตถุประสงค์-การดำเนินการ (ดู ภาพที่ 10.2)

ภาพที่ 10.2: ลำดับโครงสร้างแผน EAFM

ตัวอย่างหนึ่งของวิสัยทัศน์ คือ :

เพิ่มพูนประโยชน์ทางสังคมและเศรษฐกิจของขอบเขตการจัดการประมง โดยการใช้ทรัพยากรประมงที่มีอยู่ในระบบนิเวศอย่างรับผิดชอบและยั่งยืน

รายละเอียดของเป้าหมาย วัตถุประสงค์ ตัวชี้วัดและเกณฑ์เปรียบเทียบ และแนวทางการจัดการ จะอธิบายในภายหลัง

กิจกรรม: เห็นพ้องร่วมกันในการกำหนดวิสัยทัศน์ของขอบเขตการจัดการประมง

1.3 การกำหนดกรอบของขอบเขตการจัดการประมง

เมื่อตำแหน่งที่ตั้งและขอบเขตทางพื้นที่ของหน่วยการจัดการประมงถูกกำหนด และวิสัยทัศน์ได้รับการเห็นพ้องต้องกันแล้ว ต้องมีการกำหนดกรอบของขอบเขตและรวบรวมข้อมูลพื้นฐานที่เกี่ยวข้องทั้งหมดเข้าด้วยกัน ซึ่งจะใช้สำหรับเป็น:

- เป็นพื้นฐานสำหรับการวางแผน และการดำเนินการจัดการทั้งหมด ตามแนว EAFM ;
- เป็นข้อมูลพื้นฐานสำหรับการติดตาม และการประเมินความสำเร็จในอนาคต

กระบวนการในการกำหนดกรอบของขอบเขตและรวบรวมข้อมูลพื้นฐานของขอบเขตการจัดการได้แสดงในรายละเอียดด้านล่างนี้ แต่บางกรณี อาจจะไม่จำเป็นต้องทำทุกขั้นตอนในเชิงลึกเช่นเดียวกันนี้; เอกสารกำหนดกรอบของขอบเขตของการจัดการอาจจะเป็นแบบย่อ เนื่องจากเป็นข้อมูลพื้นฐาน และเพื่อให้ตระหนักว่าข้อมูลจำนวนมากอาจจะถูกเก็บรวบรวมไว้แล้ว โดยหลายหน่วยงาน องค์กร และผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย การดำเนินการจึงเป็นเพียงการรวบรวมและเทียบเคียงกับข้อมูลที่มีอยู่เดิม

ชุดข้อมูลของขอบเขตการจัดการประมง เป็นการรวบรวมข้อมูลในทุกด้านทั้งด้านความรู้และวิชาการ รวมทั้งวิทยาศาสตร์สังคม วิทยาศาสตร์ธรรมชาติ และรัฐศาสตร์

คณะทำงาน EAFM ทำงานร่วมกับผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย และกลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสียหลัก ในการจัดเก็บรวบรวมข้อมูลที่เกี่ยวข้องในทุกมิติทางด้านการประมง อย่างไรก็ตาม ในทางปฏิบัติ สิ่งสำคัญที่สุดที่คณะทำงานต้องพิจารณาคือ การสร้างความสมดุลของความเชี่ยวชาญด้านต่างๆ เพื่อให้ได้ข้อมูลที่เกี่ยวข้องและเป็นประโยชน์ครบถ้วน ข้อมูลเหล่านี้จะทำหน้าที่

เป็นข้อมูลพื้นฐานในการประเมินการเปลี่ยนแปลงเมื่อเวลาผ่านไป และสามารถใช้เป็นจุดเริ่มต้นของการประเมินความสำเ็จ

ชุดข้อมูลพื้นฐานของขอบเขตการจัดการประมง ควรช่วยในการตอบประเด็นสำคัญเหล่านี้:

- สภาพะในปัจจุบันของทรัพยากร รูปแบบและปัญหาการใช้ทรัพยากร? และ
- รูปแบบของศักยภาพในการเข้าถึงและการใช้ทรัพยากร, ตัวอย่าง เช่น ระหว่างและภายในเพศสภาพเดียวกัน กลุ่มชาติพันธุ์ และชนชั้นทางสังคม?

ข้อมูลที่สำคัญ

ในการกำหนดกรอบของขอบเขตการจัดการประมง จะใช้ข้อมูลและความรู้ที่ได้จากทั้งกระบวนการวิทยาศาสตร์ที่เป็นทางการ และจากภูมิปัญญาท้องถิ่น อย่างไรก็ตาม พึ่งระลึกเสมอว่า การดำเนินการตามกรอบงานสำหรับ EAFM นั้น การขาดซึ่งข้อมูลจะต้องไม่เป็นอุปสรรคกับการที่จะเริ่มต้น

ในตอนต่อไป “การวิจัย” ถูกใช้ในความหมายอย่างกว้างๆ ว่า คือ การได้มาและการพิสูจน์เพื่อยืนยันความถูกต้องของข้อมูล ไม่ว่าจะจากแหล่งข้อมูลที่มีอยู่แล้ว หรือจากกิจกรรมใหม่ ซึ่งขึ้นอยู่กับวิสัยทัศน์ของขอบเขตการจัดการประมง การวิจัยอาจจะเพียงแคให้ผู้ใช้มีส่วนได้ส่วนเสียที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมนั้นๆ ได้เข้ามามีส่วนร่วม หากไม่สามารถที่จะวิเคราะห์ให้ผู้ใช้มีส่วนได้ส่วนเสียทั้งหมด อาจจำเป็นต้องจัดลำดับความสำคัญของผู้ใช้ส่วนได้ส่วนเสีย โดยใช้ 3 ปัจจัยหลัก ได้แก่:

- ความใกล้ชิดกับทรัพยากร;
- ผลกระทบที่เกิดจากกิจกรรมของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียต่อทรัพยากร; และ
- ระดับความสัมพันธ์ในด้านการพึ่งพาอาศัยของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียต่อการประกอบกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับทรัพยากร

ข้อมูลขอบเขตจัดการประมงต้องมีความสมดุลของข้อมูลวิทยาศาสตร์และความรู้ดั้งเดิมของชาวบ้านหรือคนในท้องถิ่น “ภูมิปัญญาท้องถิ่น” ของผู้ใช้ทรัพยากรหรือสมาชิกอื่นๆ ของชุมชน (จากต่าง เพศ กลุ่มชาติพันธุ์ หรือกลุ่มทางสังคม และอื่นๆ) มีความสำคัญมากสำหรับการวางแผนและการจัดการ ข้อมูลที่รวบรวมได้อาจจะแตกต่างกันขึ้นอยู่กับวิธีวิจัย และภูมิหลังของผู้เก็บรวบรวมข้อมูล ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียหลักเป็นผู้ตัดสินใจในการกำหนดกรอบ/ขอบเขตของข้อมูลพื้นฐาน ตามความจำเป็นที่ต้องใช้ และตามข้อจำกัดของเวลาและทรัพยากรที่มีอยู่ การเก็บข้อมูลอาจจะใช้เวลาหลายสัปดาห์ถึงหลายเดือน ขึ้นอยู่กับขอบเขตของข้อมูลและขนาดของข้อมูลที่ต้องการ

ควรมีการประเมินสภาพะ 3 ด้าน ซึ่งเป็น องค์ประกอบหลักใน EAFM สำหรับการกำหนดกรอบของขอบเขตการจัดการประมง และกระบวนการจัดทำ ได้แก่:

1. การประเมินสภาพะทรัพยากรและนิเวศวิทยา;
2. การประเมินสภาพะสังคม-เศรษฐกิจ; และ
3. การประมวลและทบทวนกฎหมายและโครงสร้างเชิงสถาบัน

รายละเอียดเพิ่มเติมสำหรับการประเมินเหล่านี้ สามารถดูได้ใน (ดู ชุดเครื่องมือที่ 20 21 และ 22)

ดูเหมือนว่าจะมีข้อมูลไม่เพียงพอที่จะตอบทุกคำถามเกี่ยวกับผลกระทบของนโยบายที่เลือกใช้ แต่ปกติแล้วจะเพียงพอที่จะระบุปฏิสัมพันธ์ระหว่างชนิดพันธุ์และภาคส่วนต่างๆที่เกี่ยวข้อง รวมถึงทิศทางของผลกระทบที่เกิดจากมนุษย์โดยเฉพาะต่อสิ่งมีชีวิต (biota ☺) และต่อสังคมและเศรษฐกิจ

ข้อมูลเป็นได้ทั้งเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ ข้อมูลเชิงปริมาณคือ ข้อมูลที่วัดได้ในเชิงตัวเลข ตัวอย่างเช่น “ใคร อะไร เมื่อใด ที่ใด เท่าใด มีความถี่เท่าใด” และได้ข้อมูลมาจากการสัมภาษณ์อย่างมาตรฐาน การสำรวจเกี่ยวกับชีวฟิสิกส์ และการสำรวจ

โดยการใช้คำถามปลายปิด ข้อมูลเชิงคุณภาพมักหมายถึง “อย่างไรและทำไม” และสามารถได้มาอย่างไม่เป็นทางการ เช่น ผ่านทางการสัมภาษณ์แบบกำหนดประเด็น (รวมถึงการอภิปรายเฉพาะกลุ่ม); การสำรวจโดยการใช้คำถามปลายเปิด; วิธีการแบบมีส่วนร่วม การสังเกต และการตีความจากเอกสาร

หากข้อมูลที่ได้ไม่สมบูรณ์ การกำหนดกรอบของขอบเขตสามารถทำได้โดยการใช้รูปแบบทางความคิดเชิงคุณภาพ โดยการเข้ามามีส่วนร่วมของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ในกรณีนี้ ข้อมูลมาจากการสังเคราะห์อย่างไม่เป็นทางการ หรือข้อมูลที่มีแหล่งที่มาต่างๆกัน และจากการใช้ความเข้าใจพื้นฐานเกี่ยวกับระบบนิเวศของผู้มีส่วนร่วม

ในกรณีที่มีข้อมูลจำนวนมากเพียงพอในการอธิบายแรงขับเคลื่อนหรือภัยคุกคามหลักๆ เราสามารถใช้แบบจำลองระบบนิเวศที่มีความซับซ้อน และการวิเคราะห์ความไวต่อการเปลี่ยนแปลง เพื่อที่จะทำให้ทราบว่า ความสัมพันธ์ใดในระบบที่มีความสัมพันธ์กันอย่างเหนียวแน่น และความสัมพันธ์ใดจะได้รับผลกระทบมากที่สุดจากการจัดการ ชนิดพันธุ์หรือกระบวนการที่เชื่อมโยงกันมากที่สุดควรจะใช้เป็นจุดสนใจสำหรับการกำหนดเป้าหมาย

ในสถานการณ์ที่มีข้อมูลสมบูรณ์ การวิเคราะห์เชิงสถิติ สามารถบอกระดับความสัมพันธ์ที่สำคัญในระบบได้ แต่การวิเคราะห์ทางสถิติต้องใช้เวลา และต้องมีทักษะและความเชี่ยวชาญในระดับหนึ่ง ดังนั้น การสร้างแบบจำลองกรอบแนวคิดสามารถเป็นทางเลือกที่ดีได้ อย่างไรก็ตาม สำหรับประเด็นปัญหาสังคม-เศรษฐกิจ และการอภิบาล การนำเอาข้อมูลเชิงคุณภาพเข้ามาใช้ในการอธิบาย หรือขยายรายละเอียดของข้อมูลเชิงปริมาณ และการวิเคราะห์เชิงสถิติสามารถให้เป็นหลักฐานในการอธิบายถึงระบบได้อย่างเป็นเหตุผล และข้อมูลที่ละเอียดและการตีความเป็นสิ่งจำเป็นในการอธิบายองค์ประกอบทางสังคมที่ซับซ้อน องค์ประกอบด้านระบบนิเวศ และองค์ประกอบด้านการอภิบาลการประมง

EAFM ถูกขับเคลื่อน ชี้นำและถูกกำหนดแนวทางโดยข้อมูล เพื่อใช้ในการดำเนินการตามกระบวนการ ดังนั้นข้อสังเกตที่สำคัญคือ ข้อมูลและข่าวสารที่นั้นควรถูกพิจารณาอย่างเชื่อมโยงกันในหลายๆด้าน ไม่เพียงเฉพาะข้อมูลที่เป็นสำหรับการกำหนดกรอบของขอบเขตเท่านั้น แต่ข้อมูลยังถูกใช้สำหรับการติดตามตรวจสอบ ซึ่งเป็นอีกขั้นตอนหนึ่งที่รวมอยู่ในแผน EAFM ด้วย (หน่วยการเรียนรู้ 12 ขั้นตอน 3.1 และ 3.2; หน่วยการเรียนรู้ 17 ขั้นตอน 5) ระบบการติดตามตรวจสอบนี้ก็เพื่อที่จะทำให้มั่นใจว่า ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับผลกระทบของการจัดการจะได้รับการรวบรวมต่อไป ซึ่งหมายความว่า เมื่อเวลาผ่านไปสามารถลดความไม่แน่นอนลงไปได้ และความเข้าใจเกี่ยวกับระบบสังคมและระบบนิเวศจะดีขึ้น

EAFM ก็คือกระบวนการจัดการแบบปรับตัว ซึ่งเป็นกระบวนการที่การขาดซึ่งข้อมูลจะไม่เป็นอุปสรรคต่อการดำเนินการ นั่นคือ แนวทางแบบป้องกันไว้ก่อน (ยังมีข้อมูลน้อย = ยิ่งต้องระมัดระวังมากขึ้น) ข้อมูลที่มีอยู่แล้วและภูมิปัญญาท้องถิ่นสามารถนำมาใช้ประโยชน์ได้ ถ้าได้รับการพิสูจน์และมีการตรวจสอบว่าเป็นจริง

หากมีทรัพยากรในการจัดเก็บข้อมูลเพียงพอ เมื่อเวลาผ่านไป การเปลี่ยนไปสู่การเก็บรวบรวมข้อมูลที่ซับซ้อนมากขึ้นก็สามารถทำได้ สิ่งที่มีมากขึ้นข้อมูลที่ต้องการใช้สำหรับการจัดการประมง กับกิจกรรมของหน่วยงานวิจัยด้านการประมงมีความไม่สอดคล้องกัน ประโยชน์ของความร่วมมือและการมีส่วนร่วมตามแนวทาง EAFM คือ การมีการเจรจาเกิดขึ้นทันทีระหว่างผู้ที่มีภารกิจในการจัดการประมงและหน่วยงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และนักวิจัยจากสถาบันการศึกษาจากหลายภาคส่วน จะเป็นการช่วยให้มีการกำหนดวาระการวิจัยไปในแนวทางเดียวกัน และทำให้ได้ข้อมูลที่ตรงกับความต้องการสำหรับ EAFM มากยิ่งขึ้น

เมื่อข้อมูลและตัวแปรหลักๆ พร้อมที่จะถูกนำเสนอ ก็ถึงเวลาที่จะตรวจสอบสิ่งที่ค้นพบ โดยการนำเสนอต่อผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย เพื่อให้ได้ข้อคิดเห็น การตรวจสอบสามารถทำได้ในหลายรูปแบบ ได้แก่:

- การอภิปรายกลุ่มย่อยกับผู้มีส่วนได้ส่วนเสียหลัก;

- การนำเสนอต่อผู้มีส่วนได้ส่วนเสียเฉพาะกลุ่ม หรือกลุ่มผลประโยชน์;
- การนำเสนอต่อกลุ่มตัวแทนที่ได้รับเลือกจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสียกลุ่มต่างๆ; และ
- การประชุมในชุมชนที่มีผู้มีส่วนได้ส่วนเสียค่อนข้างหลากหลาย

กิจกรรม: อภิปรายชนิดของข้อมูล และข่าวสารที่จำเป็นสำหรับการกำหนดกรอบของขอบเขต วิธีการที่จะได้มาซึ่งข้อมูลเหล่านั้น และแหล่งข้อมูล

การแลกเปลี่ยนข้อมูล

ดูเหมือนว่าแรงจูงใจในการแลกเปลี่ยนข้อมูลและข่าวสารมีน้อยมาก (ยกเว้นในวารสารวิชาการ) นอกจากจะมีความจำเป็นหรือสาเหตุร่วมกัน การแลกเปลี่ยนข้อมูลการประมงระหว่างเขตแดนจะเกิดขึ้นก็ต่อเมื่อมีระบบการจัดการร่วมกัน และจะเกิดขึ้นกับองค์การจัดการประมงระดับภูมิภาค ซึ่งมีการให้ข้อมูลของการพัฒนาการดำเนินการจัดการและการตัดสินใจร่วมกัน หรือความต้องการร่วมกันในการดำเนินการต่อประชากรสัตว์น้ำเป้าหมาย ชนิดพันธุ์ที่เป็นผลจับพลอยได้ หรือบางครั้งคือผลกระทบต่อแหล่งอาศัย

ข้อมูลการประมง (มักจะเป็นข้อมูลสถิติ) ถูกรายงานไปที่หน่วยงานภูมิภาค (ตัวอย่างเช่น SEAFDEC, APFIC, FAO) เพราะเป็นส่วนหนึ่งของพันธกรณีหรือการดำเนินการที่ต้องสนับสนุนองค์ความรู้ของภูมิภาค อย่างไรก็ตาม ประเทศและองค์กรมักจะไม่เต็มใจที่จะให้ข้อมูลดิบ และข้อมูลภูมิภาคที่มีส่วนใหญ่อิงจบลงด้วยข้อมูลโดยสรุปเท่านั้น

และยังมีสิ่งท้าทายในการแลกเปลี่ยนข้อมูลระหว่างหน่วยงานระดับชาติ- ตัวอย่างเช่น การจดทะเบียนเรือประมง/ใบอนุญาตเรือ ซึ่งรับผิดชอบโดยกรมเจ้าท่า แต่ใบอนุญาตทำการประมงรับผิดชอบโดยกรมประมง สองหน่วยงานนี้มักจะไม่ประสานข้อมูลกัน ซึ่งทำให้ขาดประสิทธิภาพในการติดตามการใช้เรือในการทำประมง และผลกระทบการทำประมงโดยที่ไม่ปฏิบัติตาม และยังทำให้ขาดประสิทธิภาพในการควบคุมจำนวนเรือประมง

การวิจัยการประมง (ซึ่งอาจจะเป็นแบบวิจัยร่วม หรือประสานงานวิจัย) อาจจะให้ผลในการแลกเปลี่ยนข้อมูลผลวิจัยครอบคลุมเขตแดน หรือแม้แต่ข้อมูลดิบ โครงการวิจัยภูมิภาค หรือโครงการวิจัยแบบทวีภาคีช่วยกระตุ้นให้มองปัญหาการประมงของประเทศตนได้กว้างและครอบคลุมยิ่งขึ้น อีกทางเลือกหนึ่งคือ การทำวิจัยในหัวข้อเดียวกันของหลายประเทศ เพื่อเปิดโอกาสให้นักวิจัยมีการเปรียบเทียบข้อสังเกตและมองไปยังบริบทที่กว้างขึ้น (ตัวอย่าง เช่น บทบาทของปลาชายเลนในฐานะของแหล่งที่อยู่อาศัย; เครื่องมือประมงแบบเลือกจับ; การอพยพย้ายถิ่นของปลา) ซึ่งจะสามารถนำมาเป็นบรรทัดฐานของการปฏิบัติและการจัดการที่ดีที่สุดของภูมิภาค

องค์กรพัฒนาเอกชนมักจะทำงาน ในรูปแบบของการสนับสนุน และข้อมูลที่พวกเขารวบรวมอาจจะถูกสื่อสาร เพื่อมีอิทธิพลต่อนโยบาย หรือ การตัดสินใจ หรือเพื่อที่จะสนับสนุนกลุ่มผู้มีส่วนได้เสียกลุ่มใดกลุ่มหนึ่งโดยเฉพาะ และช่วยเพิ่มอำนาจให้พวกเขาในการเจรจาต่อรอง หรือเพื่อให้ได้รับการสนับสนุน (ทางการเมือง/การเงิน)

บางครั้งข้อมูลก็เป็นแบบข้ามแดน-โดยเฉพาะอย่างยิ่งถ้าเป็นองค์กรพัฒนาเอกชนระหว่างประเทศ และอาจจะมีโครงการหรือการดำเนินการในหลายประเทศ (ตัวอย่างเช่น การค้าปลาที่มีชีวิตจากแนวปะการัง การค้าหูลาม การค้าปลาสวยงาม การค้าปะการัง การอพยพของแรงงาน/การละเมิดสิทธิมนุษยชน)

การจัดการตามแนว EAFM อย่างมีส่วนร่วม ส่งเสริมให้มีการแลกเปลี่ยนข้อมูลที่ดีขึ้น ซึ่งหลายอย่างได้ถูกบันทึกไว้ในแผน EAFM แล้ว

สิ่งที่ต้องมีในแผน EAFM

เมื่อเสร็จสิ้นขั้นตอนที่ 1 ทำให้สามารถเติมข้อมูลลงในตอนที่ 1 และ 2 ของแม่แบบแผน EAFM ได้ หัวข้อของข้อมูลพื้นฐานที่ให้ไว้เพื่อเป็นแนวในการจัดทำ

1. วิสัยทัศน์

2. ข้อมูลพื้นฐาน

การอธิบายพื้นที่และทรัพยากรที่จะถูกจัดการ รวมทั้งแผนที่ที่มีขนาดต่างๆกัน

พื้นที่การจัดการประมง

พื้นที่ที่ทำการทำการประมง ขอบเขตของพื้นที่(boundaries) ทางกฎหมายและของระบบนิเวศ (ประกอบด้วยขอบเขตทางการปกครองระดับ ประเทศ/จังหวัด/อำเภอ) แผนที่ของขอบเขตการจัดการประมง

ประวัติศาสตร์ของการประมงและการจัดการ

อธิบายสรุปการพัฒนาด้านการประมงในอดีต ในด้านการพัฒนาของเรือ เครื่องมือ ผู้ที่เข้ามามีส่วนร่วม และอื่นๆ

สถานภาพการประมงปัจจุบัน

การอธิบายทรัพยากรประมงและเรือ/เครื่องมือประมงที่ใช้

สถานภาพของทรัพยากร

แผนที่ของรูปแบบการใช้ทรัพยากร

ประโยชน์ทางสังคม-เศรษฐกิจ รวมทั้งภายหลังการจับ

การอธิบายลักษณะของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียและผลประโยชน์ (รวมทั้งสถานภาพทางสังคม-เศรษฐกิจ)

อธิบายการใช้ประโยชน์/ผู้ใช้ประโยชน์อื่นๆจากระบบนิเวศ โดยเฉพาะกิจกรรมที่สามารถส่งผลกระทบต่อที่สำคัญ และมีนัยยะด้านการประสานงานและกระบวนการปรึกษาหารือ

ประโยชน์ทางสังคมและเศรษฐกิจ ทั้งในปัจจุบันและในอนาคต

การพิจารณาเชิงสิ่งแวดล้อมที่เฉพาะ

รายละเอียดของสิ่งแวดล้อมที่สำคัญ โดยเฉพาะพื้นที่ที่อ่อนไหวต่อการเปลี่ยนแปลง และชนิดพันธุ์ใกล้สูญพันธุ์

มิติทางด้านโครงสร้าง

ข้อมูลพื้นฐานด้านกฎหมาย

การเตรียมการเพื่อจัดการร่วมที่มีอยู่แล้ว- บทบาทและความรับผิดชอบ

การเตรียมการ ติดตามตรวจสอบ ควบคุม และตรวจตรา (MCS)

กระบวนการปรึกษาหารือที่นำไปสู่การวางแผนและการเจรจาที่ดำเนินอยู่

รายละเอียดของกระบวนการตัดสินใจ รวมทั้งผู้เข้าร่วมที่ได้รับการยอมรับ

ลักษณะของการ ได้รับสิทธิ ในการประมงและรายละเอียด ของผู้ที่ถือสิทธิ

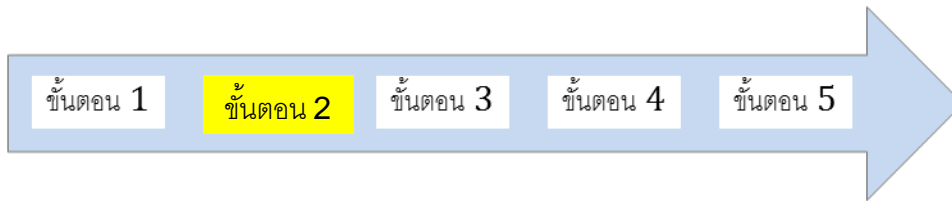
แผนที่ของการจัดการสิทธิของผู้ใช้ทรัพยากร/ขอบเขตของพื้นที่ทางกฎหมาย

ขั้นตอน 2.1, 2.2 & 2.3

ระบุ และจัดลำดับความสำคัญของปัญหาและ
กำหนดเป้าหมาย

หน่วยการเรียนรู้ 11

วัตถุประสงค์ของบทเรียน:	
	<ul style="list-style-type: none">• ระบุปัญหาเฉพาะของขอบเขตการจัดการประมง;
	<ul style="list-style-type: none">• อภิปรายการจัดลำดับความสำคัญโดยใช้การประเมินความเสี่ยง;
	<ul style="list-style-type: none">• กำหนดเป้าหมายสำหรับแผน EAFM;

ภาพรวม

หน่วยการเรียนรู้นี้ สรุปวิธีการระบุปัญหาที่เกี่ยวข้องกับการประมง และจำแนกออกเป็น 3 องค์ประกอบ EAFM ก่อนที่จะทำการประเมินความเสี่ยง และการกำหนดเป้าหมายสำหรับแผน EAFM

บทนำ

กิจกรรมสำคัญระหว่างการจัดการประชุมเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียคือการระบุปัญหาทั้งหมดที่เกี่ยวข้องกับการประมง เพื่อช่วยผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในการตัดสินใจว่าจะเน้นความสนใจไปยังส่วนใดของระบบการจัดการ เพื่อที่จะเกิดประโยชน์ที่ดีที่สุดกับผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย

เพื่อช่วยในกระบวนการนี้ง่ายขึ้น ควรจำแนกปัญหาออกเป็นกลุ่มๆ ใน 3 องค์ประกอบของ EAFM:

1. **ความอุดมสมบูรณ์ของระบบนิเวศ** – “สิ่งที่มีคุณค่า” ของระบบนิเวศทั้งหมด (ตัวอย่างเช่น ประชากรสัตว์น้ำ แหล่งที่อยู่อาศัย ระบบนิเวศ) ที่เกี่ยวข้องกับการประมง และปัญหา/ผลกระทบ ที่เกิดขึ้นจากการประมงซึ่งอาจจะส่งผลกระทบต่อสิ่งที่มีคุณค่าเหล่านี้
2. **ความเป็นอยู่ที่ดีของมนุษย์** – ผลลัพธ์ทางสังคม และ/หรือ เศรษฐกิจ ในปัจจุบันที่เกิดขึ้นจากการประมง ทั้งที่ดี (ผลลัพธ์ซึ่งชุมชนต้องการ ตัวอย่างเช่น ความมั่นคงทางอาหาร และการพัฒนาทางเศรษฐกิจ) และที่ไม่ดี (ผลลัพธ์ที่ชุมชนต้องการจะหลีกเลี่ยง ตัวอย่างเช่น ความขัดแย้ง และการบาดเจ็บ)
3. **ธรรมาภิบาล** – การจัดการและระบบโครงสร้างที่มีหรือประสงค์ที่จะมี เพื่อสร้างผลลัพธ์ที่ต้องการ (ตัวอย่างเช่น การเข้าถึง และระบบการเป็นเจ้าของ การปฏิบัติตามกระบวนการเกี่ยวกับประชาธิปไตย การจัดการความขัดแย้ง และการจัดเตรียมเชิงโครงสร้าง) พร้อมด้วย “แรงผลักดัน” จากภายนอก (ไม่ได้ควบคุมจากการประมง) ซึ่งอาจจะกระทบต่อความสำเร็จ

กระบวนการระบุปัญหาต้องครอบคลุมผลกระทบของกิจกรรมการประมงทั้งทางตรง และทางอ้อม ต่อสัตว์น้ำซึ่งจับได้ และเก็บไว้ ต่อสัตว์น้ำที่จับได้แล้วถูกทิ้งไป; ในระบบนิเวศที่กว้างขึ้น; และผลลัพธ์ทางสังคมเศรษฐกิจที่เป็นที่ต้องการและไม่ต้องการของทั้งชาวประมง และชุมชน กระบวนการจะระบุส่วนประกอบที่จำเป็นในการทำให้การอภิบาล และการจัดการประมงมีประสิทธิภาพ ประกอบด้วย ตัวบทกฎหมาย แผน การปรึกษาหารือ การปฏิบัติตาม อื่นๆ อย่างสุดท้ายคือ กระบวนการจะบันทึกปัญหาภายนอกใดๆ ที่อาจจะส่งผลกระทบต่อความสำเร็จของการประมงซึ่งประกอบด้วย ธรรมชาติ (ตัวอย่างเช่น เกี่ยวกับภูมิอากาศ) และระบบนิเวศที่เกิดจากการกระทำของมนุษย์ (ตัวอย่างเช่น ภาวะมลพิษ) สังคม (ตัวอย่างเช่นทัศนคติของนานาชาติ) หรือ ผลกระทบทางเศรษฐกิจ (ตัวอย่างเช่น อัตราแลกเปลี่ยน)

ในขั้นตอนการระบุปัญหา อาจจะมีการระบุปัญหาออกมาจำนวนมาก ส่วนสำคัญของกระบวนการ EAFM คือการที่ทำให้มั่นใจได้ว่าปัญหาที่สำคัญที่สุดจะถูกลำดับความสำคัญโดยการจัดลำดับก่อน ซึ่งต้องมีการจัดลำดับความสำคัญโดยการใช้การประเมินความเสี่ยง และ/หรือ กระบวนการจัดลำดับความสำคัญโดยวิธีอื่นๆ กระบวนการดังกล่าวควรครอบคลุมทั้งสามองค์ประกอบใน EAFM ไม่เพียงแต่ในด้านระบบนิเวศเท่านั้น กระบวนการวางแผนที่ประสบความสำเร็จ ส่วนใหญ่แล้วต้องอาศัยการจัดลำดับความสำคัญของปัญหาที่ระบุขึ้น

2.1 ระบุปัญหา

การประเมินปัญหาที่เกี่ยวข้องกับการประเมิน จะต้องเป็นไปตามเป้าหมายของนโยบายระดับสูงที่กำหนดในระดับชาติหรือระดับภูมิภาค; วิสัยทัศน์ของขอบเขตการจัดการประเมิน (FMU); และถ้าเป็นไปได้ เป้าหมาย ควรต้องสอดคล้องกับตัวบทกฎหมายที่มีอยู่ หรือกฎหมายใหม่ นโยบายการประเมิน และแผนการจัดการมักจะหยุดอยู่ที่เป้าหมายอย่างกว้างๆ ทำให้การระบุปัญหา และกำหนดวัตถุประสงค์นั้นเป็นไปอย่างกว้างๆตามไปด้วย มันจึงเป็นการยากในการกำหนดวัตถุประสงค์การจัดการ 😊 ที่สามารถนำไปจัดการได้จริง จึงต้องใช้เครื่องมือหลายอย่างที่ช่วยในการระบุ และจัดหมวดหมู่ปัญหา (ตารางที่ 11.1)

ตารางที่ 11.1: เครื่องมือสำหรับการระบุ และจัดหมวดหมู่ปัญหา (ดูรายละเอียดเพิ่มเติมจาก เอกสารชุดเครื่องมือ)

ชื่อ	รายละเอียด	การนำไปใช้
การระดมความคิดโดยการใช้อาร์ต (รูปแบบหนึ่งในการระดมความคิด)	อภิปรายปัญหา และเขียนประเด็นหลักลงบนการ์ด; ผู้ดำเนินการกระบวนการจัดหมวดหมู่ประเด็นต่างๆ และส่งเสริมให้คิดอย่างเสรี และร่วมมือกัน	ง่าย
ต้นไม้องค์ประกอบ	จัดหมวดหมู่ของปัญหาที่หลากหลายให้อยู่ภายใต้สามองค์ประกอบหลักของ EAFM (มนุษย์ การอภิบาล และระบบนิเวศ) ตลอดจนจำแนกย่อยปัญหาของแต่ละองค์ประกอบจนกระทั่งสามารถที่จะจัดการได้	ปานกลาง
สิ่งที่มีคุณค่า/วัตถุประสงค์-ผลกระทบ/เมตริกซ์ภัยคุกคาม	เมตริกซ์ซึ่งช่วยในการแยกปัญหาที่ระบุออกเป็น 2 กลุ่มที่แตกต่างกัน – “ปัญหา” อธิบายภัยคุกคาม หรือผลกระทบต่อเป้าหมายที่ต้องการจะบรรลุ	ปานกลาง
การวิเคราะห์เชิงสาเหตุ	ปัญหาถูกจัดเรียงเป็นลำดับชั้นของสาเหตุ และผลกระทบ โดยเริ่มต้นจากตัวขับเคลื่อน สาเหตุที่แท้จริง และสาเหตุข้างเคียง ที่ส่งผลให้เกิดปัญหา	ปานกลาง

สาเหตุ และผลกระทบ

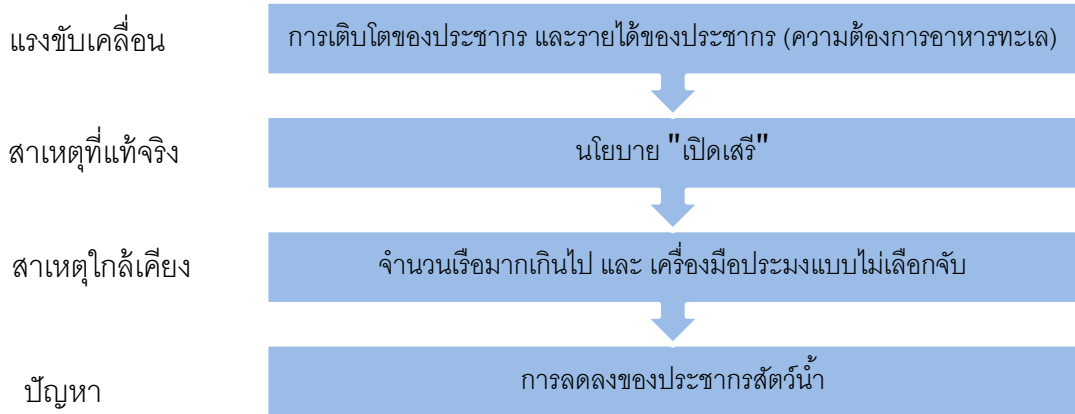
เมื่อภัยคุกคาม และปัญหาถูกระบุโดยผ่านกระบวนการมีส่วนร่วม เป็นเรื่องปกติที่ปัญหากว้างๆ หรือปัญหาหลากหลายรูปแบบจะถูกหยิบยกขึ้นมา – บางอย่างกว้างมาก (ตัวอย่างเช่น ภาวะมลพิษ) และบางอย่างเป็นเรื่องเฉพาะ (ตัวอย่างเช่น การระเบิดแนวปะการัง)

เครื่องมือที่เรียกว่าการวิเคราะห์ห่วงโซ่สาเหตุ คือทางหนึ่งที่จะจำแนกปัญหาจากปัญหากว้างๆถูกระบุขึ้นมา **ชุดเครื่องมือที่** 26) การวิเคราะห์ห่วงโซ่ของสาเหตุ แบ่งปัญหาออกเป็น 4 ระดับ:

1. แรงขับเคลื่อน: คือเหตุการณ์ใหญ่ซึ่งก่อให้เกิดผลกระทบต่อปัญหาต่างๆ เช่น การเติบโตของประชากร ความมั่งคั่ง การเปลี่ยนแปลงสภาพอากาศ
2. สาเหตุที่แท้จริง: สาเหตุที่แท้จริงของปัญหาคือเหตุผลพื้นฐานว่าทำไมบางสิ่งจึงเกิดขึ้น และสิ่งที่เกิดขึ้นนั้น อาจจะทำอันตรายห่างไกลจากผลกระทบเดิม

3. สาเหตุใกล้เคียง: สาเหตุใกล้เคียง คือเหตุการณ์ซึ่งใกล้เคียงมากที่สุดของปัญหา หรือเหตุการณ์ทันทีทันใดที่ก่อให้เกิดผลบางอย่างที่เกิดขึ้น
4. ปัญหา: ปัญหาที่แท้จริง หรือ สิ่งที่แสดงออก

ภาพที่ 11.1: ตัวอย่างของการวิเคราะห์ห่วงโซ่สาเหตุสำหรับปัญหา “การลดลงของประชากรสัตว์น้ำ”

ใน ภาพที่ 11.1 ปัญหา คือการลดลงของประชากรสัตว์น้ำ แรงขับเคลื่อนคือการเติบโตของประชากร และรายได้ที่เพิ่มขึ้นนำไปสู่ความต้องการอาหารทะเลที่เพิ่มขึ้น สาเหตุที่แท้จริงของปัญหาคือนโยบายเปิดการทำประมงแบบเสรี 😊 สำหรับบุคคลใดที่ต้องการทำประมง (หากเปรียบเทียบกับนโยบายการจำกัด 😊 การทำประมงซึ่งให้ผู้ที่มิสิทธิในการทำประมงเท่านั้นที่จะสามารถทำประมงได้) ผลที่เกิดขึ้นจากการทำการประมงแบบเสรี คือมีจำนวนเรือและเครื่องมือประมงที่ไม่ใช่แบบเลือกจับมากเกินไป (สาเหตุใกล้เคียง)

ส่วนสำคัญของการวิเคราะห์ห่วงโซ่สาเหตุ คือการระบุภัยคุกคาม และปัญหาในระดับที่สามารถแก้ไขได้โดยการดำเนินการจัดการ ซึ่งเป็นสาเหตุที่แท้จริงหรือสาเหตุใกล้เคียงของปัญหา ในตัวอย่างนี้ การดำเนินการจัดการ สามารถจัดการสาเหตุที่แท้จริงของปัญหาได้ โดยการเปลี่ยนจากนโยบายเปิดการทำประมงแบบเสรีเป็นนโยบายจำกัดการเข้าถึงทรัพยากร และสามารถจัดการกับปัญหาเรือประมง และเครื่องมือประมงที่ไม่ใช่แบบเลือกจับที่มีจำนวนมากเกินไป

รายการสำหรับการตรวจสอบปัญหา

นอกเหนือจากวิธีการที่ใช้ สิ่งสำคัญคือการพิจารณาปัญหาที่เกิดขึ้นทั้งหมดในขอบเขตการจัดการประมง ดังในรายการเพื่อใช้ในการตรวจสอบปัญหาต่อไป นี้ ซึ่งได้สรุปหมวดรายการต่างๆที่ควรพิจารณา และตัวอย่าง บางอย่างอาจจะไม่สามารถนำไปใช้ได้กับทุกขอบเขตการจัดการประมง แต่สิ่งสำคัญคือต้องให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียเข้ามามีส่วนร่วมในการระบุปัญหา และจัดลำดับความสำคัญของปัญหา

ความอุดมสมบูรณ์ของระบบนิเวศ	
ทรัพยากรประมง	
ปริมาณผลจับที่นำมาขึ้นท่า	ตัวอย่างเช่น ความยั่งยืนของชนิดพันธุ์ที่สำคัญทางเศรษฐกิจ
ผลจับสัตว์น้ำพลอยได้/ชนิดพันธุ์ที่ไม่ใช่สัตว์น้ำเป้าหมาย	ตัวอย่างเช่น สัตว์น้ำที่ถูกทิ้ง; ชนิดพันธุ์ที่ถูกคุกคามและใกล้สูญพันธุ์ และชนิดพันธุ์ที่ถูกทำให้สูญพันธุ์ได้ง่าย

ผลกระทบจากการประมง	
ระบบนิเวศทั่วไป	ตัวอย่างเช่น ผลกระทบต่อห่วงโซ่อาหาร
แหล่งที่อยู่อาศัย	ตัวอย่างเช่น การสูญเสียป่าชายเลน; พื้นที่ของทะเลถูกทำลาย
มลพิษจากการประมง	ตัวอย่างเช่น การปล่อยน้ำมัน
ผลกระทบจากระบบนิเวศ	
มลพิษจากผู้ใช้ประโยชน์อื่นๆ	ตัวอย่างเช่น มนุษย์/ของเสียจากอุตสาหกรรมและเกษตรกรรม

ความเป็นอยู่ที่ดีของมนุษย์	
รายได้ การจ้างงานและความเป็นอยู่	ตัวอย่างเช่น ความปลอดภัยทางอาหาร; ความเท่าเทียมทางเพศที่เกี่ยวข้องกับการเข้าถึง/การใช้ประโยชน์ทรัพยากร
ความปลอดภัยและสุขภาพ	ตัวอย่างเช่น คุณภาพผลผลิต; ความปลอดภัยทางทะเล
ภายหลังการจับ	ตัวอย่างเช่น การปล่อยสู่ตลาด
ปฏิสัมพันธ์กับภาคส่วนอื่นๆ	ตัวอย่างเช่น อาหารสัตว์สำหรับการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ; การแข่งขันเพื่อการจ้างงาน

ธรรมาภิบาล	
โครงสร้างสถาบัน	ตัวอย่างเช่น การขาดความร่วมมือระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง; ขาดโครงสร้าง/กลไกสำหรับการจัดการ
ชุมชนประมง/อุตสาหกรรมประมง	ตัวอย่างเช่น ขาดความตระหนักรู้ต่อกฎระเบียบที่มีอยู่
การปรึกษาหารือ/การเจรจา	ตัวอย่างเช่น ขาดการมีส่วนร่วม
ข้อมูลและความรู้	ตัวอย่างเช่น ความไม่แน่นอนของสถานภาพประชากรสัตว์น้ำ
เศรษฐกิจโลก	ตัวอย่างเช่น การเปลี่ยนแปลงความต้องการของตลาด; ราคาน้ำมัน
การปฏิบัติตามและการบังคับใช้	ตัวอย่างเช่น ขาดศักยภาพในการติดตามตรวจสอบ ควบคุม และตรวจตรา

กิจกรรม: ทบทวนปัญหา และเลือกปัญหาที่สามารถแก้ไขได้โดยการจัดการ

2.2 การจัดลำดับปัญหาโดยการประเมินความเสี่ยง

การระบุปัญหาจะทำให้ได้ปัญหามากมาย แต่ในทางปฏิบัติเราต้องเลือกปัญหาที่สามารถจัดการได้โดยกระบวนการจัดการ การประเมินความเสี่ยงจะถูกใช้ในการจัดลำดับความสำคัญของปัญหานั้นๆ โดยเป็นไปได้อย่างเชิงคุณภาพซึ่งอาจมาจากความคิดเห็น หรือเชิงปริมาณคืออยู่บนพื้นฐานของข้อมูล

การประเมินความเสี่ยงก็เพื่อที่จะหาคำตอบสำหรับ คำถาม 4 ข้อ ต่อไปนี้:

1. มีอะไรที่จะผิดพลาดได้บ้าง? (เสี่ยง)
2. ความเป็นไปได้ของความผิดพลาดมีมากน้อยเท่าใด? (ความเป็นไปได้)
3. อะไรจะเป็นผลที่ตามมาจากความผิดพลาด? (ผลกระทบ)
4. อะไรที่ควรจะทำเพื่อลดทั้งความเป็นไปได้ของความผิดพลาด และลดผลกระทบที่ตามมาหากเกิดความผิดพลาด? (การดำเนินการ)

ข้อพึงจำ : ความเสี่ยง = ความเป็นไปได้ x ผลกระทบ

ปัญหาที่มีความสำคัญมากก็คือ ปัญหาที่มีความเป็นไปได้สูงที่จะเกิดขึ้น และเป็นปัญหาที่สร้างผลกระทบได้มาก ปัญหาที่มีความสำคัญมากเช่นนี้ ต้องการการจัดการโดยตรง

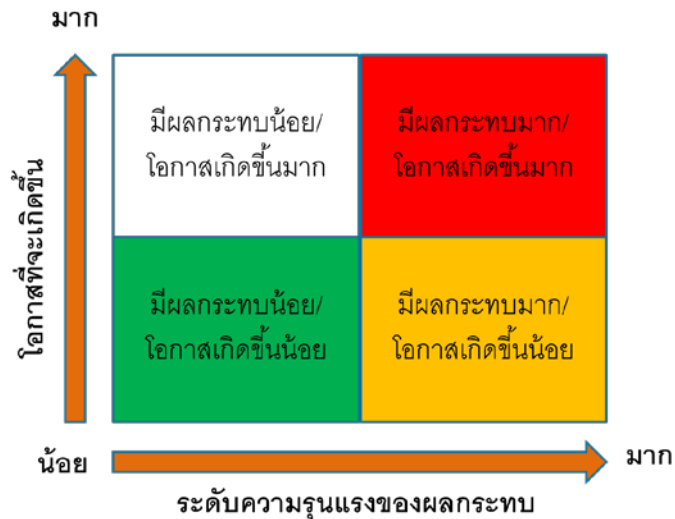
มีหลายเครื่องมือที่ใช้สำหรับการจัดลำดับความสำคัญของปัญหา (ตารางที่ 11.2)

ตารางที่ 11.2: เครื่องมือสำหรับจัดลำดับความสำคัญของปัญหา

ชื่อ	ลักษณะ	การนำไปปฏิบัติใช้
กลุ่มความเสี่ยงที่ไม่มีรูปแบบ/ การประเมินความเสี่ยงกึ่งเชิงปริมาณ	ความเสี่ยงที่เกี่ยวข้องกับปัญหาที่ระบุแต่ละปัญหาจะต้องถูกกำหนด โดยผู้เข้าร่วมการวิเคราะห์ให้อยู่ในกลุ่มใดกลุ่มหนึ่งใน 3 กลุ่ม – ความเสี่ยง สูง ปานกลาง หรือ ต่ำ โดยมีการอธิบายทั้งผลที่ตามมา และความเป็นไปได้	ง่าย
การวิเคราะห์ความเสี่ยงเชิงคุณภาพ (เมตริกซ์ ผลกระทบ/ ความเป็นไปได้)	ผู้เข้าร่วมการวิเคราะห์วางปัญหาลงในเมตริกซ์ขนาด 2x2 ที่มีตัวแปร 2 ตัว คือ ความเป็นไปได้ และ ผลกระทบซึ่งมี 2-6 กลุ่มของความเป็นอยู่ และ 2-6 ระดับของผลที่จะตามมา (ผลกระทบ) แต่ละปัญหาที่ระบุคือจะถูกประเมินและกำหนดวางลงในเมตริกซ์	ปานกลาง
การจัดลำดับโดยการออกเสียงอย่างไม่เป็นทางการ	ผู้เข้าร่วมการวิเคราะห์ระบุปัญหาซึ่งพวกเขาคิดว่ามีความสำคัญมาก การนับผลรวม จะแสดงให้เห็นว่าปัญหาใดเป็นปัญหาสำคัญมากสำหรับผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย	ง่าย
การจัดลำดับโดยวิธีการจับคู่	ผู้เข้าร่วมการวิเคราะห์เขียน 5 ปัญหาลงในการ์ด ทั้งในแกนตั้งและ แกนนอนของตารางเมตริกซ์ โดยให้อยู่ในลำดับเดียวกัน เปรียบเทียบแต่ละคู่ และให้มิมติว่าปัญหาใดมีความเสี่ยงมากกว่ากัน ทำซ้ำๆกัน จนกระทั่งการจับคู่หมด แล้วนำผลที่ได้มาจัดลำดับ ความสำคัญ	ง่าย

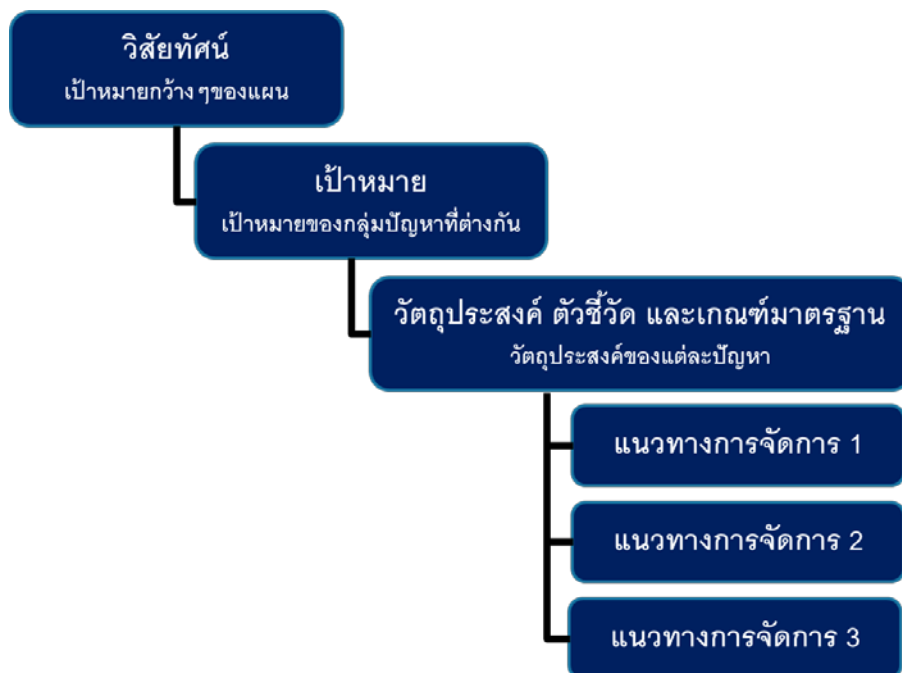
การประเมินความเสี่ยงกึ่งเชิงปริมาณอย่างง่าย คือการจัดลำดับความสำคัญของปัญหาแต่ละปัญหาว่า (i) มีความเป็นไปได้ที่จะเกิดขึ้นในระดับ สูง ปานกลาง หรือ ต่ำ และ (ii) หากเกิดปัญหาผลกระทบที่จะเกิดขึ้นอยู่ในระดับสูง ปานกลาง หรือ ต่ำ และภาพที่ 11.2 แสดงการกำหนดลงในตารางเมตริกซ์ โดยวิธีนี้ ปัญหาที่ความเป็นไปได้ที่จะเกิดขึ้นสูง/ส่งผลกระทบสูง ก็จะถูกระบุได้ และจะเป็นปัญหาที่สำคัญที่จำเป็นต้องนำเข้าสู่กระบวนการวางแผน ปัญหาที่อยู่ในระดับปานกลางก็อาจจะถูกระบุและกล่าวถึงในแผน EAFM เพื่อกรณีที่เกิดการเปลี่ยนแปลงลำดับความสำคัญเมื่อเวลาผ่านไป

ภาพที่ 11.2: การประเมินความเสี่ยงกึ่งปริมาณ โอกาสที่จะเกิดขึ้น (Likelihood) คือ ความน่าจะเป็น (probability) ที่จะเกิดขึ้น และระดับความรุนแรงของผลกระทบ (impact) คือการเปลี่ยนแปลงที่จะเกิดขึ้น

2.3 การกำหนดเป้าหมายสำหรับ EAFM

ลำดับขั้นของแผน EAFM:

ตามที่เราเห็นในภาพ เป้าหมาย ☺ ถูกจัดวางอย่างเป็นระบบภายใต้วิสัยทัศน์ และควรจะเป็นระดับที่กว้างและจำกัดให้อยู่ที่ 3-5 เป้าหมาย สำหรับแผน EAFM ใดๆ เป้าหมายก็คือผลลัพธ์ระยะยาวที่การจัดการต้องการที่จะทำให้สำเร็จ มักจะเกี่ยวข้องกับกลุ่มปัญหาหลายๆปัญหา ตัวอย่างเช่น เป้าหมายโดยรวมของการจัดการประมงโดยชุมชนอาจจะเพื่อฟื้นฟูความอุดมสมบูรณ์ของปะการังและประชากรสัตว์น้ำในพื้นที่ วัตถุประสงค์คือข้อความที่ระบุความต้องการอย่างเป็นทางการว่า อะไรคือสิ่งที่พยายามจะทำให้สำเร็จในแต่ละปัญหา (ซึ่งมักจะหมายถึงวัตถุประสงค์ของการจัดการ) และที่ต้องพิจารณาในขั้นตอนต่อไป (หน่วยการเรียนรู้ 13 ขั้นตอนที่ 3.1)

ตัวอย่างเป้าหมาย:

- ฟื้นฟูและจัดการทรัพยากรประมง และทรัพยากรสิ่งมีชีวิตทางทะเลอื่นๆอย่างยั่งยืน;
- ฟื้นฟู อนุรักษ์ และรักษาแหล่งที่อยู่อาศัยทางทะเลที่อ่อนไหว หรือที่อยู่ในภาวะวิกฤต;
- เพิ่ม และรักษาความมั่นคงทางอาหารสำหรับชุมชนชายฝั่ง;
- ปรับปรุงความเป็นอยู่ของชุมชนซึ่งพึ่งพาอาศัยทรัพยากรประมง

จะเป็นการดี หากมีการพิจารณาเป้าหมายสำหรับแต่ละองค์ประกอบ ของ 3 องค์ประกอบของ EAFM และควรจะทำหน้าที่ให้ องค์ประกอบ “ความอุดมสมบูรณ์ของระบบนิเวศ” มีสองเป้าหมาย ซึ่งครอบคลุมทั้งทรัพยากรประมงและปัญหา ระบบนิเวศทั่วไป และช่วยให้ขยายความคิดจากการจัดการประมงเป็นศูนย์กลางไปสู่ระดับของระบบนิเวศ

กิจกรรม: จัดลำดับความสำคัญของปัญหา และเลือกปัญหาที่มีความสำคัญในลำดับต้นๆ มาจัดเข้ากลุ่มตามหัวข้อ ภายใต้ 3 องค์ประกอบของ EAFM และกำหนดเป้าหมายสำหรับแต่ละหัวข้อ

เมื่อเสร็จ ขั้นตอนที่ 2 ปัญหา และเป้าหมายจะถูกกำหนดเข้าสู่แผน EAFM ภายใต้หัวข้อต่อไปนี้:

3. กัยคุกคามและปัญหาที่สำคัญ

ปัญหาทางระบบนิเวศ

ปัญหาทรัพยากรประมงและสิ่งแวดล้อมทั่วไป รวมถึงผลกระทบจากการประมงต่อสิ่งแวดล้อม และปัญหาสิ่งแวดล้อมต่อการประมง

ปัญหาทางสังคม เศรษฐกิจ

ปัญหาที่เกี่ยวข้องกับผู้มีส่วนร่วมในการประมง ประชาชนทั่วไป และระดับชาติ รวมทั้งประเด็นความเท่าเทียมทางเพศ

ปัญหาการอภิบาล

ปัญหาที่กระทบต่อความสามารถในการทำให้บรรลุวัตถุประสงค์ของการจัดการ

4. เป้าหมายของการจัดการ

เป้าหมายในระดับที่สูงกว่า เพื่อให้การจัดการนำกระบวนการ โดยวางเป้าหมายไว้ 3-4 เป้าหมาย เพื่อให้ครอบคลุมองค์ประกอบของ EAFM

ตรวจสอบข้อเท็จจริง I

หน่วยการเรียนรู้ 12

วัตถุประสงค์ของบทเรียน	
	<ul style="list-style-type: none">• ระบุอุปสรรคและโอกาสที่จะบรรลุเป้าหมายของขอบเขตการจัดการประมง ;
	<ul style="list-style-type: none">• ใช้ทักษะการการดำเนินการจับกลุ่มอภิปรายเฉพาะกับพันธมิตรในการจัดการร่วม (focus group discussions,FGDs);
	<ul style="list-style-type: none">• เข้าใจความจำเป็นและฝึกใช้เทคนิคที่หลากหลายในการจัดการความขัดแย้ง

ภาพรวม

หน่วยการเรียนรู้นี้ช่วยให้กลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่สำคัญย้อนกลับไปประเมินสิ่งที่อยู่ในแผน EAFM และตระหนักในเป้าหมายของแผน EAFM และเป็นขั้นตอนที่จะมีการฝึกทักษะการดำเนินการที่ได้อภิปรายไว้ก่อนหน้านี้ใน หน่วยการเรียนรู้ 9 เริ่มต้น B หน่วยการเรียนรู้นี้ อภิปรายการประเมินความขัดแย้งเพื่อนำไปสู่ฉันทามติ และอธิบายขั้นตอนการจัดการความขัดแย้ง ตลอดจนได้สรุปกลยุทธ์และเทคนิคในการจัดการกับความขัดแย้ง รวมถึงวิธีการแก้ปัญหาเพื่อให้เกิดผลสำเร็จแบบได้ประโยชน์ร่วมกัน (win-win)

บทนำ

ในขั้นตอนของการวางแผน ปัญหาที่มีความสำคัญมากที่การจัดการสามารถนำมาแก้ไขได้นั้นจะถูกระบุและจัดกลุ่มปัญหาตามองค์ประกอบ EAFM จากนั้นกำหนดเป้าหมายของแต่ละกลุ่มปัญหา ถึงตอนนี้จะพิจารณาว่าจะบรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้ได้หรือไม่ จึงเรียกขั้นตอนนี้ว่า การตรวจสอบข้อเท็จจริง 1 และนอกจากนี้ในกระบวนการหลังจากที่ แผน EAFM ได้ถูกดำเนินการ จะมีการตรวจสอบอีกครั้งใน – การตรวจสอบข้อเท็จจริง 2

1. อุปสรรคและโอกาสที่จะบรรลุเป้าหมายของของเขตการจัดการประมง

ต้องมีการทบทวนแต่ละเป้าหมายเพื่อที่จะระบุอุปสรรคและโอกาสในการที่จะทำให้ประสบความสำเร็จในการประเมินว่าจะไปถึงเป้าหมายได้หรือไม่ คณะทำงาน EAFM สามารถใช้คำถามต่อไปนี้:

คำถามที่เกี่ยวข้อง:

1. มีงบประมาณที่ทำให้ไปถึงเป้าหมายหรือไม่?
2. มีการสนับสนุนทางการเมือง และการสนับสนุนจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสียหรือไม่?
3. มีการสนับสนุนในเชิงโครงสร้างสถาบันหรือไม่?
4. มีศักยภาพของคนเพียงพอหรือไม่?
5. มีกรอบเวลาที่เป็นไปได้จริงหรือไม่?
6. ข้อมูล (information / data) ที่ต้องการอยู่ในระดับที่สามารถใช้กับแนวทางแบบป้องกันไว้ก่อน (Precautionary Approach) เพื่อให้มีการจัดการแบบปรับตัว หรือไม่?

บางคำถามเหล่านี้อาจจะเกิดขึ้นและเป็นเหมือนปัญหาการอภิบาล ถ้าคำตอบสำหรับคำถามใดๆ เหล่านี้ คือ “ไม่” ทั้งนี้ก็จะมีสองทางเลือกได้แก่ การกลับไปตั้งเป้าหมายใหม่ที่เป็นจริงมากยิ่งขึ้น หรือทำงานกับผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในการจัดอุปสรรค หรืออย่างน้อยก็จัดการอุปสรรค ถ้าเป็นไปได้อุปสรรคควรที่จะถูกเปลี่ยนไปเป็นโอกาส

กิจกรรม: พิจารณาอุปสรรคและโอกาสที่จะบรรลุเป้าหมาย

มีเครื่องมือการวางแผนต่างๆที่ใช้สำหรับการประเมินว่า จะประสบความสำเร็จตามเป้าหมายที่ตั้งไว้ (ดู ชุดเครื่องมือที่ 25)

2. การดำเนินการและการอภิปรายประเด็นเฉพาะ

อุปสรรคหลายๆอย่างสามารถที่จะผ่านไปได้โดยการใช้การจัดกลุ่มอภิปรายประเด็นเฉพาะของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย (FGDs) ซึ่งการจัดกลุ่มอภิปรายประเด็นเฉพาะและบทบาทของผู้ดำเนินการได้ถูกกล่าวไว้ใน **หน่วยการเรียนรู้ 9 เริ่มต้น B**

สิ่งจำวิธีการสำคัญในการคงไว้ซึ่งการมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย คือ:

- เราจะทำให้การดำเนินการมีประสิทธิภาพ โดย:
 - การแนะนำทางให้ผู้ร่วมอภิปรายให้แสดงออกถึงประสบการณ์ ความรู้สึก และความพึงพอใจในประเด็นเฉพาะ;
 - การยกปัญหาที่ถูกระบุไว้มาอภิปราย; และ
 - การใช้เทคนิคในการทำให้การอภิปรายสะท้อนออกมาในเชิงลึกมากยิ่งขึ้น
- ผู้มีส่วนร่วม (ใช้กลุ่มเดียวกับผู้มีส่วนได้ส่วนเสียหรือเปล่าครับ)สามารถใช้คำถามของตนเอง กรอบและแนวคิด และจัดลำดับความสำคัญตามที่ตนเองกำหนด

ระหว่างกระบวนการนี้ พึงจำไว้ว่าปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้มีส่วนร่วม (ใช้กลุ่มเดียวกับผู้มีส่วนได้ส่วนเสียหรือเปล่าครับ)เป็นโอกาสไปสู่ข้อมูล

ในการจัดกลุ่มอภิปรายประเด็นเฉพาะใดๆ นั้น ผู้ดำเนินการควร:

- แนะนำการประชุม;
- ต้องไม่ก้าวก่าย/ไม่ชี้หน้า ผู้มีส่วนร่วมมากเกินไป;
- ให้การอภิปรายเป็นไปอย่างเสรี;
- ใช้คำถามทั่วไปเพียงเล็กน้อยตามความเหมาะสม ในการนำไปสู่การประชุมประเด็นเฉพาะ;
- ย้อนกลับมาอภิปรายอีกครั้ง ตามความจำเป็น;
- สามารถเข้าไปแทรกแซงเพื่อการดึงประเด็นที่สำคัญออกมา ในกรณีที่ผู้มีส่วนร่วมไม่ได้หยิบยกขึ้นมา; และ
- สร้างความไว้วางใจ (ใช้การฟังอย่างตั้งใจ)

กิจกรรม: จัดกลุ่มอภิปรายประเด็นเฉพาะ

3. ความขัดแย้งและการจัดการความขัดแย้ง

หน่วยการเรียนรู้ก่อนหน้า ได้แสดงให้เห็นว่า EAFM ได้สะท้อนความต้องการของระบบนิเวศ สังคม-เศรษฐกิจ และการอภิบาล และความหลากหลายของหน่วยงานและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย

การกำหนดขอบเขตของกระบวนการ EAFM และความหลากหลายของผู้มีส่วนได้เสีย และมีแนวโน้มที่จะเกิดการเผชิญหน้าระหว่างระดับผู้ใช้ทรัพยากรที่แตกต่างกัน ทำให้เกิดความขัดแย้งอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ใน EAFM ความขัดแย้งไม่จำเป็นต้องเป็นลบเสมอไป แต่อาจจะก่อให้เกิดความสัมพันธ์เชิงศักยภาพที่เท่าเทียมกันมากยิ่งขึ้น และเกิดการแก้ไขการจัดการประมงที่ไม่ดี รวมถึงปรับปรุงนโยบาย EAFM ได้

ความขัดแย้งที่เกิดขึ้นกับการประมงและทรัพยากรทางทะเลมีหลายมิติ และไม่จำกัดอยู่เพียงแค่อำนาจ เทคโนโลยี การเมือง ความเท่าเทียมทางเพศ อายุ และชาติพันธุ์ ความขัดแย้งมีได้ในหลายระดับจากครัวเรือนสู่ชุมชน ภูมิภาค สังคม

และสู่ระดับโลก ความรุนแรงของความขัดแย้งอาจเริ่มตั้งแต่ความสับสนและความไม่พึงพอใจต่อทิศทางการจัดการ ประมงที่ใช้อยู่ จนถึงการต่อสู้แย่งชิงระหว่างกลุ่มที่มีสิทธิในความเป็นเจ้าของ และความรับผิดชอบต่อทรัพยากร ผลของความขัดแย้งอาจเกิดจากความแตกต่างของอำนาจ ระหว่างปัจเจกบุคคล หรือกลุ่ม หรือการกระทำใดๆ ที่คุกคามต่อความเป็นอยู่

การจัดการความขัดแย้งคือการช่วยให้คนที่อยู่ในความขัดแย้งนั้น สามารถพัฒนาระบวนการที่มีประสิทธิภาพในการแก้ไขปัญหาความแตกต่างของพวกเขาเองได้ แนวทางต่างๆ ในการจัดการความขัดแย้งที่เป็นที่ยอมรับคือการตระหนักว่าคู่ขัดแย้งมีความแตกต่างกัน และมักจะมีมุมมองในทางตรงกันข้ามเกี่ยวกับวิธีการแก้ปัญหาที่เหมาะสม แต่ก็ควรรับรู้ว่ามีมุมมองของแต่ละกลุ่มมาจากทัศนคติของกลุ่ม ซึ่งอาจจะเป็นได้ทั้งความเป็นเหตุเป็นผล และในแง่กฎหมาย ดังนั้นเป้าหมายของผู้ที่ทำงานในด้านการจัดการความขัดแย้งไม่ใช่การหลีกเลี่ยงความขัดแย้ง แต่เป็นการพัฒนาทักษะซึ่งสามารถช่วยให้คนแสดงความแตกต่างของตนเองและแก้ปัญหาของพวกเขาเองโดยใช้แนวทางความร่วมมือกัน

กิจกรรม: ในแผนที่ของขอบเขตการจัดการประมง ให้ทำเครื่องหมายในพื้นที่ที่อาจเกิดข้อขัดแย้ง และระบุคู่กรณี

การขับเคลื่อนจากการประเมินความขัดแย้งไปสู่ฉันทามติ

ขั้นตอนแรกในการจัดการความขัดแย้งคือ การประเมินความขัดแย้ง การวิเคราะห์ความขัดแย้งเป็นการเฉพาะจะสามารถเข้าใจธรรมชาติ ขอบเขต และระดับของความขัดแย้ง และแสวงหาแนวทางที่เป็นไปได้ในการบริหารจัดการความขัดแย้งในการวิเคราะห์เพื่อประเมินความขัดแย้งมี 4 ปัจจัยหลัก ดังนี้:

- **การเข้าใจประเด็นความขัดแย้งและคู่ขัดแย้ง** เป็นขั้นตอนที่จะวิเคราะห์ ประเภท และที่มาของความขัดแย้ง รวมทั้งจำนวนของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่เข้ามาเกี่ยวข้องกับ ความสมดุลระหว่างอำนาจของคู่ขัดแย้ง และความสัมพันธ์ระหว่างพวกเขา
- **ขั้นตอนของวัฏจักรการจัดการ** ความขัดแย้งที่อยู่ในขั้น “เริ่มต้น” อาจแตกต่างจาก ความขัดแย้งที่อยู่ในขั้น การลงมือปฏิบัติ ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียใหม่อาจจะเข้ามาเมื่อมีความก้าวหน้าของกระบวนการ EAFM กระบวนการนี้เป็นกระบวนการที่ยืดหยุ่น ซึ่งสามารถปรับให้เข้ากับสภาวะแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงไป
- **ขั้นตอนในกระบวนการความขัดแย้ง** การพิจารณาว่าความขัดแย้งที่เกิดขึ้นอยู่ในจุดที่การจัดการความขัดแย้งจะได้รับการยอมรับหรือไม่
- **กฎหมายและบริบทเชิงโครงสร้าง** ความขัดแย้งจะถูกแก้ไขผ่านโครงสร้างที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการ ทั้งนี้ ทัศนคติทางกฎหมายที่เป็นทางการอาจจะมีอิทธิพลต่อแนวทางที่เหมาะสม

ความขัดแย้งอาจจะถูกกละเลย (โดยการหวังว่ามันจะหายไปเอง) เกิดการเผชิญหน้า (ด้วยความเสี่ยงที่จะทำให้ความขัดแย้งยิ่งลึกยิ่งขึ้น) หรือสามารถจัดการได้ในเชิงบวก แนวทางหนึ่งในการจัดการความขัดแย้งคือการวิเคราะห์ให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียและการประชุมเพื่อสร้างฉันทามติ (ดู ชุดเครื่องมือที่ 4) การประชุมเหล่านี้มีวัตถุประสงค์เพื่อสนับสนุนให้เกิดการสื่อสารและการทำงานร่วมกันที่มีประสิทธิภาพก่อนที่ความขัดแย้งจะลุกลาม โดยการใช้เครื่องมือต่างๆ เช่น การคาดการณ์ ความขัดแย้ง และการวางแผนการทำงานร่วมกัน ร่วมกับการสร้างพันธมิตร และการระดมการสนับสนุน การรับเอาแนวทางการจัดการร่วมแบบมีส่วนร่วม (co-management approach) เข้าในการวางแผน EAFM และการนำแนวทาง EAFM

ไปปฏิบัติใช้ให้สำเร็จ (ตามที่ได้สรุปไว้ใน หน่วยการเรียนรู้ 9 เริ่มต้น B และ หน่วยการเรียนรู้ 16 การตรวจสอบข้อเท็จจริง II) จะช่วยสนับสนุนกระบวนการทำงานร่วมกันได้อย่างแน่นอน

การสร้างฉันทามติประกอบด้วยเทคนิคการตัดสินใจร่วมกัน โดยที่วิทยากรกระบวนการ /คนกลาง จะช่วยให้กลุ่มต่างๆ หรือกลุ่มที่ขัดแย้งกันในผลประโยชน์ ได้มีความเห็นร่วมกันในประเด็นที่มีการถกเถียงกัน หรือในเรื่องอื่นๆ ที่ต้องการฉันทามติ ซึ่งไม่ใช้การนับเอาคะแนนเสียงส่วนใหญ่ และจะต้องมีการแสดงทัศนคติและทำงานร่วมกันอย่างเคารพซึ่งกันและกัน เพื่อประโยชน์ร่วมกัน โดยหลักการแล้วจะต้องใช้วิธีนี้ก่อนที่ความขัดแย้งจะเกิดขึ้นจริงๆ (ก็จะสามารถลดความจำเป็นในการจัดการความขัดแย้งลงไปได้) ใน EAFM การจัดการความขัดแย้งมีประโยชน์ในขั้นตอนการกำหนดเป้าหมายการจัดการทั่วไป และกำหนดวัตถุประสงค์ของแผน EAFM การมีความเห็นพ้องต้องกันในประเด็นปัญหาใหญ่ๆ จะช่วยปูทางไปสู่การมีความเห็นพ้องต้องกันในประเด็นเชิงโครงสร้างหรือเทคนิคเล็กๆน้อยๆได้ รวมทั้งการแก้ไขความขัดแย้งในระหว่างที่นำแผนไปปฏิบัติใช้ให้เกิดความสำเร็จอีกด้วย

การใช้การจัดการความขัดแย้งใน EAFM

เป้าหมายของการจัดการความขัดแย้งคือ การนำทักษะซึ่งช่วยให้คนแสดงความแตกต่างของตนออกมา และแก้ไขปัญหที่เกิดผลลัพธ์ที่เป็นประโยชน์กับทุกฝ่าย การจัดการความขัดแย้งคือรูปแบบพื้นฐานของการเจรจาต่อรอง ซึ่งใช้การได้ดีที่สุดในสถานการณ์เหล่านี้:

- รู้ว่าใครคือคู่ขัดแย้ง;
- ความเต็มใจในการแก้ไขปัญหา;
- การมีวิธีการแก้ไขปัญหาเป็นสิ่งที่สำคัญที่สุดสำหรับทุกคน;
- คู่ขัดแย้งทั้งหมดศรัทธาในวิธีการจัดการความขัดแย้ง;
- มีวิธีการแก้ปัญหาที่เกิดประโยชน์ร่วมกัน;
- คู่ขัดแย้งสามารถตัดสินใจในการจัดการกับปัญหา;
- มีเงินงบประมาณ เวลา และทรัพยากรต่างๆ; และ
- การแก้ปัญหาเป็นสิ่งที่ต้องประสงค์ในวงกว้าง

จำเป็นอย่างยิ่งที่จะรับรู้ลักษณะ และเข้าใจสาเหตุที่แท้จริงของความขัดแย้ง (มักจะมาจากหลายที่มา) เพื่อที่จะสามารถจัดการได้ ในกระบวนการ EAFM ที่มาของความขัดแย้งที่มีศักยภาพประกอบด้วย:

- ความสัมพันธ์: คุณค่า ความเชื่อ ความอคติ ความอยุติธรรมที่ผ่านมา ความผิดพลาดในการสื่อสารที่ผ่านมา;
- ข้อมูลข่าวสาร: คุณภาพต่ำ ข้อมูลข่าวสารที่ไม่ถูกต้อง การตีความที่ต่างกัน;
- ผลประโยชน์: การได้รับผลประโยชน์จริงๆ ที่จับต้องได้และที่จับต้องไม่ได้; และ
- โครงสร้าง: การแบ่งปันของทรัพยากรที่ไม่ลงตัว อำนาจสั่งการ สถาบัน อุปสรรคทางด้านเวลา งบประมาณ

ขั้นตอนในการจัดการความขัดแย้งประกอบด้วย:

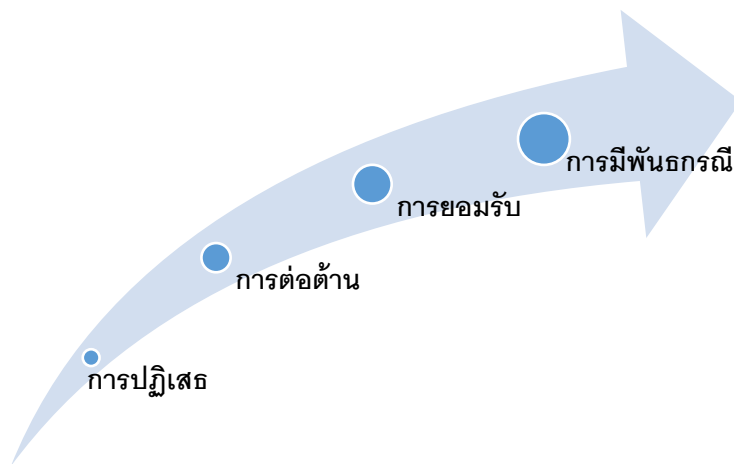
1. การเริ่มต้น: ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย หรือบุคคลภายนอกอาจจะได้รับเชิญเข้ามาช่วยในการจัดการความขัดแย้ง;
2. การเตรียมการ: การประเมินความขัดแย้ง การแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสาร กฎ การเลือกผู้เข้าร่วม;

3. การเจรจาต่อรอง: ทางเลือกที่มีผลประโยชน์ที่ชัดเจนและเกิดประโยชน์กับทุกฝ่าย (win-win) ชุมทางเลือกที่เป็นที่
ต้องการ;
4. ความเห็นพ้อง: การตกลงกันถึงทางเลือกที่ดีที่สุด การบันทึกการตัดสินใจ; และ
5. การนำไปปฏิบัติใช้: การเผยแพร่ผลลัพธ์ การลงนามความตกลง (เป็นทางเลือก) การติดตามผล

ความขัดแย้งเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการเปลี่ยนแปลง

ความขัดแย้งควรถูกมองเป็นโอกาสสำหรับการเปลี่ยนแปลง การตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงมักจะตามมาด้วยระยะ
ขั้นตอนต่อไป: (i) การปฏิเสธ (ii) การต่อต้าน (iii) การยอมรับ (iv) การมีพันธมิตร (ภาพที่ 12.1).

ภาพที่ 12.1: ความขัดแย้งคือกระบวนการของการเปลี่ยนแปลงซึ่งมี 4 ระยะ

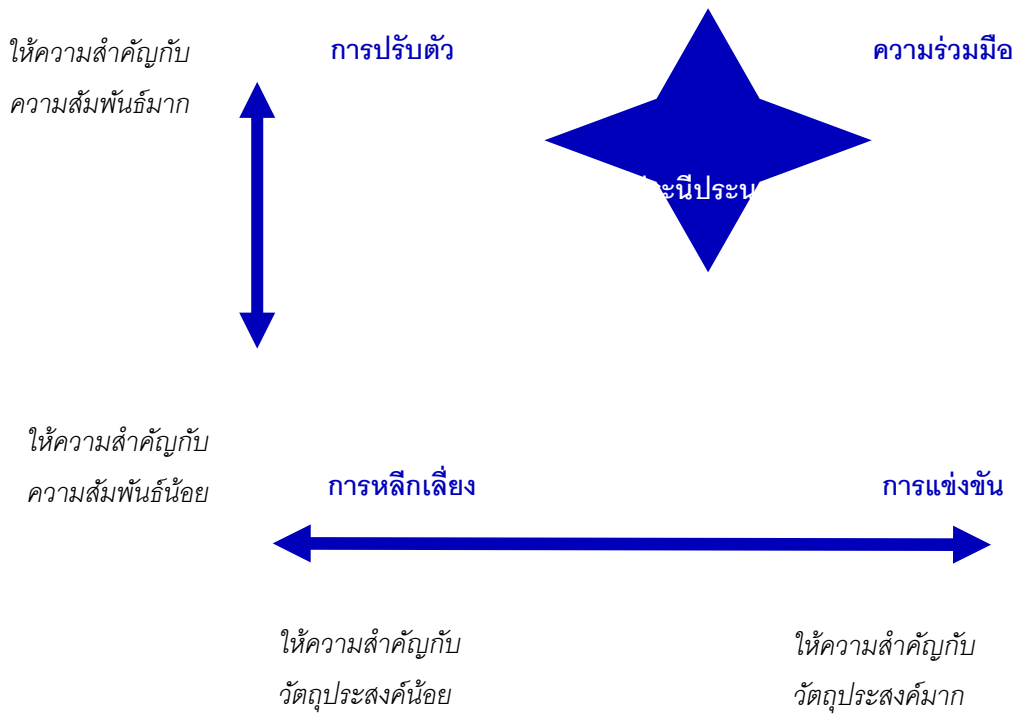
ความขัดแย้งอาจถูกคาดหวังว่าจะเป็นส่วนหนึ่งของการเปลี่ยนแปลงในกระบวนการ EAFM ถ้าจัดการกระบวนการได้ดี
การทำงานผ่านความขัดแย้งอาจนำไปสู่การมีพันธมิตรที่ดีเยี่ยมเพื่อไปสู่การเปลี่ยนแปลง

ใช้กลยุทธ์ที่สรุปด้านล่างและเครื่องมือจัดการความขัดแย้ง (ดู ชุดเครื่องมือที่ 8) ช่วยในการทำงานผ่านความขัดแย้งซึ่ง
อาจจะต้องเผชิญ

กลยุทธ์ในการรับมือกับความขัดแย้ง

กลยุทธ์ในการจัดการกับความขัดแย้งสามารถจัดกลุ่มตามระดับความต้องการที่จะบรรลุวัตถุประสงค์ และ/หรือ รักษา
ความสัมพันธ์ที่ดีไว้ (ภาพที่ 12.2) ถ้าคนๆหนึ่งให้ความสำคัญต่อความสัมพันธ์ระหว่างกันมาก และมีให้ความสำคัญกับ
วัตถุประสงค์ของตนเองน้อย คนๆนั้นมีแนวโน้มที่จะยอมรับ ถ้าคนๆหนึ่งให้ความสำคัญต่อความสัมพันธ์ระหว่างกันน้อย
และให้ความสำคัญกับวัตถุประสงค์ของตนเองน้อย คนๆนั้นมีแนวโน้มที่จะหลีกเลี่ยงกลยุทธ์ ถ้าคนๆหนึ่งให้คุณค่ากับ
วัตถุประสงค์ของตนเองมากกว่าให้ความสำคัญกับความสัมพันธ์เขาจะแข่งขัน การประนีประนอมเกิดขึ้นเมื่อคนใดคนหนึ่ง
“ยอมถอย” คนละก้าว เพื่อที่จะไปสู่ข้อตกลงที่ทุกคนพึงพอใจ ถ้าคนๆหนึ่งให้คุณค่ากับความสัมพันธ์และวัตถุประสงค์
เท่าๆกัน เขาจะมุ่งไปสู่การร่วมมือกัน ซึ่งก็จะเป็นการแก้ปัญหาที่จะเกิดประโยชน์กับทุกฝ่าย

ภาพที่ 12.2: กลยุทธ์ความขัดแย้ง

ตาราง 12.1 อธิบายรายละเอียดของ 5 กลยุทธ์ในการรับมือกับความขัดแย้ง

แนวทาง	พฤติกรรม	เหตุผล
การหลีกเลี่ยง	ไม่เผชิญหน้า เพิกเฉยกับปัญหา ปฏิเสธว่า เขาเป็นต้นปัญหา	กลัวการทำลายความสัมพันธ์หรือการสร้าง ปัญหาที่ใหญ่ขึ้น
การยอมรับสภาพ	เห็นด้วย พฤติกรรมที่ไม่กล้าแสดงออก ร่วมมือแม้จะต้องเสียเป้าหมายส่วนของ ตนเอง	กลัวการทำลายความสัมพันธ์และกลัวการ เกิดความแตกแยก
การแข่งขัน (ชนะ/แพ้)	การเผชิญหน้า ความก้าวร้าว ต้องชนะไม่ว่า จะอย่างไร	การอยู่รอดของผู้ที่เหมาะสมที่สุด จะต้อง พิสูจน์ความเหนือกว่า
การประนีประนอม	การสร้างทางสายกลาง ไม่สามารถสร้าง ความพึงพอใจให้กับคนใดคนหนึ่งได้อย่าง สมบูรณ์ แต่ทุกๆคนจะได้รับในบางส่วนที่ ต้องการ	ไม่มีใครได้ในทุกสิ่งที่ต้องการ แต่ทุกคนจะ ได้ในบางสิ่ง
ความร่วมมือในการ แก้ไขปัญหา (win-win)	ความต้องการของทุกคนสำคัญ มีความ เคารพกันสูง สนับสนุนส่วนรวม การ แสดงออกที่เหมาะสม/ความร่วมมือ	สามารถหาวิธีการที่เกิดประโยชน์กับทุก ฝ่าย

การแก้ไขปัญหาที่เกิดผลประโยชน์กับทุกฝ่าย (Win-Win Solutions)

เมื่อพยายามที่จะหาวิธีการแก้ไขปัญหาในสถานการณ์ที่มีความขัดแย้งซึ่งต้องเป็นวิธีการที่ใช้ได้สำหรับทุกฝ่าย กลยุทธ์ที่ดีที่สุดคือการพิจารณาว่าใครบ้างในหมู่ผู้ขัดแย้งที่มีศักยภาพในการนำมาเป็นพันธมิตรในการแก้ไขปัญหา และนี่คือกระบวนการซึ่งสามารถนำไปใช้เมื่อมีการไกล่เกลี่ยความขัดแย้งของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย

1. กำหนดให้เป็นเบื้องต้นว่า : "จะหาทางที่จะแก้ไขปัญหาที่ใช้ได้กับทุกคน".
2. กำหนดปัญหาในแง่ของ ความต้องการ/ผลลัพธ์ กำหนดปัญหาดั้งเดิม และความต้องการของปัจเจกบุคคล รวมทั้งผลลัพธ์ที่คาดหวัง ระบุความต้องการร่วม (ความสัมพันธ์)
3. ระดมความคิด เกี่ยวกับวิธีการแก้ไขปัญหาที่เป็นไปได้
4. ประเมินวิธีการแก้ไขปัญหา
5. เลือกวิธีการแก้ไขปัญหา
6. วางแผนการดำเนินการ
7. ประเมินผล

เทคนิคการจัดการความขัดแย้ง

- การใช้ “การแนะนำ” มากกว่าให้ข้อเสนอแนะ ในการกระตุ้นการยืดหยุ่นและการขับเคลื่อน และกระตุ้นการสร้างความคิดเพื่อที่จะไปสู่การมีข้อตกลง (ไม่ใช่ “เราต้องทำด้วยวิธีนี้!” แต่เป็น “มันจะเป็นอย่างไร ถ้าเราใช้แนวทางนี้?”)
- มีความ แน่วแน่ ไม่ใช่การก้าวร้าวหรือเฉยชา ในการที่จะขจัดอารมณ์ออกไปเสียจากสถานการณ์; พฤติกรรมการแสดงออกที่เหมาะสมจะเป็นประโยชน์ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในการจัดการกับความโกรธหรือความก้าวร้าว โดยชะลอการรับรู้ เพื่อให้คุณ " ตอบสนอง " มากกว่า " ตอบโต้ " (ไม่ใช่ “ฉันเป็นผู้จัดการที่นี่!” แต่เป็น “เราจำเป็นต้องคิดเรื่องนี้ให้ตลอดตั้งแต่เริ่มต้น”)
- หลีกเลี่ยง การใช้คำว่า “คุณ” ควรใช้ “ฉัน” หรือ “เรา” จะเป็นการแสดงความใกล้ชิดกันมากกว่า; การเลี่ยงคำว่า “คุณ” สามารถช่วยให้สื่อสารด้วยวิธีที่ละเอียดอ่อนมากยิ่งขึ้นเพื่อผลประโยชน์ของส่วนร่วม (ไม่ใช่ “คุณเป็นคนผิด!” แต่เป็น “ฉันคิดว่าเราควรลองใช้แนวทางอื่น”)
- การวางแผนและเตรียมความพร้อมในเชิงรุกตามวิธีการของคุณ ก่อนที่จะเข้าไปสู่ความขัดแย้ง; (“ฉันรู้ว่าคุณยุ่งมาก แต่เราต้องการความช่วยเหลือจากคุณในเรื่องนี้จริงๆ”) การคาดการณ์ต่อความรู้สึก ความ และตระหนักถึงปฏิกิริยาตอบสนองของผู้อื่น ช่วยในการสร้างบรรยากาศเชิงบวก ซึ่งจะกระตุ้นให้เกิดการตอบสนองมากกว่าการตอบโต้
- คำนึงถึงประโยชน์ของผู้อื่น เพื่อที่จะทำให้คุณแสดงข้อคิดเห็นที่เกี่ยวข้องได้มากยิ่งขึ้น; (“ฉันรู้ดีว่าเป็นปัญหาของพวกเขา ไม่ใช่ปัญหาของคุณ แต่การมีทางออกที่ดีก็สามารถช่วยคุณด้วย”)
- เข้าใจในปฏิกิริยา โดยการดูภาษากายและการแสดงออก; (“ฉันว่าคุณยังไม่ได้คิดเกี่ยวกับแนวทางนี้มากนัก ดังนั้น เรามาคุยเรื่องนี้กันเถอะ”)

- **การกำหนดกรอบ** กรอบความรับผิดชอบและกรอบการตัดสินใจ; การกำหนดกรอบความรับผิดชอบและกรอบการตัดสินใจ เป็นประโยชน์ในการทำให้ลำดับความสำคัญชัดเจน โดยเฉพาะเมื่อมีการใช้อำนาจในการบริหารจัดการของหน่วยงาน (นั่นคือ การตัดสินใจไม่ใช่เป็นของคุณ) (“โปรดนำมาให้ฉันในวันจันทร์” หรือ “กรมต้องการภาพสำหรับสิ้นปี”)

เทคนิคของการจัดการความขัดแย้งที่กล่าวมาข้างต้น จะมุ่งเน้นในเรื่องของ การเปลี่ยนปฏิกิริยาการตอบโต้ทางอารมณ์ไปสู่การตอบสนองที่ยืดหยุ่นมากขึ้น ทุกคนมีมุมมอง ความรู้สึก และอารมณ์เป็นส่วนตัว ซึ่งมีอิทธิพลต่อการตอบสนองต่อผู้อื่นในสถานการณ์ที่มีความขัดแย้ง ในการจัดการนั้น กระบวนการ EAFM จึงจำเป็นต้องจับใจต่ออุปนิสัยส่วนบุคคลของผู้ขัดแย้ง รวมทั้งผลประโยชน์ของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียคนอื่นๆ อาจจะเป็นเรื่องยาก แต่มันจะช่วยให้มีประสิทธิภาพการจัดการเพิ่มขึ้นอย่างแน่นอน

ลักษณะการแสดงออกเพื่อการสื่อสารที่เหมาะสม

การกระทำอย่างเหมาะสมขึ้นอยู่กับวัฒนธรรม บางอย่างที่ได้รับการยอมรับในประเทศหนึ่งอาจจะถูกมองว่าหยาบคายหรือไม่เหมาะสมในภูมิภาคเอเชีย-แปซิฟิก ในกระบวนการ EAFM อาจต้องปรับเปลี่ยนลักษณะตามรายการด้านล่างนี้เพื่อให้เหมาะกับภูมิภาคและวัฒนธรรม:

- การพูดสั้นๆ แบบตรงไปตรงมา;
- การใช้วลี เช่น “ฉันคิดว่า” “ฉันเชื่อว่า” และ “ในความเห็นของฉัน” เป็นการแสดงความรับผิดชอบในความคิดเห็น;
- ขอให้มีการอธิบาย เมื่อข้อความที่พวกเขาเสนอมีความคลุมเครือ;
- อธิบายอย่างไม่อ้อมค้อมและตรงตามวัตถุประสงค์ มากกว่าการขยายความ การแต่งความ หรือการตัดทอนความหมาย;
- การรักษาทิศทางและเพิ่มการสบตา (เฉพาะในบางวัฒนธรรมเท่านั้น เช่น วัฒนธรรมตะวันตก)

เคล็ดลับสำหรับนักจัดการตามแนวทาง EAFM

- เห็นพ้องในวัตถุประสงค์ผ่านการปรึกษาหารือกับผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย การทำให้มั่นใจได้ว่าปัญหาทั้งหมดถูกรวมอยู่ในวิสัยทัศน์ของขอบเขตการจัดการประมงร่วมกัน (เป้าหมายแบบกว้าง)
- แบ่งความรับผิดชอบและสิทธิในทรัพยากรอย่างระมัดระวังเพื่อลดความขัดแย้งให้เหลือน้อยที่สุด คนที่มีวัตถุประสงค์ในการใช้ทรัพยากรเดียวกัน จะมีแนวโน้มในการแข่งขันและต่อต้านกันและกัน การเพิ่มความสามารรถและให้ทางเลือกเกี่ยวกับทรัพยากรสำหรับผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย อาจจะช่วยส่งเสริมให้เกิดการทำงานร่วมกันได้
- สร้างโอกาสสำหรับการสร้างความสัมพันธ์ และการสร้างการพึ่งพาซึ่งกันและกันระหว่างกรมหรือหน่วยงานที่แตกต่างกัน นี่จะเป็นการสร้างความอดทนและความร่วมมือเมื่อมีความยุ่งยากเกิดขึ้น
- การยอมรับและยกย่องเจ้าหน้าที่รวมถึงพันธมิตรที่ช่วยสนับสนุนการดำเนินการให้เป็นไปอย่างดี

กิจกรรม: แสดงบทบาทสมมุติ ในการแก้ไขปัญหาที่ก่อให้เกิดประโยชน์กับทุกฝ่าย

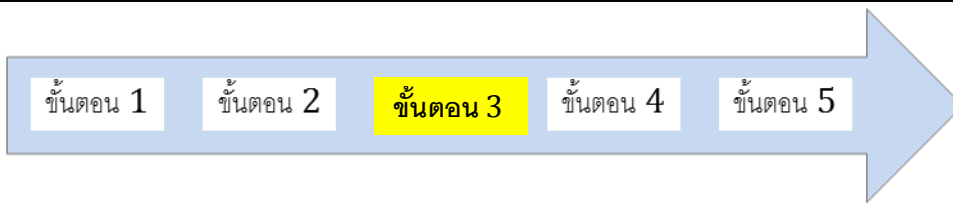
ดู เครื่องมือประกอบ: <http://www.fao.org/fishery/eaf-net/topic/166247/en>

ขั้นตอน 3.1 & 3.2

กำหนดวัตถุประสงค์ ตัวชี้วัด และเกณฑ์มาตรฐาน

หน่วยการเรียนรู้ 13

วัตถุประสงค์ของบทเรียน:	
	<ul style="list-style-type: none">• กำหนดวัตถุประสงค์การจัดการ;
	<ul style="list-style-type: none">• กำหนดตัวชี้วัดและเกณฑ์มาตรฐานที่สัมพันธ์กับวัตถุประสงค์;

ภาพรวม

หน่วยการเรียนรู้นี้สรุปวิธีการกำหนดวัตถุประสงค์การจัดการ และจากนั้นก็อธิบายวิธีการกำหนดตัวชี้วัดและเกณฑ์มาตรฐาน รวมทั้งอภิปรายสรุปข้อมูลข่าวสารที่จำเป็นสำหรับตัวชี้วัด และกล่าวถึงความสำคัญของการมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในกิจกรรมที่สำคัญเหล่านี้

บทนำ

ภายหลังจากที่มีการระบุเป้าหมายของหน่วยการจัดการประมงสำหรับแต่ละองค์ประกอบของ EAFM และปัญหาที่จำเป็นต้องมีการแทรกแซงโดยตรงแล้ว ขั้นตอนต่อไปคือการพัฒนากระบวนการจัดการซึ่งจะให้ผลลัพธ์ที่ประสบความสำเร็จ ขั้นตอนนี้จึงต้องการการกำหนดที่ชัดเจนว่าจะวัดสิ่งใดที่ต้องการให้สำเร็จสำหรับแต่ละปัญหาในการประมง-วัตถุประสงค์ – สิ่งที่สามารถวัดได้ ที่ใช้ในการประเมินว่าจะบรรลุวัตถุประสงค์ที่วางไว้หรือไม่ และการดำเนินการจัดการอะไรที่จะถูกนำมาใช้

สิ่งแรกที่จะต้องทำคือการกำหนดวัตถุประสงค์สำหรับปัญหาที่มีความเสี่ยงสูง (มีความเป็นไปได้ที่จะเกิดขึ้นสูง/ผลกระทบสูง) ซึ่งเป็นวัตถุประสงค์ที่ชัดเจน สามารถวัดได้ และเชื่อมโยงโดยตรงกับเป้าหมายระดับสูงหนึ่งเป้าหมายหรือมากกว่าหนึ่งเป้าหมาย วัตถุประสงค์การจัดการเหล่านี้เป็นส่วนสำคัญของแผน EAFM บางปัญหาที่มีความเสี่ยงระดับปานกลาง อาจจำเป็นต้องใช้กลไกในการระบุปัญหาที่อยู่ในแผน เพื่อการตรวจสอบอย่างต่อเนื่องและอยู่ในบางรูปแบบของแผนฉุกเฉิน ปัญหาที่มีความเสี่ยงต่ำอาจจะตั้งข้อสังเกตไว้ในแผน และอธิบายว่าเหตุใดจึงได้รับการพิจารณาว่ามีความเสี่ยงต่ำ

3.1 วัตถุประสงค์การจัดการ

การใช้ปัญหาที่มีความเสี่ยงสูงตามที่ได้ระบุในขั้นตอนที่ 2.2 ไม่ควรจะยากในการที่จะสร้างวัตถุประสงค์จากปัญหาโดยตรง วัตถุประสงค์จะต้องกล่าวถึงสิ่งที่ต้องการให้สำเร็จ ตัวอย่างเช่น “ลดผลกระทบต่อเต่าให้เหลือน้อยที่สุดและปรับปรุงสถานภาพประชากรเต่า” ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียต้องตัดสินใจว่าจะใช้วิธีใดในการประเมินความสำเร็จว่าเป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่วางไว้หรือไม่ ซึ่งต้องทำได้โดยการตั้งตัวชี้วัดและเกณฑ์มาตรฐาน (เรียกอีกอย่างหนึ่งว่า จุดอ้างอิง ตัวอย่างเช่นในการประเมินประชากรสัตว์น้ำ) ในทางปฏิบัติ ควรจะเป็นไปได้ที่จะประมาณตัวชี้วัดจากข้อมูลที่มีหรือสามารถได้ข้อมูลมาจากการเก็บรวบรวม แต่ไม่ควรจะตัดเอาตัวชี้วัดที่ต้องใช้ข้อมูลใหม่ๆออกไป การกำหนดตัวชี้วัดและเกณฑ์มาตรฐานจะทำหลังจากที่มีการเห็นพ้องกับวัตถุประสงค์แล้วเท่านั้น (ดู ชุดเครื่องมือที่ 30)

คำถามที่เกี่ยวข้อง:

สำหรับแต่ละปัญหาซึ่งต้องมีการจัดการโดยตรง ต่อไปนี้คือคำถามที่เกี่ยวข้องที่นำไปใช้:

1. อะไรคือวัตถุประสงค์การจัดการที่เกี่ยวข้องกับปัญหา และอะไรคือเรื่องเฉพาะที่การประมงพยายามที่จะทำให้ประสบความสำเร็จสำหรับปัญหานี้?
2. มีวัตถุประสงค์ของประเด็นใดที่ขัดแย้งกันหรือไม่ ถ้ามี จะจัดลำดับความสำคัญอย่างไร ?
3. ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียเห็นด้วยกับวัตถุประสงค์หรือไม่?

4. ชุดวัตถุประสงค์ การจัดการ และผลลัพธ์สำหรับปัญหาที่เห็นพ้องต้องกันนั้น สอดคล้องกับ เป้าหมายระดับสูง นโยบายอื่น ๆ สนธิสัญญา กฎหมาย ฯลฯหรือไม่ ?

การดำเนินการสำคัญ

- สำหรับแต่ละปัญหาที่ต้องการการจัดการโดยตรง ระบุวัตถุประสงค์การจัดการที่เป็นไปได้
- ถ้ามีวัตถุประสงค์การจัดการมากกว่าหนึ่งวัตถุประสงค์ กำหนดลำดับความสำคัญ หรือจัดเรียงตามความสำคัญ
- รับฟังข้อมูลจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสียหรือคำแนะนำ เกี่ยวกับความเหมาะสมและการปฏิบัติได้จริงของพวกเขา
- ทบทวนวัตถุประสงค์การจัดการ เพื่อให้แน่ใจว่ามีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ระดับสูง กฎหมาย หรือนโยบาย
- รับรองชุดวัตถุประสงค์การจัดการซึ่งจะนำมาใช้ ในการพัฒนา ระบบการจัดการ

สำหรับแผน EAFM ถ้าปัญหาเป็นปัญหาเฉพาะ จะง่ายในใช้การดำเนินการจัดการและการแทรกแซง ตัวอย่างเช่น ภายในวัตถุประสงค์กว้างๆ:

“การจัดการชนิดพันธุ์ที่สำคัญทางเศรษฐกิจให้ประชากรอยู่ในระดับที่มีศักยภาพทางนิเวศ โดยหลีกเลี่ยงการทำประมงเกินศักยภาพผลิตและรักษาผลผลิตและเพิ่มผลผลิตที่เหมาะสมในระยะยาว”

มี 2 วัตถุประสงค์การจัดการที่เกี่ยวข้อง:

“ป้องกันการลดลงของประชากรสัตว์น้ำที่พร้อมวางไข่ไม่ให้อยู่ในระดับที่ส่งผลกระทบต่อทดแทน”; และ “ลดปริมาณการจับสัตว์น้ำวัยอ่อน”

เนื่องจากบางครั้งเป็นการยากที่จะกำหนดวัตถุประสงค์ของการจัดการโดยปราศจากตัวชี้วัดและเกณฑ์มาตรฐานที่เกี่ยวข้อง จึงจะดีกว่าในการคิดส่วนประกอบเหล่านี้ไปพร้อมกันเป็นที่เดียวเป็นชุด ดังนั้นวัตถุประสงค์ และตัวชี้วัดและเกณฑ์มาตรฐานที่เกี่ยวข้องกับวัตถุประสงค์จะถูกดำเนินการไปพร้อมๆกัน

3.2 ตัวชี้วัดและเกณฑ์มาตรฐาน

ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียต้องตัดสินใจว่าจะใช้วิธีใดในการประเมินความสำเร็จว่าเป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่วางไว้หรือไม่ ซึ่งต้องทำได้โดยการกำหนดตัวชี้วัดและเกณฑ์มาตรฐานเพื่อวัดประสิทธิภาพการจัดการ เพื่อที่จะตัดสินใจว่าการจัดการนั้นทำให้บรรลุวัตถุประสงค์หรือไม่

ตัวชี้วัดคืออะไร?

ตัวชี้วัดจะวัดสถานภาพปัจจุบัน ณ เวลาหนึ่งๆ (ตัวอย่างเช่น อุณหภูมิ พื้นที่ป่าชายเลน และอื่นๆ)

ตัวชี้วัดจะต้องฉลาด SMART:

- **S**pecific เฉพาะเจาะจง (ในแง่ของ ปริมาณ คุณภาพ และเวลา);
- **M**easurable วัดได้ (ตรวจสอบได้ตามวัตถุประสงค์ด้วยค่าใช้จ่ายที่ยอมรับได้);
- **A**vailable จัดหาได้ (จากแหล่งที่มีอยู่แล้ว หรือจากการพยายามในการจัดหาเพิ่มขึ้นอย่างสมเหตุสมผล);
- **R**elevant เกี่ยวข้องกัน (กับวัตถุประสงค์ และมีความไวต่อการเปลี่ยนแปลง); และ
- **T**imely ทันเวลา (เพื่อให้มั่นใจได้ว่าเป็นประโยชน์กับผู้จัดการ)

เนื่องจากตัวชี้วัดสามารถเป็นได้ทั้งการวัดในเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพของบางคุณลักษณะของการประมงซึ่งถูกวัดโดยตรง (ตัวอย่างเช่น ร้อยละของพื้นที่ที่มีการลากอวนในแหล่งอาศัยของสัตว์น้ำโดยใช้การติดตามด้วยจีพีเอส (GPS); ประมาณค่าโดยใช้โมเดล (ตัวอย่างเช่น การประมาณมวลชีวภาพโดยใช้โมเดลการประมงประมง); การวัดโดยตรง (การวัดสิ่งที่เป็นตัวแทนของมวลชีวภาพ เช่น อัตราการจับ); หรือแม้กระทั่งการอนุมาน (ตัวอย่างเช่น จำนวนครั้งของการประชุมร่วมใช้เป็นตัวชี้วัดของความร่วมมือหรือการประสานงานระหว่างหน่วยงาน)

อาจจะต้องใช้ตัวชี้วัดมากกว่า 1 อย่าง ในการติดตามประสิทธิภาพของวัตถุประสงค์การจัดการเดียว (ตัวอย่างเช่น มีการประมาณค่าของทั้ง มวลชีวภาพเมื่อมีการทำประมง (fishery-based biomass) และมวลชีวภาพเมื่อไม่มีการทำประมง (fishery-independent biomass) และนี่สามารถให้ความมั่นใจเมื่อไม่มีอะไรสามารถให้ความมั่นใจได้เพียงอย่างเดียว แต่ต้องการการตัดสินใจว่าจะตีความประสิทธิภาพของการติดตามได้อย่างไรเมื่อตัวชี้วัดแสดงแนวโน้มที่ต่างกัน

การติดตามตรวจสอบโดยชุมชนอย่างมีส่วนร่วม สามารถใช้ในการกำหนดและติดตามตัวชี้วัดที่เหมาะสมซึ่งมีพื้นฐานคือการเก็บรวบรวมข้อมูลในท้องถิ่น วิธีนี้จะสามารถทำให้ได้วิธีการที่เป็นไปได้ในทางปฏิบัติและเป็นวิธีที่คุ้มค่าในการวัดความก้าวหน้าของวัตถุประสงค์การจัดการที่กำหนดมาสำหรับ EAFM สำหรับรายละเอียดเพิ่มเติมของการติดตามตรวจสอบโดยชุมชนอย่างมีส่วนร่วมที่สามารถบูรณาการเข้ามาในกระบวนการ EAFM ดู EAF-net website (กิจกรรม 3.2 และชุดเครื่องมือที่ 38)

เมื่อมีความเสี่ยงต่ำ ตัวชี้วัดควรวางก็อาจจะเพียงพอ เมื่อมีการเลือกตัวชี้วัดแล้ว ต้องพิจารณาระดับความซับซ้อนและข้อควรระวังของการดำเนินการจัดการด้วย เมื่อมีความเสี่ยงสูง หรือแนวทางการจัดการนั้นมีความเข้มงวดเข้มข้น ก็จำเป็นต้องมีตัวชี้วัดที่แน่นอนชัดเจนมากยิ่งขึ้น ส่วนทางเลือกคือการบริหารจัดการที่ระมัดระวังมากขึ้นด้วย โดยการปรับให้เหมาะสมกับจำกัดของประสิทธิภาพที่ยอมรับได้

คำถามที่เกี่ยวข้อง:

1. มีตัวชี้วัดที่ใช้อยู่แล้วหรือไม่?
2. ตัวชี้วัดที่ใช้เป็นเครื่องหมายแสดงประสิทธิภาพที่ยอมรับได้ระดับใดสำหรับวัตถุประสงค์ และทำไม?
3. ตัวชี้วัดและเกณฑ์มาตรฐานที่เกี่ยวข้องจะต้องมีความเที่ยงตรงและแม่นยำเพียงใดเพื่อให้เข้ากันกับโครงสร้างความเสี่ยงของการประมง?
4. ทรัพยากรอะไรที่มี เพื่อใช้ในการวัดตามตัวชี้วัด?
5. ค่าใช้จ่ายที่ใช้เพื่อทำให้ตัวชี้วัดมีความเที่ยงตรงขึ้น เป็นค่าใช้จ่ายที่เพิ่มขึ้นอย่างคุ้มค่าหรือไม่?
6. มีทรัพยากรเพียงพอในการคงไว้ซึ่งระบบตัวชี้วัดให้นานเท่าที่จำเป็นหรือไม่-ตัวชี้วัดที่ต้องการสอดคล้องกับศักยภาพในการติดตามและการประเมินผลที่มีอยู่หรือไม่?
7. การสร้าง ระบบตัวชี้วัด-ระบบเกณฑ์มาตรฐาน-ระบบการจัดการ ควรอยู่ในระดับใด?
8. การสร้างกฎในการควบคุมใหม่ เหมาะสมหรือไม่?

การดำเนินการที่สำคัญ

- ระบบตัวชี้วัดที่เป็นไปได้ในการวัดประสิทธิภาพของแต่ละวัตถุประสงค์การจัดการ
- สร้างความเห็นพ้องต่อระดับความแม่นยำและความเที่ยงตรงที่ต้องการ
- ทบทวนว่ามี ข้อมูล/ข้อมูลข่าวสาร อะไรอยู่บ้าง และค่าใช้จ่ายโดยเทียบเคียงสำหรับแต่ละตัวชี้วัดหากมีความไม่แน่นอนเกิดขึ้น

- ตัดสินใจว่าทางเลือกใดมีความคุ้มค่าเรื่องค่าใช้จ่ายมากที่สุด
- สมมติว่ามีระดับความไม่แน่นอนของตัวชี้วัด ตัดสินใจว่าระดับใดที่สามารถยอมรับได้ และระดับใดที่ทำให้ไม่สามารถยอมรับประสิทธิภาพได้
- ถ้ามีตัวชี้วัดมากกว่า 1 ตัวชี้วัด สำหรับวัตถุประสงค์ ตัดสินใจว่าตัวชี้วัดเหล่านั้นจะทำงานร่วมกันได้อย่างไรในการประเมินผลลัพธ์
- ในทางปฏิบัติ ควรมีความเป็นไปได้ที่จะประมาณตัวชี้วัดจากข้อมูลที่มีหรือจากข้อมูลที่สามารถเก็บรวบรวมได้

เกณฑ์มาตรฐานคืออะไร?

ถ้าพูดอย่างง่าย ๆ เกณฑ์มาตรฐานคือสิ่งที่บอกว่าคุณต้องการจะไป (เป้าหมาย) คุณมาจากที่ใด (เส้นฐาน) และคุณไม่อยากจะอยู่ในที่ใด (ขอบเขต)

เกณฑ์มาตรฐานมักจะเป็นเป้าหมายซึ่งกำหนดสถานภาพของตัวชี้วัดที่ต้องการ (ตัวอย่างเช่น ร้อยละ 20 ของพื้นที่คุ้มครองทางทะเล MPA) หรือขอบเขต ซึ่งกำหนดว่าจะดำเนินการที่ใดภายในขอบเขตดังกล่าว หรือขอบเขตซึ่งไม่ควรเกินเลยออกไป (ตัวอย่างเช่น ร้อยละ 50 ของการลงแรงประมงที่มีอยู่) ในภาษาประมงมักจะหมายถึงเป้าหมาย (target) และจุดอ้างอิงขอบเขต (limit reference points)

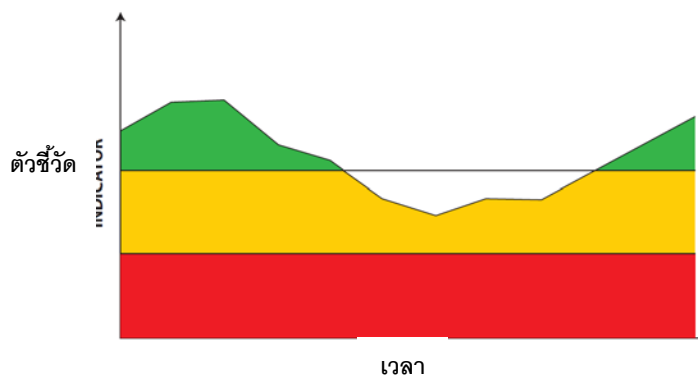
เป็นสิ่งจำเป็นเสมอที่จะต้องกำหนดเกณฑ์มาตรฐานโดยการใช้แนวทางการป้องกันไว้ก่อน (precautionary approach) ซึ่งประกอบด้วย การกำหนดระดับเกณฑ์ที่มีเหตุผล และการลงมือดำเนินการใดๆที่แน่นอนเมื่อถึงหรือเกินระดับเกณฑ์ที่กำหนดไว้

การวัดประสิทธิภาพการจัดการ

การเปรียบเทียบตัวชี้วัดกับเกณฑ์มาตรฐานที่ตกลงกัน (เป้าหมายเส้นฐาน หรือขอบเขต) ทำให้สามารถวัดได้ว่าการจัดการนั้นมีประสิทธิภาพมากน้อยเพียงใด (หน่วยการเรียนรู้ 17 ขั้นตอน 5; ภาพที่ 13.1)

ภาพที่ 13.1: การวัดประสิทธิภาพการจัดการ: แสดงแนวโน้มของตัวชี้วัดต่อเกณฑ์มาตรฐาน 2 เกณฑ์มาตรฐาน (เป้าหมายและขีดจำกัด target and limit)

สีเขียว คือ ผลลัพธ์ที่ต้องการ (อยู่เหนือเป้าหมาย) สีส้ม คือ ผลลัพธ์ที่ต้องการน้อย (อยู่ต่ำกว่าเป้าหมาย target แต่อยู่เหนือขีดจำกัด limit และ (iii) สีแดง คือผลลัพธ์ที่ไม่ต้องการ

ข้อมูล และข้อมูลข่าวสารที่จำเป็นสำหรับตัวชี้วัด

ข้อมูลที่เป็น (Data and information) ถูกอภิปรายไว้ใน หน่วยการเรียนรู้ 10 ขั้นตอน 1.3 ขอบเขตของหน่วยการจัดการ ประมง FMU การพิจารณาแบบเดียวกันนี้นำไปใช้กับข้อมูลสำหรับตัวชี้วัดและการตรวจสอบ โดยได้แนวทางของข้อมูลที่เป็น โดยตรงจากตัวชี้วัดที่ถูกเลือก ดังนั้นข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับสามองค์ประกอบคือข้อมูลที่ต้องการ การเก็บรวบรวมข้อมูลใหม่ อาจจะเป็นสิ่งที่จำเป็น และควรส่งเสริมการเก็บรวบรวมข้อมูลแบบมีส่วนร่วม

คำถามที่เกี่ยวข้อง:

1. ใครเป็นผู้รับผิดชอบการวัดตามตัวชี้วัด?
2. ได้ข้อมูลมาจากที่ใด (ข้อมูลที่ต้องเก็บรวบรวมใหม่ หรือข้อมูลที่มีอยู่แล้ว)?
3. ถ้าเป็นข้อมูลที่ต้องเก็บรวบรวมใหม่ จะใช้วิธีการใด?

และจะเป็นการปฏิบัติที่ดีในการที่จะทำการตรวจสอบข้อมูล โดยเฉพาะการผสมผสานวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงปริมาณ และเชิงคุณภาพ และแหล่งของข้อมูลที่เราควรนำมาใช้ โดยวิธีการนี้จะช่วยให้ การวิเคราะห์หัวข้อเรื่องที่สมบูรณ์ มากขึ้น - สามารถเพิ่มความน่าเชื่อถือของข้อมูล การประเมินผล และความเชื่อมั่น ในการให้คำแนะนำ

การติดตามและการประเมินผลแบบมีส่วนร่วม

ในสิ่งที่เป็นไปได้ ควรจะใช้การตรวจสอบและการประเมินผล (M & E) 😊 แบบมีส่วนร่วม ในการเก็บรวบรวมข้อมูล และการตรวจสอบตัวชี้วัด การตรวจสอบและการประเมินผลแบบมีส่วนร่วมมุ่งสนใจว่า ใครจะเป็นผู้วัดการเปลี่ยนแปลง ใครได้รับประโยชน์ และข้อกังวลมีส่วนร่วม M & E จะมุ่งเน้นไปที่ มาตรการ การเปลี่ยนแปลง ที่เป็นประโยชน์ และจะมีวิธีการใดในการเจรจาต่อรองเกี่ยวกับความกังวล โดยการจำเพาะเจาะจงไปที่ตัวชี้วัดที่จะถูกวัด และการกำหนดเป้าหมายเกณฑ์มาตรฐาน และชี้แจงจำกัด องค์ประกอบของทีม และทักษะของทีมประเมิน/ตรวจสอบและประเมินผลเป็นสิ่งที่สำคัญมาก

โปรดทราบว่าทีมงาน การประเมิน / การตรวจสอบและประเมิน M & E อาจจะเป็นทีมเดียวกัน หรือคนละทีมกับทีมงาน EAFM ก็ได้

กิจกรรม: กำหนดวัตถุประสงค์การจัดการ ตัวชี้วัด และเกณฑ์มาตรฐานสำหรับปัญหาที่เลือกมาจำนวนหนึ่งที่มีความสำคัญสูง

เนื่องจากเป็นส่วนหนึ่งของแผน EAFM ทั้งหมด วัตถุประสงค์ ตัวชี้วัด และเกณฑ์มาตรฐานถูกกำหนดอยู่ในตอนที่ 5 ของแผน EAFM ภายใต้หัวข้อต่อไปนี้:

5. วัตถุประสงค์ ตัวชี้วัด และเกณฑ์มาตรฐาน

ปัญหาตามลำดับความสำคัญ วัตถุประสงค์ และตัวชี้วัดสำหรับการประมง ประกอบด้วย:

- ทรัพยากรประมง
- สิ่งแวดล้อม (ประกอบด้วย สัตว์น้ำพลอยจับได้ แหล่งอาศัย การปกป้องเหยื่อ ความหลากหลายทางชีวภาพ และอื่นๆ)
- สังคม
- เศรษฐกิจ
- การกำกับดูแล (ความสามารถในการทำให้ประสบความสำเร็จตามแผน)

ขั้นตอน 3.3, 3.4 & 3.5

การดำเนินการจัดการ การปฏิบัติตาม การเงิน และการ ทำแผน EAFM ให้แล้วเสร็จ

หน่วยการเรียนรู้ 14

วัตถุประสงค์ของบทเรียน:	
	<ul style="list-style-type: none">• ให้มีการเห็นพ้องกับการบริหารจัดการและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียเข้าใจถึงบทบาทในการเข้ามาร่วมในการบริหารจัดการได้อย่างไร;
	<ul style="list-style-type: none">• ผนวกแผนด้านการเงินเข้ากับแผนดำเนินการ; และ
	<ul style="list-style-type: none">• ประมวลทุกสิ่งเข้าด้วยกัน – ทำแผน EAFM ให้แล้วเสร็จ

ภาพรวม

หน่วยการเรียนรู้นี้จะทำให้ขั้นตอนที่ 3 เสร็จสมบูรณ์ โดยจะอธิบายวิธีการที่ทำให้เกิดการเห็นพ้องร่วมกันในการดำเนินการจัดการ และมุ่งเน้นวิธีการในการทำให้แน่ใจว่า จะมีการปฏิบัติตามในสิ่งที่เห็นพ้องต้องกัน หน่วยการเรียนรู้ยังได้อธิบายประเด็นด้านงบประมาณและสรุปวิธีการในการทำแผน EAFM ให้แล้วเสร็จ

บทนำ

มีการกำหนดชุดวัตถุประสงค์การจัดการ ตัวชี้วัด และประสิทธิภาพของมาตรการต่างๆ ในการประมง ขั้นตอนต่อไปคือ การสร้างชุดปฏิบัติการในการดำเนินการจัดการ ที่ได้รับการยอมรับและสอดคล้องกับปัญหาและบรรลุมติวัตถุประสงค์

ขั้นตอน 3.3a การดำเนินการจัดการ

กล่องเครื่องมือของนักจัดการ

ในการจัดการประมงที่มีอยู่ มักจะมุ่งเน้นการจัดการคนเพื่อส่งเสริมการใช้ทรัพยากรอย่างยั่งยืน ตัวอย่างเช่น การใช้ข้อมูลทางวิชาการมาทำการควบคุมเครื่องมือทำการประมง และห้ามทำการประมงในบางฤดูกาลเพื่อปกป้องกลุ่มสัตว์น้ำพ่อแม่พันธุ์ ในการบริหารจัดการเชิงระบบนิเวศน์จะต้องพิจารณาปัญหาและวัตถุประสงค์อย่างกว้างๆ ดังนั้นจึงต้องการการดำเนินการจัดการที่เหมาะสมให้ครอบคลุมในทุกมิติ

การดำเนินการจัดการที่เหมาะสมในการบริหารจัดการเชิงระบบนิเวศน์จะประกอบด้วย: (i) การดำเนินการจัดการประมงแบบดั้งเดิมที่มุ่งแก้ไขปัญหานิสัตว์น้ำเป้าหมายที่เสื่อมโทรม; (ii) การดำเนินการเพื่อรักษา พื้นฟู และอนุรักษ์โครงสร้างและหน้าที่ของระบบนิเวศ; (iii) การดำเนินการซึ่งจัดการกับปัญหามิติด้านสังคม/เศรษฐกิจของมนุษย์; และ (iv) การดำเนินการเพื่อจัดการกับปัญหาด้านการอภิบาล

การดำเนินการจัดการตามแนวการบริหารจัดการเชิงระบบนิเวศน์ อาจจะประกอบด้วยกิจกรรมดังต่อไปนี้ เช่น:

- มาตรการทางวิชาการเพื่อควบคุมการตายจากการประมง (ตัวอย่างเช่น ควบคุมประเภทเครื่องมือ);
 - ควบคุมปริมาณจับ และการลงแรง:
 - ควบคุมปัจจัยนำเข้าในการทำการประมง (input) (จำกัดสิทธิ จำกัดความสามารถในการทำการประมง กำหนดพื้นที่ทำการประมง กำหนดสิทธิในการใช้ประโยชน์ภายในแหล่งทำการประมง)
 - ควบคุมผลลัพธ์ (output) (ตัวอย่างเช่น กำหนดปริมาณสัตว์น้ำทั้งหมดที่อนุญาตให้จับ (Total Allowable Catch, TAC))
 - ควบคุมเชิงพื้นที่ (ตัวอย่างเช่น การปิดพื้นที่ พื้นที่คุ้มครองทางทะเล (MPAs) และพื้นที่ห้ามจับ (no-take areas);
 - ควบคุมเชิงเวลา (ตัวอย่างเช่น การห้ามทำการประมงในบางฤดูกาล; การห้ามจับสัตว์น้ำในฤดูวางไข่;
- การปรับปรุงระบบนิเวศให้ดีขึ้น (ตัวอย่างเช่น การพัฒนาแหล่งที่อยู่อาศัย และการจัดการประชากรสัตว์น้ำ ซึ่งได้แก่ การปล่อยลูกพันธุ์สัตว์น้ำเพิ่มเติม การปลูกป่าชายเลน การเพิ่มประชากรสัตว์น้ำและการเลือกชนิดพันธุ์สัตว์น้ำ);

- การพัฒนาชุมชน:
 - สร้างความหลากหลายของแหล่งรายได้ (ตัวอย่างเช่น ทักษะการประกอบอาชีพเสริม);
- การพัฒนาศักยภาพของมนุษย์:
 - ทักษะในการจัดการประมง
- การทำงานร่วมกับผู้อื่น:

การจัดการเขตชายฝั่งแบบบูรณาการ (Integrated Coastal Zone Management, ICM) การวางแผนเชิงพื้นที่ทางทะเล (Marine Spatial Planning, MSP) หน่วยงานด้านสิ่งแวดล้อม และอื่นๆ

ดู คู่มือ “เครื่องมือในการจัดการประมงเชิงระบบนิเวศ” เครื่องมือชุดที่ 33 เป็นแม่แบบ “งานที่กำลังคืบหน้า”ของการดำเนินการจัดการ รวมทั้งเครื่องมือชุดที่ 35 สำหรับการบริหารจัดการอย่างจำเพาะเจาะจงสำหรับทางเลือกในการดำรงอาชีพบางปัญหาและวัตถุประสงค์ของการจัดการประมงเชิงนิเวศ จะอยู่นอกเหนือภาระหน้าที่ของกรมประมง จึงมีความจำเป็นที่ EAFM ต้องเชื่อมโยงกับหน่วยงานจัดการอื่นๆ เช่น การจัดการชายฝั่ง การลดความเสี่ยงภัยพิบัติ และการปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพอากาศ 😊 การดำเนินการจัดการสามารถบูรณาการการจัดการและการดำเนินการที่ทำผ่านทางกลยุทธ์การจัดการอื่นๆ (e.g. ICM, MPAs, MSP) เมื่อแผนและการดำเนินการนั้นสอดคล้องวัตถุประสงค์การจัดการตามแนว EAFM

การดำเนินการที่ทับซ้อนกัน

โดยส่วนใหญ่แล้ว จะมีการดำเนินการจัดการหลายอย่างที่สามารถจัดการกับวัตถุประสงค์ได้อย่างใดอย่างหนึ่งได้ การดำเนินการเหล่านี้ สามารถรวบรวมด้วยการระดมความคิดจากสมาชิกในชุมชนเป้าหมาย โดยได้รับการช่วยเหลือสนับสนุนจากกลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสียหลัก และหน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้อง เครื่องมือในการสร้างการมีส่วนร่วมของชุมชน เช่น ต้นไม้ของปัญหา (problem-objective tree) (ดู เครื่องมือชุดที่ 28) สามารถนำมาใช้ในการกระตุ้นสมาชิกในชุมชนให้เสนอแนวทางในการดำเนินการจัดการเพื่อแก้ปัญหาที่ได้ระบุไว้ ในแต่ละวัตถุประสงค์ต้องมีการรวบรวมแนวทางในการบริหารจัดการที่เป็นไปได้ทั้งหมด เพื่อนำมาวิเคราะห์ทั้งความเป็นไปได้ และค่าใช้จ่ายในแนวทางที่ง่ายต่อการนำไปใช้เพื่อนำไปสู่ความสำเร็จ ดังนั้นจึงมีความชัดเจนให้กับผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทั้งหมดเข้าใจได้ว่าทำไมจึงต้องมีการนำการจัดการนั้นๆมาใช้ ซึ่งจะไม่เหมือนกับกระบวนการจัดการประมงอื่นๆ ซึ่งนำมาตรการต่างๆ ไปใช้โดยผู้มีส่วนได้ส่วนเสียไม่มีโอกาสในการกำหนดวัตถุประสงค์ การดำเนินการจัดการต้องคำนึงถึงความรับผิดชอบและกรอบเวลาของการปฏิบัติ การดำเนินการจัดการในแต่ละประเด็นเป็นความรับผิดชอบของชุมชน หน่วยงานส่งเสริมสนับสนุนหรือหน่วยงานอื่นๆ

การตัดสินใจหรือกฎการควบคุม

หากเป็นไปได้ ในการดำเนินการจัดการที่เฉพาะเจาะจงใดๆ ควรจะต้องมีการกำหนดกฎเกณฑ์และที่กำหนดวิธีการนำไปใช้ ซึ่งในทางปฏิบัติมักจะพัฒนาขึ้นในภายหลัง กฎเกณฑ์นี้จะเป็นข้อชี้แนะว่าควรจะทำอะไรภายใต้เงื่อนไขที่แตกต่างกัน ในบริบทการประมงพื้นบ้าน อาจจำเป็นต้องเน้นการปฏิบัติ (ตัวอย่างเช่น การบังคับใช้ที่เข้มงวดยิ่งขึ้นหากการดำเนินการบางอย่างใช้ไม่ได้) สิ่งสำคัญคือการพยายามสร้างการยอมรับว่าจะมีการดำเนินการอะไร และวิธีการตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงของค่าตัวชี้วัด นี่จะเป็นการสร้างความแน่นอนให้กับผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทั้งหมด และกฎควรถูกรับรู้และเข้าใจไป ในวงกว้าง ในบางกรณี กฎการตัดสินใจสามารถวัดได้ในเชิงปริมาณ (ตัวอย่างเช่น การเปลี่ยนแปลงของ TAC สำหรับชนิดพันธุ์เป้าหมายซึ่งจะทราบได้ล่วงหน้าโดยการสำรวจ หรือในเชิงคุณภาพ ที่พบได้ทั่วไป ตัวอย่างเช่น ค่าของตัวชี้วัดจะนำไปสู่การทบทวนการจัดการ

การดำเนินการจัดการ และกฎระเบียบข้อบังคับ

เนื่องจากแผน EAFM จะถูกใช้เป็นเอกสารอ้างอิงในระยะยาว ดังนั้นจึงจำเป็นต้องกำหนดกฎระเบียบข้อบังคับขึ้น (ถึงแม้ว่าจะมีการปรับปรุงและเปลี่ยนแปลงอยู่เสมอ) การดำเนินการจัดการในแผน EAFM ควรจะเป็นกรอบกว้างๆ เช่น การกำหนดขนาดดาวนกันดูง ข้อกำหนดที่แน่ชัดของการดำเนินการนี้ควรจะถูกรวบรวมไว้ในกฎและระเบียบข้อบังคับที่ดีที่สุด (ตัวอย่างเช่น ขนาดดาวนกันดูงเล็กสุด = 2.5 ซม.) ซึ่งก็เป็นเพราะว่าในการเปลี่ยนแปลงกฎและระเบียบข้อบังคับนั้นทำได้ง่ายกว่าการเปลี่ยนแปลงตัวแผนเอง แม้ว่าจะขึ้นอยู่กับว่าแผน EAFM ถูกจัดทำขึ้นอย่างไร (หน่วยการเรียนรู้ 15 ขั้นตอน 4) กฎระเบียบข้อบังคับจะเป็นทางการหรือไม่ก็ได้ หากมีการสนับสนุนที่ดีจากชุมชน กฎระเบียบข้อบังคับเหล่านี้อาจจะมีประสิทธิภาพมากกว่ากฎหมายและกฎที่กำหนดจากระบบจากบนลงล่าง (top-down)

ขั้นตอน 3.3b การปฏิบัติตามและการบังคับใช้

แม้ว่าการปฏิบัติตามและการบังคับใช้เป็นเรื่องที่แตกต่างกัน แต่ทั้งคู่มีกรอบแนวคิดที่หนุนเสริมกัน การปฏิบัติตามจะบรรลุผลก็ต่อเมื่อการกระทำของชาวประมงปฏิบัติตามสอดคล้องกับกฎระเบียบและกฎหมายที่เกี่ยวข้อง ในขณะที่การบังคับใช้คือการกระทำที่เป็นการบังคับ หรือการทำให้แน่ใจว่ามีการปฏิบัติตาม และ/หรือ การเชื้อเพลิง กฎระเบียบข้อบังคับ ส่วนการปฏิบัติตามคือผลลัพธ์ของการเต็มใจยอมรับ หรือการกระทำที่สอดคล้อง กับกฎระเบียบข้อบังคับในการจัดการเมื่อกฎและระเบียบข้อบังคับถูกละเมิด จะต้องมียุทธศาสตร์สำหรับผู้ที่ไม่ปฏิบัติตาม อย่างไรก็ตาม นักจัดการทรัพยากรจำเป็นต้องสร้างความสมดุลระหว่างการปฏิบัติตามกับการบังคับใช้ โดยมุ่งเน้นให้มีการปฏิบัติตามมากกว่าการบังคับใช้ ระบบการปฏิบัติตามหรือการบังคับใช้ควรจะสามารถอธิบายได้ ขอบด้วยกฎหมาย มีความเท่าเทียม และยืดหยุ่น การปฏิบัติตามจะประสบความสำเร็จเมื่อชาวประมงรับรู้ได้ว่าการจัดการนั้นมีความเท่าเทียมและเป็นธรรม มีข้อมูลวิทยาศาสตร์ที่เชื่อถือและวางใจได้ มีกิจกรรมการติดตาม ควบคุมและตรวจสอบอย่างมีประสิทธิภาพ และมีการลงโทษสูงกว่าผลประโยชน์ที่ได้รับจากการละเมิด

ระบบการบังคับใช้พยายามที่จะเพิ่มให้มีการปฏิบัติตาม โดยการใช้หลักการอภิบาลทรัพยากรในเรื่องของการติดตาม ตรวจสอบพฤติกรรมของผู้ใช้ทรัพยากรและมีการลงโทษผู้ที่ฝ่าฝืน การเพิ่มความรุนแรงและโอกาสของการถูกลงโทษจึงเป็นการเพิ่มค่าเสียโอกาสของผู้ที่ไม่ปฏิบัติตาม ระบบการบังคับใช้มีผลโดยตรงต่อผู้ใช้ทรัพยากรเพื่อที่จะไม่ให้ละเมิดกฎระเบียบที่วางไว้ ระบบการบังคับใช้ยังมีอิทธิพลต่อการปฏิบัติตามในทางอ้อมอีกด้วย โดยเมื่อสังคมส่วนใหญ่ได้ปฏิบัติตามกฎระเบียบเหล่านั้นแล้ว สังคมส่วนที่เหลือก็จะปฏิบัติตามด้วย เมื่อการตัดสินใจของปัจเจกบุคคลที่จะปฏิบัติตามกฎขึ้นอยู่กับระดับการปฏิบัติตามของผู้อื่น ด้วยการออกแบบกลไกการลงโทษและการรับรู้ถึง “ความยุติธรรม” ของผู้บังคับใช้ ระบบการบังคับใช้จึงมีอิทธิพลต่อการยอมรับกฎหมาย

การติดตาม ควบคุม และตรวจตรา (Monitoring, control and surveillance, MCS)

ในเรื่องการประมง การบังคับใช้ และการปฏิบัติตาม การดำเนินการจัดการประมง รู้จักกันในนามของ “การติดตาม ควบคุม และตรวจตรา (MCS)” MCS คือกลไกในการนำการจัดการที่ยอมรับ ไปปฏิบัติใช้ให้เกิดผลสำเร็จ องค์ประกอบของ MCS ประกอบด้วย:

1. การติดตาม Monitoring (M) – การเก็บรวบรวม และวิเคราะห์ข้อมูลที่จะนำไปสู่การปฏิบัติตาม;
2. การควบคุม Control (C) – กฎระเบียบที่ใช้ในการอภิบาลการประมง; และ
3. การตรวจตรา Surveillance (S) – การสังเกต และการตรวจตรา เพื่อให้แน่ใจว่ามีการปฏิบัติตามกฎระเบียบของการประมง

พึงสังเกตว่าการใช้คำว่า “การติดตาม” มีขอบเขตที่แตกต่างจากที่ใช้ใน “การติดตามตรวจสอบ และการประเมินผล (M&E)” การติดตามสำหรับการปฏิบัติตามเป็นส่วนย่อยของ M&E การติดตามเพื่อการปฏิบัติตาม ประกอบด้วย การเก็บรวบรวม ข้อมูลเกี่ยวกับสิ่งที่เกิดขึ้นในการประมง การควบคุมเป็นการวางกฎระเบียบเพื่อให้ใช้ทรัพยากรประมงภายใต้เงื่อนไขที่ระบุไว้ในแผนการจัดการประมง การควบคุมเป็นพื้นฐานของการจัดการประมง (ผ่านระบบ MCS) การตรวจตรา ประกอบด้วย การวางข้อกำหนด และให้คำแนะนำในการทำการประมง เพื่อให้มั่นใจว่ากฎระเบียบและการบริหารจัดการมีการปฏิบัติ กิจกรรมนี้สำคัญมากเนื่องจากทำให้มั่นใจว่าจะไม่มีการทำประมงเกินกำลังผลิต มีการละเมิดน้อยลง และการบริหารจัดการประมงได้มีการปฏิบัติ MCS ต้องมี:

- ความร่วมมือและการประสานงานระหว่างหลายๆหน่วยงาน;
- ได้รับการสนับสนุนจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย;
- การฝึกอบรมและการสร้างบุคลากร;
- การส่งเสริมการศึกษาและการเพิ่มความตระหนัก; และ
- การจับกุม การส่งฟ้อง และการพิจารณาคดี

การปฏิบัติตามและการบังคับใช้แบบรวมอำนาจ (Top-down) และแบบกระจายอำนาจ (bottom-up)

การบังคับใช้สามารถเป็น “แบบรวมอำนาจ หรือ top-down” (นั่นคือ การบังคับใช้โดยเรือตรวจการประมง) และ/หรือ “แบบกระจายอำนาจ หรือ bottom-up” (นั่นคือ เครือข่ายอนุรักษ์ทรัพยากร และการจัดการร่วม) ในขณะที่รัฐบาลแห่งชาติและรัฐบาลท้องถิ่นมีความรับผิดชอบในการบังคับใช้กฎหมาย แต่เมื่อรัฐบาลขาดแคลนบุคลากรในการบังคับใช้กฎหมาย ชาวประมงก็จะมีบทบาทมากขึ้นในการเข้ามาช่วยในการบังคับใช้กฎหมาย ชาวประมงอาจจะได้รับบริการหมายเลขโทรศัพท์ “สายด่วน” ที่จะแจ้งและรายงานการทำประมงที่ผิดกฎหมาย ผู้ใช้ทรัพยากรอาจตัดสินใจที่จะบังคับใช้กฎหมายกันเอง เมื่อพวกเขาเชื่อว่าพวกเขาจะได้รับประโยชน์จากการปฏิบัติตามกฎระเบียบ โดยหลักการการจระเบียบตนเอง ควรจะได้รับอำนาจอย่างเป็นทางการโดยความเห็นชอบของหน่วยงานรัฐบาลที่รับผิดชอบ เพื่อที่จะให้เป็นการดำเนินการอย่างถูกต้องตามกฎหมาย ถ้าไม่เช่นนั้นจะทำให้มีอันตรายจากการบังคับใช้กฎหมายกันเอง

การบังคับใช้นั้นเป็นอะไรที่มากกว่าการที่ตำรวจมีอำนาจในการจับกุม; แต่เกี่ยวข้องกับสถาบันและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่หลากหลายซึ่งต้องใช้แนวปฏิบัติที่แตกต่างกันเพื่อที่จะเปลี่ยนแปลงหรือปรับเปลี่ยนพฤติกรรม การแทรกแซงการบังคับใช้กฎหมาย อาจเป็นมาตรการป้องกันแบบ ‘นุ่มนวล’ หรือการลงโทษที่ ‘รุนแรง’ วิธีการบังคับใช้ แบบนุ่มนวลนั้นเพื่อก่อให้เกิดความสมัครใจในการปฏิบัติตามกฎหมายโดยไม่ต้องผ่านกระบวนการยุติธรรม โดยเน้นการเปลี่ยนแปลงสังคมและวัฒนธรรมของการปฏิบัติตามซึ่งสามารถใช้ในการ: (ก) รักษาไว้ซึ่งการปฏิบัติตามกฎหมายในวงกว้าง, (ข) กระตุ้นให้เกิดการปฏิบัติตามอย่างสมัครใจ, และ (ค) ทำให้บรรลุผลในการป้องปรามการกระทำผิด

วิธีการแบบนุ่มนวล หรือวิธีการเชิงบวก ประกอบด้วย:

- การตลาดเพื่อสังคม(การนำหลักการตลาดและเทคนิคทางการตลาดมาใช้เพื่อให้บุคคลเป้าหมายยอมรับที่จะเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมเพื่อผลประโยชน์ของตนเอง ของกลุ่ม หรือของสังคม);
- การขับเคลื่อนทางสังคม;
- การจัดการทรัพยากรชายฝั่งโดยการปฏิบัติที่ดีที่สุด;
- กฎหมายและการควบคุม;
- การจัดการข้อมูลและการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสาร;

- การศึกษาและการเผยแพร่ความรู้; และ
- การติดตามและการประเมินผล

การบังคับใช้แบบ 'รุนแรง' หรือวิธีการเชิงลบ ใช้บทลงโทษตามกฎหมายที่กำหนดโดยศาลหรือผู้มีอำนาจในการกำกับดูแล เพื่อป้องปราม วิธีการบังคับใช้แบบรุนแรงมีวัตถุประสงค์เพื่อการหาผู้กระทำผิด หาตำแหน่งที่กระทำผิด และปราบปรามผู้ฝ่าฝืน โดยใช้เครื่องมือทางกฎหมายที่เป็นไปได้ทั้งหมด การบังคับใช้แบบ 'รุนแรง' หรือวิธีการเชิงลบ ประกอบด้วย:

- การปรากฏตัวของผู้บังคับใช้กฎหมายอย่างต่อเนื่อง;
- มีความคงเส้นคงวาของการตรวจสอบ จับกุม และดำเนินคดี ผู้ฝ่าฝืน ตลอดจนกำหนดบทลงโทษที่เหมาะสม;
- การพัฒนากลยุทธ์ที่มีความซับซ้อน ในการจับกุมผู้กระทำผิดซ้ำ;
- ปฏิเสธการรับผลประโยชน์จากกิจกรรมที่ผิดกฎหมาย

การบังคับใช้กฎหมายต้องมีการปรึกษาหารือและการประสานงานระหว่างหน่วยงานและองค์กรต่างๆ ที่รับผิดชอบ การติดตาม การตรวจตรา การจับกุม และการลงโทษ ซึ่งรวมถึงตำรวจ กองทัพเรือ ยามชายฝั่ง และหน่วยบังคับใช้ของชุมชนในรูปแบบอื่นๆ

การดำเนินการในการส่งเสริมการปฏิบัติตามกฎและระเบียบการจัดการสามารถเปลี่ยนแปลงได้ตามกาลเวลา ในระยะเริ่มต้นของการจัดการควรจะเน้นการให้ความรู้ต่อสาธารณะ และทำให้เห็นกระบวนการบังคับใช้กฎหมายที่ชัดเจน เพื่อช่วยให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียมีความคุ้นเคยกับขอบเขตและกฎระเบียบการควบคุม เนื่องจากประโยชน์ของการจัดการเริ่มมีความเข้าใจเกิดขึ้น ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียจะรู้สึกถึง “ความเป็นเจ้าของ” และให้คำมั่นที่นำไปสู่ความสำเร็จของการจัดการ ณ จุดนี้ จากการลงโทษจากสังคมและแรงกดดันจะทำให้เกิดการควบคุมตัวเอง (ความเต็มใจในการปฏิบัติตาม)

ดู เครื่องมือชุดที่ 34 สำหรับวิธีในการปรับปรุง MCS

3.4 การเงิน

ในการพัฒนากระบวนการ EAFM จะต้องมีการพิจารณางบประมาณที่ต้องการ และแหล่งเงินทุนเพื่อที่จะสนับสนุนกระบวนการ หน่วยการเรียนรู้ที่ 8 เริ่มต้น A อธิบายความสำคัญและความจำเป็นของเงินทุนที่เพียงพอในการเริ่มดำเนินการตามกระบวนการ EAFM เงินทุนจะต้องใช้ในการสนับสนุนกิจกรรมที่หลากหลายซึ่งเกี่ยวข้องกับวางแผน การนำไปปฏิบัติใช้ การประสานงาน MCS และ M&E ของแผน การวางแผนงบประมาณรายปีสำหรับแต่ละกิจกรรมเหล่านี้ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของแผน EAFM นับเป็นแนวทางปฏิบัติที่ดีเพื่อก่อให้เกิดการนำแผนลงไปปฏิบัติให้สำเร็จ (ดู หน่วยการเรียนรู้ที่ 15 ขั้นตอน 4.1) เรื่องการเงิน โดยเฉพาะเรื่องความเพียงพอ ทุนเวลาและการมีทุนที่ต่อเนื่อง มีความสำคัญต่อความยั่งยืนของกระบวนการ EAFM ในระยะแรกๆของการนำไปปฏิบัติใช้ การเงินอาจจะได้รับเงินบริจาคจากองค์กรภายนอก หรือจากโครงการพัฒนาขนาดใหญ่ แหล่งทุนนี้อาจจะต่อเนื่องหรืออาจจะไม่ต่อเนื่องในระยะยาว

โครงการมักจะล้มเหลวเมื่อแหล่งทุนภายนอกหยุดให้ทุน; ดังนั้นจึงจำเป็นต้องวางกลไกงบประมาณทางเลือกเพื่อการเงินที่ยั่งยืน จะต้องมีเงินทุนสำรองเพื่อรักษากระแสเงินสดหมุนเวียนเพื่อการต่างๆ เช่น เงินเดือนพนักงาน และกิจกรรมที่จำเป็น ทั้งนี้กระบวนการ EAFM จะต้องได้รับการสนับสนุนและยอมรับจากชุมชนเพื่อให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียมีความเชื่อมั่นที่จะลงทุนและสละเวลาในการเข้าร่วมโครงการ

คำถามที่เกี่ยวข้อง

1. เป็นเงินทุนจากงบประมาณที่มีอยู่ หรือจำเป็นต้องหาจากแหล่งใหม่?
2. เงินทุนและวงจรรองเงินทุนที่มีอยู่
3. ใครเต็มใจ/สามารถจะจ่ายได้
4. ประเด็นที่เกี่ยวข้องของทรัพย์สินของโครงการและมีผลกระทบต่อผู้มีส่วนได้ส่วนเสียอย่างไร

ตัวเลือกว่าจะใช้กลไกทางการเงินอะไรกับกรณีใดๆ จะต้องขึ้นอยู่กับการวิเคราะห์ที่จับจ้องที่เป็นไปได้หลายๆปัจจัย:

- การเงิน (งบประมาณที่ต้องการ การสร้างรายได้ การไหลเวียนของรายได้ งบประมาณรายปี);
- กฎหมาย (กฎหมายที่สนับสนุนกลไกทางการเงิน กฎหมายใหม่ที่จำเป็น);
- การบริหารจัดการ (ระดับความซับซ้อนและค่าใช้จ่ายในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการบริหารจัดการ การบังคับใช้โอกาสที่จะเกิดการทุจริต และพนักงานที่ต้องการ);
- สังคม (ใครจะจ่าย ความเต็มใจจ่าย ความเท่าเทียม ผลกระทบ);
- ทางการเมือง (การสนับสนุนจากรัฐบาล การตรวจสอบจากองค์กรภายนอก);
- สิ่งแวดล้อมขององค์กร (ผลกระทบ)

อาจจะมีหลายๆแหล่งทุน ขึ้นอยู่กับสถานการณ์ และการสนับสนุนจากรัฐบาล:

การจัดสรรรายได้ของรัฐบาล	<ul style="list-style-type: none"> • การจัดสรรโดยตรงจากงบประมาณรัฐบาล; • พันธบัตรรัฐบาลและภาษีเฉพาะสำหรับการอนุรักษ์; และ • การผ่อนปรนหนี้
เงินช่วยเหลือและการบริจาค	<ul style="list-style-type: none"> • เงินช่วยเหลือจากผู้บริจาคแบบทวิภาคีหรือพหุภาคี; • กองทุน มูลนิธิ; • องค์กรพัฒนาเอกชน; • ภาคเอกชน; และ • กองทุนให้เปล่า
รายได้จากการท่องเที่ยว	<ul style="list-style-type: none"> • ค่าธรรมเนียม (การเข้าประเทศ, การดำน้ำ, การเล่นเรือเพื่อท่องเที่ยว, การตกปลา); • การดำเนินงานที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวของหน่วยงานที่มีอำนาจในการจัดการ; • ภาษีโรงแรม; • ค่าธรรมเนียมและภาษีนักท่องเที่ยว; และ • การสมทบทุนโดยสมัครใจของนักท่องเที่ยวและผู้ประกอบการการท่องเที่ยว
อสังหาริมทรัพย์และสิทธิการ พัฒนาอสังหาริมทรัพย์	<ul style="list-style-type: none"> • การซื้อหรือการบริจาคที่ดิน และ/หรือ ทรัพย์สินได้น้ำ; • สิทธิในการพัฒนาทางการค้าและธนาคารพื้นที่ชุ่มน้ำ; และ • สัมปทานด้านการอนุรักษ์

รายได้จากอุตสาหกรรมประมง	<ul style="list-style-type: none"> • ปริมาณจับ และภาษีการบริการ/กลไกการค้าสินทุณ; • การติดฉลากรักษ์ระบบนิเวศ (Eco-labeling) และการรับรองผลผลิต; • ค่าสิทธิในการเข้าทำประมง; • ค่าธรรมเนียมใบอนุญาตการทำประมงและภาษีสินค้า; • ค่าธรรมเนียมและภาษีใบอนุญาตการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ; และ • ค่าปรับจากการประมงผิดกฎหมาย
รายได้จากพลังงานและเหมืองแร่	<ul style="list-style-type: none"> • กองทุนและค่าปรับสำหรับน้ำมันรั่วไหล; • ค่าสัมปทานและค่าธรรมเนียมสำหรับการทำเหมืองแร่ น้ำมัน และก๊าซ ซึ่งอยู่ห่างจากฝั่ง; • ค่าธรรมเนียมสิทธิในการวางท่อก๊าซและน้ำมัน และโครงสร้างพื้นฐานด้านการสื่อสาร; • รายได้พลังงานไฟฟ้าจากพลังน้ำ; และ • การสมทบทุนโดยสมัครใจจากบริษัทพลังงาน
การลงทุนเพื่อผลกำไรซึ่งเชื่อมโยงกับการอนุรักษ์ทะเล	<ul style="list-style-type: none"> • การลงทุนของภาคเอกชนในการส่งเสริมการอนุรักษ์; และ • การคงไว้ซึ่งความหลากหลายทางชีวภาพ
แหล่งทุนอื่นๆ	<ul style="list-style-type: none"> • เงินกู้; และ • รายได้จากธุรกิจท้องถิ่น เช่น หัตถกรรม ผลผลิตจากการประมง ของฝากของที่ระลึกสำหรับนักท่องเที่ยว

กิจกรรม: การยอมรับการดำเนินการจัดการการดำเนินการบังคับใช้และการปฏิบัติตามที่เกี่ยวข้อง

กิจกรรม: การยอมรับกลไกทางการเงินเพื่อสนับสนุนการดำเนินการดังกล่าวข้างต้น

3.5 การทำแผน EAFM ให้เสร็จสมบูรณ์

ขั้นตอนที่ 1-3 ของกระบวนการ EAFM เป็นสิ่งจำเป็นของการพัฒนาแผน EAFM ซึ่งแผนนี้ได้ถูกกำหนดไว้ในชุดเอกสารแบบเบ็ดเสร็จที่รวมทุกส่วนประกอบที่จำเป็นสำหรับการนำ EAFM ไปดำเนินการให้สำเร็จ

แม้แบบด้านล่างนี้ แสดงส่วนประกอบหลักของแผน EAFM ข้อมูลส่วนใหญ่สำหรับการวางแผนได้ถูกรวบรวมไว้แล้วโดยผ่านกระบวนการหารือกับผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย การทำวิจัย (ในขั้นตอนการกำหนดขอบเขต) และจากข้อมูลทุติยภูมิ

การดำเนินการผ่านกระบวนการปรึกษาหารือเพื่อพัฒนาแผน EAFM มีความสำคัญพอๆกับผลผลิตที่ได้จากแผน กระบวนการปรึกษาหารือส่งเสริมความรู้สึกเป็นเจ้าของต่อแผน EAFM สร้างความเชื่อใจของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย และเริ่มต้นในการสร้างความสัมพันธ์ของการทำงานระหว่างผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย และยังช่วยทำให้บทบาทและความรับผิดชอบมีความชัดเจน สร้างความเชื่อมโยงระหว่างผู้ที่มีบทบาทสำคัญ เช่น สถาบันวิจัย หน่วยงานประมง และชาวประมง ทำให้ การทำงานของแต่ละคนสอดคล้องกับความต้องการของผู้ใช้ประโยชน์มากขึ้น

แม่แบบ EAFM

แผน EAFM plan สำหรับหน่วยการจัดการประมง FMU XXXX

1. วิสัยทัศน์

เป้าหมายกว้างๆของการจัดการ

2. ภูมิหลัง

การพรรณนาพื้นที่และทรัพยากรที่จะถูกจัดการ ประกอบด้วยแผนที่ที่มีมาตราต่างๆกัน

พื้นที่การจัดการประมง

พื้นที่ที่มีการทำประมง ขอบเขตอำนาจทางกฎหมาย และขอบเขตของระบบนิเวศ (ประกอบด้วย อำนาจทางกฎหมาย ระดับชาติ/จังหวัด/อำเภอ) แผนที่ของหน่วยการจัดการประมง FMU

ประวัติศาสตร์ของการประมงและการจัดการ

พรรณนาสรุปการพัฒนาการประมงในอดีต ในแง่ของกองเรือ เครื่องมือประมง ผู้คนที่เกี่ยวข้อง อื่นๆ

สถานภาพปัจจุบันของการประมง

พรรณนาทรัพยากรประมง และกองเรือ/เครื่องมือประมงที่ใช้;

สถานภาพทรัพยากร;

แผนที่ของรูปแบบการใช้ประโยชน์ทรัพยากร

ผลประโยชน์ทางสังคม-เศรษฐกิจ โดยรวมผลประโยชน์ภายหลังการจับด้วย

พรรณนาผู้มีส่วนได้ส่วนเสียและความสนใจของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย (รวมทั้ง สถานะทางสังคม-เศรษฐกิจ);

พรรณนาการให้ประโยชน์ และผู้ใช้ประโยชน์ระบบนิเวศในด้านอื่นๆ โดยเฉพาะกิจกรรมที่อาจจะมีผลกระทบสำคัญ และการเตรียมการเพื่อกระบวนการประสานงานและการปรึกษาหารือ;

ประโยชน์ทางสังคมและเศรษฐกิจ ทั้งในปัจจุบันและในอนาคต

การพิจารณาสิ่งแวดล้อมที่พิเศษ

รายละเอียดของสิ่งแวดล้อมที่สำคัญ โดยเฉพาะพื้นที่ที่มีความอ่อนไหว และชนิดพันธุ์ที่ใกล้สูญพันธุ์

มิติในทางโครงสร้าง

ภูมิหลังของการออกกฎหมาย;

การเตรียมการจัดการร่วมที่มีอยู่แล้ว (co-management) – บทบาทและความรับผิดชอบ;

การจัดเตรียมติดตาม ควบคุม และตรวจตรา (MCS);

กระบวนการปรึกษาหารือที่นำไปสู่การวางแผนและกิจการที่ดำเนินอยู่;

รายละเอียดของกระบวนการในการตัดสินใจ รวมถึงการยอมรับผู้ที่มีส่วนร่วม;

ลักษณะการให้สิทธิในการทำประมง และรายละเอียดของผู้ที่กำลังถือสิทธิในการทำประมง;

แผนที่ของการแทรกแซงจัดการ/สิทธิของผู้ใช้ประโยชน์/ขอบเขตอำนาจในทางกฎหมาย

3. การคุกคามและปัญหาที่สำคัญ

ปัญหาด้านนิเวศวิทยา

ปัญหาทรัพยากรประมง และปัญหาสิ่งแวดล้อมทั่วไป รวมถึงผลกระทบของการประมงต่อสิ่งแวดล้อม และในทางกลับกัน คือผลกระทบของสิ่งแวดล้อมต่อการประมง

ปัญหาด้านสังคมและเศรษฐกิจ

ปัญหาที่เกี่ยวข้องกับคนที่มีส่วนร่วมในการประมง มหาชนทั่วไป และระดับประเทศ รวมทั้งประเด็นความเท่าเทียมทางเพศ

ปัญหาด้านการอภิบาล

ปัญหาที่กระทบต่อความสามารถในการจัดการให้บรรลุวัตถุประสงค์

4. เป้าหมายของการจัดการ

เป้าหมายในระดับสูงกว่า เช่น เป้าหมายสูงสุดของการจัดการ

5. วัตถุประสงค์ ตัวชี้วัด และเกณฑ์มาตรฐาน

เรียงลำดับความสำคัญของ ปัญหา วัตถุประสงค์ เกณฑ์มาตรฐาน สำหรับการประมง โดยครอบคลุม:

- ทรัพยากรประมง;
- สิ่งแวดล้อม (ประกอบด้วย สัตว์น้ำพลอยจับได้ แหล่งอาศัย การปกป้องเหยื่อ ความหลากหลายทางชีวภาพ และอื่นๆ);
- สังคม;
- เศรษฐกิจ;
- การอภิบาล (ความสามารถในการประสบความสำเร็จตามแผน)

6. การดำเนินการจัดการ

การดำเนินการที่ได้รับการเห็นพ้องสำหรับแผน เพื่อบรรลุวัตถุประสงค์ภายใต้กรอบเวลาที่ยอมรับ ประกอบด้วย สัตว์น้ำพลอยจับได้ การปกป้องแหล่งอาศัย ประโยชน์ทางสังคม-เศรษฐกิจ การอภิบาลที่ดี และอื่นๆ

7. การปฏิบัติตาม

สำหรับการดำเนินการที่ต้องการกฎระเบียบ – การเตรียมการเพื่อเป็นการประกันว่าการดำเนินการจัดการจะมีประสิทธิภาพ

8. ข้อมูลที่จำเป็น¹

ข้อมูลและข่าวสารเป็นสิ่งจำเป็นต่อการติดตามการปฏิบัติตามแผน ต้องมีการกำหนดให้ชัดเจนว่าจะได้ข้อมูลจากที่ใด ใครเป็นผู้ที่เก็บรวบรวม วิเคราะห์ และใช้ประโยชน์จากข้อมูล

9. การเงิน

แหล่งงบประมาณหลักที่สำคัญ

10. การติดต่อสื่อสาร²

เชื่อมโยงกับกลยุทธ์ในการติดต่อสื่อสาร

11. ทบทวนแผน³

กำหนดวันและรูปแบบการทบทวนในครั้งต่อไป และการวัดประสิทธิภาพของความสำเร็จของการจัดการ

¹ ได้อภิปรายบางส่วนของข้อมูลและข่าวสารที่จำเป็นไว้ในขั้นตอนที่ 1 และ 3 และจะกล่าวถึงต่อไปในหน่วยการเรียนรู้ที่ 17 ขั้นตอน 5.1 แผน EAFM ควรจะกล่าวถึงวิธีการในการเก็บรวบรวมข้อมูลและเปรียบเทียบข้อมูลเพื่อการติดตามตามตัวชี้วัด และใครเป็นผู้รับผิดชอบเรื่องดังกล่าว (ได้กล่าวเรื่องนี้โดยละเอียดไว้ในแผนงานการนำไปปฏิบัติใช้ให้เกิดผลสำเร็จ ซึ่งได้พัฒนาแผนขึ้นใน (หน่วยการเรียนรู้ที่ 15 ขั้นตอน 4.1)

² เรื่องการติดต่อสื่อสารได้กล่าวถึงไว้ใน (หน่วยการเรียนรู้ที่ 15 ขั้นตอน 4.1) แต่การสร้างเชื่อมโยงไปสู่กลยุทธ์ในการติดต่อสื่อสารควรจะกล่าวไว้ในที่นี้

³ การทบทวนแผน ได้กล่าวไว้ถึงในหน่วยการเรียนรู้ที่ 17 ขั้นตอน 5.2 แต่ควรจะกล่าวถึงอีกครั้งในที่นี้ ถึงกระบวนการติดตาม และประเมินผล และความถี่ในการประเมินผล

เอกสารอ้างอิง

FAO. 2001. Fisheries enforcement. Related legal and institutional issues. FAO Legislative Study 74. Rome, Italy.

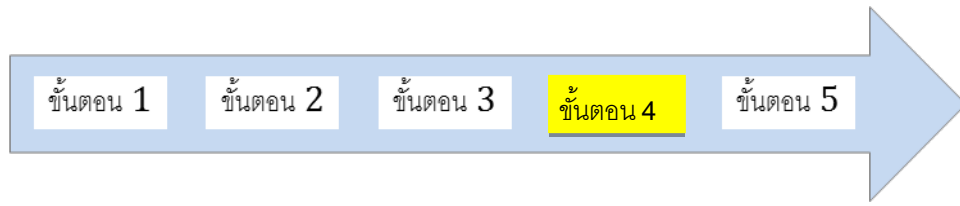
FAO. Available at <http://www.fao.org/fishery/eaf-net/>

ขั้นตอน 4 การนำแผนไปปฏิบัติ

ขั้นตอน 4.1 (แผนอย่างเป็นทางการ การสื่อสาร และการเข้าร่วมปฏิบัติ)

หน่วยการเรียนรู้ 15

วัตถุประสงค์ของบทเรียน:	
	• พัฒนาแผนการปฏิบัติงาน;
	• สรุปสาระสำคัญของความหมายการทำแผน EAFM ให้เป็นที่ยอมรับอย่างเป็นทางการ; และ
	• กำหนดกลยุทธ์การสื่อสาร

ภาพรวม

หน่วยการเรียนรู้นี้อธิบายวิธีการที่จะทำให้แผนเป็นที่ยอมรับอย่างเป็นทางการ วิธีการพัฒนาแผนงานสำหรับการนำแผน EAFM ไปปฏิบัติให้เกิดผลอย่างมีประสิทธิภาพ และการพัฒนาการกลยุทธ์สื่อสารที่จำเป็น

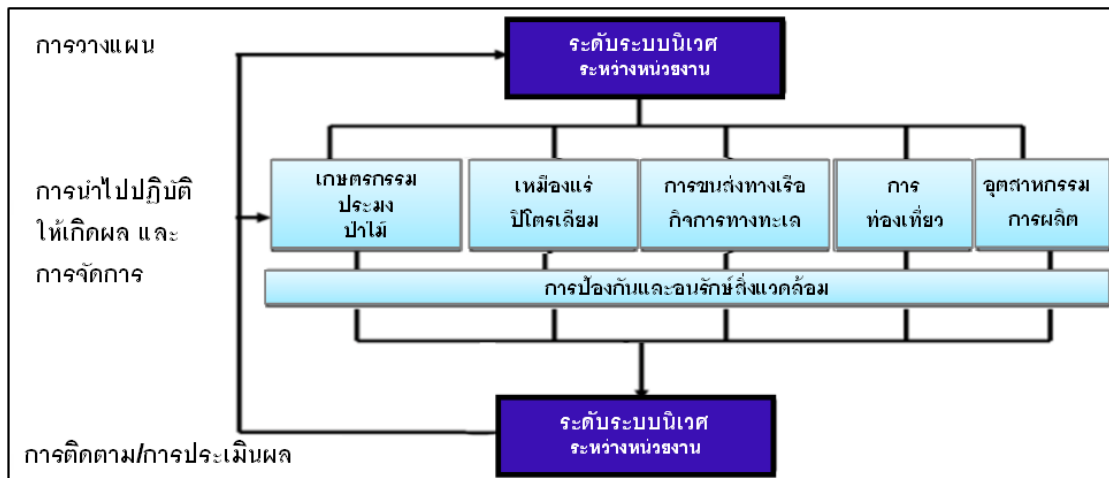
บทนำ

เมื่อแผน EAFM ได้รับการรับรองและเห็นชอบแล้ว ควรนำแผนไปปฏิบัติใช้ให้เกิดผลโดยเร็วเท่าที่จะเป็นไปได้ เพื่อให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียเห็นถึงความมุ่งมั่นและความก้าวหน้าของโครงการ เพราะถ้ากระบวนการวางแผนใช้เวลานานเกินไป ก็อาจส่งผลให้เกิดการสูญเสียแรงผลักดันในการขับเคลื่อนได้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งถ้ามีการเปลี่ยนแปลงของเจ้าหน้าที่ หรือรัฐบาล การนำแผนไปปฏิบัติใช้ให้เกิดผลประกอบด้วยกิจกรรมที่เป็นดำเนินการผ่านแผน EAFM กระบวนการนำแผนไป ปฏิบัติใช้ให้เกิดผลเกี่ยวข้องกับ การตัดสินใจในหลายประเด็น และเป็นกระบวนการที่แตกต่างจากที่ใช้ในการวางแผนและกำหนดข้อตกลง กิจกรรมทุกอย่างที่อยู่ในแผน EAFM ควรจะนำไปปฏิบัติใช้อย่างถูกต้องและในเวลาที่เหมาะสมเพื่อให้ บรรลุเป้าหมายและวัตถุประสงค์

การบริหารจัดการประมงต้องเผชิญกับหลายปัญหา (มลพิษทางน้ำ, การนำสายพันธุ์ต่างถิ่นเข้ามาปะปน การทำลายแหล่งที่อยู่อาศัยของสัตว์น้ำอันเนื่องจากการพัฒนาชายฝั่ง การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ) ซึ่งปัญหาเหล่านี้อยู่นอกการควบคุมโดยตรงของนักจัดการประมง ดังนั้นในการนำแผน EAFM ไปปฏิบัติใช้นั้น นักจัดการประมงต้องโน้มน้าว ประสาน และผสมผสานแผนของตนเองให้เข้ากับกระบวนการของการจัดการชายฝั่งแบบบูรณาการ (Integrated Coastal Management, ICM) การจัดการห้วงน้ำแบบบูรณาการ (Integrated Watershed Management ☺, IWM) การจัดการ การอนุรักษ์ และการกำกับดูแลมหาสมุทรแบบบูรณาการ (ตามที่ได้เริ่มไว้ ระหว่างการดำเนินการตาม ภารกิจเริ่มต้น) ถ้ากระบวนการเหล่านี้ไม่มี อย่างน้อยก็ควรมีการประสานงานกับหน่วยงานด้านสิ่งแวดล้อม

ในทางปฏิบัติเนื่องจากโลกได้ถูกกำหนดออกเป็นส่วนๆ (ตัวอย่างเช่น การเกษตรกรรม ป่าไม้และประมง เหมืองแร่และปิโตรเลียม สิ่งแวดล้อม การขนส่งและกิจการทางทะเล) การจัดการแบบแยกส่วนจะเป็นจุดเริ่มต้นสำหรับแนวทางการจัดการที่เป็นบูรณาการมากขึ้นอย่าง EAFM ดังนั้น ในขณะที่มีการวางแผน การติดตาม และการประเมินในระดับของระบบ EAFM การนำแผนไปปฏิบัติใช้ให้เกิดผลต้องเป็นการทำงานร่วมกับหน่วยงานอื่นๆ รวมทั้งหน่วยงานการอนุรักษ์และพิทักษ์สิ่งแวดล้อม (ดูภาพที่ 15.1 ด้านล่าง)

ภาพที่ 15.1: การนำ EAFM ไปปฏิบัติใช้ดำเนินการให้เกิดผล: การผสมผสานการจัดการแบบแยกส่วนภายในการวางแผน การติดตามและการประเมินผล

ดังนั้นการจะนำแผน EAFM ไปปฏิบัติ ต้องมีความวางใจต่อแผน ต่อหุ้นส่วน และต่อคณะทำงานด้านการประมงและจากหน่วยงานอื่นๆ ไม่มีแผนใดที่สมบูรณ์แบบ จึงมีทั้งประสบความสำเร็จและล้มเหลว จึงเป็นเหตุผลว่าทำไมการติดตามอย่างต่อเนื่องและการเรียนรู้จากการกระทำ (การจัดการแบบปรับตัวได้) จึงเป็นสิ่งที่ต้องเน้นย้ำ อาจจะมีผลลึกลับในตอนต้นของการนำ EAFM ไปดำเนินการให้เกิดผล เนื่องจากเป็นช่วงที่ทุกคนเรียนรู้ที่จะทำงานร่วมกันและทำหน้าที่ของตนเอง แต่สิ่งที่สำคัญคือทุกคนได้เรียนรู้จากความล้มเหลวดังกล่าวแล้วก้าวต่อไปข้างหน้า

เมื่อมีการให้ความสำคัญกับการมีส่วนร่วมอย่างสูงของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียและการประสานงานระหว่างหน่วยงาน การนำแผน EAFM ไปดำเนินการให้เกิดผลนั้น ควรนำเอามาตรการและกลไกเฉพาะสำหรับทำให้เกิดการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนอย่างต่อเนื่องตลอดกระบวนการจัดการ ซึ่งมาตรการและกลไกดังกล่าวประกอบด้วย: การวิจัยแบบมีส่วนร่วม การจัดการร่วม สภาและคณะกรรมการการจัดการซึ่งมีพื้นฐานการมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในการตัดสินใจในการจัดการอย่างสม่ำเสมอ; การใช้ ความรู้และภูมิปัญญาท้องถิ่น (ตามที่ได้ อธิบายใน หน่วยการเรียนรู้ที่ 9 เริ่มต้น B และกล่าวรายละเอียดต่อไปใน หน่วยการเรียนรู้ที่ 16 การตรวจสอบข้อเท็จจริง II).

1. การทำแผน EAFM ให้เป็นทางการ

ในการที่จะนำแผนการจัดการที่เห็นพ้องต้องกัน ไปปฏิบัติใช้ให้เกิดผลนั้น แผนนั้นต้องได้รับการยอมรับอย่างเป็นทางการ ซึ่งขึ้นอยู่กับขอบเขตอำนาจทางกฎหมายและสภาพการประมง บางทีอาจจำเป็นต้องให้เป็นทางการซึ่งต้องมีเอกสารทางกฎหมาย และในบางกรณีอาจจะต้องได้รับความเห็นชอบจากรัฐสภา หรือในกรณีอื่นๆ อาจจะต้องมีการออกกฎหมายเพื่อที่จะนำแผน EAFM ไปปฏิบัติใช้ให้เกิดผล และที่สำคัญก็คือ การที่เราทำให้กิจกรรมต่างๆไม่ยุ่งยากซับซ้อน และชุมชนสามารถดำเนินการได้

มีความจำเป็นที่จะต้องกำหนดว่าแผน EAFM ได้รับการยอมรับอยู่ในระดับใด เพื่อให้มั่นใจว่าการจัดการใดๆ นั้นสามารถบังคับได้ทั้งทางกฎหมายและทางสังคมโดยหน่วยงานหรือกลุ่มที่เกี่ยวข้อง ซึ่งอาจจะเกี่ยวข้องกับหน่วยงานการจัดการ “ส่วนกลาง” หน่วยงานการจัดการส่วนท้องถิ่นหรือส่วนภูมิภาค หรือผู้นำชุมชนท้องถิ่น หรือการบูรณาการของหน่วยงานเหล่านี้ โอกาสที่จะประสบความสำเร็จจะมีน้อยหากแผนการนั้นไม่ได้รับการรับรองอย่างเป็นทางการจากผู้ซึ่งมีส่วนในการผลักดันต่อการนำแผนไปปฏิบัติใช้ให้เกิดผล

รายละเอียดเพิ่มเติมสำหรับการสนับสนุนของกฎหมายและนโยบาย ได้กล่าวไว้ในหน่วยการเรียนรู้ที่ 16 การตรวจสอบข้อเท็จจริง II ซึ่งเน้นไปที่การกำกับดูแล เมื่อ EAFM แผนใหม่ หรือแผนที่มีการปรับปรุงแก้ไขได้รับการรับรองอย่างเป็นทางการแล้ว สิ่งสำคัญคือการนำไปถ่ายทอดสู่ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทั้งหมดที่อาจจะได้รับผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงใดๆ ต่อกิจกรรมที่พวกเขาได้ทำมาก่อน

2. แผนงานในการนำแผน EAFM ไปปฏิบัติให้เกิดผล

นักจัดการจะได้ประโยชน์จากการนำแผนงานไปดำเนินการซึ่งได้วางในการสร้างแผนปฏิบัติการ กระทำโดยใคร เมื่อใด และที่ใด ในการพิจารณาแผนงานดังกล่าวต้องมีการพิจารณาแผนการดำเนินการ EAFM ทั้งหมดที่พัฒนาขึ้นใน หน่วยการเรียนรู้ที่ 14 ขั้นตอนที่ 3.3 และการกำหนด (i) ภารกิจที่จำเป็นต้องดำเนินการ (ii) ใครหรือหน่วยงานใดที่จะรับผิดชอบในการทำให้ภารกิจเสร็จสมบูรณ์ และ (iii) วันเวลาที่ภารกิจจะเสร็จสิ้น

หัวข้อเรื่องที่สามารถนำมาใช้ในการวางแผนงาน ประกอบด้วย i) การจัดการข้อมูล/ความรู้; (ii) การดำเนินการบริหารจัดการและ MCS (iii) สร้างความเข้มแข็งของกฎหมายและสถาบัน; และ (iv) การพัฒนาศักยภาพของมนุษย์

เพื่อที่จะพัฒนาแผนงานที่เป็นไปได้ จึงจำเป็นที่จะต้องตั้งคำถามว่า: มีทรัพยากรที่เพียงพอหรือไม่ (ทั้งทรัพยากรบุคคล และงบประมาณ) ในการที่จะทำให้แต่ละภารกิจเสร็จสมบูรณ์

แผนงานนี้จำเป็นต้องได้รับการพัฒนาโดยหน่วยงานจัดการประมง เพราะคณะทำงานและทรัพยากรต่างๆ ของหน่วยงานจัดการประมงมีส่วนร่วมมากที่สุดตั้งแต่การเริ่มต้นกระบวนการวางแผน หากการปฏิบัติการใดๆ ที่ต้องรับผิดชอบโดยกลุ่มอื่น กลุ่มเหล่านั้นจะต้องเข้ามาช่วยในกระบวนการวางแผนดังกล่าว แผนงานควรจะประกอบด้วยตารางของกิจกรรมความรับผิดชอบ และกำหนดการที่ชัดเจน

รูปแบบแผนงานพื้นฐาน

- สำหรับการดำเนินการจัดการทั้งหมดที่ระบุในแผน EAFM มีการกำหนดว่าอะไรบ้างที่จำเป็นต้องทำ โดยใคร และเมื่อใด ตารางเมตริกซ์ที่มีหัวข้อเรื่องในแนวคอลัมน์เป็น อะไร ใคร เมื่อใด และที่ใด เป็นเครื่องมือที่ใช้ได้ดีสำหรับการเตรียมเรื่องนี้
- มีกิจกรรมบางอย่างที่แยกออกมาเป็นเอกเทศ โดยขึ้นอยู่กับว่ากิจกรรมนั้นมีบทบาทและหน้าที่ทางประมงที่แตกต่างกันหรือไม่ เช่นการประมงชายฝั่ง นอกฝั่ง ภายในเขตเศรษฐกิจจำเพาะ ในทะเลหลวง และอื่นๆ ดังนั้นการดำเนินการให้คำปรึกษาหารืออาจจะแตกต่างกัน ซึ่งขึ้นอยู่กับกลุ่มต่างๆ ที่หลากหลาย จึงจำเป็นต้องมีการแยกกิจกรรมบางอย่างออกจากกัน
- ในกระบวนการควรระบุให้ชัดเจนว่า เมื่อใดที่ต้องมีการเปลี่ยนแปลง เช่น โดยการลงมือปฏิบัติตามหรือการแก้ไขปรับเปลี่ยนกฎหมาย กฎระเบียบ เงื่อนไขการออกใบอนุญาต หรือนโยบาย หากมีจะต้องมีการแจ้งให้ทราบ
- ในกระบวนการควรระบุด้วยว่ากิจกรรมใดซึ่งอาจจะอยู่นอกขอบเขต หรืออำนาจทางกฎหมายของหน่วยงานประมง หากเกิดกรณีเช่นนี้ จำเป็นต้องแจ้งหน่วยงานอื่นๆ ของรัฐ เกี่ยวกับปัญหาซึ่งหน่วยงานนั้นๆ ควรรับผิดชอบ หากเกิดปัญหาของการอภิบาลของหน่วยงานต่างๆ อาจจะทำให้เกิดความเสี่ยงสูงที่เกิดความล้มเหลว ซึ่งในประเด็นดังกล่าวนี้ ควรจะได้รับการจัดการด้วยความระมัดระวังตามสมควรภายใต้การสนับสนุนโดยหน่วยงานหลัก

- เมื่อกิจกรรมทั้งหมดได้ถูกกำหนด ควรมีการจัดลำดับความสำคัญและตารางกำหนดเวลาโดยหน่วยงานการจัดการประมงที่เกี่ยวข้อง

3. กลยุทธ์ในการสื่อสาร

การสื่อสารประกอบด้วย การถ่ายทอดผลของแผน EAFM สู่กลุ่มเป้าหมาย และระบุวิธีการที่จะปรับเปลี่ยนการปฏิบัติเพื่อที่จะปรับปรุง EAFM กลยุทธ์ในการสื่อสารจะทำให้ กระบวนการในการถ่ายทอดผลของแผน EAFM ชัดเจนขึ้นด้วยวิธี และกลยุทธ์ที่เป็นเหตุเป็นผล

เริ่มต้น B อภิปรายวิธีในการมีส่วนร่วม และการปรึกษาหารือในขั้นต้นกับผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย เมื่อกระบวนการตามแผน EAFM กำลังอยู่ระหว่างการดำเนินการ การให้ข้อมูลแก่ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในระดับชุมชนเป็นสิ่งสำคัญเพื่อรักษาแนวร่วมในการขับเคลื่อนและระบบการจัดการที่สอดคล้องกับกฎหมายและสามารถดำเนินการได้ (เช่น สามารถรับการเปลี่ยนแปลงได้) สิ่งนี้จำเป็นอย่างยิ่งในกรณีของการจัดการโดยชุมชน การทำให้รัฐบาลให้คำมั่นในการดำเนินการในส่วนของกิจกรรมที่ไม่สอดคล้องกัน จะต้องมีการหารือโดยตรงกับผู้นำทางการเมือง

คำถามที่เกี่ยวข้อง:

- ใครคือผู้ที่จำเป็นต้องรู้เกี่ยวกับการประมง และทำไมพวกเขาจะต้องรู้? พวกเขาเหล่านั้นสนใจในทุกๆ มิติของการประมง หรือสนใจเพียงบางมิติเท่านั้น
- รูปแบบการสื่อสารใดที่เหมาะสมสำหรับกลุ่มเป้าหมายที่แตกต่างกัน: รายงานแบบเป็นทางการ จดหมายข่าว เว็บไซต์ หรือประเภทอื่นๆ
- ความถี่สำหรับการสื่อสารในรูปแบบต่างๆ สำหรับกลุ่มเป้าหมายแต่ละประเภทควรเป็นอย่างไร
- รายงานควรประกอบด้วยอะไรบ้าง: ข้อมูลเกี่ยวกับความสำเร็จและความล้มเหลว; ความก้าวหน้าและอุปสรรค; ปัญหาและวิธีการแก้ไข; มุมมองในปัจจุบันและอนาคต
- สิ่งที่คุณคาดหวังว่ากลุ่มเป้าหมายจะทำหลังได้รับข่าวสาร
- ผลที่คาดว่าจะได้รับที่อยู่ในรายงาน: การเพิ่มขึ้นของความตระหนักรู้; การปรับปรุงสถาบัน
- จะได้รับผลสะท้อนกลับ (feedback) จากรายงานได้อย่างไร

กลยุทธ์การสื่อสารประกอบด้วย :

- การวิเคราะห์คุณลักษณะของกลุ่มเป้าหมายที่มีความหลากหลาย และลำดับความสำคัญ;
- แผนในการดำเนินการว่าจะถ่ายทอดผลอย่างไร และที่ใด โดยการกำหนดสื่อและรูปแบบที่ใช้กับกลุ่มเป้าหมายแต่ละกลุ่ม แนวทางและรูปแบบในการถ่ายทอด;
- สารสำคัญซึ่งมีการแสดงตัวอย่างและเรื่องราวที่อธิบายผลลัพธ์จะช่วยดึงความสนใจของกลุ่มเป้าหมายเฉพาะกลุ่มได้; และ
- กำหนดเวลาว่าเมื่อใดที่ข่าวสารจะถูก นำเสนอ และถ่ายทอดไปสู่กลุ่มเป้าหมาย

หัวข้อที่ควรมีสำหรับกลยุทธ์ในการสื่อสาร:

1. วัตถุประสงค์การสื่อสาร
2. กลุ่มเป้าหมายที่เป็นผู้มีส่วนได้ ส่วนเสีย
3. ข่าวสาร

📖 15 ขั้นตอนที่ 4 การนำแผนไปปฏิบัติ ขั้นตอนที่ 4.1 การทำให้เป็นทางการ สื่อสาร และมีส่วนร่วม

4. สื่อและรูปแบบของสื่อ
5. บุคลากร/ทรัพยากรบุคคล
6. กลยุทธ์ของการประชาสัมพันธ์

สื่อและรูปแบบการนำเสนออาจประกอบด้วย: การประชุม การประชุมเชิงปฏิบัติการ หัวข้อข่าว เว็บเพจ อีเมลล์ จดหมายข่าว รายงานสถานภาพ สื่อสังคม และวัสดุอุปกรณ์ประชาสัมพันธ์ต่างๆ ให้มีการพิจารณาอย่างเหมาะสม ไม่เพียงแต่ระดับการรู้หนังสือ แต่ควรรวมถึงสิ่งที่ยอมรับทางสังคมและวัฒนธรรม พึงระลึกว่าความสามารถในการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารในแต่ละกลุ่มหรือแต่ละคนไม่เท่ากัน; ควรทำให้แน่ใจว่าผู้ฟังทุกคนได้รับการสนใจ (รวมทั้งคนที่มีอำนาจน้อยกว่า รู้หนังสือน้อยกว่า คนซึ่งมีสิทธิมีเสียงน้อยกว่า) สำหรับวิธีการที่มากกว่านี้ได้กล่าวถึงในเครื่องมือชุดที่ n.36

เมื่อส่วนต่างๆ ของกลยุทธ์ได้ถูกนำมาประมวลเข้าด้วยกันแล้วก็จะสามารถประเมินเวลา ทรัพยากรบุคคล และงบประมาณที่จำเป็นในการทำให้กลยุทธ์การสื่อสารสมบูรณ์ (ตาราง 15.1)

ตารางที่ 15.1: แม่แบบกลยุทธ์การสื่อสารพื้นฐาน

กลุ่มเป้าหมาย	วิธีการสื่อสาร (อย่างไร & ที่ใด)	สาระสำคัญ	กำหนดเวลา

กลยุทธ์การสื่อสารเชื่อมโยงกับแผน EAFM ภายใต้หัวข้อ 10:

แผน EAFM สำหรับหน่วยการจัดการประมง FMU XXXX

10. การสื่อสาร

[กลยุทธ์ในการสื่อสาร](#)

การตรวจสอบข้อเท็จจริง II

หน่วยการเรียนรู้ 16

วัตถุประสงค์การเรียนรู้:	
	<ul style="list-style-type: none">• ตรวจสอบสถานการณ์ของการนำไปปฏิบัติใช้ให้เกิดผล;
	<ul style="list-style-type: none">• พิจารณาว่าการนำไปปฏิบัติใช้เป็นไปตามแนวทางในหลักการของ EAFM หรือไม่;
	<ul style="list-style-type: none">• ตรวจสอบการปฏิบัติจริง- มีสิ่งแวดล้อมที่สนับสนุนการปฏิบัติหรือไม่;
	<ul style="list-style-type: none">• ทบทวนอุปสรรค และโอกาสที่จะบรรลุเป้าหมายของหน่วยการจัดการประมง

ภาพรวม

หน่วยการเรียนรู้นี้วางกรอบการตรวจสอบข้อเท็จจริงครั้งที่สอง การตรวจสอบนี้คำนึงถึงหลักการสำคัญของ EAFM ที่ได้แนะนำไปแล้วก่อนหน้านี้ รวมทั้งการปฏิบัติจริงที่สำคัญในแง่ของสิ่งแวดล้อมที่สนับสนุน เป็นการเน้นย้ำความจำเป็นของการมี กรอบกฎหมายที่มีประสิทธิภาพ; การบังคับใช้และการปฏิบัติตามที่มีประสิทธิภาพ; เครือข่ายของหน่วยงานและกลไกการประสานงาน; ขนาดที่เหมาะสม; สถาบันการจัดการประมงที่มีความสามารถ และศักยภาพของทรัพยากรมนุษย์; ตลอดจนมีทรัพยากรบุคคลและการเงินที่เพียงพอ ถ้าไม่มีสิ่งเหล่านี้ก็จะต้องมีการดัดแปลงแผน EAFM หรือมีการแก้ไขจุดอ่อน

บทนำ

เมื่อการนำไปปฏิบัติให้เกิดผลวางอยู่บนพื้นฐานของแผนและกิจกรรมที่ตกลงกัน คุณภาพและควมมีประสิทธิภาพของการปฏิบัติได้รับอิทธิพลจากการอภิบาลในหลายประเด็นหรือเป็น “ความสามารถที่จะทำให้สำเร็จ” เนื่องจากเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการ EAFM หลักการ 7 หลักการจึงถูกนำมาพิจารณา และบรรยายส่วนประกอบของหลักธรรมาภิบาล ใน **เริ่มต้น A** ได้เน้นการประสานงานกับหน่วยงานอื่นและระดับอื่นๆของรัฐบาล และได้อภิปรายจุดเริ่มต้นทางกฎหมายสำหรับหน่วยการจัดการประมงไว้ใน **การตรวจสอบข้อเท็จจริง I เริ่มต้น B** โดยมุ่งเน้นในเรื่องการมีส่วนร่วมและการจัดการร่วม ประเด็นการกำกับดูแลก็ได้ถูกแสดงให้เห็นเมื่อมีการจัดลำดับความสำคัญของปัญหา EAFM ใน หน่วยการเรียนรู้ชุดที่ 11 ขั้นตอน 2.2 ซึ่งหน่วยการเรียนรู้นี้เป็น การตรวจสอบข้อเท็จจริงเพื่อที่จะดูว่ามีโครงสร้างสำคัญที่ช่วยทำให้การนำ EAFM ไปปฏิบัติให้เกิดผลสำเร็จ

ตารางที่ 16.1: หลักการ EAFM ในทางปฏิบัติ

	ไม่มี	มีบางส่วน	มี
1. ธรรมาภิบาล			
มีกรอบกฎหมายที่เพียงพอหรือไม่			
มีการปฏิบัติตามกฎหมาย และบังคับใช้กฎหมายหรือไม่			
มีโครงสร้างหน่วยงานการจัดการที่มีประสิทธิภาพและการเตรียมการจัดการอย่างเพียงพอหรือไม่			
2. ขอบเขตที่เหมาะสม			
การจัดการมีขอบเขตที่เหมาะสมกับระบบนิเวศ มนุษย์ และการอภิบาลหรือไม่			
3. การเพิ่มขึ้นของการมีส่วนร่วม			
มีการจัดการร่วมกับผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่เกี่ยวข้องหรือไม่			
4. หลายวัตถุประสงค์			
มีการพิจารณาวัตถุประสงค์ที่แตกต่างกันสำหรับการจัดการ และมีการทำให้เกิดความสมดุล			

5. การประสานงานและความร่วมมือ			
มีเครือข่ายหน่วยงานและผู้ให้ทรัพยากรดำเนินงานอยู่หรือไม่ มีความร่วมมือ การประสานงาน และการสื่อสารกันหรือไม่			
6. การจัดการแบบปรับตัวได้			
ระบบการจัดการสามารถเรียนรู้จากการลงมือทำ และปรับตัวจากการเรียนรู้หรือไม่ มีการถ่ายทอดผลของการติดตามและประเมินผล (M&E) และมีการดำเนินการปรับเปลี่ยนแผน และปรับวิธีการจัดการหรือไม่			
7. แนวทางการป้องกันไว้ก่อน			
มีการเริ่มจัดการแม้จะขาดข้อมูลข่าวสารหรือไม่ ?			
การดำเนินการจัดการมีแนวโน้มไปในเชิงอนุรักษ์มากขึ้นหรือไม่? เมื่อไม่มั่นใจในข้อมูลข่าวสารนั้นๆ			

กิจกรรม: จับคู่คำถามกับ 7 หลักการ

ก. ตรวจสอบข้อเท็จจริงภายใต้เจ็ดหลักการ (ดู ตารางที่ 16.1)

1. การอภิบาล

มีกรอบกฎหมายที่เพียงพอ

ในหลักสากล เครื่องมือสำหรับ EAFM ส่วนใหญ่เป็นความตกลงแบบสมัครใจ ประกอบด้วย:

- ประกาศริโอว่าด้วยเรื่องสิ่งแวดล้อมและการพัฒนา, ริโอ เด จาเนโร, ปี 1992 (Rio Declaration on Environment and Development, Rio De Janeiro, 1992)
- วาระที่ 21 ของการประชุมเรื่องสิ่งแวดล้อมและการพัฒนา, ริโอ เด จาเนโร, ปี 1992 (Agenda 21 of the UN Conference on Environment and Development, Rio de Janeiro, 1992)
- จรรยาบรรณการทำประมงอย่างรับผิดชอบ, โรม, ปี 1995 (FAO Code of Conduct for Responsible Fisheries, Rome, 1995)
- บัญญัติจากการ์ต้า ว่าด้วยเรื่องความหลากหลายทางชีวภาพทางทะเลและชายฝั่ง, จากการ์ต้า, ปี 1995 (Jakarta Mandate on Marine and Coastal Biodiversity, Jakarta, 1995)
- ประกาศเรคยาวิกว่าด้วยเรื่องการทำประมงอย่างรับผิดชอบในระบบนิเวศทางทะเล, เรคยาวิก, ปี 2001 (Reykjavik Declaration on Responsible Fisheries in the Marine Ecosystems, Reykjavik, 2001)

ผลจากหลักสากลข้างต้นคือ องค์การจัดการการประมงหรือนโยบายและกฎหมายประมงระดับชาติจำนวนน้อยมาก ที่มีการอ้างอิงที่ชัดเจนถึง EAFM) และหลายประเทศในภูมิภาคเอเชีย-แปซิฟิก มีกรอบกฎหมายที่ไม่จำกัดอยู่ที่ EAFM หรือการบริหารจัดการร่วม ในทางตรงกันข้าม ในหลายประเทศมีนโยบายการกระจายอำนาจ และมีการออกกฎหมายเพื่อสนับสนุนนโยบายการกระจายอำนาจเหล่านี้ รวมทั้งสนับสนุนการพัฒนา EAFM และการจัดการร่วม (Co-Management)

ในระยะยาว EAFM อาจจะต้องใช้เครื่องมือทางกฎหมายซึ่งมีอยู่แล้ว และการปฏิบัติการซึ่งมีปฏิสัมพันธ์หรือมีผลกระทบต่อ การประมงต้องถูกนำมาพิจารณาและมีการปรับตามความจำเป็น ในอนาคตอาจจะต้องควบคุมปฏิสัมพันธ์ระหว่าง ภาคส่วนต่างๆผ่านทางกฎหมายแม่บท ตัวอย่างเช่น กฎหมายควบคุมการพัฒนาชายฝั่ง

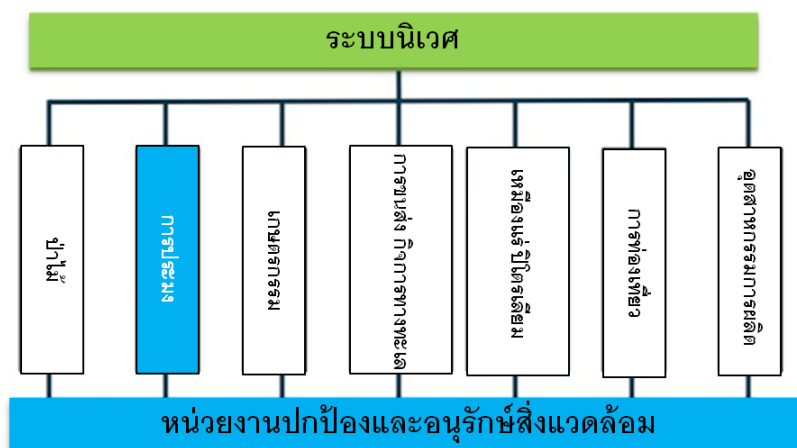
การทบทวนและการยืนยันพื้นฐานทางกฎหมายสำหรับแผนการ ข้อตกลง และกิจกรรมที่นำเสนอ ทั้งหมด คือกิจกรรมที่ สำคัญสำหรับทีมงานที่ต้องดำเนินการ โดยเน้นไปที่ระดับภายในและระหว่าง ท้องถิ่น/เทศบาล จังหวัด ประเทศ และ นานาชาติ ทีมงานควรระบุกฎหมายที่เกี่ยวข้อง และพระราชกฤษฎีกา/ข้อบังคับ คำสั่ง และพระราชบัญญัติที่เกี่ยวข้อง สำหรับประเทศ/ภูมิภาคที่เฉพาะ (พึงสังเกตว่า ในหลายกรณี หน่วยงานการประมง และหน่วยงานสิ่งแวดล้อมไม่อาจมีชุด กฎหมายที่เป็นชุดเดียวกันได้) โปรดดูส่วนท้ายของหน่วยการเรียนรู้ นี้ มีเว็บไซต์ข้อมูลทางกฎหมายของ FAO

กระบวนการในการออกกฎหมายและแผนการจัดการประมงยังสามารถใช้กฎหมายพื้นฐานที่ให้สิทธิพื้นฐานและการรับรอง กระบวนการตัดสินใจ

การเริ่มต้นการวางแผนโดยชุมชนสามารถนำไปสู่แผนการจัดการโดยท้องถิ่นที่มีประสิทธิภาพ แต่ก็เป็นสิ่งสำคัญที่สิ่งเหล่านี้ จะต้องได้รับการทำให้ถูกต้องทางกฎหมายหรือกำหนดอยู่ภายในกรอบการวางแผนที่กว้างขึ้น ถ้าไม่อย่างนั้นก็จะมีความ เสี่ยงที่การดำเนินการตามแผนการของท้องถิ่นเหล่านี้จะถูกทำให้เสียหายโดยปัจจัยจากภายนอกที่อยู่นอกเหนืออำนาจของ ชุมชนและระบบการจัดการของท้องถิ่นที่จะแก้ปัญหาได้

เนื่องจากว่า การนำแผน EAFM ไปปฏิบัติให้เกิดผลมักจะต้องมีการปรับใช้ร่วมกับหน่วยงานหลายๆหน่วยงาน ซึ่งแต่ละ หน่วยงานเหล่านั้นมีภาระความรับผิดชอบของตนเองอยู่แล้ว (ตัวอย่างเช่น หน่วยงานด้านการประมง และหน่วยงานด้าน การท่องเที่ยว) มีกฎหมายหลายๆกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับหน่วยการจัดการประมง ไม่เฉพาะกฎหมายประมง (ภาพที่ 16.1) หน่วยงานด้านสิ่งแวดล้อมมักจะเป็นหน่วยงานเดียวที่มีความรับผิดชอบหลายๆด้าน

ภาพที่ 16.1: หน่วยงานซึ่งอาจจะมียุทธศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับ EAFM พึงสังเกตว่าหน่วยงานด้านสิ่งแวดล้อมและ กฎหมายสิ่งแวดล้อมเกี่ยวข้องกับทุกหน่วยงาน

ในกรณีที่ต้องมีกฎข้อบังคับใหม่ หรือต้องมีการปรับเปลี่ยนกฎข้อบังคับ หรือจำเป็นต้องมีการเปลี่ยนแปลงกรอบกฎหมาย (ตัวอย่างเช่น พระราชบัญญัติการประมง) กระบวนการในการร่างกฎระเบียบสามารถจะได้รับการช่วยเหลือโดยการดู ตัวอย่างที่ดีจากที่อื่น และมีการใช้ผู้เชี่ยวชาญด้านกฎหมาย เมื่อร่างแล้ว การทบทวนมักจะเป็นการรับรองอย่างเป็นทางการ โดยรัฐสภาหรือรัฐบาล ซึ่งอาจจะต้องมีการปรึกษาหารือเฉพาะกับนักการเมืองและที่ปรึกษา การได้รับการสนับสนุนจากผู้ มีส่วนได้ส่วนเสียจะช่วยผลักดันให้ได้รับความเห็นชอบโดยรัฐบาล

การที่กฎหมายที่ใช้ในปัจจุบันมีไม่เพียงพอ จะต้องไม่เป็นเหตุที่ใช้ในการขัดขวางการเริ่มต้นกระบวนการ EAFM เมื่อปัญหาและการดำเนินการจัดการได้รับการกำหนดแล้ว ความต้องการสำหรับเปลี่ยนแปลงนโยบายและกฎหมายจะเห็นได้ชัดเจนขึ้น และกระบวนการ EAFM ควรจะเป็นแนวทางสำหรับการเปลี่ยนแปลงนั้นและทำให้ระบบการจัดการมีการตอบสนองและมีประสิทธิภาพมากขึ้น

คำถามสำหรับการตรวจสอบกรอบกฎหมาย:

คำถามนำคือ: สามารถที่จะนำแนวทาง EAFM ไปปฏิบัติใช้ให้เกิดผลภายใต้กรอบกฎหมายปัจจุบันหรือไม่หรือกล่าวอีกนัยหนึ่ง กฎหมายปัจจุบันเป็นอุปสรรคต่อการดำเนินการอยู่หรือไม่

คำถามอื่นๆ อาจจะเป็น:

1. ได้รวมพันธมิตรระหว่างประเทศไว้ด้วยหรือไม่
2. มีเครื่องมือทางกฎหมายหลายๆกฎหมายที่สอดคล้องกันหรือไม่- ตัวอย่างเช่น สิ่งแวดล้อมและการประมง ในระดับชาติและระดับจังหวัด
3. ต้องการมีกฎหมายเฉพาะในการนำ EAFM ไปปฏิบัติให้เกิดผลหรือไม่

การปฏิบัติตามและการบังคับใช้ที่มีประสิทธิภาพ (ดู หน่วยการเรียนรู้ 14 ขึ้นตอน 3.3)

EAFM เป็นแนวทางที่จะต้องได้รับการสนับสนุนจากการปฏิบัติตามที่มีประสิทธิภาพ ซึ่งรวมถึง:

- การปฏิบัติตามและการบังคับใช้อย่างมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียผ่านทางการจัดการร่วม;
- กฎหมายที่สามารถบังคับใช้ได้และกลไกในการควบคุม (ใบอนุญาต การจดทะเบียนเรือ);
- การทำงานส่งเสริม (ตัวอย่างเช่น การทำงานร่วมกับชาวประมงเพื่อเพิ่มความตระหนักและการปฏิบัติตาม);
- ระบบการเก็บรวบรวมข้อมูล (การติดตามตรวจสอบที่ทำเรือ การออกไปรับรองผลจับ);
- ระบบการสื่อสาร (วิทยุ โทรศัพท์มือถือ);
- การติดตามตรวจสอบภาคพื้นดิน (ตัวอย่างเช่น แผนการเฝ้าระวังชายฝั่ง);
- การตรวจสอบที่ทำ;
- เรือลาดตระเวนในทะเล (การลาดตระเวนโดยรัฐและชุมชน);
- ความร่วมมือระดับนานาชาติ (ตัวอย่างเช่น องค์การประมงระดับภูมิภาค)

การมีส่วนร่วมเป็นกุญแจสำคัญในทุกองค์ประกอบของ EAFM ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียจะรู้สึกเป็นเจ้าของการดำเนินการจัดการ จึงเป็นผู้ที่ปฏิบัติตามได้มากกว่าผู้อื่น ในบางกรณี ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียเหล่านี้สามารถเข้าร่วมเป็นส่วนหนึ่งของทีมบังคับใช้กฎระเบียบการจัดการ ถึงแม้ว่าต้องมีการดูแลในแง่ของบทบาท และความรับผิดชอบของคนกลุ่มนี้

การสร้างกลไกความร่วมมือระหว่างหน่วยงานเป็นสิ่งสำคัญในการจัดการ และส่งเสริมการปฏิบัติตาม ความเป็นหุ้นส่วนทำให้มีอำนาจในการสั่งการในการปฏิบัติ มีกลไกระหว่างหน่วยงานที่จะพัฒนา และประสานแผนการปฏิบัติตาม ความเป็นหุ้นส่วนทำให้มีสภาพการณ์ที่เหมาะสมสำหรับการติดต่อสื่อสารที่ดีมีความโปร่งใส และสามารถแก้ไขปัญหาการทุจริตได้ หน่วยงานพันธมิตรพร้อมที่จะแบ่งปันความรู้และข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการประมงและผู้ใช้ทรัพยากร สิ่งสำคัญคือ การเริ่มต้นกระบวนการของความเป็นหุ้นส่วนโดยการประชุมกับหัวหน้าของหน่วยงานสำคัญทั้งหมดที่เกี่ยวข้องกับการประมง เพื่อประเมินพันธกิจของหน่วยงานเหล่านี้ พันธมิตรที่ประกอบด้วยคนจำนวน 10 คน หรือน้อยกว่าจะเป็นจำนวนที่สามารถจัดการได้ง่าย

หน่วยงานที่เป็นผู้นำควรจะเป็นหน่วยงานการประมง เป้าหมายระยะยาวของการปฏิบัติตามควรจะเป็นไป เพื่อส่งเสริมให้มีการปฏิบัติตามกฎระเบียบและข้อบังคับ ที่ควบคุมการประมงทะเลด้วยความสมัครใจ

ในการที่จะบรรลุเป้าหมายนี้ ข้อเสนอแนะคือ การเป็นพันธมิตรที่ได้จัดตั้งขึ้นในหน่วยการจัดการประมง (FMU) ทำให้เกิดภาพรวมเชิงกลยุทธ์สำหรับการปฏิบัติตามและช่วยในการระดมรวมถึงการใช้ประโยชน์สิ่งที่มีอยู่ในระดับต่างๆ (เช่นผู้ตรวจการ ข้อมูลการตรวจสอบ การเฝ้าระวังชายฝั่งแบบดั้งเดิม และอื่นๆ) ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ระบบที่วางไว้อย่างเป็นทางการเป็นระเบียบของการเป็นพันธมิตรจะถูกจัดตั้งขึ้นทั้งในระดับอำเภอ รอบบริเวณท่าเรือสำคัญหรือที่มีการเทียบท่า หน่วยงานสำคัญที่ควรจะเข้ามาเป็นพันธมิตรในการปฏิบัติตาม ควรจะประกอบด้วย:

- หน่วยงานการประมงและสิ่งแวดล้อมระดับ ประเทศ/จังหวัด/อำเภอ;
- ผู้นำชุมชน;
- องค์กรพัฒนาเอกชน;
- กองทัพเรือ;
- ยามชายฝั่ง;
- ภาคเอกชน (ชาวประมง ผู้ค้าสัตว์น้ำและผู้แปรรูปสัตว์น้ำ);
- ตำรวจน้ำ; และ
- การขนส่งทางทะเล

หุ้นส่วนแต่ละหน่วยงานจะนำทรัพยากรที่ใช้ในการปฏิบัติการ (เรือ เจ้าหน้าที่ ประสบการณ์ด้านความปลอดภัยทางทะเล สารสนเทศ) ซึ่งสามารถผนวกทำให้เกิดมีเครือข่ายการปฏิบัติตามที่เข้มแข็ง การร่วมกันใช้ประโยชน์ของสิ่งเหล่านี้ ควรจะระบุไว้ในข้อตกลงความร่วมมือ และพันธมิตรนี้อาจจะต้องได้รับการสนับสนุนจากพันธมิตรลำดับรอง - สถาบันอื่นๆ ของรัฐบาล (ประเทศ / จังหวัด / อำเภอ) หรือ ผู้สนับสนุนเงินบริจาค

คำถามสำหรับการตรวจสอบการเตรียมการสำหรับการปฏิบัติตาม:

1. อะไรคือการบังคับให้และการปฏิบัติตามด้านการประมง และสิ่งแวดล้อมที่มีอยู่แล้ว – สามารถทำให้เข้มแข็งขึ้นได้หรือไม่
2. ระบบการปฏิบัติตามของการประมงและสิ่งแวดล้อมสอดคล้องกันหรือไม่
3. ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียมีการขับเคลื่อนการปฏิบัติตามของตนเอง ผ่านทางการวางแผนการปฏิบัติให้เกิดผล และการติดตามตรวจสอบอย่างมีส่วนร่วมหรือไม่

หน่วยงานด้านการจัดการและการเตรียมการที่มีประสิทธิภาพ

เมื่อจะมีการนำแนวทาง EAFM ไปปฏิบัติให้เกิดผลจะต้องพิจารณาถึงศักยภาพของโครงสร้างหน่วยงานประมง และโครงสร้างพื้นฐานด้านวิทยาศาสตร์การประมง ในประเทศกำลังพัฒนาหลายประเทศ อาจไม่มีหน่วยงานที่ชัดเจนที่ทำหน้าที่จัดการประมง ไม่ว่าจะในระดับกอง/ส่วน/กลุ่ม หน่วยการจัดการประมงส่วนใหญ่มีในประเทศพัฒนาแล้วซึ่งเป็นการจัดการสัตว์น้ำในเขตอบอุ่น การวิเคราะห์โครงสร้างแบบเร็ว (ดู เครื่องมือชุดที่ 22) สามารถนำมาใช้วิเคราะห์โครงสร้าง และหน้าที่ของหน่วยงานการจัดการที่มีอยู่ในหลายๆกรณี อาจจำเป็นต้องมีการพัฒนาศักยภาพของมนุษย์และโครงสร้างพื้นฐานที่จำเป็นสำหรับการจัดการประมง

แนวทางของ FAO ในการนำแนวทางการจัดการ EAFM ไปปฏิบัติให้เกิดผลนั้น อยู่บนพื้นฐานของโครงสร้างการจัดการและกระบวนการต่างๆที่มีอยู่แล้ว ซึ่งสิ่งเหล่านี้วางอยู่บนรากฐานของบริบทของท้องถิ่นและสามารถนำไปปรับใช้ได้ ลักษณะของโครงสร้าง และกระบวนการที่มีอยู่เหล่านี้ส่งผลต่อผลประโยชน์ค่าใช้จ่ายและระยะเวลาของการดำเนินงาน EAFM

หนึ่งในการเปลี่ยนแปลงเชิงโครงสร้างที่สำคัญสำหรับการจัดการตามแนวทาง EAFM คือ มีการกำหนดบทบาทหน้าที่และความรับผิดชอบที่ชัดเจนของผู้ที่เกี่ยวข้องต่างๆในกระบวนการบูรณาการที่นำมาใช้ ซึ่งจะต้องมีความมุ่งมั่นที่จะเปลี่ยนแปลงและความปรารถนาที่จะนำคนอื่น ๆ ไปสู่การเปลี่ยนแปลงนี้ แม้ว่าในบริบททางการเมืองส่วนใหญ่ การทำเช่นนี้จะหมายถึงการแบกรับความเสี่ยง ซึ่งจะต้องมีการชั่งน้ำหนักเปรียบเทียบระหว่างความเสี่ยงกับผลประโยชน์ที่จะได้รับ

การยอมรับแนวทางการจัดการเชิงนิเวศ EAFM โดยมีเจตจำนงทางการเมืองต้องอยู่บนพื้นฐานสามอย่าง คือ ความเป็นอยู่ที่ดีของมนุษย์ ความอุดมสมบูรณ์ของระบบนิเวศ และหลักธรรมาภิบาล ในความเป็นจริง มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วของเจ้าหน้าที่ในระดับนโยบายของรัฐ ส่งผลทำให้การดำเนินงานเชิงกลยุทธ์ในระยะยาวของแนวทางเชิงระบบนิเวศมีข้อจำกัด ในการบริหารจัดการ EAFM เน้นความจำเป็นของการมีข้อผูกพันในระยะยาว ซึ่งครอบคลุมการวางแผนการดำเนินการและงบประมาณในระยะสั้น-แบบ) 3 ปี(

ทรัพยากรมนุษย์เป็นปัจจัยที่สำคัญ และปัญหาของทรัพยากรมนุษย์ ได้แก่ การขาดศักยภาพ และเกิดภาวะสมองไหลในหน่วยงาน จึงมีความจำเป็นและเป็นความท้าทายสำหรับกรมประมงที่จะเริ่มต้นเจรจาพูดคุย และจัดการกับปัญหาของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ซึ่งวิธีนี้เป็นวิธีการทำงานที่ไม่คุ้นเคย การ (ผ่านการเจรจาพูดคุยแบบมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย เช่น) ฝึกอบรมและการสร้างศักยภาพจึงเป็นสิ่งจำเป็นในการสนับสนุนการเปลี่ยนแปลงในการปฏิบัติเหล่านี้ (หน่วยการเรียนรู้ชุดที่ 8 และ 9 และเครื่องมือชุดที่ 1-8)

คำถามเกี่ยวกับโครงสร้างและการจัดการที่มีประสิทธิภาพ:

1. ใคร หรือหน่วยงานใดที่รับผิดชอบในการจัดการประมง ซึ่งอาจเป็นบุคคลที่ได้รับคำสั่งในการจัดการ หรือคณะทำงานในการจัดการประมง
2. ในโครงสร้างของหน่วยงานประมงหลักมี หน่วยงานในการจัดการประมงที่มีเจ้าหน้าที่รับผิดชอบในเรื่องการจัดการประมงหรือไม่

2. ขอบเขตที่เหมาะสม

ขอบเขตที่เหมาะสมของระบบนิเวศ มนุษย์ และการอภิบาล

ในขั้นตอนที่ 1 ของ EAFM ขนาดและขอบเขตเชิงพื้นที่ของหน่วยการจัดการประมง FMU ได้รับการเห็นพ้อง แต่การนำ EAFM ไปปฏิบัติให้เกิดผลนั้นต้องเป็นการดำเนินการภายใต้บริบทของขนาดพื้นที่และเวลาที่หลากหลาย ซึ่งสะท้อนลักษณะองค์การตามลำดับชั้นของระบบนิเวศ (ตัวอย่างเช่น จากระบบนิเวศทางทะเลขนาดใหญ่ Large Marine Ecosystems (LMEs) เช่น ทะเลจีนใต้ในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้จนถึงปากแม่น้ำขนาดเล็ก เช่น อ่าวซานมิเกล ในประเทศฟิลิปปินส์) ในตอนต้นของหลักสูตรนี้ ปัญหาการกำหนดขนาดได้ถูกกล่าวไว้ใน หน่วยการเรียนรู้ชุดที่ 4 หลักการและประโยชน์ของ EAFM การปรับขนาดให้ใหญ่หรือเล็กลงเป็นประเด็นที่จะต้องคำนึงถึง

เนื่องจากระบบนิเวศถูกเชื่อมโยงเป็นเครือข่าย ส่วนหนึ่งของระบบนิเวศหนึ่ง หรือระบบนิเวศอื่นอาจจะแผ่กว้างออกไปนอกขอบเขตการจัดการประมง และ EAFM มักจะมี "การปรับขนาดให้ใหญ่ขึ้น" หรืออย่างน้อยก็ต้องมีการพิจารณาสิ่งภายนอกเหล่านี้ ถ้าหน่วยการจัดการประมงไม่ได้รวมเอาผลกระทบขององค์ประกอบอื่นของการประมง ตัวอย่างเช่น การประมงขนาด

ใหญ่เชิงพาณิชย์ ดังนั้นการจัดการกิจกรรมการประมงขนาดเล็กอาจล้มเหลวได้โดยง่าย บ่อยครั้งที่ในทางปฏิบัติจริงที่จะเริ่มต้นด้วยโครงการนำร่อง ที่มีขนาดค่อนข้างเล็ก (เช่น ชุมชนชายฝั่งขนาดเล็ก) และขั้นต่อไปก็อาจจะเป็นการปรับให้มีขนาดใหญ่ขึ้นเพื่อที่จะนำเอาสิ่งต่างเข้ามารวมกัน เช่น การรวมหลายชุมชนที่ครอบคลุมอยู่ที่ทั่วๆไปเข้ามารวม ในโครงการ FISH ประเทศฟิลิปปินส์ (หน่วยการเรียนรู้ชุดที่ 4 หลักการและประโยชน์ของ EAFM ตอน 2)

หนึ่งในสิ่งท้าทายของ EAFM คือการที่จะทำให้มีความมั่นใจว่าการดำเนินการของสถาบันชายฝั่งและการประมงในแต่ละระดับของรัฐบาลมีความสอดคล้องกลมกลืนซึ่งกันและกัน และสอดคล้องกับเป้าหมายและนโยบาย ที่ตกลงกันไว้ บ่อยครั้งมักจะมีช่องว่างการวางแผนและเป้าหมายนโยบายระดับชาติ และระหว่างเป้าหมายของการปฏิบัติและการปฏิบัติงานของรัฐบาลท้องถิ่น ทำให้เกิดความต้องการที่ต้องมีแนวทางที่สอดคล้องระหว่างระดับชาติและระดับท้องถิ่น และให้ความสำคัญกับการมีขอบข่ายงานที่ยินยอมให้มีความกลมกลืนของนโยบายและวัตถุประสงค์การจัดการ การตัดสินใจในการจัดการที่สอดคล้องกับขนาดเชิงพื้นที่ของระบบนิเวศ จนไปถึงแผนงานสำหรับการติดตามตรวจสอบทุกคุณลักษณะของระบบนิเวศที่ต้องการ และรวมไปถึงหน่วยงานการจัดการที่เกี่ยวข้อง วัตถุประสงค์เชิงระบบนิเวศก็จะสามารถบรรลุได้

ในการจัดการระบบนิเวศที่ข้ามขอบเขตจะต้องใช้เวลา และอาจจะไม่สำเร็จในระยะเริ่มต้นของ EAFM ซึ่งผลจะปรากฏชัดในขั้นตอนของการติดตามประเมินผล (ขั้นตอน 3 และ 4) ซึ่งสิ่งนี้จะได้รับการแก้ไขเมื่อมีการปรับปรุงแผนให้เหมาะสมในระหว่างการดำเนินการรอบถัดไป (ขั้นตอน 5)

คำถามสำหรับการตรวจสอบว่ามีกำหนดขอบเขตอย่างเหมาะสมในแผน EAFM หรือไม่:

พิจารณาจากเป้าหมายและวัตถุประสงค์ซึ่งได้ตั้งไว้สำหรับหน่วยการจัดการประมง;

1. ขอบเขตของหน่วยการจัดการประมงสัมพันธ์กับขอบเขตระบบนิเวศซึ่งกว้างกว่าอย่างไร
2. ถ้าหน่วยการจัดการประมงครอบคลุมเพียงส่วนหนึ่งของระบบนิเวศ มีการเตรียมการเพื่อที่จะวางแนวทางการจัดการที่ข้ามขอบเขตหรือไม่

3. การเพิ่มการมีส่วนร่วม

การจัดการร่วม Co-management

การจัดการร่วมคือ “การเตรียมการความเป็นพันธมิตรในที่ซึ่ง ชุมชนของผู้ใช้ทรัพยากรท้องถิ่น รัฐบาล ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียอื่นๆ และหน่วยงานภายนอก ร่วมกันรับผิดชอบและมีอำนาจการบริหารจัดการสำหรับการจัดการประมงด้วยระดับอำนาจที่แตกต่างกัน”

**** หมายความว่าแปลไว้แล้วในเริ่มต้น B (stat up B) ****

ในการตรวจสอบข้อเท็จจริงควรถามคำถามต่อไปนี้:

1. การจัดการร่วมมีขอบเขตที่เหมาะสมกับหน่วยการจัดการประมง FMU หรือไม่
2. มีการให้อำนาจกับชุมชนหรือไม่
3. มีโครงสร้างการจัดการร่วมที่มีประสิทธิภาพหรือไม่
4. มีการมีส่วนร่วมอย่างเท่าเทียมหรือไม่
5. มีกลไกการจัดการความขัดแย้งที่มีประสิทธิภาพหรือไม่

สิ่งสำคัญเมื่อทำงานร่วมกับชุมชนประมงและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียคือการทำให้พวกเขาเพิ่มความตระหนักรู้ ความรู้ ทักษะ และ ความเข้มแข็งของสถาบัน เพื่อให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียมีพลังในการแสดงออกและตัดสินใจ ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียต้องอยู่ใน สถานภาพที่สามารถมีสิทธิในการร่วมตัดสินใจ ยอมรับผลที่เกิดขึ้น และรับผิดชอบในสิ่งที่กระทำ การเพิ่มขีดความสามารถ ยังรวมถึงการส่งเสริมและการคงไว้ซึ่งแรงจูงใจ

การพัฒนาชุมชนคือกระบวนการภายในของการเติบโตและการพัฒนาซึ่งสามารถส่งเสริม โดย : (i) การเผยแพร่ข่าวสาร (ii) การฝึกอบรม (iii) การดำเนินการประชุม และการให้คำปรึกษาโดยหน่วยงานภายนอก และ (iv) การสร้างเครือข่าย ใน ระหว่างขั้นตอนเริ่มต้น EAFM ควรมีส่วนหรือทั้ง 4 วิธีการเหล่านี้ในการส่งเสริมการมีส่วนร่วมและการพัฒนาชุมชน

การขับเคลื่อนชุมชน

EAFM ต้องการการมีส่วนร่วมที่มีแรงจูงใจอย่างต่อเนื่อง แล้วชุมชนที่เกี่ยวข้องกับหน่วยการจัดการประมงได้รับแรงจูงใจ หรือไม่ ประเภทกิจกรรมต่อไปนี้จะสามารถเริ่มต้นในการขับเคลื่อนและทำให้กลุ่มที่มีอยู่แล้วมีความเข้มแข็งในการเข้ามามีส่วน ร่วมกับกระบวนการ EAFM:

- การศึกษาด้านสิ่งแวดล้อม;
- การสื่อสารทางสังคม;
- การสร้างพันธมิตรและเครือข่าย;
- ความยั่งยืนขององค์กร; และ
- การพัฒนาศักยภาพของมนุษย์

ดูรายละเอียดเพิ่มเติมได้ใน [เครื่องมือชุดที่ 9 10 และ 19](#)

4. วัตถุประสงค์หลากหลาย

วัตถุประสงค์ที่แตกต่างและการแลกเปลี่ยน(Trade-offs)

เนื่องจาก EAFM ครอบคลุมมิติทางด้านระบบนิเวศ มนุษย์ และการอภิบาล ของการพัฒนาอย่างยั่งยืน ความขัดแย้งเรื่อง วัตถุประสงค์ของการจัดการจึงมักจะเกิดขึ้นได้

ตัวอย่างเช่น:

- วัตถุประสงค์ทางนิเวศวิทยา: ลดการลงแรงประมงและจำนวนเรือประมง;
- วัตถุประสงค์ทางเศรษฐกิจ: ส่งเสริมให้ชาวประมงและอุตสาหกรรมที่เกี่ยวข้องมีความเติบโตทางเศรษฐกิจ;
- วัตถุประสงค์ทางด้านมนุษย์: เพิ่มการจ้างงาน;
- วัตถุประสงค์ทางการอภิบาล: เพิ่มเงินช่วยเหลือและสร้างความสมดุลระหว่างความอุดมสมบูรณ์ของระบบ นิเวศ และการอยู่ดีของมนุษย์

สองวัตถุประสงค์แรกควรจะสอดคล้องกัน – การลดการลงแรงประมงควรจะให้ผลในการเพิ่มปริมาณผลจับ โดยเฉพาะผลจับ ของชนิดสัตว์น้ำที่มีมูลค่าสูง แต่บางที่อาจจะไม่ส่งผลต่อการเพิ่มการจ้างงาน ในกรณีนี้ อาจจะต้องใช้การแทรกแซง โดยวิธีอื่น เช่น การมีอาชีพทางเลือกสำหรับชาวประมงที่ต้องออกจากภาคประมง จากกรดำเนินการจัดการในการลดการลง แรงประมงและจำนวนเรือประมงนั้น จะมีทั้ง “ผู้ได้ประโยชน์” และ “ผู้เสียประโยชน์” เมื่อ “ผู้เสียประโยชน์” สูญเสียสิทธิใน การทำประมง ดังนั้น การชดเชยหรือการส่งเสริมโอกาสของการจ้างงาน และการฝึกอบรมจึงมีความสำคัญมากยิ่งขึ้น

ตามที่ได้เน้นตลอดหลักสูตร EAFM นี้ คือไม่มีการดำเนินการใดๆที่เป็นเอกเทศ และเป็นสิ่งสำคัญที่จะพัฒนาชุดดำเนินการจัดการซึ่งทำให้ประสบความสำเร็จในการสร้างความสมดุลของวัตถุประสงค์ที่ต้องการทั้งหมด ภายใต้ทรัพยากรธรรมชาติที่มีอย่างจำกัด เช่น ทรัพยากรประมง จึงอาจจะไม่เสมอไปที่จะมีทุกอย่างในเวลาเดียวกัน: (i) ประชากรสัตว์น้ำที่อุดมสมบูรณ์ (ii) สิ่งแวดล้อมที่ดี (iii) เศรษฐกิจที่สดใส และ (iv) มีการจ้างงานเต็มที่ แม้จะมีนโยบายที่ครอบคลุมแล้วก็ตาม

คำถามสำหรับการตรวจสอบว่าได้มีการกำหนดวัตถุประสงค์ที่หลากหลายหรือไม่:

1. แผน EAFM ครอบคลุมวัตถุประสงค์ซึ่งจัดการกับทุกปัญหาที่สำคัญในหน่วยการจัดการประมง FMU หรือไม่
2. มีการพิจารณาและตกลงกันในการสร้างความสมดุลของวัตถุประสงค์ที่ต่างกันหรือไม่

5. การประสานงานและความร่วมมือ

เครือข่ายหน่วยงานและทรัพยากร

ตลอดหลักสูตรนี้มีการเน้นว่าใน EAFM จำเป็นต้องมีหน่วยงานสิ่งแวดล้อมและการประมงเพื่อที่จะทำให้นั่นใจว่ามีการประสานงาน การปรึกษาหารือ และการร่วมมือกันทำงาน รวมทั้งการร่วมกันตัดสินใจกับภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง ความเข้าใจในสิ่งเหล่านี้จะช่วยทำให้เห็นข้อขัดแย้งที่อาจจะมีเกิดขึ้น และสามารถหาแนวทางในการอภิบาลที่ดีขึ้น หน่วยงานต่างๆ ดำเนินการในหลายระดับชั้นของอำนาจทางกฎหมาย และทำงานกับชุมชนที่มีระดับทางสังคมแตกต่างกัน หน่วยงานเหล่านี้มักจะเกี่ยวข้องซึ่งกันและกัน และจัดตั้งเป็นเครือข่ายของความสัมพันธ์ ซึ่งปรับปรุงการอภิบาลผ่านการยกระดับการประสานงาน ความร่วมมือ และการติดต่อสื่อสาร ความเข้าใจต่อปฏิสัมพันธ์เชิงโครงสร้างเหล่านี้มีความสำคัญมากเมื่อมีการพิจารณาการปรับเชิงโครงสร้างเพื่อการจัดการตามแนว EAFM เพราะการเปลี่ยนแปลงที่จะประสบความสำเร็จได้ต้องมีความเข้าใจระบบโครงสร้างที่ทำงานจริงๆ และเข้าใจว่าปัจจัยใดบ้างที่ต้องคำนึงถึง

ในระดับโลกแล้ว มีหลายๆ ตัวอย่างของการจัดการประมงที่เหมาะสมกับระบบรัฐบาล ในหลายๆประเทศและหลายๆภูมิภาค การจัดการประมงคือความรับผิดชอบระดับชาติ และถูกวางไว้ภายใต้กระทรวงการประมง หรือเป็นองค์ประกอบของกระทรวงการเกษตร ในประเทศอื่นๆ การจัดการประมงคือความรับผิดชอบระดับจังหวัดหรือระดับรัฐ และในบางประเทศ เช่น ฟิลิปปินส์ ความรับผิดชอบการอนุรักษ์ประมงและแหล่งอาศัยถูกพัฒนาขึ้นในระดับท้องถิ่น และระดับเทศบาล ไม่ว่าจะมีการจัดการประมงหรือไม่ – หรืออย่างน้อยการกำหนดหน้าที่การจัดการบางอย่าง – ส่วนหนึ่งหรือส่วนใหญ่ที่ถ่ายทอดไปสู่อุตสาหกรรมหรือหน่วยงานชุมชน รัฐบาลจะมีบทบาทในส่วนของประสานงานหรือระดับนโยบาย โดยเฉพาะภายในแนวทางการจัดการเชิงนิเวศ EAFM ซึ่งมีบทบาทสำคัญที่ทำให้เกิดการเชื่อมโยงระหว่างกรม กอง และ/หรือ ระหว่างรัฐบาล – จากการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ และการขนส่งทางเรือจนไปถึงการท่องเที่ยวและการเกษตร

การติดต่อเชื่อมโยงระดับสูงระหว่างหน่วยงานสามารถสร้างรูปแบบการเปลี่ยนแปลงแบบพลวัตได้ – การเปลี่ยนแปลงส่วนหนึ่งของระบบอาจจะสร้างผลกระทบกับส่วนอื่นๆของระบบและอาจจะทำให้เกิดสมดุลใหม่ขึ้นได้ เช่นเดียวกับ การเปลี่ยนแปลงเล็กน้อยในส่วนหนึ่งของระบบอาจจะนำไปสู่ผลกระทบสะสมที่มีต่อระบบทั้งหมดได้ ตัวอย่างเช่น โดยการเปิดโอกาสให้เพิ่มจำนวนผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในการเข้ามามีส่วนร่วมในกระบวนการตัดสินใจ อาจจะต้องมีการเปลี่ยนแปลงระบบของหน่วยงานการจัดการ เพื่อที่จะให้การเพิ่มขึ้นของการมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียนั้น ถูกมองว่าเป็นไปโดยถูกต้องตามกฎหมาย

โดยหลักการแล้ว โครงสร้างเครือข่ายของการจัดการประมงที่ตั้งขึ้นสมควรจะรวมเอาทะเลขนาดใหญ่ในภูมิภาค หรือระบบนิเวศทางทะเลขนาดใหญ่ (เช่น ระบบนิเวศวิทยาทางทะเลขนาดใหญ่อ่าวเบงกอล the Bay of Bengal Large Marine

Ecosystem) เข้าไว้ด้วย มีการบูรณาการแผนการจัดการอาจพัฒนาโดยสภาที่ปรึกษาในระดับภูมิภาค และใช้เป็นพื้นฐานการตัดสินใจของส่วนกลาง ภูมิภาคที่มีขนาดใหญ่อาจจะแบ่งย่อยเป็น ทะเลหลวง และเขตเศรษฐกิจจำเพาะของประเทศ หากเป็นไปได้ อาจจะทำแผนการจัดการในระดับท้องถิ่นมากขึ้น เช่น การจัดการในระดับอำเภอ รูปแบบระบบนิเวศทางทะเลขนาดใหญ่ LMEs ที่มีอยู่แล้วสามารถวางขอบเขตทางธรรมชาติสำหรับการสร้างระบบเครือข่ายดังกล่าว และโครงการ LMEs สามารถทำให้เกิดความคุ้นเคยมากขึ้นโดยผ่านทางการประชุมเกี่ยวกับแนวความคิดนี้และก่อให้เกิดการเชื่อมโยงที่จำเป็นระหว่างภูมิภาคทั้งหมด และรวมทั้งผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในท้องถิ่น

ความร่วมมือ การประสานงาน และการสื่อสาร

เป็นสิ่งจำเป็นที่จะต้องเพิ่มการประสานงาน ความร่วมมือและการสื่อสารภายใน และระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและผู้ใช้ทรัพยากร ทั้งในกระบวนการวางแผน (ขั้นตอน 1-3) และในการนำไปปฏิบัติใช้ให้เกิดผล (ขั้นตอน 4) ซึ่งต้องมีการกำหนดบทบาทและหน้าที่ความรับผิดชอบที่ชัดเจน ปรับปรุงการประสานงาน และการบูรณาการระหว่างรัฐบาลและผู้ใช้ทรัพยากรอื่นๆ และความรับผิดชอบที่มากขึ้นของกลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทั้งหมด แม้ว่าจะมีค่าใช้จ่ายเกิดขึ้นจากการดำเนินการเหล่านี้ แต่จะก่อให้เกิดผลประโยชน์ตามมาโดยปริยาย

คำถามสำหรับการตรวจสอบว่ามีการประสานงานของหน่วยงานต่างๆหรือไม่:

1. มีการแก้ไขความขัดแย้งของหน่วยงานที่รับผิดชอบ และหน่วยงานต่างๆมีการทำงานร่วมกันอย่างบูรณาการหรือไม่

6. การจัดการแบบปรับตัวได้

การเรียนรู้และการปรับตัว

ตามที่ได้ย้ำไว้ก่อนหน้านี้ สิ่งสำคัญคือการนำเอาแนวทางการจัดการแบบปรับเปลี่ยนได้มาใช้ หนึ่งในสิ่งสำคัญคือการมีระบบการติดตามตรวจสอบ และการประเมินผลที่ดี การพัฒนาตัวชี้วัดและเกณฑ์มาตรฐานที่มีประสิทธิภาพซึ่งเชื่อมโยงกับวัตถุประสงค์การจัดการ ได้ดำเนินการใน หน่วยการเรียนรู้ชุดที่ 13 ขั้นตอน 3.1 และ 3.2 เมื่อวัตถุประสงค์และเกณฑ์มาตรฐานถูกรวมเอาไว้ในระบบการติดตามจะทำให้สามารถประเมินผลการดำเนินการได้และสามารถนำมาใช้ในการปรับตัว (ตามที่ได้อภิปรายในหน่วยการเรียนรู้ลำดับถัดไป หน่วยการเรียนรู้ชุดที่ 17 ขั้นตอน 5.1) ไม่มีระบบการจัดการใดที่ใช้ได้ตลอดเวลา พฤติกรรมมนุษย์บ่งชี้ว่าไม่มีการกำหนดกฎหรือระเบียบใด ชาวประมง และผู้มีส่วนได้ส่วนเสียอื่นจะหาทางในการเลี่ยงจนได้ นอกจากนี้ยัง อาจจะมีผลกระทบที่ไม่คาดไว้ในขั้นตอนการวางแผน ตรวจจับที่สิ่งเหล่านี้ได้รับการยอมรับและทำตาม ก็สามารถดำเนินการไปได้ในระยะยาว

7. แนวทางการป้องกันไว้ก่อน

การเริ่มต้นจัดการแม้จะขาดข้อมูลและข่าวสาร

แนวทางการป้องกันไว้ก่อนมีเงื่อนไขว่าการขาดข้อมูลข่าวสารไม่ใช่ข้ออ้างในการที่จะประวิงเวลาในการปฏิบัติการจัดการบ่อยครั้งมากที่เมื่อมีการคิดที่จะเริ่มการดำเนินการ แต่ไม่รู้เป้าหมายจริงๆของการจัดการ ตัวอย่างเช่น การดำเนินการจัดการ อาจจะเป็นการต้องลดจำนวนเรือโดยที่ยังไม่รู้จำนวนเรือที่เหมาะสม แต่ที่รู้คือ มีเรือที่มากเกินไปออกจับปลาที่มีจำนวนน้อย การลดจำนวนเรือต้องใช้เวลาหลายปี ดังนั้นระหว่างที่มีการลดจำนวนเรื่อนั้นสามารถเก็บรวบรวมข้อมูลได้มากขึ้น และเราจะรู้จำนวนเรือที่เหมาะสมได้

การดำเนินการจัดการไม่ต้องการความเสี่ยง

แนวทางการจัดการแบบป้องกันไว้ก่อนมีเงื่อนไขด้วยว่าการจัดการต้องมีความอนุรักษ์นิยมยิ่งขึ้น (เช่น ไม่ต้องการความเสี่ยงที่มากขึ้น) ในที่ที่มีความไม่แน่นอนมากขึ้น ตัวอย่างเช่น ถ้ายังไม่ทราบจริงๆถึงผลกระทบของเครื่องมือประมงชนิดหนึ่งต่อแหล่งอาศัยที่สำคัญ แนวทางแบบอนุรักษ์นิยมอาจช่วยจำกัดผลกระทบของเครื่องมือซึ่งอาจจะเป็นไปได้ที่ขยายผลกระทบจนเกิดเหตุการณ์ที่เครื่องมือประเภทนั้นทำลายแหล่งอาศัยไปจริงๆ ดังนั้นจึงจำเป็นต้องมีการพิสูจน์ว่าเครื่องมือนั้นไม่ทำลายแหล่งอาศัยก่อนที่จะเพิกถอนการห้ามใช้เครื่องมือดังกล่าว

B. สิ่งแวดล้อมที่สนับสนุน

ในระยะเวลาของการนำไปปฏิบัติใช้ให้เกิดผลของแผน EAFM จะต้องมีสิ่งแวดล้อมที่เอื้ออำนวยซึ่งส่งเสริมให้เกิดความสำเร็จ คำถามที่สำคัญคือ:

1. มีทรัพยากรเพียงพอหรือไม่ (บุคลากร อุปกรณ์ และการฝึกอบรม) สำหรับการจัดการตามแนว EAFM?
2. มีงบประมาณเพียงพอหรือไม่
3. มีข้อมูลและข่าวสารที่เพียงพอต่อการสนับสนุนการจัดการแบบปรับตัวได้หรือไม่
4. มีกลยุทธ์การสื่อสารที่มีประสิทธิภาพหรือไม่
5. มีระบบการติดตามตรวจสอบ และการประเมินผล (M&E) ที่มีประสิทธิภาพหรือไม่

องค์ประกอบทั้งหมดที่สำคัญเหล่านี้ได้ถูกแนะนำและอธิบายไปก่อนหน้านี้ ในขั้นตอนการตรวจสอบข้อเท็จจริง สิ่งเหล่านี้ต้องได้รับการทดสอบเพื่อดูว่าแผนนั้นปฏิบัติได้จริงหรือไม่

1. มีทรัพยากรมนุษย์และทรัพยากรอย่างอื่นเพียงพอ

ทรัพยากรมนุษย์เป็นปัจจัยที่สำคัญต่อการประสบความสำเร็จในการปฏิบัติการจัดการตามแนว EAFM ปัญหาของทรัพยากรมนุษย์รวมถึงศักยภาพและความสามารถและปัญหาสมองไหล การพัฒนาศักยภาพโดยการสร้างทักษะ และการสร้างความเข้มแข็งขององค์กรของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ชาวประมง กลุ่มผู้ใช้ทรัพยากร เจ้าหน้าที่ และคณะทำงานภาครัฐ และคนอื่นๆ ซึ่งมีบทบาทอย่างแข็งขันในการจัดการร่วม การสร้างศักยภาพมักบ่งบอกว่ากิจกรรมถูกวางแผน และดำเนินการอย่างระมัดระวังตามแผนที่ได้วางไว้อย่างชัดเจน ในความเป็นจริงการสร้างศักยภาพมักจะประกอบด้วย การทดลองและการเรียนรู้ด้วยเหตุนี้ คำว่าการพัฒนาขีดความสามารถสื่อให้เห็นถึงความก้าวหน้าและการพัฒนา

การพัฒนาขีดความสามารถของมนุษย์สามารถนิยามได้ว่าเป็น:

“กระบวนการโดยที่ปัจเจกบุคคล กลุ่ม องค์กร สถาบัน และสังคม เพิ่มความสามารถของตน ที่จะ: (1) ปฏิบัติหน้าที่สำคัญ แก้ไขปัญหา กำหนดวัตถุประสงค์ และทำให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่ต้องการ เมื่อเวลาผ่านไป; และ (2) เข้าใจและจัดการกับความต้องการเพื่อการพัฒนาในบริบทที่กว้างและยั่งยืน”

คำจำกัดความนี้เน้นความสำคัญสองจุด: (i) การพัฒนาขีดความสามารถส่วนใหญ่เป็นกระบวนการภายในของความก้าวหน้าและการพัฒนา; และ (ii) การพยายามในการพัฒนาขีดความสามารถควรจะมีจุดมุ่งเน้นผลลัพธ์ ใน EAFM นั้นการพยายามควรมุ่งไปที่ผลซึ่งเชื่อมโยงกับแผน EAFM

วัตถุประสงค์ของการพัฒนาขีดความสามารถ คือไม่ใช่การให้สิ่งของหรือบริการ แต่เป็นการส่งเสริมการพัฒนาเฉพาะบุคคลหรือองค์กร การพัฒนาขีดความสามารถ มักจะต้องการเพิ่มระดับศักยภาพขององค์กร ซึ่งสะท้อนออกมาในรูปของ

ประสิทธิภาพ (ใช้ต้นทุนต่ำสุด) ประสิทธิภาพ (บรรลุเป้าหมายขององค์กร) และอย่างยั่งยืน (ความเกี่ยวข้องและการได้รับทรัพยากรสำหรับการดำเนินการ)

แน่นอนว่า องค์ประกอบของการพัฒนาขีดความสามารถจะแตกต่างกันสำหรับกลุ่มเป้าหมายที่ต่างกัน แต่ในระหว่างขั้นตอนการวางแผน ต้องใช้ “ทักษะทางวิทยาศาสตร์” (ทั้งความรู้เชิงวิชาการและภูมิปัญญาท้องถิ่น) สำหรับการประเมินทรัพยากร การทำการประมง นิเวศวิทยา และอื่นๆ และ “ทักษะทางมนุษย์” ก็เป็นสิ่งจำเป็นในการเอื้ออำนวยความร่วมมือของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย รวมทั้งการแก้ไขปัญหาความขัดแย้ง ทักษะการต่อรองและการสร้างการมีส่วนร่วม การพัฒนาแผน EAFM ประกอบด้วย การร่าง และการเข้าใจกฎหมาย และวิธีการที่จะพัฒนาแผนร่วมกับผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ระหว่างการนำไปปฏิบัติให้เกิดผลนั้นจำเป็นต้องมีทักษะในการนำเสนอ ทักษะในการสื่อสาร (โดยเฉพาะกับชาวประมงและชุมชนประมง ผู้มีอำนาจในการตัดสินใจเชิงนโยบาย และสื่อ) นักวิทยาศาสตร์ต้องมีการปรับปรุงการสื่อสารผลของการศึกษาเพื่อที่จะเป็นประโยชน์ต่อผู้กำหนดนโยบายและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียอื่นๆ ทักษะ MCS ก็ต้องได้รับการพัฒนาเช่นกัน ในระยะของการติดตามตรวจสอบและประเมินผลนั้นก็ต้องมีความสามารถในการเก็บรวบรวมและการวิเคราะห์ข้อมูล สำหรับการประเมินศักยภาพของแผน

ศักยภาพสำคัญขององค์กรหรือชุมชนจึงประกอบด้วย:

- การกำหนดและการวิเคราะห์สิ่งแวดล้อมหรือภาพรวมของระบบ;
- การระบุความต้องการและ/หรือ ปัญหาสำคัญ;
- การกำหนดกลยุทธ์ในการตอบสนองต่อปัญหาหรือเพื่อให้ตรงกับความต้องการ;
- การลงมือปฏิบัติเพื่อให้เกิดผล;
- การระดมและการใช้ทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพและอย่างยั่งยืน;
- ศักยภาพในการติดตามตรวจสอบ การสร้างความมั่นใจว่ามีการให้ข้อเสนอแนะและมีการปรับหลักสูตรการดำเนินการให้ตอบสนองวัตถุประสงค์ ;
- การแสวงหาความรู้และทักษะเพื่อตอบสนองต่อการพัฒนาที่ทำหาย

ในบริบทของการวางแผนและการจัดการอย่างมีส่วนร่วม ต้องการศักยภาพของท้องถิ่นเพื่อที่จะ:

- ทำให้มั่นใจว่าผู้ใช้ทรัพยากรในท้องถิ่น กลุ่มและองค์กร ชุมชนประมง และรัฐบาลท้องถิ่น ที่รับผิดชอบการจัดการประมงมีความสามารถมากขึ้น;
- ทำให้มั่นใจว่าผู้ใช้ทรัพยากรในท้องถิ่น ผู้นำขององค์กร เจ้าหน้าที่รัฐบาลท้องถิ่น และคณะทำงานและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียอื่นๆสามารถที่จะมีบทบาทและความรับผิดชอบในการจัดการร่วม;
- วิธีการปรับปรุงคุณภาพการจัดการประมงในระดับชุมชน

การพัฒนาศักยภาพประกอบด้วย ความเข้าใจว่าการจัดการร่วม และ EAFM คืออะไร และเข้าใจว่าจะจัดการและเข้ามามีส่วนร่วมได้อย่างไร; การสื่อสารกับผู้มีส่วนได้ส่วนเสียอื่น; จัดการกับเรื่องการบริหารจัดการและธุรกิจ; และการมีส่วนร่วมในการต่อรอง การพัฒนาขีดความสามารถคือ กระบวนการต่อเนื่องและเป็นพลังของปัจเจกบุคคลหรือองค์กรในการเข้ามามีส่วนร่วมกับการจัดการ

เป็นสิ่งที่ต้องเน้นย้ำว่าไม่ใช่ว่าทุกคนต้องมีความรู้และขีดความสามารถเหมือนกัน นี่คือเหตุผลว่าทำไมแนวทางการมีส่วนร่วมจึงมีประสิทธิภาพมาก ศักยภาพที่จำเป็นมีอยู่ในหมู่ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทั้งหมด การตัดสินใจว่าผู้มีส่วนได้ส่วนเสียใด จะมีส่วนร่วมในขั้นตอนใดของกระบวนการ เป็นส่วนที่สำคัญในการสร้างสิ่งที่ที่ดีที่สุดของขั้นตอนการผนวกความสามารถ ไม่

จำเป็นว่าผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทุกคนจะต้องมีส่วนร่วมในทุกกิจกรรม การสร้างกลุ่มที่เล็ก กลุ่มที่ทำงานเฉพาะ คือทางหนึ่งในการควบคุมสิ่งเหล่านี้

แนวคิดสำคัญในการพัฒนาขีดความสามารถ คือ อะไรคือสิ่งที่เรียกว่า “ต้นทุนทางสังคม” สิ่งสำคัญคือการตระหนักว่าชุมชนของสังคมทั้งหมดนั้นเป็นอะไรที่มากกว่าเพียงแค่การรวมเอาส่วนของปัจเจกเข้าด้วยกัน ผู้คนสร้างความสัมพันธ์เพื่อเติมเต็มความต้องการของสังคมที่หลากหลายเช่น ชุมชนที่มีความสนใจร่วมกัน มีพันธกรณีร่วมกัน ความห่วงใย ความเอื้ออาทร ความสนใจ และการเข้าถึงข่าวสาร สิ่งเหล่านี้สามารถก่อให้เกิดความร่วมมือ และความเชื่อใจ เพื่อให้ได้รับผลประโยชน์ร่วมกัน ต้นทุนทางสังคมนี้อาจอำนวยความสะดวกของการเรียนรู้ผ่านทางปฏิสัมพันธ์ ต้นทุนทางสังคมนี้เป็นสิ่งสำคัญที่จะทำให้การดำเนินการร่วมกันประสบความสำเร็จ และทำให้สังคม เศรษฐกิจและสิ่งแวดล้อมมีความเจริญก้าวหน้าและยั่งยืน ซึ่งพร้อมที่จะปรับตัวและเปลี่ยนแปลง เครือข่ายทางสังคมอาจจะอยู่ในรูปแบบแนวราบ (ข้ามชุมชน) เพื่อที่จะให้ชุมชนรู้สึกถึงอัตลักษณ์และจุดประสงค์ร่วมกัน และ/หรือในแนวตั้ง (รัฐบาล ผู้ ชุมชน ผู้ ปัจเจกบุคคล) เพื่อที่จะขยายขีดความสามารถและการสนับสนุน (ดู การขับเคลื่อนชุมชน (พันธมิตรและการสร้างเครือข่าย)) ใน หน่วยการเรียนรู้ชุดที่ 9 เริ่มต้น B และ ชุดเครื่องมือที่ 9 และ 10)

การพัฒนาขีดความสามารถไม่สามารถ “ทำ” โดยคนนอก หน่วยงานภายนอกสามารถส่งเสริมหรือกระตุ้นการพัฒนาขีดความสามารถ และให้ข้อมูล ให้การฝึกอบรม และการสนับสนุนในรูปแบบอื่นๆ แต่หน่วยงานภายนอกจะต้องไม่พยายามที่เป็นผู้นำหรือเป็นผู้รับผิดชอบในการพัฒนาขีดความสามารถของหน่วยงาน ผู้จัดการและสมาชิกขององค์กรต้องตั้งเป้าหมายและตัดสินใจด้วยตัวเอง ความเป็นผู้นำต้องมาจากภายในองค์กร และสมาชิกภายในองค์กรต้องรับผิดชอบต่องานส่วนใหญ่ที่จำเป็น

การพัฒนาขีดความสามารถประกอบด้วย การรับเอาความรู้ใหม่ๆ และการนำไปประยุกต์ใช้เพื่อให้บรรลุเป้าหมายของบุคคลและองค์กร นี่คือเหตุผลของการเรียนรู้จากการกระทำ หรือการเรียนรู้เชิงทดลอง ซึ่งเป็นหัวใจของการพัฒนาขีดความสามารถ เครื่องมือหลักสำหรับการพัฒนาขีดความสามารถ ประกอบด้วยหนึ่งอย่างหรือมากกว่าของแนวทางดังต่อไปนี้:

- การเผยแพร่ข้อมูลข่าวสาร (หน่วยการเรียนรู้ชุดที่ 9 เริ่มต้น B ตอน 6 และการเพิ่มความตระหนักรู้);
- การฝึกอบรมเพื่อพัฒนาความรู้ ทักษะ และทัศนคติ (ดู เครื่องมือ n.9);
- การอำนวยความสะดวกและการให้คำปรึกษาโดยหน่วยงานภายนอก (หน่วยการเรียนรู้ชุดที่ 9 เริ่มต้น B ตอน 2).

การสร้างเครือข่าย โดยการแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารและประสบการณ์จากคนอื่นซึ่งมีภารกิจเหมือนกัน รวมทั้งผ่านทาง การประชุมเชิงปฏิบัติการ การประชุม และชุมชนที่มีกิจกรรมคล้ายคลึงกัน และควรส่งเสริมดังต่อไปนี้:

- ความเห็นสะท้อนกลับ เพื่อที่จะส่งเสริมการเรียนรู้จากประสบการณ์ภายในองค์กร (ดู การมีส่วนร่วมในการติดตาม ตรวจสอบและประเมินผล เครื่องมือชุดที่ 38)

รูปแบบและจำนวนครั้งของการพัฒนาขีดความสามารถจะขึ้นอยู่กับเป้าหมายขององค์กร และงบประมาณที่มีสำหรับกิจกรรมเหล่านี้ การให้ข้อมูลหรือการจัดการฝึกอบรมเพียงครั้งเดียว แม้ว่าจะสามารถเข้าถึงปัจเจกบุคคล และองค์กรได้มากกว่าแต่แทบจะไม่มีผลต่อการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของผู้เข้าร่วม ปกติแล้วการดำเนินการประชุมโดยหน่วยงานภายนอกมีประสิทธิภาพมากกว่า ถึงแม้ว่าจะมีต้นทุนที่สูงกว่าก็ตาม

ปัจจัยที่เป็นไปได้สำหรับการพัฒนาขีดความสามารถ ประกอบด้วย:

- สิ่งแวดล้อมภายนอกซึ่งนำไปสู่การเปลี่ยนแปลง;
- นักจัดการในระดับสูงผู้ซึ่งมุ่งมั่นที่จะเป็นผู้นำในการเปลี่ยนแปลง;

- วัตถุประสงค์ที่ชัดเจนและมีการจัดลำดับความสำคัญไว้แล้วและ;
- มีสมาชิกจำนวนมากเพียงพอในการเข้าร่วม และให้คำมั่นที่จะเข้ามาในกระบวนการเปลี่ยนแปลง;
- ความตระหนักรู้และความเข้าใจต่อการเริ่มต้น;
- กระบวนการและการตัดสินใจที่เปิดเผยและโปร่งใส;
- ทรัพยากรที่เพียงพอต่อการพัฒนาขีดความสามารถและการนำการเปลี่ยนแปลงไปปฏิบัติให้เกิดผล;
- การจัดการที่เพียงพอสำหรับกระบวนการพัฒนาขีดความสามารถ

คำถามหลักในการตรวจสอบศักยภาพของมนุษย์:

ขอบเขตการพัฒนาขีดความสามารถของมนุษย์ ขึ้นอยู่กับทักษะพื้นฐานที่มีอยู่ของชุมชน/องค์กร เป้าหมายงบประมาณ อย่างไรก็ตาม มีคำถามเพื่อช่วยในการตรวจสอบว่า ขีดความสามารถของมนุษย์นั้นตรงกับที่ต้องการสำหรับการนำการจัดการ EAFM ไปปฏิบัติให้เกิดผลหรือไม่:

1. คณะทำงานซึ่งรับผิดชอบการนำ EAFM ไปปฏิบัติให้เกิดผล มีประสบการณ์และได้รับการอบรมที่เหมาะสมด้านการประเมินและการจัดการประมงซึ่งมีชนิดพันธุ์ที่หลากหลายหรือไม่ ไม่ว่าในภาวะที่มีข้อมูลสมบูรณ์หรือไม่ สมบูรณ์ก็ตาม?
2. ทีมงานในการนำการจัดการตามแนว EAFM ไปปฏิบัติให้เกิดผล ได้รับการฝึกอบรมให้มีทักษะและความรู้ที่ใช้ในการกำหนดและทำให้วัตถุประสงค์การจัดการมีความสอดคล้องกันในระบบนิเวศหรือไม่ ไม่ว่าในเชิงสังคมหรือเชิงนิเวศก็ตาม
3. ทีมงานในการนำการจัดการตามแนว EAFM ไปปฏิบัติให้เกิดผลมี “ทักษะในการทำงานกับชุมชน” ในการที่จะดำเนินการและผลักดันเพื่อให้กระบวนการการมีส่วนร่วมได้รับประโยชน์สูงสุด

แน่นอนว่าต้องการทรัพยากรอื่นๆอีกมาก เช่น สิ่งอำนวยความสะดวกและอุปกรณ์ต่างๆ ทรัพยากรเหล่านี้เชื่อมโยงกับการมีงบประมาณที่เพียงพอ (ดูถัดไป)

2. การมีงบประมาณที่เพียงพอ

ในการอภิปรายเรื่องการเงินก่อนหน้านี้ ได้ชี้ให้เห็นว่าการมีแผน EAFM สามารถยุติปัญหาเรื่องงบประมาณได้ ในระยะแรกๆของการนำแผนไปปฏิบัติ สิ่งสำคัญคือการที่แผน EAFM ถูกนำเข้าสู่กิจกรรมหลักของหน่วยงานประมงและหน่วยงานอื่นๆ และถูกรวมอยู่ในงบประมาณประจำปี ซึ่งต้องใช้ความรู้ด้านกำหนดเวลาของรอบงบประมาณและเชื่อมโยงกับผู้วางแผนซึ่งเป็นผู้กำหนดงบประมาณประจำปี

ในประเทศพัฒนาแล้วหลายๆประเทศ ต้นทุนในการจัดการ (ทั้งต้นทุนเต็มและบางส่วน) ถูกจ่ายโดยผู้ที่ได้รับประโยชน์จากการจัดการ เช่น ชาวประมงและคนอื่นๆในห่วงโซ่มูลค่า เหตุผลของนโยบายนี้คือการจัดการทำให้รายได้และความเป็นอยู่ที่ดีของชาวประมงรวมทั้งผู้ซื้อและผู้ขายที่เกี่ยวข้อง ดังนั้นพวกเขาควรจะเป็นผู้จ่าย ไม่ใช่ประชาชนส่วนใหญ่ การจ่ายเงินอาจจะเป็นรูปแบบของการจ่ายภาษี หรือผ่านทางค่าธรรมเนียมตามชนิดของใบอนุญาต ซึ่งรวมเอาบางส่วนหรือทั้งหมดของต้นทุนในการจัดการ หลักการ “ผู้ใช้เป็นผู้จ่าย” มักจะใช้กับการวิจัยด้วยเช่นกัน ในกรณีนี้ คนที่จ่ายจะมีสิทธิมีเสียงมากกว่าในการกำหนดว่าจะวิจัยในเรื่องใด หนึ่งในต้นแบบที่ประสบความสำเร็จคือการกำหนดให้ 50% ของการวิจัยของรัฐ ควรได้รับการสนับสนุนจากชาวประมง การจัดสรรเงินทุนวิจัยถูกดำเนินการผ่านคณะกรรมการ ซึ่งประกอบด้วย ชาวประมง รัฐบาล

และนักวิจัย การดำเนินการเช่นนี้ไม่เพียงแต่สำหรับการจ่ายเพื่อการวิจัยที่เพิ่มขึ้น แต่ยังช่วยในการจัดลำดับความสำคัญของการลงทุนในการทำงานวิจัย เพื่อให้งานวิจัยนั้นเป็นงานวิจัยที่สอดคล้องและมีประโยชน์ต่อชาวประมงมากขึ้น

อย่างไรก็ตาม การนำเสนอนโยบาย “ผู้ใช้เป็นผู้จ่าย” อาจจะไม่เป็นที่ยอมรับของผู้ที่ได้รับประโยชน์จากทรัพยากร และอาจจะคัดค้านผ่านทาง การสนับสนุนนักการเมืองและเจ้าหน้าที่อาวุโสอื่นๆ ผู้ซึ่งต้องการรักษาความพึงพอใจของฐานเสียง เนื่องด้วยการนำองค์ประกอบ EAFM อื่นๆ ไปปฏิบัติให้เกิดผล การขับเคลื่อนสู่ “ผู้ใช้เป็นผู้จ่าย” นั้น ต้องใช้เวลา แต่เป็นไปได้ ถ้าระบบการจัดการร่วมได้รับการยอมรับ

คำถามสำคัญเมื่อมีการตรวจสอบเกี่ยวกับการเงิน:

1. การนำแผน EAFM ไปปฏิบัติใช้ให้เกิดผลนั้น ได้มีการผนวกเข้าสู่กิจกรรมและภารกิจของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องหรือไม่ และได้รับการจัดสรรงบประมาณประจำปีหรือไม่
2. มีการแสวงหาแหล่งทุนรวมทั้งรูปแบบของเงินทุนสนับสนุน (เช่น “ผู้ใช้เป็นผู้จ่าย”) อย่างเพียงพอหรือไม่

คำถามสำคัญเมื่อมีการตรวจสอบเกี่ยวกับการเงิน:

1. การนำแผน EAFM ไปปฏิบัติใช้ให้เกิดผลนั้น ได้มีการผนวกเข้าสู่กิจกรรมและภารกิจของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องหรือไม่ และได้รับการจัดสรรงบประมาณประจำปีหรือไม่
2. มีการแสวงหาแหล่งทุนรวมทั้งรูปแบบของเงินทุนสนับสนุน (เช่น “ผู้ใช้เป็นผู้จ่าย”) อย่างเพียงพอหรือไม่

3. ข้อมูลและข่าวสารที่เพียงพอที่จะสนับสนุนการจัดการ?

ข้อควรพิจารณาบางส่วนได้ถูกกล่าวถึงไว้แล้วในรายการที่ควรตรวจสอบ ของหลักการของการจัดการแบบปรับตัวได้และแนวทางการป้องกันไว้ก่อน สิ่งที่สำคัญคือการที่ตระหนักว่า ไม่มีทางที่จะมีข้อมูลเพียงพอที่จะขจัดความไม่แน่นอนทั้งหมดได้ การตรวจสอบข้อเท็จจริงควรจะมองหาความไม่สมบูรณ์ของข้อมูลข่าวสาร และความรู้อันเกี่ยวข้องกับ FMU ตลอดจนมองหาช่องทางในการเติมเต็มความไม่สมบูรณ์เหล่านั้น มักจะมีทรัพยากรงานวิจัยที่ไม่ถูกนำมาใช้โดยหน่วยงานประมงรวมทั้งมหาวิทยาลัย (ผลงานของบัณฑิตศึกษา) สถาบันการวิจัยของรัฐบาล และภาคเอกชน อย่างไรก็ตาม ได้เน้นไปก่อนหน้านี้แล้วว่า ในหลายๆกรณี ข้อมูลข่าวสารนั้นมีอยู่แล้ว แต่ยากที่จะหาพบ

คำถามหลักเพื่อการตรวจสอบเกี่ยวกับข้อมูลข่าวสาร:

1. ขาดข้อมูลข่าวสารอะไร และจะหาข้อมูลเหล่านั้นได้อย่างไร
2. ได้มีการทบทวนติดต่อแหล่งข้อมูลที่เป็นไปได้และเกี่ยวข้อง ได้แก่ ชาวประมงและชุมชนประมงหรือไม่

4. กลยุทธ์การสื่อสารที่มีประสิทธิภาพ

กลยุทธ์การสื่อสาร เป็นส่วนประกอบที่สำคัญของกระบวนการวางแผน ในขั้นตอนของการนำไปปฏิบัติใช้ ให้เกิดผลนั้น คือเวลาที่ถามว่า มีการนำเอากลยุทธ์ในการสื่อสารมาใช้หรือไม่ และกลยุทธ์นั้นมีประสิทธิภาพหรือไม่ ควรจะมีความตรงไปตรงมาในการรับความเห็นสะท้อนกลับว่า ข้อมูลข่าวสารสำคัญนั้นได้รับการสื่อสารอย่างมีประสิทธิภาพไปสู่ผู้รับข่าวสารที่แตกต่างกันหรือไม่

คำถามสำคัญเมื่อมีการตรวจสอบกลยุทธ์ในการสื่อสาร:

1. มีการดำเนินการตามกลยุทธ์การสื่อสารหรือไม่
2. ได้มีการรับและเข้าใจข่าวสารสำคัญหรือไม่

5. ระบบการติดตามตรวจสอบและประเมินผลที่มีประสิทธิภาพ

แผน EAFM ที่ตัวชี้วัดที่เหมาะสม ซึ่งเมื่อเปรียบเทียบกับเกณฑ์มาตรฐานที่ยอมรับแล้วจะบอกให้รู้ว่าการจัดการนั้นมีประสิทธิภาพมากน้อยเพียงไร (หน่วยการเรียนรู้ชุดที่ 17) ในระหว่างการนำไปปฏิบัติใช้ให้เกิดผลสำเร็จในระยะแรกๆ จำเป็นต้องมีการกำหนดว่าตัวชี้วัดใดที่จะถูกติดตามตรวจสอบ และโดยใคร ในกระบวนการวางแผนนั้น จำนวนตัวชี้วัดที่จะต้องติดตามตรวจสอบอาจจะมากเกินไปสำหรับทรัพยากรบุคคลหรือทรัพยากรอื่นๆที่มีอยู่ จึงจำเป็นต้องมีการจัดลำดับความสำคัญ แต่การทำเช่นนี้อาจทำให้ผลการประเมินคลุมเครือ

คำถามหลักในการตรวจสอบระบบการติดตามและประเมินผล (M&E):

1. ตัวชี้วัดทั้งหมดที่ได้ระบุไว้ในแผน EAFM ได้ถูกติดตามตรวจสอบหรือไม่
2. มีกลไกการทบทวนซึ่งเปิดโอกาสให้มีการเผยแพร่ผลของการติดตามตรวจสอบและประเมินผลหรือไม่

กิจกรรม: ทบทวนอุปสรรคและโอกาสที่ระบุไว้ก่อนหน้านี้ และอภิปรายว่าการมีสิ่งเหล่านี้ทำให้คุณบรรลุเป้าหมายได้อย่างไร เปลี่ยนแปลงแก้ไขได้ถ้าจำเป็น

หมายเหตุ FAO มีฐานข้อมูลด้านกฎหมาย ซึ่งครอบคลุมบางส่วน

<http://faolex.fao.org/>

FAOLEX เป็น ฐานข้อมูลกฎหมายที่ครอบคลุมและทันสมัย เป็นหนึ่งในแหล่งรวบรวมกฎหมายระดับประเทศเกิดใหม่ ที่ใหญ่ที่สุดในโลก ผู้ใช้ FAOLEX เข้าถึงบทคัดย่อและข้อมูลดัชนีของแต่ละเนื้อเรื่องได้โดยตรง รวมทั้งเนื้อเรื่องเต็มของกฎหมายส่วนใหญ่ในฐานข้อมูล

<http://faolex.fao.org/fishery/index.htm> กฎหมายเกี่ยวกับข้อกำหนดของรัฐชายฝั่งต่อการทำประมงของต่างชาติ ประกาศใช้ในปี 1981 ข้อกำหนดของรัฐชายฝั่งในรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์ซึ่งประกอบด้วยตารางสรุปกฎหมายระดับประเทศและความตกลงแบบทวิภาคี และพหุภาคีที่กำกับดูแลการประมงของเรือต่างชาติภายในน่านน้ำของรัฐชายฝั่ง ฉบับปรับปรุงแก้ไขและประกาศใช้ในปี 1983, 1985, 1988, 1993 and 1996.

<http://www.fao.org/docrep/012/ak471e/ak471e.pdf>

1984 FAO Regional Compendium REGIONAL COMPENDIUM OF FISHERIES LEGISLATION (WESTERN PACIFIC REGION) VOLUME I.

ได้มีการปรับปรุงให้ทันสมัยโดยนำ FFA ไปทำเป็นรูปแบบซีดีรอม เรื่อง “กฎหมายประมงฉบับย่อของเกาะแปซิฟิก (FAO compendium of Pacific islands fishery legislation)”

กฎหมายที่ไม่มีในรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์

กฎหมายประมงฉบับย่อระดับภูมิภาค (ภูมิภาคมหาสมุทรอินเดีย)/จัดทำโดย ส่วนการกฎหมาย สำนักกฎหมายแห่ง FAO (Legislation Branch, FAO Legal Office) โดยความช่วยเหลือของศูนย์ระหว่างประเทศสำหรับการพัฒนามหาสมุทร (International Centre for Ocean Development)

ICSF – Indian legal documents

<http://indianlegal.icsf.net/>

ฐานข้อมูล ICSF's Database on Indian Legal Instruments Relevant to Fisheries เป็นการรวบรวมกฎหมายระดับรัฐ และระดับประเทศที่เกี่ยวข้องกับการประมงทะเลและแรงงานประมง

ขั้นตอน 5.1 & 5.2 ติดตามตรวจสอบ ประเมิน และปรับปรุงแผน หน่วยการเรียนรู้ 17

วัตถุประสงค์การเรียนรู้:	
	<ul style="list-style-type: none">● ติดตามว่าการดำเนินการจัดการเป็นไปตามเป้าหมายและวัตถุประสงค์หรือไม่ เพียงใด
	<ul style="list-style-type: none">● เข้าใจว่า อะไรที่จะถูกติดตาม ทำไม เมื่อใด อย่างไร และโดยใคร
	<ul style="list-style-type: none">● ประเมินข้อมูลที่ได้จากการติดตามและรายงานผลการดำเนินการ
	<ul style="list-style-type: none">● ทบทวนและปรับปรุงแผน

ภาพรวม

หน่วยการเรียนรู้นี้อธิบายความสำคัญของการติดตามและการประเมินผล การดำเนินการของ EAFM ตอน 5.1 สรุปวิธีการในการติดตามและประเมินประสิทธิภาพ โดยการรวบรวมข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูลซึ่งสัมพันธ์กับตัวชี้วัด รวมทั้งเปรียบเทียบข้อมูลเหล่านี้ตลอดจนประเมินความก้าวหน้า ตอน 5.2 เหตุผลของการทบทวนแผนเป็นระยะๆ ซึ่งอยู่บนพื้นฐานของผลการติดตามและประเมินผล M&E และทำการปรับปรุงถ้าจำเป็น

บทนำ

ขั้นตอนสุดท้ายของกระบวนการ EAFM คือการติดตามว่าการดำเนินการจัดการนั้นตรงกับเป้าหมายและวัตถุประสงค์หรือไม่อย่างไร และเพื่อที่จะป้อนข้อมูลนี้กลับไปสู่กระบวนการ EAFM เพื่อที่สิ่งที่ได้จากการเรียนรู้จะสามารถนำมาปรับเปลี่ยนและได้ใช้ประโยชน์ ดังนั้นการติดตาม การประเมินผล และการรายงานผลการดำเนินงานเป็นขั้นตอนที่สำคัญในกระบวนการจัดการ แบบปรับเปลี่ยนได้ เพื่อให้มั่นใจว่ามีผลงานได้สอดคล้องกับเป้าหมาย และหากผลงานเป็นที่พอใจ ก็จะส่งผลต่อแรงจูงใจในการดำเนินการต่อไป

เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ผ่านการปฏิบัติจริง จำเป็นต้องมีการสร้างทัศนคติเชิงบวกต่อทั้งความสำเร็จและความล้มเหลว ถ้าความล้มเหลวถูกมองว่าเป็นโอกาสสำหรับการเรียนรู้ และหากใครที่สามารถระบุปัญหาและนำเสนอแนวทางการแก้ปัญหาใหม่ๆ ควรได้รับการตอบแทน สิ่งที่ทำหายอาจจะเป็นการคำนึงว่าการปรับเปลี่ยนและการกลั่นกรองของแผนเป็นกิจกรรมปกติซึ่งจะเกิดขึ้น โดยผ่านทางประสบการณ์ และการได้รับข้อมูลใหม่ๆ (ดู การจัดการแบบปรับเปลี่ยน ใน หน่วยการเรียนรู้ชุดที่ 4 หลักการของ EAFM)

ตามที่ได้อธิบายใน หน่วยการเรียนรู้ชุดที่ 10 ขั้นตอน 1.3 ขอบเขตของหน่วยการจัดการประมง FMU และ หน่วยการเรียนรู้ชุดที่ 13 การพัฒนาตัวชี้วัด ในสถานการณ์ที่มีข้อมูลเพียงพอ นักจัดการสามารถใช้โครงการวิจัยได้ทันที โดยการสนับสนุนของผู้เชี่ยวชาญทางวิชาการที่เหมาะสม อย่างไรก็ตามในสถานการณ์ที่มีข้อมูลน้อย นักจัดการจำเป็นต้องทำให้มีการใช้การจัดการแบบปรับตัวและแนวทางการป้องกันไว้ก่อนมากขึ้น รวมทั้งมีการใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นมากขึ้น เพื่อแก้ไขปัญหาอุปสรรคของข้อมูลที่ไม่สมบูรณ์ในทั้งสองกรณี การใช้แนวทางการมีส่วนร่วมสำหรับการเก็บรวบรวมข้อมูลและการวิเคราะห์ จะช่วยทำให้ความรู้ความเข้าใจและความรู้สึกเป็นเจ้าของเพิ่มขึ้น

5.1 การติดตามและการประเมินผลการดำเนินการ

การติดตามจะทำให้มีการประเมินผลของการดำเนินการของกิจกรรมตามแผน EAFM เพื่อที่ทราบได้ว่าประสบความสำเร็จตามเป้าหมายที่วางไว้หรือไม่และอะไรที่จำเป็นต้องทำเพื่อที่จะปรับปรุงให้ดีขึ้น (การจัดการแบบปรับตัว) ตัวชี้วัด และเกณฑ์มาตรฐานที่กำหนดไว้ (หน่วยการเรียนรู้ชุดที่ 13 ขั้นตอน 3.2) และข้อมูลภูมิหลังของหน่วยการจัดการประมง ถูกกำหนดขึ้นในขั้นตอนการกำหนดขอบเขต (หน่วยการเรียนรู้ชุดที่ 10 ขั้นตอน 1.3) เป็นเหมือนพื้นฐาน ซึ่งต้องมีการวัดความก้าวหน้า และเป็นสิ่งที่ค่อยๆ สร้างขึ้นตามเวลาที่ผ่านไป เนื่องจากวัตถุประสงค์และตัวชี้วัดที่เฉพาะเจาะจง (หน่วยการเรียนรู้ชุดที่ 13 ขั้นตอน 3.1 และ 3.2) ถูกกำหนดขึ้นเพื่อที่จะให้ครอบคลุมประเด็นหลักๆ ของระบบนิเวศ สังคม เศรษฐกิจ และการอภิบาล ที่สำคัญการประเมินสถานภาพของแต่ละตัวชี้วัดกับเกณฑ์มาตรฐานควรจะแสดงให้เห็นโดยพลันว่ามี การ

จัดการที่ดีเพียงใดในระบบนิเวศ และข้อผิดพลาดที่พบเสมอ เช่น การเก็บรวบรวมข้อมูลที่มากเกินไป ข้อมูลซึ่งไม่เกี่ยวข้องกับแผน EAFM ซึ่งไม่เคยถูกนำมาใช้ประโยชน์ (กล่าวคือ เสียเวลาและทรัพยากร) จึงควรเก็บรวบรวมเฉพาะข้อมูลที่เกี่ยวข้องและเป็นประโยชน์

เมื่อทำการวางแผนและการติดตามผล คำถามสำคัญคือ: ข้อมูลใด ที่ถูกเก็บรวบรวม และเพื่อวัตถุประสงค์ใด, มีความถี่ของการเก็บข้อมูลอย่างไร และโดยใคร ความรับผิดชอบเหล่านี้ได้ถูกกล่าวไว้ในการพัฒนาแผนงานที่จะนำไปปฏิบัติให้เกิดผล ในหน่วยการเรียนรู้ชุดที่ 15 ขั้นตอน 4.1 (ดู ชุดเครื่องมือที่ 38 เพิ่มเติม เรื่องแนวทางการติดตามและประเมินผลแบบมีส่วนร่วม) ทีมงาน EAFM (ผู้ริเริ่มและดำเนินการ กระบวนการ EAFM) ต้องจัดตั้งคณะทำงานเพื่อดำเนินการติดตามและ (ทีมงาน M&E) โดยประกอบด้วยตัวแทนจากกลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสียหลัก หรือสามารถใช้กลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสียหลักเอง การจัดตั้งอยู่ในขั้นตอน เริ่มต้น A ทีมงานติดตามประเมินผล ประสานการเก็บรวบรวมข้อมูลและวิเคราะห์ประสิทธิภาพการจัดการผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่แตกต่างกัน ควรจะมีส่วนร่วมในกระบวนการนี้ มันจึงจำเป็น ที่จะมีการขอรับการรับข้อเสนอแนะ ในการที่จะส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้และเพื่อให้การจัดการแบบปรับตัว ทีมประเมินมีการให้ข้อเสนอแนะและผลการติดตามตรวจสอบอย่างสม่ำเสมอ ให้กับทีมงาน EAFM ผลการตรวจสอบถูกนำไปสื่อสารถ่ายทอดสู่กลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในวงกว้างขึ้น

การสื่อสารและการรายงาน

ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่แตกต่างกันมีความต้องการทราบผลการประเมินในมิติที่แตกต่างกัน และควรมีการสื่อสารของข้อมูลทั้งจากล่างขึ้นบน และจากบนลงล่าง ระหว่างระดับที่แตกต่างกัน ครอบคลุมตั้งแต่ระดับประเทศจนถึงระดับชุมชน รวมทั้งระหว่างภาคส่วนต่าง ๆ (ภาพที่ 17.1)

ภาพที่ 17.1: เส้นทางการส่งผ่านข้อมูลในการติดตามตรวจสอบ

กลยุทธ์ในการสื่อสารได้ถูกพัฒนาไปก่อนหน้านี้ โดยเป็นส่วนหนึ่งของการนำ EAFM ไปปฏิบัติให้เกิดผล (หน่วยการเรียนรู้ชุดที่ 15 ขั้นตอน 4.1) ซึ่งควรสรุปว่าใครต้องการข้อมูลประเมินผลใด อย่างไร (รูปแบบใด) และเมื่อใด นักจัดการในสายงานและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่เป็นชาวประมงบางส่วนจะต้องการข้อมูลละเอียดที่บ่อยครั้ง เช่น ข้อมูลการตรวจสอบรายเดือนหรือรายไตรมาส เพื่อประเมินผลการดำเนินงานและสามารถที่จะดำเนินการแก้ไขในทันทีและ/หรือปรับ เปลี่ยนกิจกรรมหากจำเป็น เพื่อให้แน่ใจว่าจะบรรลุวัตถุประสงค์ที่ได้ตกลงกันไว้ เช่น ถ้า บางส่วนของการดำเนินการจัดการที่ตกลงกันมีการกำหนด MPA และลดการจับชนิดพันธุ์สัตว์น้ำเป้าหมายบางชนิดที่ทีมงาน EAFM และกลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสียหลักจำเป็นต้องได้ข้อมูลอย่างสม่ำเสมอที่เกี่ยวกับการกำหนด MPA ผลจับรายเดือนเพื่อการเปรียบเทียบ จนไปถึงการปฏิบัติตามที่คำสั่งดำเนินการอยู่รวมทั้งการปรับเปลี่ยนทัศนคติและการยอมรับของผู้ใช้ทรัพยากรหลัก

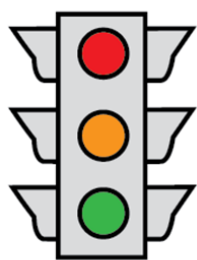
ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียอื่นอาจจะไม่ต้องการรับข้อมูลบ่อยเกินไปรวมทั้งต้องการรายละเอียดของข้อมูลที่น้อยกว่า ตัวอย่างเช่น ในกรณีข้างต้น หน่วยงานการประมงและสิ่งแวดล้อมระดับชาติและระดับภูมิภาคต้องการข้อมูลรายเดือนที่สามารถรวบรวมเป็นรายงานรายไตรมาสหรือรายหกเดือน เพื่อที่จะสามารถมองเห็นการดำเนินการที่ส่งผลกระทบต่อชนิดพันธุ์อื่นๆ ต่อการค้า หรือต่อมิติเชิงพาณิชย์ได้ ในที่สุดแล้วการประกาศเขต MPA ขึ้นมีผลทำให้รายได้ด้านการท่องเที่ยวเพิ่มขึ้น หน่วยงานนั้น ก็อาจจะสนใจในด้านการเพิ่มพูนและฟื้นฟูแหล่งที่อยู่อาศัยระบบนิเวศ และชนิดพันธุ์ที่สำคัญ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวและสังคมอาจจะต้องมองไม่เพียงแต่ทางด้านรายได้ แต่ควรมองผลกระทบทางสังคมด้วย

ในทางหลักการคือการแบ่งปันข้อมูลและข่าวสารระหว่างภาคส่วนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องให้มากที่สุดเท่าที่จะเป็นไปได้ เพื่อที่จะก่อให้เกิดความรู้ให้มากที่สุดและบรรลุวัตถุประสงค์ EAFM ที่ตั้งไว้ ในบางประเทศ การแบ่งปันข้อมูลระหว่างกรมต่างๆที่ แม้แต่อยู่ในกระทรวงเดียวกันยังเป็นสิ่งที่ท้าทาย ไม่ต้องพูดถึงการแบ่งปันข้อมูลระหว่างภาคส่วนที่แตกต่างกัน อย่างไรก็ตาม แนวทาง EAFM ใช้การจัดการร่วม co-management และความร่วมมือในการดำเนินการตั้งแต่เริ่มต้น กระบวนการ (หน่วยการเรียนรู้ชุดที่ 8 เริ่มต้น A ภารกิจ V) และควรจะพยายามอย่างต่อเนื่องเพื่อที่จะส่งเสริมการแบ่งปันข้อมูลข่าวสารและการสื่อสาร

กลยุทธ์การสื่อสารควรจะกำหนดรูปแบบของการรายงานให้อยู่ในรูปแบบของเอกสาร (แบบมีแม่แบบหรือไม่มีแม่แบบการประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อการสื่อสารด้วยวาจา หรือสื่ออื่นๆ)

ในการสื่อสารผลการดำเนินงานของโครงการอาจใช้ระบบไฟจราจรเป็นตัวชี้วัดโดยการกำหนดเงื่อนไข/ตัวแปรไว้ล่วงหน้า ผลการดำเนินงานจะถูกแปลงเป็นภาพที่มองเห็นได้ ซึ่ง สีเขียว หมายถึง ผลการดำเนินงานเป็นที่พอใจ; สีเหลืองอำพัน (ส้ม) หมายถึง ไม่มีความก้าวหน้าในบางประเด็น และต้องมีการระมัดระวัง; สีแดงหมายถึง ผลการดำเนินงานไม่เป็นที่น่าพอใจ (ภาพที่ 17.2)

ภาพที่ 17.2: การรายงานโดยใช้รูปแบบของ “ไฟจราจร”

แดง

ประสิทธิภาพต่ำกว่าเกณฑ์มาตรฐาน

เหลืองอำพัน

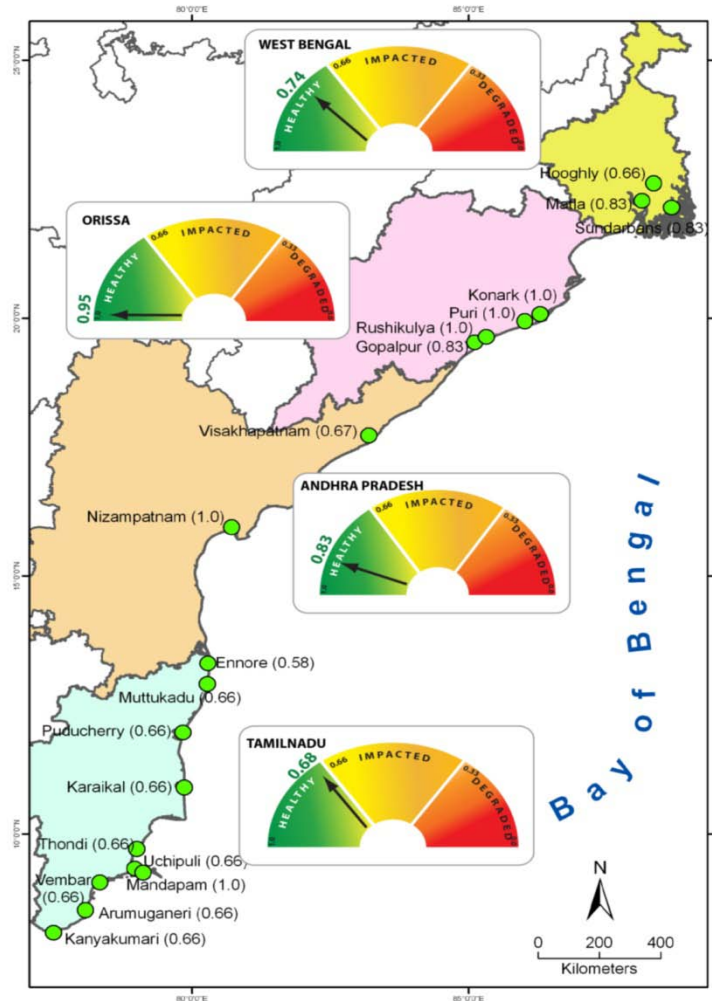
ประสิทธิภาพใกล้เคียงกับเกณฑ์มาตรฐาน

เขียว

ประสิทธิภาพเท่ากับหรือสูงกว่าเกณฑ์มาตรฐาน

โดยวิธีนี้ ตารางหรือภาพของกิจกรรมจะถูก แสดงในทันทีว่าการดำเนินการใดเป็นไปตามทิศทางที่วางไว้ และการดำเนินการใดที่ต้องการทบทวนการจัดการหรือการตัดสินใจ ภาพดังกล่าวสามารถบอกกับนักจัดการได้ทันทีที่มองเห็นว่า กิจกรรมใดที่ไม่มีประสิทธิภาพตามแผนที่วางไว้ และต้องการข้อมูล การตรวจสอบ การวิเคราะห์ และการแก้ไขเพิ่มขึ้น ฟัง จำไว้ว่า ภาพนี้ไม่สามารถบอกเล่าเรื่องราวได้ทั้งหมดดังนั้นก่อนที่จะลงมือดำเนินการใด นักจัดการควรจะต้องอ่านรายงานผลสะท้อนกลับที่เกี่ยวข้อง ภาพที่ 17.3 แสดงระบบไฟจราจรที่ใช้โดยประเทศอินเดีย ในระบบนิเวศทางทะเลขนาดใหญ่ อ่าวเบงกอล (Bay of Bengal Large Marine Ecosystem) เพื่อที่จะแสดงให้เห็นว่า ระบบนิเวศนั้นมีความอุดมสมบูรณ์ (สีเขียว); ได้รับผลกระทบ (สีเหลืองอำพัน) หรือ เสื่อมโทรม (สีแดง) ในแง่ของระดับมลพิษ

ภาพที่ 17.3: ระบบไฟจากรอ่าวเบงกอลถูกใช้เพื่อ การติดตามตรวจสอบระบบนิเวศ

5.2 ทบทวนและปรับปรุงแผน EAFM

แผน EAFM ที่เสร็จสิ้นสมบูรณ์ในหน่วยการเรียนรู้ 14 ขั้นตอน 3.5 ควรจะถูกปรับปรุงเป็นระยะๆ ตามผลการติดตามตรวจสอบและประเมินผล (M&E) มักจะดำเนินการระหว่างทบทวนแผนตามผลการประเมินผลและรายงาน การดำเนินการเหล่านี้มีจุดประสงค์เพื่อประเมินผล การดำเนินการว่าตรงกับวัตถุประสงค์หรือไม่ (แม่แบบแผน EAFM 11.การทบทวนแผน) การทบทวนเหล่านี้เป็นเวลาที่พิจารณาว่าควรปรับปรุงแผน EAFM หรือไม่ ทีมงานประเมินผล/M&E จะมีส่วนร่วมในการดำเนินการนี้ถึงแม้ว่าการทบทวนสามารถดำเนินการโดยบุคคลภายนอก ภายใต้การแนะนำจากทีมงาน EAFM และจัดทำรายงานส่งทีมงาน EAFM

การทบทวนระยะสั้น เช่น การทบทวนเป็นส่วนหนึ่งของรอบปี ผลการทบทวนควรถูกสรุปเป็นรายงานประจำปีซึ่งง่ายต่อการเข้าใจ และเชื่อมโยงกับกระบวนการจัดการร่วม โดยทั่วไปแล้ว รายงาน ประกอบด้วย:

- การประเมินผลการดำเนินงาน;
- การตอบสนองต่อการจัดการประมง

ข้อมูลที่เกี่ยวข้องได้สามารถนำมาแสดงโดยใช้แผนภาพไฟจากรอ่าวเบงกอลตามที่อธิบายแล้วข้างต้น หรือแสดงโดยกราฟ ตารางหรือภาพ พึงจำไว้ว่าภาพเหล่านี้ไม่สามารถบอกเรื่องราวทั้งหมดได้ จึงจำเป็นต้องมีคำอธิบายที่แปลความหมายและอธิบายสิ่งค้นพบ (หรือกรณีศึกษาที่แสดงไว้ในกล่อง)

ถ้าแผนใช้ได้ดีให้พิจารณาว่าส่วนใดที่ใช้ได้ดี หรือถ้าแผนใช้ไม่ได้ให้พิจารณาว่าส่วนใดที่ไม่เหมาะสม และอาจจะจำเป็นต้องมีการปรับปรุงแผน โดยเฉพาะอย่างยิ่ง พิจารณาไปที่:

- การดำเนินการจัดการ;
- การปฏิบัติตาม; และ
- การอภิบาล

บางครั้งกิจกรรมได้ดำเนินไปตามแผนการที่วางไว้ และจำเป็นต้องมีการเปลี่ยนแปลงเพียงเล็กน้อยเท่านั้น อย่างไรก็ตาม บางครั้งก็พบว่าบางอย่างอาจจะไม่เป็นไปตามที่คาดหวัง การเปลี่ยนแปลงเป็นสิ่งที่จำเป็นอย่างมาก การทำเช่นนี้จำเป็นต้องย้อนกลับไปดูที่แผนและส่วนประกอบของแผน เพื่อที่จะทำการปรับเปลี่ยนและก้าวไปข้างหน้า การทบทวนเป็นประจำเป็นส่วนประกอบที่สำคัญ ของกระบวนการ EAFM การทบทวนทำให้มีวิธีการที่ยืดหยุ่นและซ้ำๆ โดยการประเมินอย่างต่อเนื่อง

ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทั้งหมดจำเป็นต้องเข้าใจว่าการดำเนินการใดที่จะต้องทำ ถ้าการจัดการไม่บรรลุวัตถุประสงค์ ที่มงาน EAFM ต้องเตรียมการในการปรับปรุงส่วนใดส่วนหนึ่งของแผน ถ้าส่วนนั้นใช้การไม่ได้ ซึ่งอาจจะต้องปรับเปลี่ยนวัตถุประสงค์ ตัวชี้วัด และเกณฑ์มาตรฐาน หรือหากไม่สำคัญมากนักก็อาจต้องปรับเปลี่ยนวิธีการดำเนินการจัดการ และการปฏิบัติตาม เช่นเดียวกันกับทุกๆ การตัดสินใจ กระบวนการพื้นฐานจะประกอบด้วย สิ่งแรกสุดคือการระบุสิ่งที่ปัญหา และทำไมจึงเกิดขึ้น ในประเทศกำลังพัฒนาหลายๆ ประเทศ ปัญหาอาจจะเกิดจากการอภิบาลที่อ่อนแอ และการปฏิบัติตามที่ไม่มากพอ ซึ่งแน่นอนว่าไม่จำเป็นต้องมีการเปลี่ยนแปลงแผน EAFM แต่ต้องเปลี่ยนแผนปฏิบัติงาน (สร้างขึ้นใน หน่วยการเรียนรู้ชุดที่ 15 ขั้นตอน 4.1) เพื่อที่จะสร้างความเข้มแข็งด้านการปฏิบัติตาม

ในกรณีที่มีข้อมูลมากเพียงพออาจจะเป็นไปได้ที่จะกำหนดกฎการตัดสินใจอย่างเป็นทางการ ขึ้นอยู่กับว่าตัวชี้วัดนั้นตรงกับเกณฑ์มาตรฐานมากน้อยเพียงใด เช่น ถ้าระดับของประชากรสัตว์น้ำเป้าหมายลดลงต่ำกว่าจุดอ้างอิง ก็ต้องหยุดทำการประมงจนกว่าประชากรสัตว์น้ำจะฟื้นตัว นี่คือนโยบายที่เรียกว่า “กฎการตัดสินใจ” และสามารถใช้เป็นต้นแบบในการจัดการประมง ต้นแบบนี้สามารถแบ่งออกเป็น ต้นแบบการปฏิบัติการเชิงชีววิทยา ซึ่งอธิบายลักษณะทางชีววิทยาของระบบ และต้นแบบการปฏิบัติการเชิงเศรษฐกิจซึ่งอธิบายการตอบสนองเชิงพฤติกรรมของชาวประมงต่อกฎระเบียบที่กำหนดขึ้น และปัจจัยแวดล้อมที่ส่งผลต่อพฤติกรรมของชาวประมง ซึ่งสามารถเป็นข้อมูลพื้นฐานที่นำมาเปรียบเทียบกับการจัดการทางเลือกอื่น

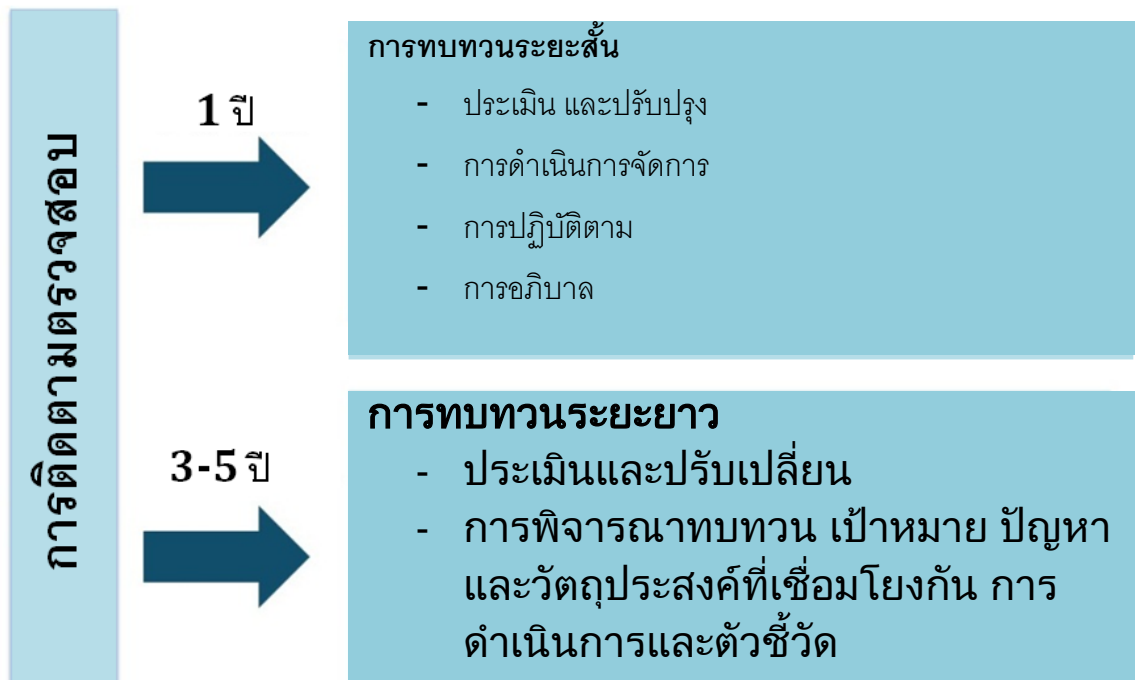
การทบทวนระยะยาว ควรจะมีการดำเนินการเป็นประจำ (สามปีถึงห้าปี) ซึ่งจะเป็นการดีหากมีการดำเนินการโดยผู้ตรวจสอบอิสระซึ่งเป็นบุคคลที่สาม โดยหลักการการทบทวนนี้ควรจะถูกรวบรวมไว้ในกระบวนการกลยุทธ์ที่กว้างขึ้น (หน่วยการเรียนรู้ชุดที่ 6 แผน EAFM – การเชื่อมโยงระหว่างนโยบายและการดำเนินการ)

การทบทวนระยะยาวควรพิจารณาการดำเนินงานจัดการทั้งหมด รวมถึงประเด็นปัญหาที่มีความสำคัญสูง การทบทวนนี้จะเป็นหลักฐานที่แสดงว่าปัญหาดังกล่าวไม่สอดคล้องกับสถานการณ์อีกต่อไป

ทั้งการรวบรวมข้อมูล การติดตามตรวจสอบ การประเมินผล และการทบทวน ล้วนแต่ต้องการงบประมาณในการดำเนินการ ระหว่างหน่วยการเรียนรู้ชุดที่ 14 ขั้นตอน 3.4 เมื่อมีการศึกษาทางเลือกในการใช้งบประมาณ เราจำเป็นต้องพิจารณาว่าส่วนหนึ่งของงบประมาณไว้สำหรับกิจกรรม M & E โดยเฉพาะอย่างยิ่ง สำหรับการทบทวนและประเมินผล มิฉะนั้นแล้วการทบทวนและประเมินผลก็จะไม่เกิดขึ้น

โดยสรุป การประเมินผลควรทำอย่างน้อยปีละครั้ง การประเมินผลรายปีทำให้เกิดการทบทวนเพื่อการปรับตัวในการจัดการ ตลอดจนในกิจกรรมการปฏิบัติตามและการบังคับใช้ (ในกรณีที่การจัดการยังไม่ดีพอ) เมื่อครบทุกๆห้าปี หรือเมื่อถึงกำหนดการประเมินผลโครงการ ควรจะทำการประเมินผล และทำการทบทวนในทุกมิติ ตลอดจนทำการตรวจสอบปัญหา เป้าหมาย และวัตถุประสงค์ (ภาพที่ 17.4)

ภาพที่ 17.4 กระบวนการติดตามตรวจสอบ และประเมินผล (M&E) ประกอบด้วย การทบทวนแผนระยะสั้น และการทบทวนแผนระยะยาว

กิจกรรม: ทดสอบ EAFM

การบ้าน: ทบทวนกลุ่มผลผลิตของกระบวนการ EAFM และเริ่มต้นการพิจารณาว่าผลผลิตเหล่านี้เหมาะสมเพียงไรกับแม่แบบแผน EAFM เริ่มต้นการวางแผนว่าคุณจะนำเสนอแผน EAFM ในวันที่ 5 อย่างไร

NB: ไม่ใช่รูปแบบเพาเวอร์พอยท์